वर्ष ५२

मराठी

स्थापना १९७३

परदेशातील माहेरघर!

वलयांकित

माझ्या आयुष्यातील सेलिब्रिटी

For private circulation only.

Ravetkar

"दिवाळीला तेलाचेच दिवे का लावतात?"

"अभ्यंग स्नान पहाटेच का करतात?"

"आकाश कंदिलाला आकाश कंदीलच का म्हणतात?"

"दिवाळीतली अमावस्या शुभ असते?"

"दिवाळी अंक काय असतो?"

"पाडव्याचा मुहूर्त अर्धाच का असतो?"

"फराळ फक्त दिवाळीलाच का करतात?"

अशा अनेक प्रश्नांची उत्तरं शोधता शोधता आपण कधी उत्तरं देणाऱ्याच्या भूमिकेत जातो, कळतंच नाही...! पिढ्या बदलतात, भूमिका बदलतात, प्रश्न मात्र वाढत जातात. समजुतीचा सूर गवसला की हळूहळू ज्या गोष्टींचं अप्रूप वाटतं तेही सवयीचं होतं, रांगोळीचं स्टिकर होतं, लायटिंगची माळ येते, फराळापुढे डाएट आडवं येतं आणि फटाक्यांची हौस फिटते... पण कायम टिकून राहतो, तो आपुलकीने जोडलेला, आठवणींनी सजलेला आणि संस्कृती जपणारा,

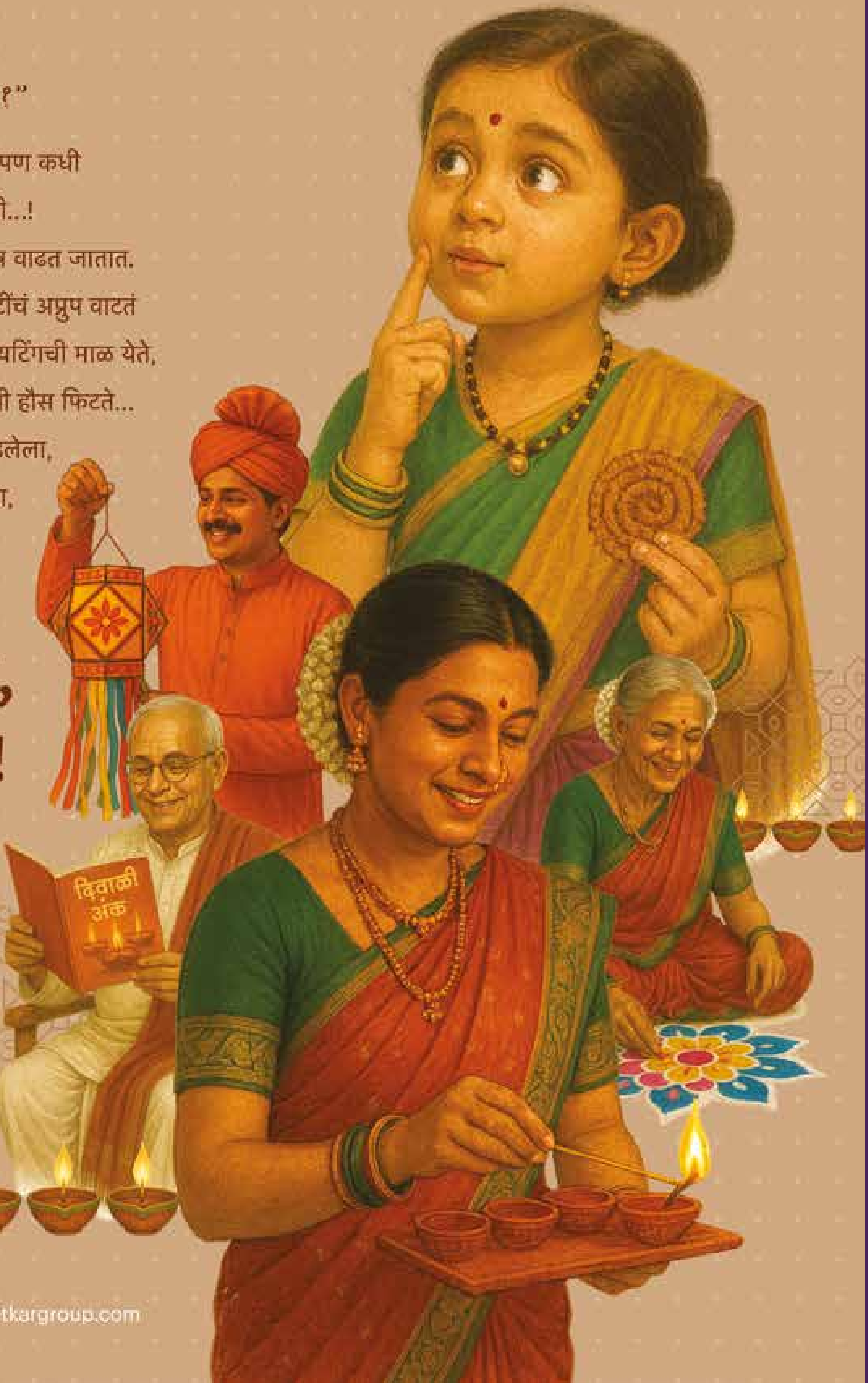

नात्यांच्या बंधाचा, सण दीपावलीचा!

+91 7030 432 432 ravetkargroup.com

His Highness Sheikh Mohamed bin Zayed Al Nahyan
President of the United Arab Emirates & Ruler of Abu Dhabi

ARCHGROUP

WISHING YOU A

HAPPY DIWALI

from

Arti & Ashok Korgaonkar

ARCHGROUP FAMILY

PROUD LEAD ARCHITECTS/DESIGNER'S
OF BAYZ 101 & 102

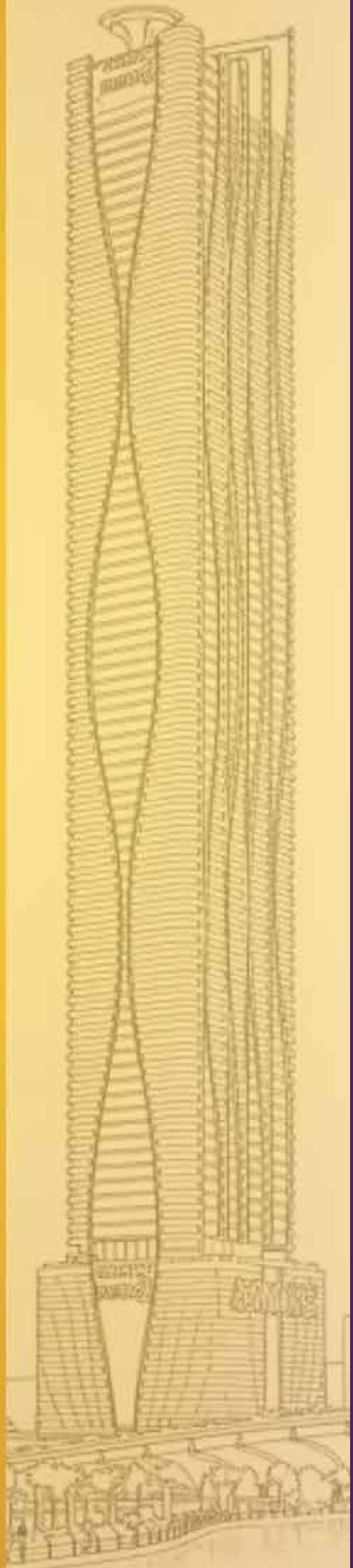

His Highness Sheikh Mohammed bin Rashid Al Maktoum
Vice President and Prime Minister of the United Arab Emirates & Ruler of Dubai

WITH BEST COMPLIMENTS FROM

RIGHT HEALTH
Clinics | Pharmacies | Diagnostics

AJMAN • SHARJAH • DUBAI • ABU DHABI • AL AIN

30+ CLINICS

28 PHARMACIES

2 DIAGNOSTIC CENTRES

1 DRUG STORE

AND

MEDCON FZC
International Indo Arab Conference & Exhibition of Medicine

MEDICAL CONFERENCES AND EVENT MANAGEMENT

SPICYLAND RESTAURANT L.L.C.
SHARJAH

AND

DR. SANJAY PAITHANKAR

नितीन गडकरी
NITIN GADKARI

सत्यमेव जयते

मंत्री
सड़क परिवहन एवं राजमार्ग
भारत सरकार
Minister
Road Transport and Highways
Government of India

Do.No. 572 /VIP/RT&H/2025
Date 03 OCT 2025

Message

I am pleased to know that Maharashtra Mandal, Dubai is going to mark the 52 nd year of Maharashtra Mandal Dubai's Diwali Celebration on the auspicious occasion of Diwali, a Deep Parva. The journey of Mandal which has rich history of 5 decades is a mile stone, need to be appreciated and lauded.

The Indians dwelling in Dubai have taken efforts to be united and preserve Indian Culture, Traditions, and Heritage of Maharashtra in UAE. The event plays a major role in bringing the Indians on one stage irrespective of age and generation gap to have Joy, Harmony, and Togetherness.

The Diwali Magazine published on such occasion also has history of a century that throws light on connect of Language, Culture and Homeland Memories. I would like to take an opportunity to congratulate the elderly persons in families who have heritage the Indian Culture through such events.

I, again, congratulate the office bearers and members of Maharashtra Mandal, Dubai for holding the incident and the Souvenir being published to mark the event. I would be pleased to be part of the celebration some time in future and be among my brothers and sisters.

With Regards !

Yours

(Nitin Gadkari)

Room No. 501, Transport Bhawan, 1, Sansad Marg, New Delhi – 110 001, Tel.: 011-23710121, 23711252 (O), 23719023 (F)
E-mail: nitin.gadkari@nic.in; website-www.morth.nic.in
Camp Office Nagpur : Gadkari Wada, Upadhye Road, Mahal, Nagpur - 440032(M.S.)
Tel.: 0712-2239918/20/22/23/24 Email : office@nitingadkari.net

उदय सामंत

मंत्री
उद्योग, मराठी भाषा
महाराष्ट्र राज्य

दिनांक : ०९/१०/२०२५

: शुभेच्छा संदेश :

महाराष्ट्र मंडळ दुबई – मराठी पार्टी ॲण्ड फंक्शन सर्व्हिसेस कुटुंबास दीपावलीच्या प्रकाशमय व आनंददायी शुभेच्छा !

महाराष्ट्रात सण-उत्सवांची परंपरा असून, त्यातून महाराष्ट्राच्या संस्कृतीचं दर्शन घडत असते. तीच परंपरा दुबईसारख्या दूरदेशी भूमीत जपणाऱ्या आपल्यासारख्या मराठी बांधवांमुळे, महाराष्ट्राचं खरे वैभव उलगडतं. मातृभूमीपासून दूर असतानाही आपल्या मनात मराठी संस्कृतीचा ज्योत अखंड प्रज्वलित आहे, ही आपल्या संस्कारांची आणि मराठमोळेपणाची साक्ष आहे.

शैक्षणिक कार्यशाळा, सामाजिक उपक्रम, पारंपरिक सण यांतून तुमची असलेली बांधिलकी केवळ कौतुकास्पद नाही, तर ती एक जिवंत प्रेरणा आहे. गेल्या पाच दशकांपासून महाराष्ट्र मंडळ दुबईने मराठी भाषेच्या संवर्धनासाठी, मराठी साहित्यासाठी, आणि कलेच्या विविध अंगांसाठी सतत योगदान दिलं आहे.

महाराष्ट्र मंडळ दुबईच्या पुढील वाटचालीस, त्यांच्या सांस्कृतिक उपक्रमांना आणि दिवाळी अंकाच्या यशस्वी प्रकाशनाला मन:पूर्वक शुभेच्छा !

दीपावलीचा हा प्रकाशोत्सव आपल्या सर्वांच्या जीवनात आनंद, आरोग्य आणि समृद्धी घेऊन येवो, हीच प्रार्थना.

(डॉ. उदय सामंत)
मंत्री (उद्योग आणि मराठी भाषा),
महाराष्ट्र राज्य

कार्यालय : १०१, मुख्य इमारत, पहिला मजला, मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग, मुंबई ४०० ०३२
दूरध्वनी क्र. : (०२२) २२८४ ३६२८/ ३६६४, **ई-मेल :** *udaysamant.minister@nic.in*
www.maharashtra.gov.in

मुरलीधर मोहोळ
MURLIDHAR MOHOL

सत्यमेव जयते

राज्य मंत्री
नागर विमानन एवं सहकारिता
भारत सरकार
Minister of State for
Civil Aviation and Cooperation
Government of India

OW-25_26/09-865

दिनांक:२९ सप्टेंबर २०२५

!! शुभेच्छा संदेश !!

दिवाळी हा भारतीय संस्कृतीतील एक अतिशय महत्त्वाचा सण आहे. भारतात हा सण उत्साहात साजरा केला जातोच पण त्याबरोबरीने आणि तितक्याच उत्साहाने दुबईमधील मराठी कुटुंबे हा सण एकत्र येऊन साजरा करत आहेत ही आनंदाची गोष्ट आहे. महाराष्ट्र मंडळाच्या माध्यमातून आपला सांस्कृतिक वारसा तब्बल 52 वर्ष जपला जात आहे ही एक अत्यंत अभिमानाची गोष्ट आहे. त्याबद्दल महाराष्ट्र मंडळ दुबईचे सर्व पदाधिकारी आणि सदस्य यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन. आपली वैभवशाली संस्कृती आणि समृद्ध परंपरा जपण्यासाठी विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करून मंडळ खरोखरीच 'परदेशातील माहेरघर' ही उपमा सार्थ करीत आहे. कामाच्या निमित्ताने परदेशस्थित मराठी माणसांना जोडण्याचे मंडळाचे कार्य कौतुकास्पद आहे.

आजच्या वेगवान युगात, आपल्या मातृभूमीशी जोड कायम राहावी यासाठी अत्याधुनिक सुविधायुक्त हवाई वाहतूक व्यवस्था, अधिक आंतरराष्ट्रीय उड्डाणे, दर्जेदार सुविधायुक्त विमानतळे तसेच सुरक्षित हवाई यात्रेसाठी आम्ही सर्वतोपरी प्रयत्नशील आहोत. याचा लाभ दुबईतील बंधू-भगिनी घेऊ शकतील याचा आनंद आहे. सणासुदीच्या काळात आपली माणसे एकत्र यावीत आणि परस्पर संबंध दृढ व्हावेत ही येणाऱ्या काळाची गरज आहे.

ही दीपावली आपणा सर्वांना सुखाची आणि समृद्धीची जावो तसेच सर्वांना उत्तम आरोग्य लाभो हीच सदिच्छा. महाराष्ट्र मंडळ दुबईच्या आगामी सर्व सामाजिक आणि सांस्कृतिक उपक्रमांना भरघोस शुभेच्छा.

आपला,

मुरलीधर मोहोळ
केन्द्रीय सहकारिता राज्यमंत्री
भारत सरकार
नई दिल्ली – 110003

Where contemporary
aesthetics meet timeless elegance.

Unleash your individuality with Nuwa - a new natural diamond collection where abstract patterns meet modern elegance. Versatile, lightweight, and striking, it's crafted for every mood, moment, and style.

Shop 24/7 at www.malabargoldanddiamonds.com

MALABAR
GOLD & DIAMONDS

OVER 410 SHOWROOMS ACROSS UAE, OMAN, QATAR, KUWAIT, BAHRAIN, KSA, USA, UK, CANADA, AUSTRALIA, NEW ZELAND, MALAYSIA, SINGAPORE & INDIA

कार्यकारिणी
२०२५

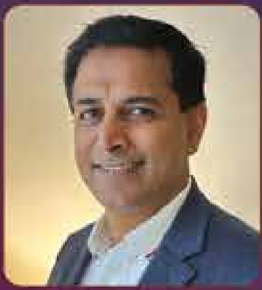

अध्यक्ष
श्री. महेश धोमकर

सचिव
श्री. जयंत जोशी

कोषाध्यक्ष
सौ. शर्वरी गुमास्ते

श्री. प्रसाद पुजारी

सौ. निलांबरी गोखले

सौ. अदिती मराठे

सौ. मोनिका लवाटे

डॉ. मधुरिमा देशमुख

श्री. मिलिंद चव्हाण

श्री. अमोघ रानडे

श्री. केदार काळे

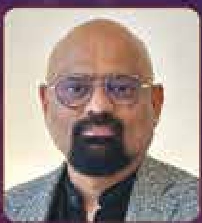

श्री. अजित इंदुलकर

श्री. जयेश तळगांवकर

श्री. प्रवीण इरवाडकर

श्री. मनोज कुलकर्णी

कु. सुहानी राजे

सहकारी

Scan for Menu

Pure Veg.

KASHI

VEG.INDIAN FUSION RESTAURANT AND SWEETS

चला जाऊ या "काशी" ला !
रूचकर अन्नपदार्थाच्या "पंढरी"ला !!
मनतृप्त करणाऱ्या अभूतपूर्व " मेजवानी" ला

Strawberry Dahi Bhalla

Kashi VadaPav

SWEET. SAVORY. SIMPLY UNFORGETTABLE.

0501830138

7-SHAMMA BUILDING. 17A ST. AL KARAMA. DUBAI

अध्यक्षीय

सर्वप्रथम, महाराष्ट्र मंडळ दुबई, अर्थात, मराठी पार्टीज ॲण्ड फंक्शन्स सर्व्हिसेसच्या सर्व सभासद, विश्वस्त, प्रायोजक आणि शुभचिंतकांना दीपावलीच्या हार्दिक आणि मंगलमय शुभेच्छा! ही दिवाळी आपणा सर्वांना सुख, समृद्धी आणि भरभराटीची जावो, हीच प्रभू चरणी मन:पूर्वक प्रार्थना.

मातृभूमीपासून दूर राहणाऱ्या मराठी माणसांची मने जोडण्याचे काम आपल्या मंडळामार्फत केले जाते. १९७३ पासून, म्हणजे गेल्या ५२ वर्षांपासून ही परंपरा अखंडपणे सुरू आहे. UAE मधील मराठी समाजाला एकत्र ठेवण्यासाठी प्रयत्न करणाऱ्या मंडळाच्या सर्व ज्येष्ठ सभासदांचे आणि हितचिंतकांचे मन:पूर्वक अभिनंदन आणि आभार!

२०२५ साली आपल्या मंडळामध्ये ३ ट्रस्टी नेमणुकीची पद्धत पुन्हा एकदा रुजू झाली, आणि माझी मंडळाच्या अध्यक्षपदी निवड झाली. या प्रवाही कार्यपद्धतीमुळे कोणी एक व्यक्ती कायमस्वरूपी सत्तास्थानी रहात नाही आणि नव्या सभासदांना विविध पदांवर काम करण्याची संधी मिळते.

मंडळाचे अध्यक्षपद हा माझ्यासाठी एक मोठा सन्मान आहे. मंडळावरच्या प्रेमामुळे आणि एका हाकेवर माझ्या मागे उभ्या राहिलेल्या कार्यकारिणीच्या साथीने, २०२५ ची संपूर्ण टीम वर्षभर कार्यभार सांभाळण्यासाठी सज्ज झाली. याच सर्वगुणसंपन्न टीममुळे, गेल्या दहा महिन्यांत आम्ही सोळाहून अधिक दर्जेदार कार्यक्रम यशस्वीपणे आयोजित करू शकलो.

दरवर्षी प्रमाणे या ही वर्षी मंडळाच्या माध्यमातून विविध सण–उत्सवांचे आयोजन करून आपली संस्कृती जपण्याचा आमच्या कार्यकारिणीने मन:पूर्वक प्रयत्न केला. श्री सत्यनारायण पूजा, गुढीपाडवा शोभायात्रा, होळी पौर्णिमा आणि पुरणपोळीची पंगत, तसेच सार्वजनिक गणेशोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले. यावर्षी गणेशोत्सवातील आरास आमच्या कार्यकारिणीने स्वतः मेहनत घेऊन तयार केली होती. त्याचे सर्व भाविकांनी मनापासून कौतुक केले.

रसिक प्रेक्षकांसाठी चार व्यावसायिक नाटकांचे आयोजन करण्यात आले. यात विनोदवीर समीर चौघुले यांचा ‘सम्या सम्या मैफिलीत माझ्या’, मराठी भाषेच्या दोन हजार वर्षांच्या इतिहासावर आधारित ‘मधुरव–बोरू ते ब्लॉग’, २०२५ सालचे सर्वोत्कृष्ट व्यावसायिक नाटक ‘असेन मी नसेन मी’ आणि धमाल विनोदी ‘ऑल द बेस्ट’ या नाटकांचा समावेश होता.

‘जल्लोष जत्रा’ या कार्यक्रमांतर्गत विविध गुणदर्शन व गावची जत्रा यांचे आयोजन करण्यात आले. ‘पुन्हा एक उनाड दिवस’ या नावाने इंनडोअर स्पोर्ट्स डे साजरा करण्यात आला, ज्यामध्ये मंडळातील ४०० हून अधिक खेळाडूंनी सहभाग घेतला.

या वर्षी आम्ही नेहमीच्या चौकटीबाहेर जाऊन काही वेगळे कार्यक्रम सादर केले. यामध्ये ‘स्टँड अप कॉमेडी स्पर्धा’, ‘वसंतवारी घे भरारी’ हा फॉरेस्ट ट्रेल, आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स या विषयावर कार्यशाळा, गणेशोत्सवात घरचा बाप्पा डेकोरेशन स्पर्धा, मधुराज रेसिपीजच्या मधुरा बाचल यांचे Live कुकरी वर्कशॉप आणि पाककला स्पर्धा आयोजित करण्यात आली. एशिया कपचे औचित्य साधून, ज्येष्ठ क्रिकेट समीक्षक सुनंदन लेले यांच्या ‘बारा गावचे पाणी’ या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.
मंडळाने आपली सामाजिक बांधिलकी जपत रक्तदान शिबिर आयोजित केले, तसेच महाराष्ट्रातील अतिवृष्टीग्रस्त शेतकऱ्यांना शिवार फाउंडेशनच्या माध्यमातून मदत पोहोचवीण्यात आली.

UAE मधील इतर संस्थांसोबत संयुक्त कार्यक्रमांचे आयोजन करून मराठी बांधवांना एकत्र आणण्याचे कार्य मंडळाने केले. यामध्ये श्री स्वामी समर्थ ग्रुप UAE यांच्यातर्फे आयोजित श्री अजित कडकडे यांच्या कार्यक्रमात सहभाग, इंडियन पीपल्स फोरम – महाराष्ट्र कौन्सिल मध्ये सहभाग, श्री गणेश भजनी मंडळ शारजा यांच्या आषाढी एकादशी सोहळ्यात सहभाग यांचा समावेश आहे. याशिवाय, भारतीय स्वातंत्र्यदिनानिमित्त भारतीय वाणिज्य दूतावासात आयोजित कार्यक्रमात मंडळाच्या सभासदांनी सहभाग घेतला. तसेच ग्लोबल एंटरप्रेन्युअर्स कॉन्क्लेव्ह, दुबई येथे मंडळातील ४० हून अधिक व्यावसायिकांना सहभाग घेण्याची संधी मिळाली.

आज आपण सर्वजण अत्यंत उत्साहात आणि आनंदात दिवाळी साजरी करीत आहोत. प्रथेनुसार दिवाळी अंकाचे प्रकाशन होत आहे. यंदाचा 'वलयांकित–माझ्या आयुष्यातील सेलिब्रिटी' हा दिवाळी अंक, केवळ वाचनाचा आनंद देणारा नसून, अंतर्मनाला विचारप्रवृत्त करणारा आहे. पुढील काळात स्थानिक कलाकारांचे नाटक तसेच श्री महेश काळे यांचा अभंगवारी हा कार्यक्रम आयोजित करण्यात येणार आहे.

प्रत्येक कार्यक्रमाला प्रेक्षकांचा भरघोस प्रतिसाद मिळत आहे, हीच आम्हा कार्यकर्त्यांसाठी खरी प्रेरणा आहे.

कोणताही वैयक्तिक फायदा न पाहता, कोणतीही व्यक्तिगत महत्वाकांक्षा किंवा अहंकार न बाळगता, निःस्वार्थ भावनेने मंडळाच्या कार्यासाठी आणि मराठी समाजाला एकत्र ठेवण्यासाठी झटणारे कार्यकर्ते आणि सभासद हीच आपल्या मंडळाची खरी ताकद आहे.

आजमितिला UAE मध्ये जवळपास एक लाख मराठी भाषिक असावेत. गेल्या चार पिढ्यांमध्ये लुंगी ला लुंगी बांधून जसे असंख्य दक्षिण भारतीय लोक इथे आले, त्याचप्रमाणे आता धोतराला धोतर बांधून 'एकमेका सहाय्य – करू अवघे धरू सुपंथ' म्हणत मराठी बांधव इथे यावेत आणि UAE तील मराठी समाज एकत्र रहावा हीच मनोमन इच्छा आहे.

आपल्या सर्वांच्या सहकार्याने मंडळाची ही यशस्वी वाटचाल अशीच अखंड सुरू राहो, हीच श्री गणरायाच्या चरणी प्रार्थना.

शुभ दीपावली!

धन्यवाद!

महेश दिलीप धोमकर
अध्यक्ष – महाराष्ट्र मंडळ दुबई, २०२५
मराठी पार्टीज ॲण्ड फंक्शन्स सर्व्हिसेस
१९–१०–२०२५

सचिवांचे बोल

सर्वांना दिवाळीच्या हार्दिक शुभेच्छा!

मराठी पार्टीज अँड फंक्शन सर्विसेस अर्थात महाराष्ट्र मंडळ, दुबई; ज्या मंडळात अनेक वलयांकित व्यक्तिमत्वं आपली कला सादर करून गेलीत आणि या पुढेही सादर करतील अशा या मंडळचा सभासद होऊन आता जवळपास २० वर्षं झाली आहेत. गेली ५२ वर्षं हे मंडळ, आपली परंपरा आणि आपुलकी जपत आहे आणि त्याचा एक छोटासा भाग असण्याचा मला खूप अभिमान वाटतो. या काळात मी अनेक समित्यांमध्ये काम केलं आहे, कधी सदस्य म्हणून, तर कधी मंडळचा हितचिंतक म्हणून. एक सर्जनशील (creative) व्यक्ति म्हणून वेळोवेळी मंडळाच्या उपक्रमांमध्ये सक्रिय सहभाग घेतला आहे. एकूणच असो, मंडळाशी जोडलेलं राहणं आणि मंडळासाठी काहीतरी करणं, हे नेहमीच मनापासून केलं आहे.

मंडळाचा 'सचिव' म्हणून जबाबदारी स्वीकारणे ही माझ्यासाठी नवीन आणि महत्त्वाची पायरी ठरली. आतापर्यंत अनेकांच्या मार्गदर्शनाखाली त्यांच्या सूचनांनुसार काम करत आलो; परंतु आता सचिव म्हणून योजना आखणे, कामाचे नियोजन करणे, जबाबदाऱ्यांचे सुयोग्य विभाजन करणे आणि प्रत्येक कार्यक्रम उत्कृष्टतेने सादर करणे ही माझी स्वतःची भूमिका झाली आहे.

एक सक्षम/ उत्तम टीम आणि सर्वांच्या उत्साही सहभागामुळेच आम्ही यावर्षी अनेक बहारदार कार्यक्रम सादर करू शकलो. या प्रवासात मला टीमवर्क, नेतृत्व आणि वेळेचे नियोजन यांचा जवळून अनुभव घेता आला. त्याचबरोबर, आपल्या मंडळींसाठी कार्य करण्याचा एक आगळा–वेगळा आनंद आणि समाधान अनुभवता आलं.

सचिव म्हणून पुढल्या काही महिन्यात जरी माझा कार्यकाळ आता संपत आला असला तरी, मी या **'वलयांकित'** मंडळाशी नेहमी जोडलेला राहीन आणि माझ्या परीने योगदान देत राहीन.

जयंत जोशी
सचिव – महाराष्ट्र मंडळ दुबई, २०२५
मराठी पार्टीज ॲण्ड फंक्शन्स सर्व्हिसेस
१९–१०–२०२५

खजिनदारांचे मनोगत

सर्व सदस्य, आप्तस्वकीय, हितचिंतक आणि प्रायोजकांना दिवाळीच्या प्रेमळ शुभेच्छा!

घरापासून हजारो मैल दूर असलो, तरी दिवाळीचं उत्साहवर्धक वातावरण आपल्याला आपल्या माणसांशी जोडतं. आज मंडळाच्या ५२ वर्षांच्या प्रवासाकडे पाहताना एक गोष्ट प्रकर्षाने जाणवते की, ही केवळ संस्थेची वाटचाल नाही, ही आपल्या सगळ्यांच्या मनातील ऋणानुबंधांची पोचपावती आहे.

खजिनदार या नात्याने बँक बॅलन्स, बजेट, पावती, खर्चपत्रक या सगळ्या गोष्टींकडे पाहताना एक गोष्ट अनुभवली की, मंडळ म्हणजे आकडे नव्हेत. मंडळ म्हणजे आपली माणसं. प्रत्येक देणगी मागे एक चेहरा असतो. कधी एखाद्या ज्येष्ठ सभासदाचा आशीर्वाद, कधी एखाद्या नव्या जोडप्याचा विश्वास. प्रत्येक खर्चा मागे एक उद्दिष्ट असतं. मुलांना नाट्यशिक्षण देणं, खेळांना बळ देणं किंवा दिवसभर काम करून दमलेल्या सदस्यांना दोन तास आनंद द्यायचा प्रेमळ प्रयत्न असतो.

आपल्या माणसांच्या सहभागाने एक आर्थिक शिदोरी तयार होते आणि ही शिदोरी गुंतवली जाते ती आपल्या संस्कृतीत, आपल्या माणसांत आणि आपल्या पुढच्या पिढीत.

आज आपण जो विश्वास मंडळावर दाखवित आहोत, तो आपल्या नात्यांत खोलवर गुंफत जाऊन अधिकाधिक दृढ होत आहे आणि म्हणूनच आपल्या सर्वांच्या हृदयात हे मंडळ वलयांकित झालं आहे. दिवाळीच्या या प्रसंगी, मी केवळ खजिनदार म्हणून नव्हे, तर एक सदस्य म्हणून आपणा सर्वांचे आभार मानते. माझ्यावर दाखवलेल्या विश्वासासाठी आणि या मंडळाशी जोडलेल्या आपल्या नाळेसाठी! मंडळासाठी आपण दिलेला वेळ, विश्वास, प्रेम याच आहेत आपल्या खात्यातील सर्वात मौल्यवान ठेवी!

दिवाळीच्या या प्रकाशात, त्या सर्व आठवणींना उजाळा देऊया,
सोनेरी क्षण जपत, पुढच्या वाटचालीचं नवीन पर्व घडवूया.

शुभ दीपावली आणि नूतनवर्षाभिनंदन!

सौ. शर्वरी गुमास्ते
खजिनदार – महाराष्ट्र मंडळ दुबई, २०२५
मराठी पार्टीज ॲण्ड फंक्शन्स सर्व्हिसेस
१९–१०–२०२५

संपादकीय

निलांबरी गोखले

नमस्कार वाचकहो, दिवाळीच्या हार्दिक आणि चिरंतन शुभेच्छा!

दिवाळी अंकाच्या एकशे सोळा वर्षांच्या तेजस्वी परंपरेत 'वलयांकित' या विशेष अंकाद्वारे सहभागी होण्याचा सन्मान मला लाभतो आहे. यंदाचा अंक 'माझ्या आयुष्यातील वलयांकित सेलिब्रिटी' या विषयाभोवती विणलेला आहे. वलयांकित या शब्दातच तेज आणि प्रेरणेचा अर्थ दडलेला आहे. आपण सगळे कुठल्या ना कुठल्या तरी वलयाने उजळलेलो असतो. कुणाचं कार्य, कुणाचे विचार, कुणाची जिद्द, कुणाचं प्रेम आपल्या आयुष्याला स्पर्शून जातं. त्या व्यक्ती प्रत्यक्ष भेटतातच असं नाही पण कधी इतिहासातून, कधी कलेच्या माध्यमातून, कधी अध्यात्माद्वारे ही व्यक्तिमत्त्वं आपल्याला दिशा देतात. या अंकाच्या निमित्ताने अनेकांशी संवाद साधताना प्रकर्षाने जाणवले की प्रत्येकाची वलयांकित व्यक्ती वेगळी, पण प्रभाव मात्र तितकाच खोल.

एखाद्याला हा विषय वरवरचा (Fan Moment) वाटू शकतो. वलयांकित म्हणजे केवळ मनोरंजन किंवा क्रीडा विशेषतः क्रिकेट क्षेत्रातील प्रसिद्ध व्यक्तींवर आधारित असा समज होऊ शकतो. परंतु या अंकातील लेखन वाचताना जाणवते की ज्या विविधतेने 'वलयांकित' सजले आहे आणि व्यक्त झाले आहे, ते बघता विषय नक्कीच पोहोचला आहे. शेवटी अनुभव एकाचा असला तरी वाचक म्हणून तो तुमच्या आमच्या मनाला नक्कीच स्पर्शून जातो. काहींसाठी छत्रपती शिवाजी महाराज हे नेतृत्व आणि आत्मविश्वासाचे प्रतीक ठरले; कुणासाठी मायकेल फेल्प्स हे चिकाटी आणि शिस्तीचे आदर्श; कुणाला आपल्या कवींच्या शब्दांमध्ये, कुणाला गुरूंच्या अध्यात्मात, आणि कुणाला एखाद्या सामान्य माणसाच्या असामान्य कर्तृत्वात आपला सेलिब्रिटी सापडला. काही लेख हे आत्मचिंतनपर, तर काही आठवणींची गुंफण, काहींनी वेगळा दृष्टिकोन दिला तर काहींनी नवीन वाटा दाखवल्या आहेत.

लहान मुलांपासून मोठ्यांपर्यंत, अनेकांनी आपल्या मनातील वलयांकित व्यक्तीला शोधण्याचा प्रयत्न केला आहे. इतकंच नाही तर मंडळामध्ये आत्तापर्यंत भेटीस आलेल्या काही वलयांकित व्यक्तींनीही आपले विचार मांडले आहेत. संदीप खरे, सुबोध भावे, मधुरा बाचल, मधुरा वेलणकर, विघ्नेश जोशी आणि सुनंदन लेले यांसारख्या अनुभवसंपन्न व्यक्तींनीही आपले विचार मांडून अंकाची व्याप्ती आणखी विस्तारली आहे.

अशा या साहित्य महोत्सवात संपादक म्हणून काम करण्याचा मला विशेष अभिमान वाटतो. संपादकीय मंडळाने आलेल्या लेखनाचे आशय, मांडणी आणि अर्थपूर्णता यावर वस्तुनिष्ठ पद्धतीने परिश्रम घेतले आहेत. हा वलयांकित प्रवास आपल्या सर्वांच्या आयुष्यात प्रेरणेचा दीप उजळत राहो, हीच शुभेच्छा. लेखक मंडळींच्या उत्साही सहभागामुळेच हा अंक साकार झाला. त्यांचे मनःपूर्वक आभार! या दिवाळीत आपल्या प्रेरणेचा ठेवा जपणारा हा 'वलयांकित' अंक आपल्याला आवडेल, याची आम्हाला खात्री आहे.

नमन करूया त्या स्फूर्तीला,
वलयांकित आकाश-दिव्याला!
झेप तयांची उत्तुंग उभारी
जणू आशिष देईल घे भरारी!

Peshwā

Maharashtrian cuisine for the world

The Peshwas means the 'foremost'.
They carried forward the Maratha Dynasty with great respect & confidence. So anything attached to the name Peshwa can never disappoint. Peshwa specializes in nutritiously balanced maharashtrian cuisine.

We have been serving homely maharashtrian food for the last 13 Years.
It's a promise we made and we will keep it !

Peshwā

The Biggest Marathi Restaurant outside INDIA

- Puneri
- Kolhapuri
- Malvani
- Nagpuri
- Goan
- Konkani
- Varhadi
- Gavran
- Pathare Prabhu

peshwa.restaurant@gmail.com | peshwathailand@gmail.com

We undertake Corporate orders
Marriage party and Birthday orders

Peshwa Karama (DXB)
Al Khafajy Building, GPO
Masthani Hall
+971 4 379 5520

Peshwa Bangkok
Sukhumvit 20, Novotel

+66 63 121 2240

Peshwa Oaks (Jebel Ali, DXB)
Ibn Battuta Gate Building

+971 4 289 9788

Peshwa Pattaya
The Bay, Beach Road
Traditional "LAVANI" Live Everyday
+66 98 491 2006

www.peshwadubai.com

अनुक्रमणिका

लेखाचे नाव	लेखक
विज्ञानाच्या शोधात मंदिर भ्रमंती	लीना सावकार
प्रेरणेतून कृतीकडे	मिलिंद देशमुख
ती बॅटरी अजूनही चालूच आहे...	संदीप खरे
प्रेरणेची बीजं: एका कलाकाराचा प्रवास	जयंत जोशी
आदर्श!	विवेक गलांडे
दिव्यत्वाची जेथे प्रचिती, तेथे कर माझे जुळती	रागिणी रावळिया
लिप्पन आर्ट – माझ्या आयुष्यातील सेलिब्रिटी	शर्वरी कुलकर्णी
...आणि डोळे पाणावले	सुनंदन लेले
नमुनी ईश चरणा...	अमोघ रानडे
यांनीच मला घडवलं	विनोद जाधव
कर्तव्याच्या पलीकडे	गोपाळ गुमास्ते
लिहिण्याची उर्मी	प्रिया वाळुंजकर
दीपस्तंभ	सुबोध भावे
नव्या युगाचा कृष्ण	सुमेय गुमास्ते
आपली ओळख जपण्याची प्रेरणा	अश्विनी सबनीस
माझ्या आठवणीतले सुप्रसिद्ध लेखक – श्री शिवाजी सावंत	कल्पेश घंगाळे
मला भावलेली... ती फुलराणी...	अश्विनी धोमकर
वेध ताऱ्यांचा, खऱ्या हिरोचा!	स्नेहल देशपांडे
पुस्तकांनी घडवले माझे व्यक्तिमत्त्व	डॉ. मधुरिमा देशमुख
प. पू. स्वामी ब्रह्मविहारी	संदीप गुप्ते
वही तुझी... सही माझी.. तुझा चंदू पारखी	अमेय कस्तुरे
माझे गुरु, माझे सेलिब्रिटी!	मधुरा बाचल
विनोदाचे बादशाह समीर चौघुले	सौरभ घाडीगांवकर
माझ्या आयुष्यातील खरे सेलिब्रिटी	जयंत देशपांडे
आणि ती मदतीला धावून आली: 'द मधुरा'	इनिका पाडावे
सर्जनशील दिग्गजांना त्रिवार अभिवादन!	अजित इंदुलकर
अनमोल रतन	देवयानी 'रानी'
My journey from Healthcare to Healing	डॉ. मानसी प्रभावळकर
गोड आठवणी आणि काही खास भेटी	रवी स्वार
सोनेरी क्षण	विघ्नेश जोशी
माझ्या आयुष्यातील सेलिब्रिटी – सूर्ययोगी उमाशंकर	प्राची वेलणकर
स्टार लोकांच्या खास गोष्टी!	महेश धोमकर
तुझी तू रहा!	साईली थत्ते
परमपूज्य डॉ. श्रीकृष्ण दत्तात्रय देशमुख	अलका मुतालिक
लडाख ते नाशिक: प्रेरणेचा प्रवास	राहुल कुलकर्णी
आधुनिक एकलव्य द्रोणाचार्यांच्या शोधात	श्रीपाद देशपांडे
माझ्या जीवनाचे तीन दीपस्तंभ	धर्मेश सावंत
ते	विदुला पुरोहित
गुरूने दिला ज्ञानरूपी वसा, आम्ही चालवू हा पुढे वारसा	डॉ. उल्का सामंत कणबूर
मला भेटलेले सेलिब्रिटींचे सेलिब्रिटी	सुहास कांबळी
वलय म्हणजे नेमकं काय?	मधुरा वेलणकर
हास्य सम्राटाची खरी ओळख	मनोज कुलकर्णी

अनुक्रमणिका

लेखाचे नाव	लेखक
या जन्मावर, या जगण्यावर	चाहूल मळेकर
माझ्या आयुष्यातील सेलिब्रिटी- डॉ रघुनाथ अनंत माशेलकर	डॉ. सीमा उपाध्ये
आणि आम्ही चक्क त्याला भेटलो	शुभंकर विंचूर्णे
सेवाव्रती सेलिब्रिटी	अश्विनी हिरडे
एक बहुआयामी व्यक्तिमत्व - आशा भोसले	डॉ. नितीन उपाध्ये
एक अविस्मरणीय भेट	अपर्णा शेरे
My journey from swimming to diving	वाग्मी ढेरे
Alphie, A Friend for Learning	ओम इरवाडकर
Mumbai - A city that lives on till eternity	ओम वडखळकर
Avengers, DC League and The Yogesh Buwa Ramdasi	श्रीरंग साठे
हास्य महारथी	कनका रानडे
My magical encounter with Sonali Kulkarni	ईश्वरी इरवाडकर
माझे गुरू अतीत कुमार पांड्ये	अर्नी पाडावे
Video Game	लक्षिन मेनकुदळे
Bright Fortune Awards	

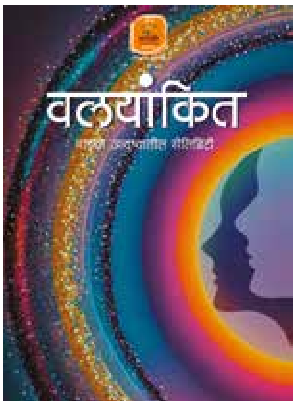

संकल्पना व निर्मिती श्रेय
संपादक: निलांबरी गोखले

संपादक समिती: अश्विनी धोमकर, महेश देशमुख, मिलिंद चव्हाण, शर्वरी गुमास्ते, कांचन रानडे गायत्री उकिडवे, अमृता जोशी, डॉ श्रीमंतीनी इरवाडकर, अमोघ रानडे, सुमेय गुमास्ते

मुखपृष्ठ, अंक सजावट व तांत्रिक सहाय्य: जयंत जोशी

जाहिरात संकलन: जयेश तळगावकर, अमोघ रानडे, सुमेय गुमास्ते, आशिष देवधर अजय भांगे, अनिल गोखले, देवेन्द्र लवाटे, शर्वरी गुमास्ते, केदार काळे, महेश देशमुख महेश धोमकर, अश्विनी सबनीस, संदीप गुप्ते, उदय मराठे, रवी स्वार, अजित इंदुलकर

समर्थ सहाय्य: आमचे प्रायोजक, सर्व जाहिरातदार, सभासद व हितचिंतक

- ह्या स्मरणिकेत प्रकाशित झालेल्या मतांशी, लेखांशी, विचारांशी संपादक मंडळ व कार्यकारीणी २०२५ सहमत असेलच असे नाही.
- ह्या स्मरणिकेत भाषेवर बंधन नाही, सहभाग, विचारांची देवाणघेवाण महत्त्वाची. मराठी भाषेला प्राधान्य आहे परंतु सक्ती नाही.
- ह्या स्मरणिकेच्या संपादनाचे सर्व हक्क कार्यकारीणी २०२५ च्या स्वाधीन.

विज्ञानाच्या शोधात मंदिर भ्रमंती

brZm gmdH$ma

आपल्या आयुष्यात वलयांकित व्यक्तिमत्त्व म्हणजे कोण? चित्रपटसृष्टीतील कलाकार, क्रीडाक्षेत्रातील तारे, की प्रसिद्ध उद्योगपती? माझ्यासाठी मात्र वलयांकित प्रेरणा आहे भारतीय मंदिरांमध्ये. लहानपणी आई-वडिलांसोबत दक्षिण भारतात मंदिर भ्रमंतीला जाताना माझं मन त्या उंच गोपुरम्, घणघणणाऱ्या घंटा, आणि गजबजलेल्या बाजारात रमून जात असे. हातात घट्ट पकडलेला झब्बा, लांब प्रवासाने आलेली झोप, आणि अचानक डोळ्यांसमोर उभं राहणारं भव्य मंदिर हे माझ्या बालपणीच्या स्मृतींच्या खजिन्यात आजही चमकत आहे. त्या काळी मंदिर म्हणजे केवळ देवळं, देवाचं दर्शन आणि प्रसाद एवढंच माझ्या आकलनात होतं. पण मोठं झाल्यावर, विशेषतः अभियांत्रिकी शिक्षण घेतल्यानंतर, मंदिरांकडे बघण्याचा माझा दृष्टिकोन बदलला. काही वर्षं बंगळुरूमध्ये काम करताना, तेथील तांत्रिक वातावरणात माझं मन विज्ञानाकडे झुकत होतं. मात्र, मनात सतत एक प्रश्न घोंगावत होता. आपल्या पूर्वजांनी शेकडो, हजारो वर्षांपूर्वी इतकं अद्भुत काहीतरी कसं साध्य केलं असेल?दुबईत स्थायिक झाल्यावर, योगायोगाने काही पॉडकास्ट्स आणि पुस्तके हाती आली, ज्यांनी माझ्या मनावर खोल परिणाम केला. त्यांनी मला दाखवलं की भारतीय मंदिरं ही फक्त धार्मिक केंद्रं नाहीत, तर विज्ञान, कला, गणित, खगोलशास्त्र आणि संगीताचा अद्भुत संगम आहेत. आणि त्यानंतर माझी प्रत्येक भारतभेट म्हणजे केवळ मंदिरदर्शन नव्हे, तर ज्ञानाचा शोध बनली.

कर्नाटकातील होयसलेश्वर मंदिर

जेव्हा मी पहिल्यांदा होयसलेश्वर मंदिराच्या दारात उभी राहिले, तेव्हा माझ्या नजरा एका भिंतीवरून दुसऱ्यावर उडत राहिल्या. युद्धदृश्य, नृत्यांगना, देवता सगळं इतकं जिवंत भासत होतं की क्षणभर वाटलं, या दगडी शिल्पांना प्राणवायू मिळालाय. एका स्थानिक मार्गदर्शकाशी बोलताना त्याने सांगितलं मॅडम, या कोरीव कामात ६४ नृत्यकलांची चित्रं आहेत. मी त्या शिल्पांकडे नीट पाहिलं, ह्या हळेबिडू येथील होयसलेश्वर मंदिरात अत्यंत सूक्ष्म व अप्रतिम अशा शिल्पकलेत स्त्रियांची कोरीव मूर्तिशिल्पे आढळतात. यांना कधी मदनिके किंवा शलभंजिका असेही म्हटले जाते. या ६४ स्त्रीशिल्पांपैकी सर्वच नृत्यांगना किंवा वादक स्त्रिया नाहीत, तर काहींचे रूपांकन समाजातील व्यावसायिक भूमिका दाखवते. म्हणजेच त्या काळातील जीवनाचे वास्तव कलाकारांनी दगडात टिपले आहे.

उदाहरणार्थ, या ६४ स्त्रीशिल्पांमध्ये विद्वानांनी काही व्यावसायिक स्त्रिया ओळखल्या आहेत:-

- दंतवैद्य / वैद्यकीय सेविका - दातांची चिकित्सा करताना दाखवलेली.
- शिकार करणाऱ्या / योध्या स्त्रिया - हातात धनुष्य किंवा अस्त्र घेऊन शिकार करताना दर्शवलेल्या.
- प्रशासकीय किंवा विद्वान स्त्रिया - अधिकारपूर्ण मुद्रा, कधी हस्तलिखित ग्रंथांसह, ज्यातून त्यांची साक्षरता व प्रशासनातील योगदान दिसते.

या शिल्पांचे महत्त्व असे आहे की:

१. मध्ययुगीन भारतात स्त्रियांचा व्यावसायिक क्षेत्रात सहभाग स्पष्टपणे दिसतो.

२. मंदिरशिल्पाची समग्र दृष्टी जिथे केवळ दैवत्व किंवा कला नव्हे, तर मानवी दैनंदिन जीवनही कोरले गेले.

३. सामाजिक इतिहासाची नोंदवही- कारण मंदिरे फक्त आध्यात्मिक केंद्रं नव्हती, तर ते ज्ञान, विज्ञान, कला आणि समाज जीवनाचे विश्वकोश होते.

तामिळनाडूतील वरमूर्तेश्वर मंदिर, आर्यथुराई

या मंदिराने मला जीवनचक्राचा नवा अर्थ शिकविला. मानवी प्रजननाचे टप्पे शिल्पातून इतक्या बारकाईने दाखवलेले पाहून मी थक्क झाले. हा फक्त धार्मिक दृष्टिकोन नव्हता, तर वैज्ञानिक दृष्टिकोनही होता. एका वृद्ध स्त्रीने मला विचारलं, तुम्ही एवढ्या लक्षपूर्वक का पाहताय? मी हसत उत्तर दिलं, मी विज्ञानाची विद्यार्थिनी आहे. मला या शिल्पांतून आपल्या पूर्वजांची वैज्ञानिक जाण दिसते. त्या क्षणी तिच्या डोळ्यात चमक आली. ती म्हणाली, म्हणजे आमच्या परंपरेला तुम्ही नवा अर्थ देताय. त्या वाक्याने मला जाणवलं माझा शोध फक्त माझ्यासाठी नाही, तर परंपरा आणि विज्ञान यांच्यातला दुवा जोडणारा आहे.

केरळमधील श्री पद्मनाभस्वामी मंदिर

बहुतेक लोक इथे लपलेल्या संपत्तीमुळे आकर्षित होतात. पण मला वेगळंच काही सापडलं. मंदिराच्या स्तंभांवर कोरलेलं एक शिल्प माझ्या मनात कायमचं कोरलं गेलं एक स्त्री, हातात लांबट वस्तू एका डोळ्याला लावलेली, आणि दुसरं टोक आकाशाकडे. क्षणभर मी थांबले. मनात विजेप्रमाणे विचार चमकला हे तर दुर्बिणीसारखं दिसतं! पण लगेच मनात प्रश्न उभा राहिला दोन हजार वर्षांपूर्वी दुर्बिणीचं अस्तित्व शक्य होतं का? की आपले पूर्वज ताऱ्यांचा अभ्यास काही वेगळ्या पद्धतीने करत होते?

ही शंका आजही माझ्या मनात आहे. पण त्याचवेळी त्या शिल्पाने मला शिकवलं प्रश्न विचारणं हीच खरी श्रद्धा आहे. या सगळ्या प्रवासातून मी एक गोष्ट नक्की शिकले, भारतीय मंदिरं ही दगडी ग्रंथालयं आहेत. प्रत्येक शिल्प म्हणजे एक श्लोक, प्रत्येक स्तंभ म्हणजे एक सूत्र. आणि आपण, आजच्या पिढीतले लोक, त्यांना पुन्हा वाचण्याचा प्रयत्न करीत आहोत.

अभियंता म्हणून मी विज्ञान शिकले, पण या मंदिरभ्रमंतीतून मी जाणलं की आपल्या पूर्वजांनी विज्ञानाला केवळ प्रयोगशाळेत मर्यादित ठेवलेलं नव्हतं, तर ते दैनंदिन जीवनात आणि श्रद्धेतही जपलं होतं. आज मी जेव्हा मंदिरात जाते, तेव्हा मी केवळ दर्शन घेणारी भक्त नसते. मी असते एक शोधक, एक शास्त्रप्रेमी, आणि एक स्त्री जी आपल्या संस्कृतीशी नव्यानं जोडली जाते आणि म्हणूनच मला वाटतं तुम्ही सर्वांनी पुढच्या वेळी एखाद्या मंदिराला भेट दिली, जसं की गुजरातमधलं 'राणी की वाव' किंवा कोणार्कमधलं 'सूर्य मंदिर' (कारण उत्तर भारतात प्राचीन मंदिरं फारच कमी उरली आहेत, बहुतेक नष्ट झाली), तेव्हा फक्त दर्शन न घेता नीट पाहा. भिंतींवर, खांबांवर, शिल्पांमध्ये आपल्या पूर्वजांनी कोरलेले पुरावे, संकेत, आणि वैज्ञानिक आश्चर्य शोधा.
कदाचित तुमच्या नजरेला सुद्धा काही असं दिसेल, जे आजवर कुणी समजावून सांगितलं नसेल!

प्रेरणेतून कृतीकडे

{_{bßX _mYd Xe_ I

संधी कधी दरवाजा ठोठावून येत नाही उलट ती बऱ्याचदा चोर पावलाने येते. पण येताना विविध शक्यतांचे दरवाजे मात्र उघडते. या संधींना ओळखायला आणि त्यांचं सोनं करायला लागतं परिश्रम, कौशल्य आणि धाडस यांच एक अजब मिश्रण. माझ्या आयुष्यात अशा संधी ओळखून त्यांचं सोनं करायचा प्रयत्न मी नेहमीच करत असतो. अशा संधी ओळखायचं कौशल्य जर आज माझ्यात असेल तर त्याचं सारं श्रेय हे माझ्या आयुष्यात आलेल्या अनेक मंडळींना द्यावे लागेल.

आई–वडील, शिक्षक मुख्यत्वे प्राथमिक शाळेतील शिक्षक, नोकरीच्या ठिकाणी भेटलेले काही वरिष्ठ, माझी पत्नी आणि काही उत्तुंग व्यक्तिमत्व यांनी माझ्या जडण–घडणीवर प्रभाव नक्कीच टाकला आहे. माझ्या विचारांवर, कृतींवर आणि प्रवासावर यांचा खोल ठसा उमटला आहे. त्यांच्या प्रभावामुळेच आज मी जे काही आहे, ते घडू शकलो. अधिक खोलात जाऊन जर 'वलयांकित सेलिब्रिटी कोण?' असा प्रश्न जेव्हा मी स्वतःला विचारतो तेव्हा प्रामुख्याने तीन व्यक्ती आणि एक निश्चित प्रवाह समोर येतो. नोकरी निमित्ताने सात गावचं/देशांचे पाणी चाखल्यानंतर, माझा उद्योग जगतातला प्रवास सुरु झाला.. अभियांत्रिकीच्या रेषांनी आखलेला, प्रतिकूलतेच्या खाचखळग्यातून गेलेला पण सुवर्ण संधींनी भरलेल्या यूएईच्या मरूभूमीत फुललेला माझा उद्योग जगतातला प्रवास. या प्रवासात माझे वडील आणि छत्रपती शिवाजी महाराज कायम माझे दिशादर्शक राहिले आहेत. तसेच यूएई खास करून दुबईचे द्रष्टे नेतृत्व मला स्वप्न बघण्याची आणि ती पुरे करण्याची जिद्द देते.

सर्वप्रथम माझ्या वडिलांचा उल्लेख करावासा वाटतो. नगर जिल्ह्यातील एका खेडेगावात जन्मून त्यांनी शिक्षण, नोकरी आणि समाजकार्य यातून एक वेगळं स्थान निर्माण केलं. नोकरी करत त्यांनी बी.ए., एम.ए. आणि एल.एल.बी. पूर्ण केलं व त्यात सुवर्णपदकही मिळवलं. विविध सामाजिक आणि सहकार क्षेत्रातील संस्थांमध्ये ते पदाधिकारी म्हणून कार्यरत होते. पुणे विद्यापीठातून वाणिज्य आणि व्यवस्थापन विभागप्रमुख म्हणून सेवानिवृत्त झाले. आणि ८१ व्या वर्षापर्यंत सक्रिय राहिले. वडिलांच्या कार्यपद्धतीत नेहमी समाजाभिमुखता होती. त्यामुळेच व्यवसायात असताना माझ्या निर्णयांमध्येही ही शिकवण सतत माझ्या सोबत असते. सचोटी, निस्वार्थी वृत्ती आणि समाजाभिमुख दृष्टी हा वारसा पुढे नेण्याचा माझा कायम प्रयत्न असतो.

या पलीकडे 'वलयांकित व्यक्तिमत्त्व' म्हटलं, की माझ्या मनात विचार येतो तो फक्त आणि फक्त छत्रपती शिवाजी महाराजांचा. त्यांचं आयुष्य पाहिलं की वाटतं, त्यांच्या प्रत्येक टप्प्यावर फक्त प्रतिकूलता होती. लहानपणापासून वडिलांचा सहवास नाही, नातेवाईकांचा विरोध, शत्रूंशी अखंड संघर्ष, मुघलांचा प्रचंड दबाव. महाराजांचं आयुष्य म्हणजे सतत प्रतिकूल परिस्थितीतून उभं राहण्याचा धडा. त्यांनी प्रत्येक संकटाला संधीमध्ये बदललं. युक्ती, चातुर्य आणि धाडस यांच्या जोरावर त्यांनी स्वराज्य उभारलं आणि लोकांच्या मनात अभिमान रुजवला.
व्यवसायामध्ये अनेकदा निर्णय घेताना महाराजांची राजनीती आणि स्वराज्य उभारण्यामागची विचारसरणी मला मार्गदर्शक वाटते. शिवाजी महाराजांनी गनिमी कावा वापरून कमी साधनांतही मोठ्या सामर्थ्यशाली शत्रूंना हरवले. त्यांनी किल्ल्यांचे जाळे उभारले व आरमार निर्माण केले, जे इतर कुणालाही शक्य वाटत नव्हते.

मी जेव्हा २००६ साली UAE मध्ये Sam Contracting Company चालू केली तेव्हा तुटपुंज्या संसाधनांबरोबर काम चालू केले. तसं बघायला गेलं तर नोकरीतून धंद्याकडे वळलेला मी खूप काही संसाधनं हातात नव्हतीच. पण नवीन कार्य करण्याची धडपड होती. योग्य वेळ, योग्य क्षेत्र आणि योग्य भागीदारी यांचा अभ्यास करून रणनीती

आखली. जसे महाराजांनी दडपणाखाली न येता स्वतःचा मार्ग तयार केला, तोच आदर्श सतत डोळ्यासमोर ठेवून मी स्पर्धात्मक बाजारपेठेत स्वतःचे स्थान निर्माण केले व व्यवसाय वाढीचे प्रयत्न केले, आजही करत आहे.

महाराजांची एक खास देणगी म्हणजे युक्ती, चातुर्य आणि सतत सावधानता. त्यांनी प्रत्येक संकटात संधी पाहिली. सिंहगड, प्रतापगड, पन्हाळगड यांसारख्या लढायांत त्यांनी दाखवलेली रणनीति आजही व्यवस्थापनशास्त्रात शिकविली जाते. शिवाजी महाराजांना अनेकदा विश्वासघात व अपयशाचा सामना करावा लागला. अफजलखानाशी लढाई, आग्र्याहून सुटका, अनेक किल्ल्यांवर आक्रमण अशा आणि अनेक आव्हानांचा सामना करावा लागला. पण प्रत्येक वेळेस त्यांनी नव्याने ताकद उभी केली.

व्यवसाय करताना मलाही अनेकदा कठीण प्रसंगांना सामोरं जावं लागलं. एक मोठा प्रकल्प हाती घेतला होता. सुरुवातीला सगळं सुरळीत वाटत होतं, पण नंतर खर्चाचा अंदाज ओलांडला. ग्राहक मोठा असल्यामुळे दडपण वाढलं, धमक्या दिल्या गेल्या. पण आम्ही शांत डोक्याने निर्णय घेतला, जबाबदारी स्वीकारली आणि प्रोजेक्ट पूर्णत्वाला नेला. आर्थिक तोटा झाला खरा, पण धडा मोठा मिळाला. संकटात धैर्य आणि शांतता जपली, तर मार्ग नक्की सापडतो. हेच तर महाराजांचा जीवनपट शिकवतो.

महाराजांनी सांस्कृतिक ओळख जपली आणि ती वृद्धिंगत व्हावी यासाठी प्रयत्न केले. स्वराज्य हे फक्त राजकीय नव्हे, तर सांस्कृतिक पुनरुत्थानाचं प्रतीक होतं. परदेशात प्रकल्प करताना हीच भावना माझ्यात जागी राहते. असं लक्षात आलं की आज अनेक देशात काम करताना आपल्या आणि आपल्या बरोबर जोडलेल्या मंडळींच्या सांस्कृतिक संवेदना जेव्हा आम्ही जपतो तेव्हा आमचा व्यवसाय अधिक मजबूत होतो.

उज्बेकिस्तानमध्ये आम्ही केलेल्या प्रकल्पांदरम्यान मला बाबरचे मूळ गाव तिथे फरगणा व्हॅलीमध्ये असल्याची जाणीव झाली. मुघलांचे मूळ असलेल्या प्रदेशात, एका मराठी व्यावसायिकाने छोटीशी का होईना ओळख तयार करणे, ही एक वेगळीच अभिमानाची भावना होती – जणू इतिहासाशी संवाद साधल्यासारखं. हा अभिमान मला शिवरायांच्या अधिक जवळ घेऊन गेला. वैयक्तिक दृष्ट्या माझ्यासाठी तो फारच आनंदाचा आणि अभिमानाचा क्षण होता.

शिवाजी महाराजांचे यश फक्त त्यांचे नव्हते; त्यांच्या मावळ्यांची निष्ठा व लोकांचा विश्वास हाच त्यांचा खरा आधार होता. आपल्या व्यवसायात कामाच्या ठिकाणी आणि एकूणच जगण्यामध्ये हा विचार अवलंबणे खूप महत्त्वाचे आहे. 'टीममध्ये अशा लोकांनाच स्थान देणे जे तुमच्या दृष्टी (Vision) वर विश्वास ठेवतील' हे धोरण त्यांच्यासाठी तर टर्निंग पॉईंट ठरलेच पण माझ्यासाठी ही ठरले. जगभरातील वेगवेगळ्या देशांतील लोकांबरोबर काम करण्याची संधी मिळाली. तेव्हा त्या अनुभवातून एक गोष्ट प्रकर्षाने जाणवली. जर तुमचं व्यक्तिमत्त्व नीतिमूल्यांवर आधारलेलं असेल, व्यवसायाकडे पाहण्याची दृष्टी स्पष्ट असेल, आणि कुठल्याही राष्ट्रीयत्व, धर्म, जात, रंग, भाषा अशा भेदांच्या पलीकडे जाऊन थेट माणसा-माणसात नातं तयार केलं, तर संवाद निर्माण होतो. आणि त्या संवादातून पुढे व्यवसाय उभा राहतो. हे केवळ व्यवहारापुरतं नातं नसतं; ते ऋणानुबंधांमध्ये परिवर्तित होतं. हाच ऋणानुबंध पुढे दृढ विश्वास निर्माण करतो, रिपीट बिझनेस मिळवून देतो आणि नवनव्या देशांमध्ये काम करण्याची संधी उपलब्ध करून देतो.
पावलोपावली शिवरायांचे आयुष्य आणि स्वराज्याची वाटचाल मला स्फूर्ती देते आणि पुढचा मार्ग दाखवते.

UAE नेतृत्वाची दूरदृष्टी आणि कृतीशीलता ही शिवाजी महाराजांप्रमाणेच मला मोठी प्रेरणा मिळवून देते. गेली २६ वर्ष मी या देशात वास्तव्यास आहे. शेख मोहम्मद यांचे व्यक्तिमत्त्व मला नेहमीच प्रभावी वाटते. मर्यादित संसाधनं असूनही त्यांनी दुर्दम्य इच्छाशक्तीने देशाला प्रगतीपथावर नेले. कोविडसारख्या संकटातही जेव्हा जगभर अंधार होता, तेव्हा त्यांनी या देशाला स्थैर्य दिलं, आत्मविश्वास दिला. एकही दिवस असा नव्हता की येथील बांधकामाची साईट बंद झाली. दुबईतील एकही उद्यान या काळात कधी कोमेजले नाही. कोविडच्या काळात मी फक्त एक दिवस घरी होतो आणि UAE च्या द्रष्ट्या नेतृत्वामुळे इथले उद्योगधंदे चालू राहिले आणि आमच्यासारख्यांचा व्यवसाय नुसताच टिकला नाही तर तो त्याही काळात तावून सुलाखून बाहेर पडला आणि अधिक जोमाने वाढला.

शेख मोहम्मद यांची दूरदृष्टी, देशाप्रती असलेलं प्रेम, आणि स्वप्नांना वास्तवात आणण्याची क्षमता हे उद्योजकतेसाठी मोठे धडे देणारे घटक आहेत. आज दुबई हे जगातील वेगाने विकसित झालेल्या शहरांपैकी एक आहे. इतर देशांना जे करायला शंभर वर्षे लागली ते त्यांनी केवळ तीस चाळीस वर्षांत साध्य केलं. हे पाहून माझा विश्वास अधिकच दृढ होतो की, योग्य दृष्टी आणि कृती असेल तर कोणताही अडथळा पार करता येतो. दुबई ही आज जगातील आधुनिक शहरांपैकी एक आहे. पण यामागे शेख मोहम्मद यांची दूरदृष्टी आणि धाडस आहे. वाळवंटाच्या मध्यभागी जागतिक दर्जाचं शहर उभं करणं हे केवळ कल्पनाशक्तीचं नव्हे तर व्यवस्थापनाचंही अद्वितीय उदाहरण आहे.

त्यांची राज्यकारभारातील शिस्त, लोकांप्रती प्रेम आणि सतत नवी स्वप्नं बघून ती प्रत्यक्षात आणण्याची ताकद – हे सर्व अद्भुत आहे. त्यांच्याकडून मला समजलं की स्वप्नं पाहणं महत्त्वाचं आहे, पण त्याहून महत्त्वाचं म्हणजे ती वास्तवात आणणं. व्यवसायात जेव्हा चढ–उतार आले, तेव्हा ही शिकवणच माझी मार्गदर्शक ठरली. त्यांच्याकडून मला अजून एक महत्त्वाची शिकवण मिळाली–स्वप्नं पहा, आणि ती वास्तवात आणण्यासाठी कसोशीने प्रयत्न करा. बुर्ज खलिफा, मेट्रो, एक्स्पो २०20 या सर्व गोष्टी सुरुवातीला अशक्य वाटत होत्या. पण त्यांच्या दृष्टिकोनामुळे आज ती सर्व वास्तव आहेत. व्यवसायात जेव्हा चढउतार आले, तेव्हा हीच शिकवण मला आधार देत राहिली.

आज मागे वळून पाहिलं, तर जाणवतं की वडिलांची सचोटी, शिवाजी महाराजांचं धैर्य आणि शेख मोहम्मद यांची दूरदृष्टी या तीन आधारस्तंभांवर माझं आयुष्य आणि SAM Contracting चा प्रवास उभा आहे.

व्यवसाय म्हणजे फक्त नफा–तोट्याचा खेळ नाही, तो मूल्यांचा, नातेसंबंधांचा आणि दूरदृष्टीचा प्रवास आहे. आज या SAM Contracting चा प्रवास हा केवळ व्यवसाय नाही; तो माझ्या आयुष्यातील या वलयांकित व्यक्तिमत्त्वांच्या शिकवणींचं मूर्त रूप आहे.

With best compliments from

CCD
CHAAT AND COFFEE
RESTAURANT

vacation krafters
Experiences. Handkrafted.

Some destinations are meant to be found… only by you!

Uncharted DESTINATIONS Await!

Experience our *"Uncharted Destinations"* collection

that takes you beyond the expected,
introducing you to places that move you, inspire you, and stay with you.

Connect with us today on +971 50 295 3835 or DM us on @kraftersvacation

ती बॅटरी अजूनही चालूच आहे...

gßXrn Ia

नम्रपणे सांगू इच्छितो की माझ्या नात्यामधे कुणी वलयांकित व्यक्ती नव्हती आणि पटकन जाऊन कुणाची सही घ्यावी असे आकर्षणही नव्हते. पण दोन व्यक्तींविषयी मात्र मनात प्रचंड आदर होता आणि त्यांना भेटायची संधी मिळावी, त्यांच्या चरणी नतमस्तक होता यावं असं जरूर वाटायचे. त्या दोन व्यक्ती म्हणजे लता मंगेशकर आणि दुसरे पु. ल. देशपांडे. आनंदाची बाब म्हणजे काही कारणास्तव या दोन्हीं व्यक्तींना भेटायची संधी मिळाली.

पुण्यात दीनानाथ मंगेशकर रुग्णालयात, दीनानाथ मंगेशकरांच्या पुण्यतिथीनिमित्त दरवर्षी एक कार्यक्रम असतो. एक वर्ष अशोक नायगावकर, शंकर वैद्य सर आणि मी–आम्ही कार्यक्रम करत होतो. शंकर वैद्य सर संचालन करत होते आणि काही कल्पना नसताना अचानक लता दिदी प्रेक्षकात येऊन बसल्या. पूर्ण कार्यक्रम त्यांनी ऐकला. मला वन्स मोअर मिळाला. एक शेर त्यांना खूप आवडला, त्यांनी वन्स मोअर दिला त्यासाठी. त्याचं एक खास कक्ष आहे तिथे, जिथे त्यांना मिळालेली अगणित पारितोषिके ठेवली आहेत. भारत रत्न पुरस्कार ही तेथेच ठेवलेला होता. तर त्या कक्षात बसून त्यांनी खूप छान संवाद साधला. खूप गप्पा झाल्या. तो अनुभव माझ्यासाठी अविस्मरणीय होता.

दुसरा अनुभव म्हणजे पुलंना भेटण्याचा. लहानपणापासून पुलंची पुस्तकं, कॅसेट्स, किस्से ऐकूनच मोठा झालो. आपल्या पैकी अनेक जणांचे पोषण, त्यांच्या विनोदावर, चांगल्या भाषेवर, चांगल्या विचारांवर, चांगल्या चिंतनावरती झाले आहे. अनेकांना पु.ल. पुस्तकांमधूनही भेटत गेले. त्यांचा विनोद हा केवळ हसवणारा नव्हता; तो चिंतन करायला लावणारा, भाषा आणि शब्दांचा खेळ दाखवणारा होता. मी लहान असताना कविता करायचो. वृत्त छंद यांबद्दल खूप कळायचं असं नाही. त्या उमलत्या काळात आजोबांनी माझ्या दोन कविता पुलंना पाठवल्या होत्या. त्यावर पुलंचं स्वतः लिहिलेलं पोस्टकार्ड आलं.... कौतुक करणारं, प्रोत्साहनपर. माझ्यासाठी फार मोठी गोष्ट होती.

त्या नंतर अनेक वर्षांनी कामा निमित्ताने त्यांना भेटायची संधी चालून आली. मी इंजिनियरिंगच्या शेवटच्या वर्षात असताना 'मार्केट मिशनरी' नावाच्या संस्थेत कॉपीरायटर म्हणून काम करत होतो. आपल्या दुबई महाराष्ट्र मंडळाचे अध्यक्ष श्री महेश यांची त्यावेळची ओळख; कदाचित त्यांनाही हा प्रसंग आठवेल. लोकसत्ता साठी पुलंची ग्रीटिंग कार्ड करायची अस ठरलं. त्यासाठी पुलंना भेटायला मी आणि माझी सहकारी आम्ही दोघं गेलो. अंदाजे १९९९– २००० चा काळ होता. माझी पहिली कॅसेट 'दिवस असे की' प्रकाशीत झाली होती. त्यात संगीत माझं, कविता माझ्या; गायन मी आणि शैलेश रानडे यांचं.

त्या कॅसेटला उत्तम प्रतिसाद मिळत होता. पुलंना भेटायला गेलो. तेव्हा भाई आजारी होते, व्हीलचेअरवर होते. सुनीताबाईंनी दरवाजा उघडला. आम्ही वेळेवर पोहोचलो होतो. त्यांनी स्वागत केलं, व्यवस्थित बोलल्या. फोटो घेतले. त्यावेळेसही भाई आमच्याशी अधुन मधून बोलत होते. त्यांच्या विनोदबुद्धीची झलक

तिथेही दिसली. त्यांनी एक किस्सा सांगितला...'पुलं आणि सुनीताबाई एकांच्या घरी गेले होते. बंगल्याच्या आत शिरताच त्यांचा कुत्रा जोरात भुंकत अंगावर आला. काय करावं सुचत नव्हतं आणि त्याचं वेळेस आतून जोरात 'मोती आत जा' अशी आज्ञा आली आणि त्याबरोबर मोती निमूटपणे आत निघून गेला. त्यावर पुलं म्हणाले, 'तुमचा मोती फारंच cultured आहे'...व्हीलचेअर वर असले तरी त्यांची विनोद पेरणी काही थांबली नव्हती. सगळं काम झाल्यावर मी धाडस करून सुनीता बाईना म्हटलं ''माझी एक ध्वनी मुद्रिका (कॅसेट) प्रकाशित झाली आहे. तुम्हाला भेट द्यायची होती. तुम्ही आणि भाईंनी वेळ मिळेल तेव्हा ऐकलं तर मला फार आनंद होईल''.

त्यावर त्यांनी कुणी लिहिलं आहे, संगीत कोणाचं इत्यादी प्रश्न विचारले.

मी म्हटलं ''हो, कविता माझ्या आहेत, संगीत मीच दिलं आहे, थोडं गायलोही आहे''.

''बरं, मग गाऊन दाखवतोस का?'' त्या म्हणाल्या.

मला सुखद धक्का बसला. मी तिथेच सरीवर सर गाऊन दाखवलं. भाई आणि सुनीताबाई डोळे मिटून ऐकत होते.

शेवटी भाई म्हणाले ''छान आहे, चांगलं लिहिलंय.''

माझ्यासाठी तो क्षण अनमोल होता. इतका मोठा माणूस, आपला आवडता कवी, इतक्या लक्षपूर्वक ऐकत होता!

त्या कवितेवरून बा. भ. बोरकरांच्या 'सरीवर सरी ची' आठवण निघाली.

थोड्या वेळाने नर्स भाईंना घेऊन आत गेली. सुनीताबाई सुद्धा आत गेल्या. काही क्षणात त्या बाहेर आल्या आणि म्हणाल्या ''अरे, तुला एक विनंती करू का?'' भाई आत म्हणत होते की त्या मुलाला सांगावं, ''त्याच्या कविता फार आवडल्या. अजून काही ऐकवशील का?'' माझ्या अंगावर रोमांच उभे राहिले. माझ्या सारख्या एका तरुण नवोदित व्यक्तीशी त्या अत्यंत नम्रतेने बोलत होत्या. ''विनंती करू का'' ते शब्द आजही कानात येतात. यातूनच व्यक्तीची संस्कृती दिसते. भाईंना माझ्या अजून काही कविता ऐकायच्या होत्या आणि त्यासाठी ते मला चक्क विनंती करत होते. तो माझ्यासाठी 'न भूतो न भविष्यती' असा क्षण होता. त्यानंतर जवळजवळ पाऊण तास मी वेगवेगळ्या कविता ऐकवित होतो ''दिवस असे की'', ''एवढेच ना एकटे जगू'' काही गद्यकविता ऐकवल्या. भाई इतके तल्लीन होऊन ऐकत होते की मला जाणवलं जगातलं कुठलंही पारितोषिक यापुढे फिकं आहे. हे असे क्षण, असा अनुभव. हा अनुभव तुमच्याबरोबर कायम राहतो आणि त्या वयामध्ये ज्या वेळेला मी धडपडत असताना असा अनुभव घेणं हा माझ्या दृष्टीने एक प्रकारचं मोटिवेशन च होतं आणि जबाबदारी वाढल्याची जाणीव देखील!

भाईंचं आणि सुनीताबाईंचं काव्यावरील प्रेम डोळस होतं. अभ्यास, अभिरुची, परंपरा आणि प्रयोग यांचा मिलाफ त्यात होता. कवितेविषयी सजग असणारी ही मंडळी, त्यांची दाद मिळणं ही आयुष्यभराची शिदोरी ठरते. त्या भेटीनंतर माझ्या मनात एक वेगळं सामर्थ्य निर्माण झालं. पुलंनी त्या वेळेस जी दाद दिली त्यामुळे आत्मविश्वास वाढवला, जबाबदारी वाढवली. आता लिहिताना बेजबाबदारपणा चालणारच नाही, ही जाणीव झाली. आता पाट्या टाकून चालणार नाही.

पुलं म्हणजे केवळ प्रेमळ धाक. घरच्या माणसांचा. असं वाटायचं ''हे काय म्हणतील?'' आणि जर त्यांनी ''असं काय लिहिलंय?'' असं म्हटलं असतं, तर जगणंच थांबलं असतं.

आयुष्यात अशा काही व्यक्तिमत्त्वांची उपस्थिती हेच खरं पारितोषिक असतं. त्यातून धैर्य मिळतं, योग्य दिशेचा आत्मविश्वास मिळतो. मी आपला स्वांत सुखाय लिहीत असतो तरीपण अशी काही व्यक्तिमत्व असतात की मी जे करतोय ते बरोबर आहे ना, लिहितोय ते बरोबर आहे ना, याचा विचार करायला लावतात. तो एक प्रसंग असा होता त्यानंतर असं वाटलं हि शिदोरी तुमच्या पाठीशी असली की मग वाटेत तुम्हाला कितीही खडबडीत रस्ते आले तरी तुम्ही नक्की आपला

मार्ग काढाल. थकायला झाले, चकवे लागले किंवा छोटी मोठी प्रलोभने समोर आली किंवा नको ती तडजोड करायची वेळ आली तर त्याला सामर्थ्याने नाही म्हणायचं, त्याच्याकडे पाठ फिरवून चालत राहायचं, त्यासाठी लागणारं धैर्य तुम्हाला अशा भेटीतून मिळतं. जणू काही तुम्ही अंधारात चाचपडत आहात आणि तुम्हाला बॅटरी घेऊन कुणीतरी रस्ता दाखवतंय.

अशी एकच भेट झाली माझी आणि पुलंची, परंतु ती बॅटरी अजूनही चालूच आहे.
आणि ती आयुष्यभर प्रकाश देत राहिल असा विश्वास आहे मला.

COVENANT
ENRICHING CUSTOMER EXPERIENCE

Empowering **What's Next. With You.**

The successful enterprise of tomorrow will be defined by its ability to integrate its core digital functions: the resilience of its network infrastructure, the intelligence derived from its data, and the robustness of its cyber defense. Covenant Group provides the unified expertise to master this convergence.

18+ YEARS OF MARKET LEADERSHIP

300+ TECHNICAL EXPERTS

1100+ PROJECTS DELIVERED

22 COUNTRIES

200+ CUMULATIVE-YEARS OF LEADERSHIP EXPERIENCE

TELECOMMUNICATIONS

From 5G to FTTH, we build the networks that power tomorrow's world. Maximize performance and achieve faster time-to-market.

AI & DATA SCIENCE

Transform data from a complex problem into your most decisive advantage. Unlock insights that drive growth and efficiency.

CYBERSECURITY

Move from defense to dominance. We build unbreakable resilience with automated threat response and battle-ready teams.

Engage with Our Leadership for a ***Strategic Consultation***

To discuss how our integrated expertise can align with your long-term objectives, we invite you to schedule a confidential briefing.

info@covenant-mea.com

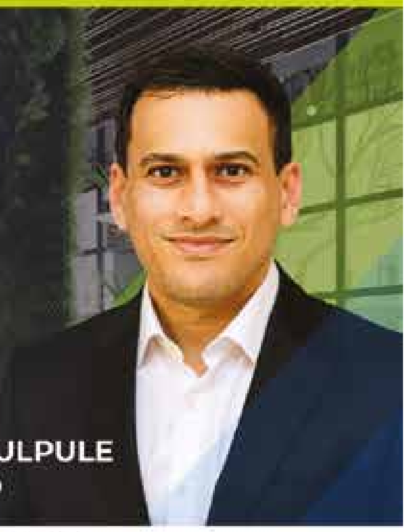

RAHUL TULPULE
Founder & CEO

www.covenant-mea.com
info@covenant-mea.com

प्रेरणेची बीजं:
एका कलाकाराचा प्रवास

O`V Omer

काही क्षण इतके खास असतात की ते तुम्हाला कायमचं बदलून टाकतात. ते तुमच्या विचारसरणीत खोलवर उतरतात आणि नकळत तुमचं जग बघण्याची दृष्टी, काम करण्याची पद्धत, आणि कलेकडे बघण्याचा दृष्टिकोनच बदलतो.
मी कलाकार आहे. व्यवसायाने जाहिरात क्षेत्रात काम करतो. माझं आयुष्य रंग, रचना, कल्पना, कथा, आणि अर्थ यांच्या ओघात अविरत वाहतं. प्रत्येक दिवस एक नवीन संकल्पना घेऊन येतो. कधी एखाद्या उत्पादनाला ओळख द्यायची असते, कधी लोकांच्या मनात एखादी भावना जागवायची असते. हे सगळं करताना डिझाईन, कम्युनिकेशन, मार्केटिंग या सगळ्याच गोष्टींचं मिश्रण असतं.

पण सर्जनशीलतेच्या या सततच्या प्रवाहात एक काळ असा आला होता, जेव्हा मी स्वतःला विचारत होतो 'मी खरंच कलाकार आहे का? की फक्त एक 'क्रिएटिव्ह प्रोफेशनल'? कलेचा आत्मा, जो मला सुरुवातीला प्रेरित करत होता, तो कुठेतरी मागे पडतोय असं वाटत होतं. आणि त्याच वेळी आयुष्यात आला एक अनुभव ज्याने मला पुन्हा माझ्या मुळांशी, माझ्या आत्म्याशी जोडून दिलं.

bßS›Z,Tate Modern Am{U EH$ {db j U ^Q

काही वर्षांपूर्वी मी एका कामानिमित्त लंडनला गेलो होतो. वेळ होता, थोडं शहर पहायचं ठरवलं. मला गॅलरी पहायला फार आवडतं, म्हणून Tate Modern ला गेलो.
तिथे फिरताना एक मोठा हॉल दिसला, ज्याच्या जमिनीवर अगणित सूर्यफुलांच्या बियांसारख्या काहीतरी गोष्टी पसरलेल्या होत्या. सुरुवातीला वाटलं की त्या खऱ्याच बिया असतील इतक्या त्या खऱ्या दिसणाऱ्या होत्या.
पण जरा लक्ष देऊन पाहिल्यावर समजलं की त्या सगळ्या सिरॅमिकच्या बिया आहेत.
प्रत्येक बी हाताने घडविलेली, रंगविलेली, अगदी जिवंत भासणारी! आणि त्यांची संख्या? **V„~b१० H$mQ>r!**
त्याच क्षणी मी स्तब्ध झालो.
हे खरंच काय आहे?
ही एक कलाकृती होती – एक installation – ज्याचं नाव होतं "Sunflower Seeds".
ही कलाकृती Ai Weiwei या चिनी कलाकाराने तयार केली होती.
पण हे केवळ एखादं 'आर्ट प्रोजेक्ट' नव्हतं. हे एक सामूहिक श्रम, विचार, आणि संवाद यांचं मूर्त रूप होतं.

{~`mß_mJMß {dú

या १० कोटी बिया बनवण्यासाठी १६०० हून अधिक चिनी कारागिरांनी काम केलं होतं. एका बी ला बनवायला लागणारा वेळ, त्यातली बारकाई, एकरूपता हे सगळं अतिशय खोलवर जाणवत होतं.
माझ्यासारख्या डिझायनर साठी हे केवळ एखादं कलात्मक कार्य नव्हतं, तर एक संदेश होता.
प्रत्येक बी वेगळी होती, पण तरीही सर्व मिळून ती एकसंध दृश्य तयार करत होती.
व्यक्तिमत्त्व आणि एकता यांचा असा संगम मी कधीच पाहिला नव्हता.
माझ्या मनात अनेक प्रश्न निर्माण झाले
हे इतकं कशासाठी?
एवढा वेळ, एवढा संयम, एवढा तपशील का?
पण उत्तर त्या दृश्यातच होतं.
हे एका कलाकाराचं वक्तव्य होतं. समाज, मेहनत, आणि एकात्मतेसाठी.

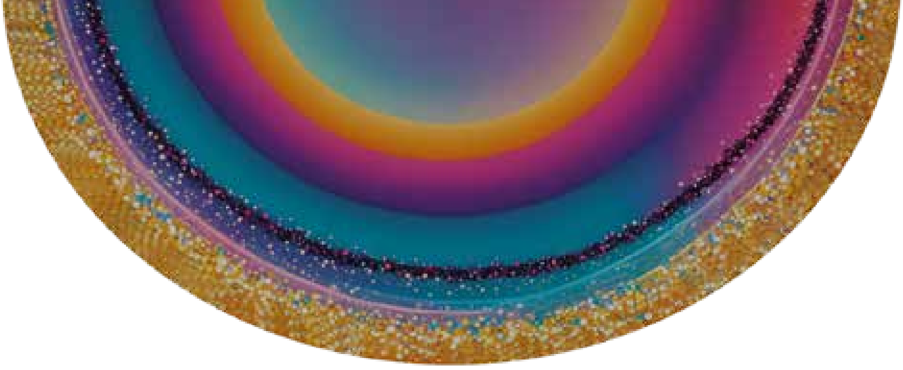

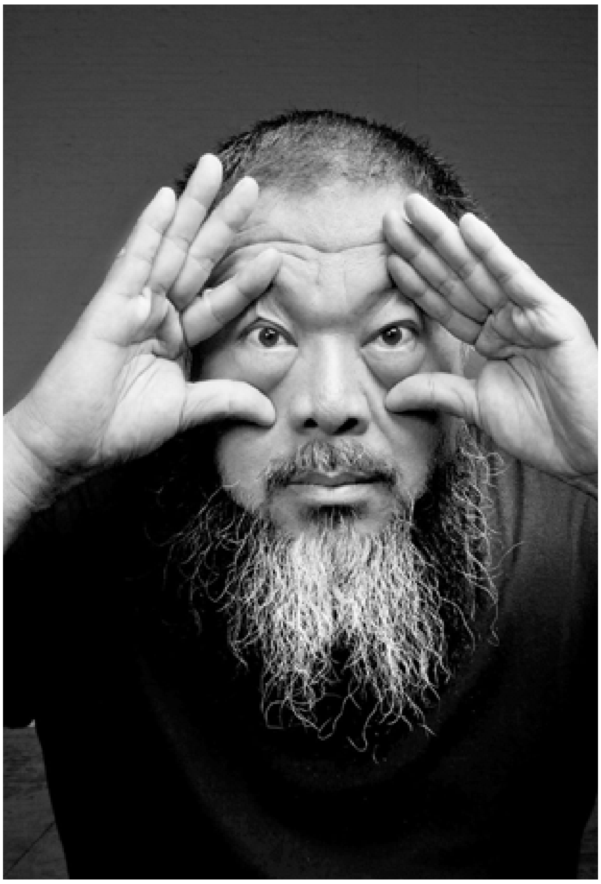

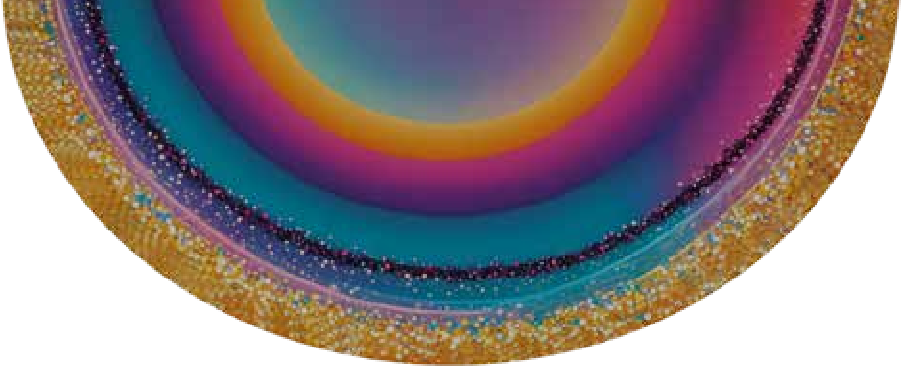

हे त्या बियांपेक्षा कितीतरी पट मोठं होतं.
त्या दिवशी मी लंडनमध्ये ही कलाकृती केवळ पाहिली नाही तर मी एक नवा दृष्टिकोन अनुभवला.
आणि त्यानंतर मी माझ्या स्वतःच्या कामाकडे नव्यानं बघू लागलो.
Advertising मध्ये काम करताना आपण अनेक वेळा फार superficial स्तरावर विचार करतो.
डिझाईन छान दिसेल का? ग्राहकाला आवडेल का? व्हायरल होईल का? वगैरे.
पण ती कलाकृती पाहिल्यानंतर माझ्या मनात कायमचा प्रश्न उमटला की हे खरंच काहीतरी सांगतंय का?
Ai Weiwei यांच्या कलेनं मला शिकवलं की सौंदर्य हे केवळ रंगसंगतीत नसतं, ते विचारांत असतं.
प्रत्येक बीप्रमाणेच, प्रत्येक टायपोग्राफी, प्रत्येक रंगछटा, प्रत्येक घटक यामागे विचार असावा, अर्थ असावा.
मी आता केवळ ग्राहकाला समाधानी ठेवण्यासाठी डिझाईन करत नाही तर एक कलाकार म्हणून काहीतरी व्यक्त होतोय.
संवेदनशीलतेने,तपशील लक्षात ठेवून आणि सर्वात महत्त्वाचं संयमाने काम करतो.
या अनुभवाचा परिणाम माझ्या वैयक्तिक आयुष्यावरही झाला. मी लहानसहान गोष्टींमध्ये सौंदर्य पाहू लागलो.
लोकांच्या श्रमांबद्दल आदर वाढला. सहकार्य म्हणजे केवळ टीमवर्क नव्हे, तर एकमेकांच्या अस्तित्वाला संमती देणं आहे हे समजलं. आणि एखादी छोटी गोष्ट, योग्य हेतूनं आणि प्रामाणिकतेनं केली, तर तीही मोठा परिणाम घडवू शकते, हे समजलं.

Ai Weiwei – EH$ g{b{~Q>r Zmhr, EH$ ‡aUm
जेव्हा कोणी विचारतं, तुझा आवडता सेलिब्रिटी कोण?
तेव्हा मी हसून उत्तर देतो Ai Weiwei.
ते केवळ प्रसिद्ध नाहीत. ते प्रखर आहेत. जागरूक आहेत. आणि संवेदनशील आहेत.
त्यांचं काम मला आठवतं आणि आठवणीतून पुढे नेणारं ठरतं.
ते मला थांबून विचार करायला लावतं.
माझ्या स्वतःच्या कलेला, आणि आयुष्याला, एक खोल अर्थ देतं.

edQ>Mß ~r
त्या सूर्यफुलांच्या बियांनी माझ्या मनात एक प्रेरणेचं शेत उभं केलं आहे.
मी रोज त्या बियांना पाणी घालतो; नव्या कल्पनांनी, नव्या प्रयोगांनी, आणि प्रामाणिक अभिव्यक्तीनं.
मला माहित आहे की मी एकटा जग बदलणार नाही,
पण एखाद्याच्या विचारात जर बदल झाला, एखाद्याच्या मनात जर भावना उमटली,
तर तीच माझ्या कलेची खरी प्रेरणा आणि यश असेल.

Hisense
CLUB WORLD CUP 25
FIFA
OFFICIAL PARTNER
المواصفات و المقاييس الإماراتية
UAE Standards & Metrology
مجلس أبوظبي للجودة والمطابقة
Abu Dhabi Quality & Conformity Council
NEW GEN
NEW POSSIBILITIES
HI-FLEXI S5 HIGH AMBIENT
Hisense HI-FLEXI S5
Max Capacity for Single Module
42HP
Max Capacity with 3 Modules Combined
120HP
Max Connectable Indoor Units
128pcs
Max Connection Ratio
200%
http://www.hisensehvac.com
hhexport@hisense.com
Hisense HVAC
Hisense HVAC
Hisense HVAC

आदर्श !

{ddH$ JbmßS

सकाळी ६.४५ ची वेळ, पुण्याची गुलाबी थंडी, आम्ही सर्व १२-१३ वर्षांची मुलं, पांढऱ्या शुभ्र कपड्यात, पी.वाय. सी. क्रिकेट मैदानावर वॉर्म-अप करत असताना प्रवेश द्वारातून एक उंच, काटक व्यक्ती, काठीचा हलका आधार घेत, आमच्या ग्रुप कडे लक्ष देत, हिरवळीवर येऊन उभी राहिली. व्यक्तिमत्व रुबाबदार असल्यामुळे, आमचे कोच, पिच वर पाणी घालणारे ग्राऊंड्समन व इतर मंडळी त्यांना भेटण्यास पुढे सरसावली. तेवढ्यात, प्रॅक्टिस करणाऱ्या एका बॅट्समन ने जोरात मारलेला नवा कोरा चेंडू त्यांच्या पायाला येऊन आदळला!

सर्व जण हादरले!!

वय नव्वदीच्या जवळपास, पायाला धोतर, सकाळची थंडी, आणि कडक चेंडू चा मारा थेट हाडावर!

पण काही व्यक्ती वेगळ्याच साच्यात घडवलेल्या असतात.

काठी ने चेंडू आणि मदतीस धावलेल्या लोकांना बाजूला सारून पाय हिरवळीत रोवून त्यांनी खणखणीत आवाजात सर्वांना एक अनमोल विचार ऐकवला - 'चेंडू लागण्याची भीती असेल तर मैदानात उतरू नये. हाडे आणि अपयश दुरुस्त होऊ शकतात, तुमच्या मनगटात आणि मनात ताकद असायला हवी!!'

देवधर सरांची व माझी पहिली भेट ही अशी जबरदस्त झाली. माझ्या कोवळ्या मनात ते शब्द कायमचे कोरले गेले!!

देवधर सरांच्या ख्यातीची तेंव्हा मला कल्पना होती, पण अशी डोळ्यासमोर त्याची प्रचिती घडल्यामुळे, त्यांच्या बद्दलचा आदर द्विगुणित झाला. एका असामान्य व्यक्तिमत्वाच्या सावलीत, आपले क्रीडा शिक्षण सुरु झाल्याचा आनंद काही वेगळाच होता. त्यांनी महाराष्ट्र क्रिकेट असोसिएशन चे अध्यक्षपद, नॅशनल सिलेक्टर म्हणून केलेले काम, आणि राज्यस्तरावर क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजन, अशा अनेक जबाबदाऱ्या यशस्वीरीत्या पार पाडल्या. ते पूना कॉलेज मध्ये संस्कृत शिकवायचे, ही त्यांच्या व्यक्तिमत्वाची एक वेगळीच बाजू.

आमच्या क्रिकेट प्रॅक्टिसला लागणाऱ्या नव्या चेंडूंचा बॉक्स त्यांच्या घरातून आणण्याची जबाबदारी एक-दोन वेळा माझ्यावर आली होती. ठरल्या वेळेआधीच तो बॉक्स त्यांच्याकडे तयार असायचा व तो देताना, ते प्रॅक्टिसची विचारपूस करीत असत.

या नंतर अनेक वेळा त्यांचे क्रिकेट व शिस्तीबद्दल मार्गदर्शन मिळाले आणि लहान वयात काही महत्वाचे विचार डोक्यात पक्के बसले:

१. शारीरिक व मानसिक ताकद आपण स्वकष्टाने मिळवू शकतो.

२. एकाग्रता (कॉन्सन्ट्रेशन) कुठल्याही ध्येयाची गुरुकिल्ली आहे.

३. वेळेवर हजर राहण्याची सवय जोपासावी.

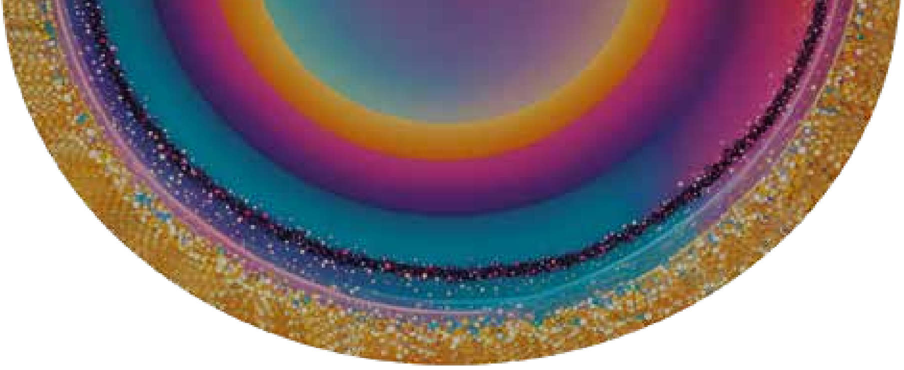

पुढे माझ्या प्रोफेशनल आयुष्यात व क्रीडा, संगीत क्षेत्रात हे गुण उपयोगी तर पडलेच, पण त्याहून अधिक महत्वाची बाब ही, की व्यक्ती आणि कला–दोन्ही सखोल समजण्याचे काही धडे मिळाले!

भारतीय पोस्ट–खात्याने देवधर सरांना सन्मानित करण्यासाठी एक पोस्टेज स्टॅम्प १९९५–९६ वर्षी कार्यरत केला. आपल्या कर्तृत्वाने वलयांकित होणे ही केवढी मोठी गोष्ट आहे!

लहान वयात मुलांना आपल्या क्रीडा कौशल्याची ओळख व्हावी आणि स्पर्धेत भाग घेण्याची सवय व्हावी, म्हणून त्यांनी अथक प्रयत्न केले. स्पष्टवक्तेपणा, शिस्त आणि शारीरिक सामर्थ्य, ह्यात त्यांचे महत्वाचे योगदान असल्यामुळेच त्यांना 'क्रिकेट महर्षी' ही उपाधी साजेशी आहे.

ह्या पुढे, 'देवधर करंडक' बद्दल जेव्हा आपण बातमी वाचू , त्या वेळेस वरील किस्सा आपल्याला जरूर आठवेल व त्यांचे आदर्श पुढील पिढी पर्यंत पोहोचले आहेत ह्याची खात्री होईल !

दिव्यत्वाची जेथे प्रचिती, तेथे कर माझे जुळती

gm. am{JUr {ZerV amd{ i `m

जन्माला आल्यापासून जे जे काही डोळ्यासमोर आले ते ते सर्व त्या बाळासाठी वलयांकित होऊन जाते. मुळात जन्माला घालून पालनपोषण करणारे आई-वडील त्याच्यासाठी एका सेलिब्रिटी पेक्षा काही कमी नाहीत. आई, वडील हे तर रक्ताचे नाते झाले. सेलिब्रिटी हा रक्ताच्याच नात्याचा असणे गरजेचे नाही, बरोबर ना? माझे विचाराल तर माझे आई-वडील तर माझ्यासाठी सेलिब्रिटी आहेतच, पण माझ्याच आचार-विचारांमध्ये बदल घडवून, माझ्या पालकांची उणीव न भासू देणारे असे ते वलयांकित वलय माझ्याच परिवाराचे ज्येष्ठ होत आणि त्यांचे नाव परम पूज्य दादाजी म्हणजेच परम पूज्य श्री पांडुरंगशास्त्री आठवले आणि माझा परिवार म्हणजे स्वाध्याय परिवार.

परम पूज्य श्री पांडुरंगशास्त्री आठवले म्हणजेच दादाजी यांना अनेक राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय पुरस्कारांनी गौरविण्यात आलेले आहे. टिळक पुरस्कार, रावसाहेब गोगटे पुरस्कार, मॅगसेसे पुरस्कार, टेम्पल्टन पुरस्कार आणि असे बरेच.

भारत सरकारचा पद्मविभूषण पुरस्कार प्राप्त दादाजींनी यष्टी पासून समष्टी पर्यंत दिव्य जीवनाचा साक्षात्कार मानवांमध्ये घडविला आहे. मानव कल्याणासाठी स्वार्थरहित आणि समर्पित कार्यासाठी लोकमान्य टिळक पुरस्कार दिला जातो. १९९२ मध्ये परम पूज्य दादाजींना महाराष्ट्र राज्याचे तत्कालीन राज्यपाल श्री चिदंबरम सुब्रमण्यम यांचे हस्ते लोकमान्य टिळक पुरस्काराने गौरविण्यात आले होते. त्या वेळच्या भाषणात राज्यपाल म्हणाले होते की विद्वत्ता आणि दैवी शक्तीचा संगम झाल्यावरच समाजाचे आणि देशाचे हित सुरक्षित राहते. श्री पांडुरंगशास्त्री आठवले यांची शिकवण सर्व समाजाने आचरणात आणण्याची गरज आहे. श्री पांडुरंगशास्त्री हे आजच्या युगातील दैदीप्यमान आशेचा किरण आहेत. तसेच, टेम्पल्टन पुरस्कार धर्म आणि आध्यात्मिकतेमध्ये प्रगती साधणाऱ्या व्यक्तींना मान्यता देणारा जागतिक स्तरावरचा अत्यंत प्रतिष्ठित पुरस्कार आहे. दादांना हा पुरस्कार 'स्वाध्याय' या आत्मज्ञानाच्या तत्त्वज्ञानाचा प्रसार करून लाखो लोकांच्या जीवनावर सकारात्मक प्रभाव टाकल्याबद्दल १९९७ साली देण्यात आला होता.

मी दादाजींना प्रत्यक्षात कधीच भेटले नाही. हो, पण मी आता त्यांना रोज भेटते असेच वाटते. त्यांच्या भेटीची ओढ सतत मनात असते. पहिल्यांदा त्यांची भेट त्यांच्या विचारातून झाली. नोव्हेंबर १९९७ मध्ये मी लग्न होऊन पुण्याजवळ साठ किलोमीटर अंतरावर भोर या गावी आले. सासरी माझ्या सासूबाई स्वाध्यायी होत्या. तत्त्वज्ञान विद्यापीठाच्या 'विद्याप्रेमवर्धन' परीक्षेची तयारी करत असल्याने दादाजींची प्रवचनाची पुस्तके मला घरात मिळाली. मुळातच वाचनाची आवड असल्याने एकेका दिवसात एकेक पुस्तक वाचून पूर्ण करीत असे. त्यातूनच दादा मला समजायला लागले. जीवनाचा अर्थ उलगडत गेला आणि जीवनाकडे पाहण्याचा दृष्टिकोनच बदलून गेला. ज्या तत्त्वज्ञान विद्यापीठाच्या परीक्षेची सासूबाई तयारी करत होत्या, त्या परीक्षेची तयारी आता मी ही करू लागले होते. दादांच्या व्हिडिओ प्रवचन केंद्राला जाऊ लागले. स्वाध्यायाची पहिली परीक्षा 'जिज्ञासु', उत्तम मार्कांनी उत्तीर्ण झाले. त्याहीपेक्षा अंतर्मन ज्या पद्धतीने बदलत होते ते जास्त महत्त्वपूर्ण होते. त्यानंतर नोकरीच्या निमित्ताने बारामतीला गेले. सुरुवातीला या सर्व गोष्टी मिळत नसल्याने मन उदास राहू लागले. तरीही एका ओळखीच्यांकडून बारामतीत मला स्वाध्याय केंद्र मिळाले. त्यावर्षी मला पुत्ररत्न प्राप्त झाल्याने केंद्राला जायला वेळ मिळत नसे. अनेक स्वाध्याय बंधू भगिनींनी लिहिलेल्या भावगीतांचा उपयोग आम्ही गुणगुणत बाळाला खाऊ घालताना, अंघोळ घालताना, झोपविताना करीत असू. माझे काम एम. आय. डि. सी. विभागात असल्याने गावात नेहमी जाणे होत नसे. दादांना व्हिडिओ केंद्राच्या माध्यमातून भेटण्याची खूपच ओढ लागली होती.

ऑक्टोबर २००४ मध्ये माझे पती कामानिमित्त दुबईला आले आणि लगेचच २००५ मध्ये आम्ही सर्व दुबईत आलो.

जशी भगवंताला भक्ताची ओढ असते त्याप्रमाणे जणू दादांनाही आमची ओढ लागली होती. आणि परिवाराचे काम वैश्विक असल्याचं कळले तेव्हा खूपच आनंद झाला. अनेक वर्षांनी पहिल्यांदाच मोठ्या पडद्यावर दादांना पाहताच डोळ्यात भावाश्रू तरळले.

दादा–ताईंनी केलेली योगेश्वराची आरती पाहून तर जीवनाचे सार्थक झाल्यासारखेच वाटले आणि आश्चर्य म्हणजे आजही दादा ताईंना आरती करताना पाहून तसेच रोमांच उभे राहतात. कुठेही असो, भगवंताला केंद्रस्थानी ठेवले तर कसेही व कितीही अवघड कार्य असले तरी थकवा येत नाही. ही स्वाध्याय केंद्रातून मिळालेली शक्ती किंवा ऊर्जा आहे असे वाटत राहते. स्वाध्याय हा एक पंथ नाही, पक्ष नाही, गट नाही, संप्रदाय नाही, धर्म नाही, संस्था नाही, चळवळ नाही, आंदोलन नाही तर ती एक विचार प्रवृत्ती आहे. नि:स्वार्थ भाव ठेवून प्रभुकार्य करत राहणे म्हणजे स्वाध्याय. धर्म, संस्कृती समजावणारा आणि खरा दृष्टिकोन देणारा असा हा स्वाध्याय परिवार. वैदिक तत्त्वज्ञान, वैदिक विचार, वैदिकांचा जीवनवाद यांचा सतत विचार करत मानवी जीवन उन्नत, उदात्त बनवणं हे स्वाध्यायाचे ध्येय आहे. वेद, संस्कृती, धर्म, यज्ञ, भक्ती अशा अनेक विषयांवर दादांनी दिलेल्या प्रवचन–श्रवणासाठी तसेच अभ्यासासाठी एकत्र येणारा आणि ते विचार माझ्या जीवनात यावेत म्हणून निःस्वार्थ निरपेक्ष कृती करणारा एक दैवी समूह म्हणजे स्वाध्याय परिवार.

स्वतःचा 'स्व' ओळखणे, दुसऱ्यांच्या 'स्व' बद्दल आदर राखणे, त्याबद्दल स्वतःचं मनन–चिंतन करून अभ्यास करणे हेच स्वाध्यायाचे ध्येय. प्रत्येक स्वाध्यायी, समजूतदारपणा, विवेक, ध्येयनिष्ठा, ईशनिष्ठा, जीवननिष्ठा, तेजस्विता, कर्तव्यनिष्ठा, समर्पण, अभ्यासूवृत्ती अशा अनेक गुणांची ओळख करत स्वतःमध्ये जोपासण्याचा प्रामाणिक प्रयत्न करत असतो. त्यातूनच आत्मविकास, आत्मोन्नती साधतो आणि प्रभूप्रेमाचा महिमा गातो. श्रीमद्‌भगवतगीतेच्या साहाय्याने दादाजी 'सर्वस्य चाहं हृदि सन्निविष्टो' या श्लोकातून आपल्या परस्परांतील असलेल्या दैवी नात्याची ओळख करून देतात. मग द्वेष, मत्सर, क्रोध, लोभ, मोह असे विकार हळूहळू कमी होत जातात. असा स्वाध्याय परिवार ऐक्यभावना दृढ करतो. मत्स्यगंधा, वृक्षमंदिर, अमृतालयम्, योगेश्वर–कृषी अशा दादांच्या अनेक अलौकिक आध्यात्मिक प्रयोगातून हे संस्कार स्वाध्यायी घेत असतात.

परम पूज्य दादा, ताई, दीदी आम्ही तुमच्यामुळे आमच्या जीवनाचे सार्थक करू शकलो. कोटि कोटि धन्यवाद.

"{XÏ`ÀdmMr OW ‡{MVr, VW H$a _mP O i Vr"

लिप्पन आर्ट
माझ्या आयुष्यातील सेलिब्रिटी

gm. edar HbHUu

लिप्पन आर्ट म्हणजे माझ्यासाठी अगदी वलयांकित सेलिब्रिटीच आहे. तुम्हाला कदाचित गंमत वाटेल पण माझ्यापुरती ही नक्की खरीखुरी भावना आहे. कच्छच्या उष्ण वाळवंटातून जन्मलेली ही कला मातीच्या गंधातून आणि आरशांच्या झगमगीतून उमललेली एक अद्भुत निर्मिती आहे. साध्या मातीला आणि छोट्याशा आरशाला जेव्हा सृजनशील हातांची साथ मिळते, तेव्हा तयार होणारी कलाकृती म्हणजे लिप्पन. सौंदर्य आणि साधेपणाचा संगम. तिचं वर्णन करावं तर ती शब्दांच्या चौकटीत मावतच नाही, कारण तिचं वर्णन खऱ्या अर्थानं प्रकाशाच्या खेळात आणि मनाच्या गाभाऱ्यात उमटतं.

माझ्या आयुष्यातला तो खास क्षण, आजही डोळ्यांसमोर तरळतो. पहिल्यांदा मी लिप्पन आर्टला हात लावला, मातीची थंडगार लवचिकता हाताला जाणवली आणि छोट्या आरशांमध्ये परावर्तित होताना दिसलेले तारे जणू माझ्याशी बोलू लागले. त्या क्षणी मी एका वेगळ्या जगात प्रवेश केला होता जिथे फक्त मातीचा स्पर्श, आरशांचा उजेड आणि मनाची शांतता होती. तो अनुभव जणू एखाद्या खऱ्या सेलिब्रिटीला प्रत्यक्ष भेटल्यासारखा होता. या सेलिब्रिटीचं, लिप्पनचं कार्य केवळ भिंती सजवणं नाही; तर परंपरेचं रक्षण करणे, निसर्गाशी आपली नाळ घट्ट बांधणे आणि साध्या गोष्टींमध्ये असलेलं सौंदर्य दाखवणे. माती शिकवते स्थिरता, आरसा शिकवतो पारदर्शकता, आणि नक्षी शिकवते संयम. लिप्पन म्हणजे केवळ कला नाही, तर जगण्याचे एक तत्त्वज्ञान आहे. या कलेनं माझ्या विचारांमध्ये आणि वागणुकीत एक सुंदर बदल घडवून आणला. पूर्वी मी सौंदर्य शोधायचे ते फक्त रंगीत गोष्टींमध्ये, भपकेदार वस्तूंमध्ये; पण लिप्पन आर्टने शिकवलं की खरी शोभा साधेपणात दडलेली असते. मातीच्या प्रत्येक तुकड्यात आणि आरशाच्या प्रत्येक झगमगीत तुकड्यात आयुष्याचा नवा अर्थ सापडतो. संयम, सर्जनशीलता आणि आंतरिक आनंद – या तीन गुणांची देणगी मला लिप्पनने दिली.

आजही जेव्हा मी कोरी भिंत पाहते, तेव्हा ती मला रिकामी भासत नाही; ती एक साद घालत असते, की ''माझ्यावर काहीतरी साकार''. या कलेनं माझ्या आयुष्यावर एक अमीट ठसा उमटवला आहे. आता प्रत्येक दिवस मला नवा कोरा कॅनव्हास वाटतो, ज्यावर मी स्वतःचं वेगळं चित्र उमटवू पाहते.

हा अनुभव माझा असला, तरी तो कोणाचाही होऊ शकतो. प्रत्येकाने आपल्या आयुष्यात अशी एखादी 'सेलिब्रिटी' शोधावी, जी बाह्य देखाव्या पलीकडे जाऊन आपलं मन उजळवेल, जीवनाला नवा अर्थ देईल. माझ्यासाठी ती जागा कायमची घेतली आहे – माझ्यातील कलेने.

लिप्पन – माझ्या आयुष्यातली ती तेजस्वी, वलयांकित सेलिब्रिटी – ही केवळ कला नाही, तर आत्म्याला उजळवणारी एक प्रेरणा आहे.

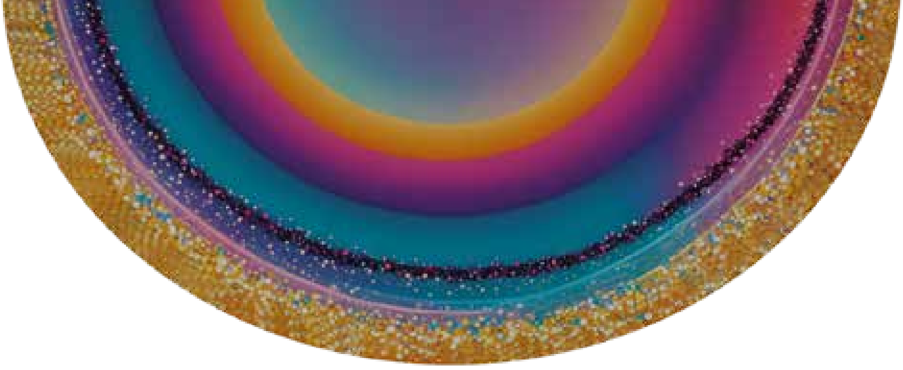

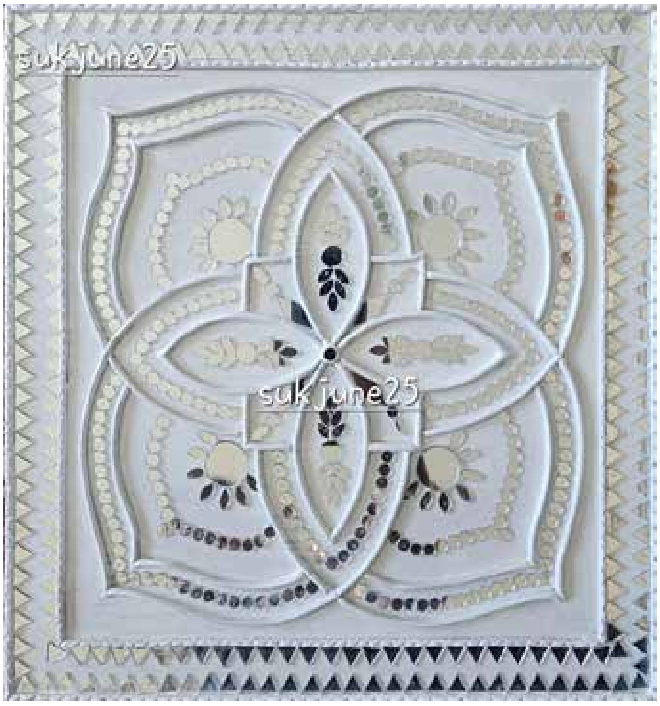
sukjune25
sukjune25

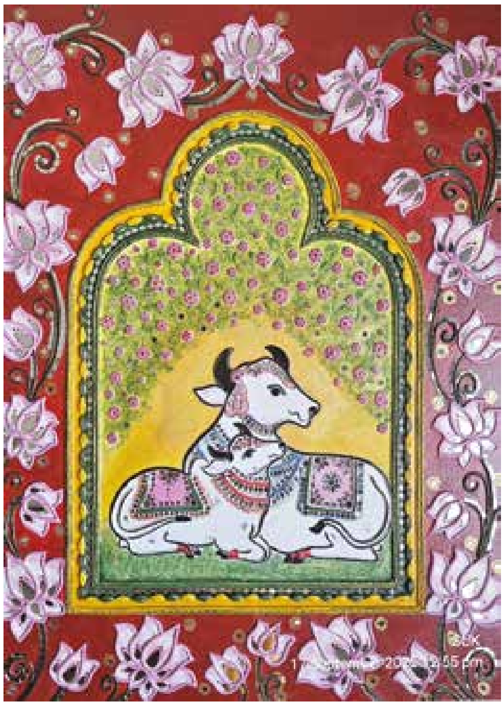

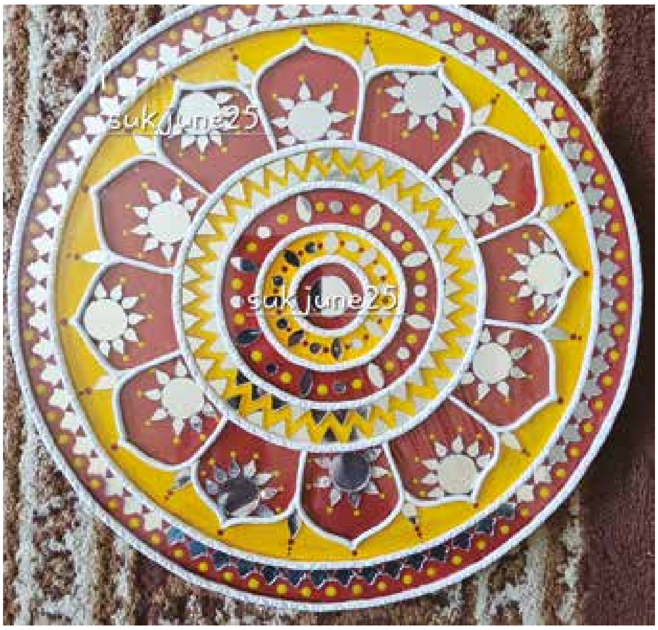
sukjune25
sukjune25

...आणि डोळे पाणावले

gZßXZ bb

प्रसंग जुना आहे पण अगदी मनात बसलेला आहे. २००८ साली पुण्यातील उद्योगपती अविनाश भोसले आणि त्यांचा कर्तबगार मुलगा अमित भोसलेंनी मला बोलावून एक कॉर्पोरेट क्रिकेट स्पर्धा भरवायची इच्छा सांगितली. कल्पना मस्त होती. मग काय, 'एबीआयएल कॉर्पोरेट क्रिकेट चॅलेंज स्पर्धा' भरवण्याचा घाट व्हाईट कॉपर इव्हेंटच्या नचिकेत चितगोपकर सोबत आम्ही घातला. पुण्यातील मोठमोठ्या दहा कंपन्यांनी लगेच मोठ्या उत्साहाने आपला सहभाग नक्की केला. प्रत्येक आठवड्याच्या शेवटच्या दोन दिवशी शनिवारी आणि रविवारी सामने भरवले गेले. स्पर्धा चांगलीच रंगली. बक्षीस वितरणासाठी कोणाला बोलवायचे असा मुद्दा निघाल्यावर स्वत: मोठे क्रिकेट शौकीन असलेल्या अविनाश भोसलेंनी मोठ्या क्रिकेटरला बोलवायचे असे आग्रहाने सांगितले. मी बाण मारला थेट विरेंदर सेहवागला.

सेहवाग म्हणजे एकदम वेगळा माणूस. जशी त्याची फलंदाजी तसाच त्याचा स्वभाव एकदम सडेतोड. जर तू शिर्डीला जाऊन साईबाबांच्या दर्शनाची नीट सोय केलीस तर मी येईन. भोसले पिता पुत्रांनी ती सोय अगदी चोख करायची हमी दिली. मी सेहवागला त्याची खात्री दिली आणि तो पुण्यात बक्षीस वितरण समारंभाला यायला तयार झाला. समारंभ संध्याकाळी होता म्हणून मी दिल्ली–पुणे सकाळच्या विमानाची योजना आखली. ''भाईसाब दिल्ली की सर्दीयोमें कई बार फ्लाईट उडान नहीं भर सकती इतना कोहरा होता है आप पहले दिनकी शाम की फ्लाईट बुक करो, मैं एक दिन पहले पुना आता हूँ'', सेहवागने माझे डोळे उघडले. त्याचे म्हणणे अगदी बरोबर होते. डिसेंबरच्या थंडीत दिल्लीत बरेच धुके पसरलेले असते. त्या मानाने संध्याकाळी विमान उडायला त्रास होत नाही.

त्याच वेळी पुण्यातील 'सणस' मैदानावर दृष्टीहीन, दिव्यांग आणि कर्णबधिर मुला मुलींच्या खेळ स्पर्धा रंगणार होत्या. मनात विचार आला की सेहवागला तिथे घेऊन जावे. मी त्याला फोन केला आणि येताना त्याचे शक्य ते जुने क्रिकेट किट घेऊन येण्याची विनंती केली. जेव्हा मी पुण्याच्या विमानतळावर सेहवागला घ्यायला गेलो तेव्हा त्याच्या हातात क्रिकेट उपकरणांनी संपूर्ण भरलेली मोठी किट बॅग होती. मी ते बघून वेडा झालो आणि त्याच्या दिलदारपणाला मनोमन दाद दिली.

दुसऱ्या दिवशी सकाळी ब्रेकफास्टला भोसलेंच्या टोलेजंग घरी सेहवागला घेऊन गेलो. जसा वेळ पुढे सरकत होता तसा सेहवाग जरा चुळबुळ करू लागला. ''अरे मित्रा पुण्याहून शिर्डीला जायला कमीतकमी साडेतीन तास लागतात. जरा घाई कर. कारण उशीर झाला तर आपण वेळेवर बक्षीस वितरण समारंभाला कसे पोहोचणार'', सेहवाग मला बोलला. मी नुसताच हसलो तर तो अजून माझ्यावर वैतागला. ब्रेकफास्ट झाल्यावर जेव्हा सेहवागला कळले की आम्ही कारने नव्हे तर हेलिकॉप्टरने शिर्डीला जात आहोत तेव्हा त्याने माझी गुगली बघून प्रेमाने पाठीत चांगला धपाटा घातला. साई दर्शन एकदम वेळेत आणि मस्त झाले म्हणल्यावर सेहवागचा चेहरा अजून प्रसन्न झाला. पुण्यात पोहोचल्यावर मी त्याला आणि अमित भोसलेला घेऊन 'सणस' मैदानावर गेलो जिथे दृष्टिहीन, दिव्यांग आणि कर्णबधिर मुला मुलींच्या खेळ स्पर्धा नुकत्याच संपल्या होत्या. मी सोबत सेहवागने आणलेली क्रिकेट किटने भरलेली बॅग घेऊन गेलो होतो. सेहवाग आला आहे म्हणल्यावर मुलांचा आनंद गगनात मावेनासा झाला. मग स्पर्धेत भन्नाट कामगिरी करणाऱ्या एक एक मुला मुलीला सेहवाग त्याने आणलेले क्रिकेटचे साहित्य देत होता. मुलींमध्ये चांगली कामगिरी करणाऱ्या मुलीला ग्लोव्हज् तर कोणाला पॅड्स दिले. पळण्यात सर्वात चांगली कामगिरी करणाऱ्या मुलाला त्याने त्याची बॅट दिली आणि बघणारे वेडे झाले.

मुलांमध्ये एकंदर सर्वोत्तम कामगिरी करणाऱ्या मुलाला सेहवागने हेल्मेट दिले. मी सेहवागला ते हेल्मेट त्या अंध मुलाला घालून द्यायला सांगितले. सेहवाग त्याला हेल्मेट घालत असताना आनंदाने त्या मुलाच्या चेहऱ्यावरचे भाव बदलले. मग हेल्मेटच्या ग्रीलला तपासत तो मुलगा म्हणाला, ''विरू दादा ये ग्रील के गॅप में आपको ब्रेट ली तेज भागता हुआ नजर

आता होगा ना?'' हेल्मेट घातल्यावर त्या मुलाने ते दृश्यं मनात मस्त व्हीज्युअलाइज केले होते. त्याच्या एका वाक्याने सगळे भारावून गेले. सेहवागच्या डोळ्यात टचकन पाणी आले. त्याने त्या मुलाला घट्ट मिठी मारली. क्षणात टाळ्यांचा कडकडाट झाला. तो प्रसंग आजही आठवला तरी मला भारावून जायला होते.

विरेंदर सेहवाग म्हणजे दोस्ती जमली तर दूत नाहीतर भूत असा प्रकार आहे. एकदा का मैत्री जमली की तो काहीपण करायला तयार होतो. मैदानावर बॅट हाती घेऊन उतरल्यावर गोलंदाजांना सळो की पळो करून सोडणारा विरेंदर सेहवाग मनाने किती चांगला आणि हळवा आहे याचे जिवंत उदाहरण मला त्या प्रसंगातून बघायला मिळाले. म्हणूनच सेहवागकडे मी सेलिब्रिटी म्हणून नव्हे तर मनाने चांगला माणूस म्हणून बघतो.

नमुनी ईश चरणा ..

A_mK amZS)

।। नमुनी ईश चरणा.. करीन मग गजाननाच्या पादस्मरणा ।।
ही सौभद्राची नांदी ऐकली की डोळ्यासमोर दिसायला लागतो तो नुकताच उघडलेला रंगमंचाचा पडदा, प्रखर प्रकाशात चमकणारी नटमंडळी, ऐकू येतात ऑर्गनचे धीर गंभीर सूर आणि पाठोपाठ ऐकू येते तबल्यावरची दमदार थाप!

अनेक वर्षांपूर्वी म्हणजे माझ्या बालपणीचं हे दृश्य मनावर कायमचं कोरलं गेलं आणि गोडी लागली मराठी संगीत नाटकाची. गोडी कसली, वेडंच म्हणा... वपुंच्या शब्दात सांगायचं झालं तर 'तिसरी घंटा झालेली आहे, तबल्याची मनधरणी झालेली आहे, रंगमंच आणि पडदा याच्या फटीतून पात्रांच्या हालचाली दिसायला लागल्या आहेत, उदाधुपाचा वास दरवळतो आहे, ऑर्गनवर नांदीचे सूर वाजू लागले आहेत... अशा वेळेला प्रेयसीची जरी हाक आली, तरीही जो उठून जाणार नाही, तो मराठी संगीतनाट्य रसिक'! या रसिकांच्या मनावर बालगंधर्व, मास्टर दिनानाथ, केशवराव आणि इतर अनेक मातब्बर मंडळींनी अधिराज्य गाजवलं. नाट्य संगीताचं गारुड रसिकांवर आजही कायम आहे.

पुण्यामध्ये भरत नाट्य मंदिर वर्षानुवर्षे संगीत नाट्य महोत्सवाचे आयोजन करते. हा महोत्सव म्हणजे तेव्हा लहान मोठ्या सर्वांसाठीच पर्वणी होती. उजळलेल्या रंगमंचावर भरजरी वेशभूषा आणि साजेशी रंगभूषा यामुळे हे कलावंत अतिशय आकर्षक दिसायचे. दिसायला चांगली असलेली सर्वच माणसं पुढे संगीत नाटकात जातात अशी माझ्या बालबुद्धीची ठाम समजूत होती. हळूहळू सौभद्र, स्वर सम्राज्ञी, मंदार माला, मानापमान आणि अशी अनेक नाटकं, त्यातली नाट्यपदं ओळखीची वाटायला लागली. राम मराठे, छोटा गंधर्व, रामदास कामत, किर्ती शिलेदार यांचं गाणं आवडायला लागलं होतं आणि त्याच दरम्यान एका कार्यक्रमात 'नमुनी ईश चरणा' ही नांदी सादर करताना मंचावरच्या अनेक कलाकारांपेक्षा वयाने ज्येष्ठ, अनुभवाने समृद्ध आणि गंधर्व परंपरेला साजेसा आवाज मी प्रथम ऐकला.

जयमालाबाई शिलेदार, अर्थात मराठी संगीत रंगभूमीच्या सेवेचा ध्यास घेतलेल्या शिलेदार कुटुंबातील कुटुंब प्रमुख. त्यांनी आणि जयराम शिलेदार यांनी स्थापन केलेल्या मराठी रंगभूमी संस्थेची घोडदौड आजही अविरत चालू आहे.

मराठी संगीत नाटकामध्ये त्यांनी शकुंतला–शारदेपासून सिंधू पर्यंत, रुक्मिणी–सुभद्रेपासून रेवती पर्यंत अनेक नायिका कित्येक वर्ष साकारल्या, नव्हे गाजवल्या. अलौकिक प्रतिभा आणि अंगभूत सुरेलपणा लाभलेल्या जयमालाबाईंनी त्याचा सुयोग्य वापर करत कलाकारांसाठी आदर्श वस्तुपाठच घालून दिला.

हे वर्ष त्यांचे जन्मशताब्दी वर्ष आहे. शंभर वर्षांपूर्वी बेळगावला नारायणराव जाधव यांच्या घरी जन्मलेली प्रमिला ते पद्मश्री जयमालाबाई शिलेदार हा त्यांचा प्रवास थक्क करणारा आहे, तो खडतर आहे पण सुंदर आहे किंबहुना त्याबद्दल बोलताना त्यांच्यातील सौंदर्यवृत्तीने सदैव आनंदकणच उधळले आहेत.

संगीत नाटकाला पोषक घरचं वातावरण आणि कायम प्रोत्साहन देणारे वडील, यामुळे गाण्याचे संस्कार त्यांच्यावर अगदी लहान वयापासूनच झाले. स्वरलिपित मिळवलेले प्राविण्य आणि कौशल्य यामुळे अल्पावधीतच त्या वयाने ज्येष्ठ असणाऱ्या शिष्यांनाही सहज शिकवू लागल्या. शिकण्याबरोबरच त्यांना शिकविणेही आवडू लागले. संयम आणि शिकविण्याची हातोटी यामुळे त्यांनी आजवर अनेक शिष्य घडविले. गाण्यासोबतच पेटी, दिलरुबा, जलतरंग सारखी वाद्येही त्या लीलया वाजवत.

पुढे मग हिराबाई बडोदेकर, मोगुबाई कुर्डीकर, गोविंदराव टेंबे आणि साक्षात बालगंधर्वांचेही संगीत मार्गदर्शन त्यांना लाभले. बालगंधर्वांच्या अनुपस्थितीत अनेकदा त्यांनी नायिका साकारून रसिकांची आणि खुद्द गंधर्वांची वाहवा मिळविली.

मोकळा आणि अप्रतिम आकार, बेहेलाव युक्त ताना, गमक, मिंड अशा अलंकारांचा बेतशुद्ध वापर आणि मुख्य म्हणजे भावपूर्ण शब्दोच्चार ही त्यांच्या गाण्याची ठळक वैशिष्ट्ये सांगता येतील. शृंगार, आर्जव, आनंद, आक्रमकता, करुणा, भक्ती असे नानाविध भाव, त्यात तादात्म्य पावणारा स्वर, त्याचबरोबर सहज आणि ओघवतं सादरीकरण, भूमिकेशी समरसता असे अनेक पैलू होते. गाण्याशी एकरूप होणारी देहबोली आणि कमालीचा लडिवाळपणा होता. बालगंधर्वांनी आंदण दिलेला स्वच्छ सुंदर आकार, त्यावर रियाजाने चढवलेला मुलामा... एखादी तान जशी आकारात यायची अगदी तशीच स्वरलिपीतही यायची.

त्यांच्याकडे शिकत असताना कित्येकदा न कंटाळता आकार, स्वर आणि पेटीवरही वाजवून, मला येईपर्यंत त्या शिकवायच्या. एकदा का मनासारखं जमलं की मिष्कीलपणे हसून 'आता कसं आलं? आं...' असं प्रोत्साहनही द्यायच्या. गायकाने गायलेली कुठलीही ओळ त्यातील बारकाव्यांसह पेटीवर जमायलाच हवी असा त्यांचा आग्रह असे. त्यातले खटके, मुरके, सूक्ष्म हरकती देखील त्या सहज नोटेशन करून सांगत. तालाचा अंदाज इतका पक्का होता की जणू काही त्यांची तान पूर्ण होईतो, 'सम'ही थांबून राहते आणि सुरांची नक्षी झाली की आपोआप येऊन अलगद उभी राहते असं वाटायचं. पेटी वाजवताना मंद हसत डाव्या हाताच्या अंगठ्याने हळूच सम दाखवायची त्यांची स्टाईल अजूनही लख्ख आठवते.

बालगंधर्व, केशवराव दाते, चिंतामणराव कोल्हटकर, छोटा गंधर्व, पंडित राम मराठे यांपासून ते चित्तरंजन कोल्हटकर, अशोक सराफ अशा अनेक नायकांबरोबर त्यांनी भूमिका केल्या. खास करूनगायक नटांसोबत त्यांच्या शैलीला पूरक अशा पद्धतीने पदांचं सादरीकरण केल्यामुळे नाटक वेगळ्या उंचीवर जात असे.

रुक्मिणी, सुभद्रा, द्रौपदी अशा राजकन्या साकारताना साजेशी रंगभूषा, भरजरी शालू, दागदागिने, गजरे, आभूषणे मिरवणारी ही नायिका प्रत्यक्ष जीवनात विलक्षण साधी होती. स्वामी समर्थांवर त्यांची अपार श्रद्धा होती. साधं सुती पातळ, कपाळावरचं भलं मोठं कुंकू, चेहऱ्यावरचं लांबरुंद हसू, सानूनासिक उच्चार आणि सात्विकतेची मूर्ती होती.

त्यांच्या घराबाहेर एक छोटी बाग होती आणि त्यात तुळशी वृंदावनही होतं. त्याच्याच मागे आऊट हाऊस मध्ये गंधर्व गायकीचं हे विश्व विद्यापीठ होतं. आत मध्ये पेट्या, तबले, मृदुंग, ऑर्गन, टाळ चिपळ्या अशी वाद्यांची रेलचेल होती. अनुभवाची गाठोडी आणि पुष्कळ पुस्तके व विचारधनाने समृद्ध अशी ती वास्तू होती. जयराम शिलेदार आणि जयमाला बाईंचे चित्र असलेल्या दोन मोठ्या फ्रेम होत्या. गुरुवर्य पंडित निळकंठ अभ्यंकरांचाही एक फोटो होता. कितीतरी शिष्यांचा सततचा राबता होता आणि त्या सर्वांना तितक्याच तन्मयतेने मार्गदर्शन करताना बाईंना जराही थकवा जाणवायचा नाही. नाटकातील किस्से आठवणी यांचा तर खजिना होता. एखादा किस्सा सांगताना जयमालाबाई लहान

मुलासारख्या आधी स्वतःच भरपूर हसायच्या... इतकं की ते पाहूनच आपल्याला हसू येई. मग गोष्ट किंवा किस्सा यायचा. पुन्हा निखळ हास्याच्या लकेरी उमटायच्या. कधी एखादं गाणं शिकवायला किंवा तबला–मृदुंगाच्या साथीला किर्ती ताई यायच्या. मग त्यांच्या खोड्या, नवनवीन प्रयोग, आठवणी यात वेळ कसा जायचा कळायचंच नाही. नाटकांचे दौरे, प्रेक्षकांची दाद, तीन शिलेदारांचं सौभद्र अशा एक ना अनेक गोष्टी ऐकायला फार मजा यायची. एकदा तर मी आणि माझा मित्र अतुल खांडेकर बालगंधर्वांबद्दलची पाच मिनिटांची एक दृकश्राव्य आठवण कॅमेरात कैद करायला म्हणून गेलो आणि पाच सहा तास उलटले तरी गप्पा संपेचनात. या ज्ञानसागरातून कुणी किती न्यावं याला काही मर्यादाच नव्हत्या. विचारांची आणि आनंदाची मुक्त उधळण तिथे सतत असायची.

'नमुनी ईश चरणा' हे मी त्यांच्याकडे शिकलेलं पहिलं नाट्यपद. प्रत्येक वेळी नवीन पद शिकताना ते अनोळखी असायचं पण नंतर अगदी आपलंसं होऊन जायचं. 'अंगणी पारिजात फुलला', 'नुरले मानस उदास', 'परब्रम्ह निष्काम', 'मना तळमळशी', 'विठ्ठल विठ्ठल गजरी', 'प्रभू अजि गमला' अशी अनेक पदं मला शिकता आली.

जयमालाबाईंनी गंधर्व गायकीला अजरामर केले. त्यांना हा वारसा पुढे पोहोचविणाऱ्या साखळीतील एक सुवर्णकडीच म्हणावे लागेल. त्यांच्या अमूल्य योगदानाबद्दल पद्मश्री पुरस्काराने त्यांचा यथोचित गौरव करण्यात आला. किर्तीताई आणि लताताई या दोन्ही मुलींनी आपापल्या शैलीत ही शिलेदारी परंपरा जोपासली. मराठी नाटकाचा वैभवकाळ ते उतरती कळा, या संपूर्ण कालखंडात आत्मविश्वासाने आणि निष्ठेने एखाद्या दीपस्तंभाप्रमाणे त्यांनी अनेक गलबते मार्गस्थ केली, योग्य दिशा दाखवली. त्याच जोरावर आजही अगदी जगभरात मराठी संमेलनात, नाटकांत, गायनवर्गांत नांदीचे सूर ऐकू येतात, 'नमुनी ईश चरणा...!'

त्यांच्या जन्मशताब्दी निमित्ताने त्यांना शतशः नमन !!

alfapay
by Al Fardan Exchange
alfardan exchange
Send money to India via
AlfaPay App by Al Fardan Exchange
Proudly serving the Indian
community in the UAE since 1971
AED
220.98
INR
00.00
Beneficiary delivery met
Bank account t
Download the
AlfaPay App today
Download on the App Store
GET IT ON Google Play
EXPLORE IT ON AppGallery
Al Fardan Exchange – Sole Proprietorship L.L.C
Licensed by the Central Bank of the UAE.
600 522 265
alfardanexchange.com
© 2025 The images are for illustration purposes only.

यांनीच मला घडवलं

{dZmX OmYd

माझ्या आयुष्यात काही माणसं अशी आहेत की ज्यांची छाया आजही पाठीशी आहे. पहिला क्रमांक अर्थात माझ्या बाबांचा (आमचे अण्णा). ते शिक्षक, स्वभावानं शांत, पण कामानं समाजात गाजलेले. घरातच समाजकारण शिरलं होतं. त्यामुळे मी वर्षानुवर्षे कल्याणराव जाधवांचा मुलगा म्हणूनच ओळखला जायचो. स्वतःची ओळख बनवायला वेळ लागला. पण अण्णांचा प्रभाव हा आमच्यावरचा कायमचा शिक्का आहे. प्रतिष्ठेला किंमत तेव्हाच, जेव्हा व्यवहारात करुणा असते हे घरच्यांनी शिकवलं.

क्रिकेटच्या पिचवरून मला दुसरा धडा मिळाला. सचिन तेंडुलकर. भारतीय मनात क्रिकेट म्हणजे धर्म. सचिनची शिस्त पाहिली की कळतं की मोठेपण गाजविण्यासाठी गदारोळाची गरज नसते. वाद टाळता येतात. शिस्त पाळता येते. शीर्षस्थानी राहूनही प्रतिष्ठा जपता येते. साधेपणातही सार्वजनिक आयुष्य सुंदर जगता येतं. ही त्याच्याकडून घेतलेली दीक्षा.

उद्योगाच्या मैदानात धीरूभाई अंबानी हे नाव विसरायचं कसं? समाजोपयोगी हेतू असेल तर व्यवस्था वाकवून मार्ग काढणं हे बुद्धीचं काम. 'लायसन्स राज' हा एक जाच होता. त्या काळात धोरणं कडक होती. पण धीरूभाईंनी ज्या रीतीने शेअरबाजार लोकांसाठी उघडला, संपत्तीचं लोकशाहीकरण केलं, त्यात समाजोपयोगाची धडपड दिसते.
९०–९१ च्या पब्लिक इश्यूमध्ये मी माझ्या पहिल्या पगारातून हिस्सा घेतला. प्रत्यक्ष भेट नाही मिळाली. पण प्रेरणा दांडगी मिळाली. माझा एक साधा नियम. कायदे परिस्थितीनुसार बदलतात. नीतिमत्ता मात्र सर्वकाळ टिकते. काही कायदे विसंगत वाटले तरी चालेल. नीतिमत्तेचा गळा चिरला जाऊ नये इतपत खबरदारी हवी. आपल्या अर्थव्यवस्थेत अजूनही कॅपिटल कंट्रोल आहे. मोठा निर्णय घेताना मी स्वतःला खात्री देतो की हेतू स्वच्छ आहे. नीती अबाधित आहे. ते झालं की वाट मोकळी होते. धीरूभाईंवर बरंच वाचलं. 'Ambani & Sons' वाचताना डोक्यात एकच प्रश्न घोळला की उदारीकरणानंतर जर धीरूभाईंचा जन्म झाला असता तर त्यांनी काय निर्णय घेतले असते. मला खात्री आहे, या नवीन व्यवस्थेतही त्यांनी हुशारीने वाट काढली असती.

इतिहासातून मिळालेलं इंधन वेगळंच. छत्रपती शिवाजी महाराज माझ्यासाठी केवळ महाराष्ट्राचे राजे नाहीत, ते तर पहिल्या पिढीचे उद्योजक. हातात साधनं कमी. पाठिशी मावळे. ध्येय स्पष्ट. शून्यातून उभं केलेलं स्वराज्य. परिश्रम, सर्वसमावेशकता, ध्येयवेड आणि राजकारणात रेंगाळायचं नाही तर उद्दिष्ट गाठायचं. ही चारही सूत्रं माझ्या वहीत कायमची आहेत.

इतिहासातील दुसरी मोठी प्रेरणा थोरले बाजीराव पेशवे. अवघ्या वीस वर्षांत चाळीस मोहीमा आणि यश. जोखीम घ्यायची तयारी. चौकट फोडून बाहेर पडण्याची हिंमत. मराठा सत्ता महाराष्ट्राबाहेर रुजवण्याची दूरदृष्टी ह्यांचीच. इंदोरपासून कराचीपर्यंत पिढ्यानपिढ्या मराठी कुटुंबं वसलेली दिसतात. आपण आजच्या नजरेतून भूतकाळावर तिखट टीका करतो, पण त्या काळात वय, वेग, वैराग्य वेगळं होतं. पंचवीस वर्षांचा पेशवा अटकेपार लढू शकतो तर आजचा तरुण आपल्या कंफर्ट झोनच्या बाहेर पाऊल का टाकणार नाही? पुढे जायचे असेल तर विचार कमी कर. आरामाची चौकट मोड. जेथे संधी दिसेल तेथे धाडस कर. हाच मंत्र.

या पाच व्यक्तींप्रमाणेच माझे सहप्रवासी म्हणजे पुस्तकं. ज्याची शिदोरी ज्ञानाची, त्याला प्रवासाला भाकरीची चिंता नसते. माझ्याकडे सुरुवातीला पैसा नव्हता. पुस्तकं होती. म्हणून विचार बदलला. वाट सापडली. "Rich Dad, Poor Dad' हे आयुष्य वळवणारं पुस्तक. आर्थिक स्वावलंबनाचं गणित शिकवलं. उद्योगाकडे ढकललं. मेकॅनिकल इंजिनीअरिंग शिकलो. पण पुढची सगळी शाळा पुस्तकांनीच घेतली. मार्केटिंग, सेल्स, इम्पोर्ट-एक्सपोर्ट, आंतरराष्ट्रीय कररचना, ग्लोबल सोर्सिंग. प्रत्येक विषयाची दारं ग्रंथांनी उघडली. म्हणून वाचन माझ्यासाठी श्वासासारखं. एक दिवस न वाचलं तर मन बेचैन होतं.

या सगळ्याचं सार काढायचं तर पुढे असं सांगावंसं वाटतं.

* आण्णांनी शिकवलं की प्रसिद्धीला पैशाची जोड आवर्जून लागत नाही. लोकांच्या आयुष्यात सहभागी व्हा. त्यात आनंद मिसळा. चांगला ठसा उमटवा. हा खरा वारसा.
* शिवाजी महाराजांनी पटवून दिलं की वय हा आकडा. पराक्रमाचा अडसर नव्हे. आत्मबळ आणि सहवास हाती असेल तर शून्यातून राज्य उभं राहू शकतं.
* पेशव्यांकडून धाडसाचा नियम शिकला. सुखसोयींच्या चौकटीवर लक्ष ठेवत बसू नका. जिथे संधी, तिथे पाऊल. जोखीम न घेतल्यास लाभ कुठून येणार.
* धीरूभाईनी सांगितलं की सरकारी जंजाळाला घाबरू नका. त्यातून मार्ग शोधा. हेतू व्यापक ठेवा. व्यवस्था वापरा, तिच्यात हरवू नका.
* सचिनकडून शांततेचा धडा. प्रसिद्धी असली तरी वादविवादाशिवायही शिखरावर राहता येतं. शिस्तीतली चमक जास्त टिकून राहते.

ही सगळी माणसं. हा सगळा अनुभव. आणि पुस्तकांची संगत यांनी मला प्रत्यक्ष घडवलं. पुढेही घडवत राहतील. माझ्या वाटेवरची दिशा यांच्याकडूनच. पावलांना ताल पुस्तकांचा. धैर्य इतिहासाचं. आधार घरचा. आणि हेतू समाजाचा. इतकं जपलं की बाकी प्रवास आपोआप सुंदर होतो.

कर्तव्याच्या पलीकडे

Jmnm i J_mÒV

भारतीय सैन्यदल ही लहानपणापासूनच माझ्यासाठी अत्यंत आदरणीय वलयांकित संस्था आहे. बालपणापासूनच आपल्या सैन्याबद्दल अप्रूप वाटायचं आणि आपणही अशी अभिमानास्पद कामगिरी, आपल्या देशासाठी करावी असं सारखं मनात यायचं. या प्रेरणेचा स्त्रोत होते माझे मामा, लेफ्टनंट कर्नल (निवृत्त) नारायण नाडगौडा. तेव्हा ते कॅप्टन म्हणून सेवेत होते आणि नुकतेच १९६५ च्या भारत–पाक युद्धातून परतले होते.

मी तेव्हा अवघा चार वर्षांचा होतो, पण आजही त्यांच्या आठवणी डोळ्यांसमोर आहेत. तेव्हा ते मिलिटरी इंजिनिअर सर्व्हिसेस (MES) मध्ये मालाड येथे पोस्टिंगवर होते. मिलिटरीच्या गणवेशात, बुलेटवरून आमच्या जोगेश्वरीतील घरी वारंवार भेट देत असत. त्यांचे ते व्यक्तिमत्त्व मला इतके भावले की मी स्वतःलाही सैनिकी गणवेशात पाहू लागलो. शाळेतील प्रगतीपत्रिकेत दरवर्षी विचारले जायचे की, मोठे झाल्यावर काय व्हायचे आहे? माझे उत्तर नेहमीच सैनिक असे असे. माझ्या मामांचा माझ्यावर एवढा प्रभाव होता. पण दुर्दैवाने, नवव्या इयत्तेत असताना मला दमा झाल्याचे निदान झाले आणि माझे सैन्यात भरती होण्याचे स्वप्न अपूर्ण राहिले.

१९७१ च्या युद्धकाळात, माझे मामा बांगलादेशच्या सीमेवर कार्यरत होते. त्या तेरा दिवसांत घरातील वातावरण सतत तणावपूर्ण होते. दररोज सकाळी आई वृत्तपत्राची वाट पाहत असे, युद्धाच्या बातम्या जाणून घेण्यासाठी. घरातील कुणी आपल्या रक्ताच्या नात्याचे रणांगणावर असले, तर त्या घरातील लोकांची मानसिक अवस्था कशी असेल, याची कल्पना न केलेली बरी.

आज माझे मामा ८८ वर्षांचे असून अजूनही तंदुरुस्त आणि उत्साही आहेत. एखाद्या देशाला निर्भय राहायचे असेल, तर त्याच्या सैन्यदलाची युद्ध जिंकण्याची क्षमता आणि ताकद सर्वांत महत्त्वाची असते. ही ताकद फक्त शौर्याने येत नाही; ती अत्याधुनिक शस्त्रास्त्रे, दारुगोळा आणि नवनवीन तंत्रज्ञानामुळे निर्माण होते. हाच तो बळकट प्रतिबंध, जो शत्रूच्या मनात भीती निर्माण करतो, देशात स्थैर्य निर्माण करतो, त्यातूनच आर्थिक प्रगती आणि समृद्धी साधते.

मी स्वतः गणवेशात सेवा देऊ शकलो नाही, पण आपले सैन्यदल समर्थ व्हावे यासाठी योगदान देणे हे माझे कर्तव्य आहे असे मला वाटते. मी नियमितपणे आर्मी वेल्फेअर फंड मध्ये आर्थिक मदत करत असतो. आपणही आपल्या क्षमतेनुसार नक्कीच योगदान द्यावे आणि हा संदेश आपल्या नातेवाईक व मित्रांमध्ये पसरवावा, अशी नम्र विनंती करतो.

भारतीय सैन्यदलाला मनःपूर्वक आणि कडक सलाम!

Warehousing & Supply Chain

+971 4 3314678
Sheikh Zayed Road, #29-05, The One Tower , Dubai, UAE
www.infyships.com
linkedin.com/company/infyships

लिहिण्याची 'उर्मी'

{‡`m dm i ßOH$a

काहीतरी लिहिण्याची 'उर्मी' तशी आपणां सर्वांनाच असते. पण ती प्रत्यक्षात उतरविण्यासाठी आपल्याला खऱ्या अर्थाने गरज असते ती प्रेरणास्रोताची. माझ्या लेखन प्रवासात मला प्रेरित करणारे, मराठीला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळवून देण्यात ज्यांच्या लेखणीचे मोलाचे योगदान आहे, असे दिग्गज साहित्यिक म्हणजे संत बहिणाबाई आणि कवी मंगेश पाडगावकर.

'अरे संसार संसार' म्हणत अख्ख्या 'संसाराचं' गुपित आपल्या समोर उलगडणारी, विलक्षण प्रतिभा शक्तीची कवयित्री म्हणजे बहिणाबाई. अतिशय सोप्या शब्दात जीवनाचे तत्त्वज्ञान सांगणारी विद्वत्ता, हृदयाला भिडणारी, गावरान गोडवा असलेली भाषाशैली आणि जगण्यावरचं नितांत प्रेम. स्वतः निरक्षर असलेली ही माऊली आपणा सर्वांना खूप काही शिकवून गेली. तिच्या साहित्य प्रतिभेला त्रिवार वंदन! तिची 'मन वढाय वढाय' ही मन ओढून घेणारी कविता मी माझ्या लेखणीतून उतरवण्याचा केलेला हा प्रयास!

बाप नावाचं रसायन

बाप नावाचं रसायन
नेमकं असतं तरी काय?
स्वतः बाप झाल्याशिवाय
ते कळणार नाय!

खट्याळ, खोडकर नवरा
एक दिवस बाप होतो,
त्याच्या साऱ्या आयुष्याचा
मग कायापालट होतो!

भातुकलीच्या खेळामध्ये
मग तो रममाण होतो
चिमुकलीच्या हातचा घास
मग अमृताहूनही गोड होतो!

बाबा असो वा असो डॅडी,
बाप हा शेवटी बाप असतो,
त्याच्या नुसत्या असण्याचा
साऱ्या जगाला 'धाक' असतो!

स्वतः मेल्याशिवाय
स्वर्ग दिसत नाही,
समजून घ्यावा लागतो बाप
तो सहजासहजी कळत नाही!

दिसत नाहीत त्याचे अश्रू,
त्याच्या कष्टांना विराम नसतो,
त्याग, प्रेम, समर्पणाचा
तो खऱ्या अर्थाने 'बाप' असतो!

कुरुक्षेत्रात आयुष्याचा,
सारथी तो कृष्ण असतो,
जबाबदारीच्या प्रतिबद्धतेचा
तो पितामह भीष्म असतो!

गात नाहीत त्याची थोरवी,
त्याचा कुठेच गवगवा नसतो,
निशब्द तो निर्विकार,
पण प्रत्येक घराचा श्वास असतो!

लेकरांच्या सुखासाठी
सगळी त्याची शिस्त असते,
जीवनाच्या साफल्याची,
लेकरांवरच भिस्त असते!

यश, कीर्ती त्याच्या साठी,
आरती आळवावी त्याच्या साठी,
पुन्हा पुन्हा जन्म घ्यावा
ऋण त्याचे फेडण्यासाठी!!

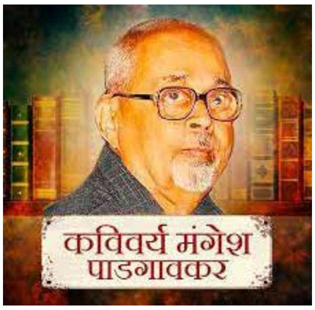

या जन्मावर शतदा प्रेम करायला लावणारे कवी म्हणजे मंगेश पाडगावकर! ‘सांगा कसं जगायचं? कण्हत कण्हत की गाणे म्हणत?’ असं विचारून त्यांनी सर्वांना त्यांच्या लेखणीच्या प्रेमात पाडलं! प्रेमाचा तरल आविष्कार करत त्यांनी आपल्यावर त्यांच्या कवितांची भुरळ घातली! त्यांच्या पुण्य स्मृतीला स्मरून, त्यांच्या ‘प्रेम म्हणजे प्रेम म्हणजे प्रेम असतं ‘या अजरामर कवितेवर केलेली ही काव्यांजली!

प्रेम म्हणजे प्रेम म्हणजे

प्रेम म्हणजे प्रेम म्हणजे प्रेम म्हणजे
प्रेम असतं!
तुमचं आमचं ते कधीच सेम नसतं!

कॅन्टीनच्या कॉफी मधून वाफाळणारं प्रेम,
लायब्ररीच्या पुस्तकातून डोकावणारं प्रेम,
बसच्या रांगेतून ताटकळणारं प्रेम..
प्रेमाचं कुठे एक ठिकाण असतं?
तुमचं आमचं ते..

भेटीच्या ओढीने आतुरणारं प्रेम,
विरहाच्या वणव्याने धुमसणारं प्रेम,
प्रवाहा विरुद्ध पेटणारं प्रेम,
समाजापुढे झुकणारं प्रेम,
प्रेमाचं रूप असंच बदलत असतं
तुमचं आमचं ते..

शाळेच्या बाकावरील 'crush' वालं प्रेम,
कॉलेजच्या आवारातलं ’इष्क’ वालं प्रेम,
घरातल्या बायकोवरचं 'companion' वालं प्रेम,
ऑफिसच्या मैत्रिणीवरचं 'platonic' वालं प्रेम,
प्रेमाचं तरी आता कुठे एक वय असतं,
तुमचं आमचं ते..

राधेचंही प्रेम आणि मीरेचंही प्रेम,
रोमिओचंही प्रेम आणि रांझेचंही प्रेम,
शहाजहानचं तर ’ताज’ वालं प्रेम!
शेवटी कोणी किती करावं,
याचं असं काही मोजमाप नसतं,
तुमचं आमचं ते..

Facebook वर केलेल्या 'like' मधलं प्रेम,
Insta वर पाठवलेल्या 'heart' मधलं प्रेम,
Mobile वर मारलेल्या 'miscall' मधलं प्रेम!
Zoom करून बघितलेल्या 'dp' मधलं प्रेम,
प्रेम व्यक्त करण्याचं कुठे ’एक’ साधन असतं?
तुमचं आमचं ते..

राजाचं रंकावर आणि रंकाचं राजावर,
कोणीही कोणावरही करावं ते प्रेम,
असं ठरवून करता आलं तर ते थोडंच प्रेम असतं?
प्रेमच शोधून काढतं आपल्याला,
आपण प्रेमाला शोधायचं नसतं
कारण तुमचं आमचं ते...

दीपस्तंभ

g~mY ^md

खरं सांगायचं तर मी आजवर फारसा स्टारस्ट्रक (star-struck) झालो नाही. म्हणजेच आज जिथे आहे तिथे पोहोचल्यावरही, आणि जेव्हा कुणीच नव्हतो तेव्हाही, कधीच. एखाद्या वलयांकित व्यक्तीमुळे भारावून जाण्याचा अनुभव मला फारसा आला नाही. मात्र, काही अत्यंत प्रतिभावान व्यक्तींबरोबर काम करण्याची संधी मिळाली आणि त्यांच्याकडून सतत स्फूर्ती मिळत राहिली.

त्यातली पहिली व्यक्ती म्हणजे 'ती' जिचं काम मी या क्षेत्रात यायच्या आधीपासून पाहत होतो. निर्माती म्हणून तिचे सिनेमे मला फार आवडायचे. तिच्याबरोबर काम करण्याची संधी मिळेल असं स्वप्नातही वाटलं नव्हतं. पण नियतीनं तिला माझ्या आयुष्यात आणलं. माझी पहिलीच मालिका मी तिच्याबरोबर केली, आणि मग तिच्यासोबत खूप काम केलं, अगदी ती या जगातून निघून जाईपर्यंत. जायच्या आधीही ती एक चित्रपट दिग्दर्शित करणार होती आणि त्यात मी काम करत होतो. ती व्यक्ती म्हणजे 'स्मिता तळवळकर'.

तिचं आणि माझं नातं केवळ कलाकार–निर्माती इतकं मर्यादित नव्हतं. माझ्यासाठी ती एक मोठी निर्माती आणि अभिनेत्री याही पलीकडे होती, कारण तिने मला शिकवलं तो केवळ अभिनय नव्हता; तर कलाकार म्हणून आणि एक व्यक्ती म्हणून जगण्यासाठी लागणारी दृष्टी, दूरदृष्टी, शिस्त आणि डोळसपणा. आमचं क्षेत्र हे अत्यंत बेभरवशाचं आहे. इथे कुठलीही आर्थिक सुरक्षितता नसते. त्यामुळे कुटुंब, घर, आर्थिक बाबी, आणि व्यावसायिक जबाबदाऱ्या या सगळ्यांची सांगड घालणं गरजेचं असतं. कलाकार म्हणून सगळेच काम करतात. जेव्हा अशी वेळ येईल की मला कंटाळा येईल, मला असं वाटेल की, बास झालं, किती करायचं काम. त्यानंतर लोकं जरी तुम्हाला उत्तम अभिनेता समजत असले किंवा तुमच्या कामाचं कौतुक करत असले तरी त्याने तुमचं घर चालणार नाहीये. त्याच्यासाठी एक आर्थिक शिस्त लागते, भविष्यासाठी काळजीपूर्वक काही योजना आखावी लागते. त्याची तयारी काम करतानाच्या पहिल्या दिवसापासून करावी लागते. ही व्यावहारिक समज आणि जगण्याची शिस्त मला ज्यांनी शिकवली त्या म्हणजे स्मिताताई.

त्या कधी उपदेश करत नसत. माझ्या छोट्या–मोठ्या तक्रारी, अडचणी, शंका सगळं मी त्यांच्याशी बोलत असे. त्यांनी मला समजून घेतलं, शांत केलं, आणि बऱ्याचदा मार्गदर्शनही केलं. माझ्या घडण्याच्या काळात त्यांच्या हातभाराचं मोल अपार आहे. नुसत्या अभिनयावर लोकांचं करिअर होत नाही, त्याचबरोबर तुमचं सेटवरचं वागणं, बोलणं, तुमची कामाकडे बघण्याची शिस्तबद्ध पद्धत या सगळ्या गोष्टी खूप महत्त्वाच्या असतात. ह्या गोष्टी तुमच्यात आल्या की ते कामात उतरतं, कामालाही एक शिस्त येते. मग ते नाटक असो, सिनेमा असो वा सिरीयल असो. सुरुवातीच्या काळात तुम्ही कोणाबरोबर काम करता यावर आयुष्यातली पुढची वाटचाल खूप अवलंबून असते आणि स्मिताताई बरोबर सुरुवातीच्या काळात केलेली ही वाटचाल माझ्या दृष्टीने फारच महत्त्वाची आहे. मला स्मिता तळवळकरांसारखी एक अत्यंत खंबीर, धाडसी, धोरणी आणि सर्वांना सांभाळून घेणारी, वेगळं काम करण्याची प्रतिभा आणि ताकद असलेली व्यक्ती भेटली. मी तिला माझी मुंबईतली आई म्हणतो; अशी आई माझ्या आयुष्यात आली आणि ते माझं पहिलं प्रेरणास्थान होतं.

सुरुवातीपासूनच मी अनेक मातब्बर कलाकारांबरोबर काम केलं आहे. विक्रम गोखले, मोहन जोशी, डॉक्टर श्रीराम लागू, दिलीप प्रभावळकर, रिमा लागू, सुहास जोशी ही सगळी कसलेली कलाकार मंडळी काम करत होती. मी यांची कामे पाहिलेली आहेत. त्यामुळे अभिनयामध्ये मी कुठच्या एका व्यक्तीला माझं प्रेरणास्थान असं नाही मानलं. आपण

प्रत्येकाकडून चांगल्या गोष्टी घेत असतो. मी मोहन जोशींबरोबर सर्वात जास्त बारा चित्रपट केले आणि ते माझे सर्वात आवडते कलाकार आहेत. मी त्यांचा खूप मोठा चाहता आहे. मोहन काकांकडून त्यांच्या कामातल्या काही गोष्टी माझ्यामध्ये येतच गेल्या, आणि असं तुम्ही ज्या ज्या लोकांबरोबर काम करता त्या त्या लोकांकडून शिकत राहता.

यानंतर ज्यांचा मी मोठा चाहता होतो आणि आजही आहे ते 'अमिताभ बच्चन.' लहानपणापासून त्यांचे सिनेमे पाहिले. त्यानंतर बराच वेळ त्यांच्या सहवासात घालवला. आपण प्रत्येक जण त्यांचे चाहते आहोत. माझ्या सुदैवाने दोन चित्रपटांत त्यांच्यासोबत काम केलं – एबी अँड सीडी (मराठी) आणि सेक्शन ८४ (हिंदी). दुसऱ्या चित्रपटात मी खलनायक आणि ते नायक. माझ्या सुदैवाने मला त्यांच्याबरोबर दोन चित्रपट करता आले.

'एबी आणि सीडी' या मराठी चित्रपटात माझा छोटासा रोल आहे. मला त्यांच्याबरोबर काम करता येणार होतं म्हणून मी तो चित्रपट केला. सेक्शन ८४ (हिंदी) चित्रपटात मी खलनायक आणि ते नायक. त्यात मी प्रमुख खलनायक आहे आणि बच्चन साहेब हिरो असल्या मुळे मला त्यांच्यासोबत बरेच दिवस काम करता आलं. मला त्यांचा सहवास लाभला. बच्चन साहेबांचा सेटवरचा वावर मी पाहिलाय, त्यांची एनर्जी कमाल आहे. वय वर्ष ८३ ला माझ्याबरोबर हा माणूस एकेका सीनच्या बारा बारा रिहर्सल करतो, ते होईपर्यंत त्यांच्या हातात फोन नसतो. त्यांना काम करताना बघून असं वाटतं, आपण म्हणजे किस झाड की पत्ती. ज्या माणसावरती संपूर्ण जग प्रेम करतं तो आजही इतक्या तळमळीने, उत्कटतेने, संपूर्ण समर्पणाने काम करत असेल तर आम्ही त्यांच्यासमोर कोणीच नाही. माझ्यासारख्या या क्षेत्रात काम करणाऱ्या सर्वांसाठी ते सर्वच दृष्टीने खरोखर आधारस्तंभ आहेत.

काही माणसं अशी असतात की ज्यांना भेटल्यानंतर आपल्याला स्फूर्ती मिळते. पण काही व्यक्ती अशा असतात ज्यांना बघून किंवा ज्यांच्याबद्दलची एखादी घटना ऐकून सुद्धा आपल्यात आमूलाग्र बदल होऊन जातो. आपला आयुष्याकडे बघण्याचा दृष्टिकोन बदलू शकतो. 'बच्चन साहेब' हे दोन्ही प्रकारात मोडतात, माझ्यासाठी खास करून दुसऱ्या प्रकारात. त्यांच्याकडे पाहिल्यावर माझा स्वतःच्या आयुष्याबद्दलचा दृष्टिकोन आमूलाग्र बदलला आणि मला त्याचा अर्थात फायदा झाला. मी एक चित्रपट करत होतो 'फिफ्टी फिफ्टी' नावाचा. त्याच्यामध्ये अशोक सराफ, मी आणि छोटी सोनाली कुलकर्णी असे आम्ही तिघेजण होतो. त्या काळात मी कलाकार म्हणून स्वतःला शोधत होतो. कधी सीन आवडला नाही तर मी करणार नाही असं वागत होतो. या चित्रपटाचे दिग्दर्शक होते केतन देसाई, मनमोहन देसाईंचे सुपुत्र. त्यांनी अमिताभजींबरोबर काम करताना अनुभवलेले किस्से सांगितले. एकदा त्यांनी अमिताभजींना विचारलं, भारताचे इतके मोठे ॲक्टर असूनही तुम्ही वाह्यात सिनेमे केले, त्रास झाला नाही का? भारतातले इतके मोठे सुपरस्टार असताना आपण हे काय करतोय असा प्रश्न पडत नाही का? यावर बच्चन साहेबांनी जे उत्तर दिलं ते खूप महत्त्वाचं होतं. ''हो, मला ठाऊक आहे हे मला पटलं नाही. पण माझ्या दिग्दर्शकाला ते आवडतंय, आणि मला दिग्दर्शक सांगतो ते करणं आवडतं.'' त्यांच्या या विचारधारणेने काम करणं किती सोपं झालं. त्यांनी काम करणं सोपं करून टाकलं, प्रत्येकाचं. मला असं वाटतं या क्षणानंतर माझा काम करण्याचा दृष्टीकोन पूर्णपणे बदलला. त्यांचा हा किस्सा माझ्यापर्यंत पोहोचला नसता तर माझ्या आयुष्यात मी 'मी काशिनाथ घाणेकर' करू शकलो नसतो, मी 'तुला पाहते रे' नसतो करू शकलो. तुम्हाला एखादी गोष्ट पटो वा न पटो, ॲक्टरचं कामच हे आहे कि ती गोष्ट तुम्हाला जमत आहे आणि त्यासाठीच तुम्हाला इथं घेतलंय. तुम्ही एक व्यावसायिक अभिनेते आहात. अभिनेत्याचं काम हे त्याला आवडले की नाही हा प्रश्नच नाहीये, त्याच्यासाठी तुला घेतलंय आणि ते करायचंय. म्हणजे आपल्या घरात नळ दुरुस्त करायला आलेला माणूस, 'मला हा नळ आवडला नाही' असं न सांगता त्याचं काम करतो.. तुला आवडले की

नाही हा प्रश्न नाही. तुला नळ दुरुस्त करता येतो म्हणूनच तुला बोलावलं. ते जसं त्याचं काम आहे तसंच जे काम अभिनेत्याकडे आलेलं आहे ते त्याने करायचं आहे. अमिताभजींनी माझं काम इतकं सोपं केलं.. हा खरोखरचा मोठा विचार त्यांनी मला दिला आणि मी माझ्या पुढच्या आयुष्यात काम करताना कधीही दिग्दर्शकाला 'हे का करायचं'आणि 'हे का नाही' असा प्रश्न विचारला नाही. मी त्याला विचारतो, 'हे तुला हवंय?' तो 'हो' म्हणाला तर माझे काम; प्रथम स्वतःला पटवणं, नंतर माझ्या प्रेक्षकांना पटवून देणं. अमिताभजींनी मला न भेटता हे ज्ञान देऊन टाकलं.

अजून दोन व्यक्ती, पं. जितेंद्र अभिषेकी आणि उस्ताद आमिर खाँ, ज्यांना मी कधी भेटलो नाही, पण ज्यांचं गाणं माझं आयुष्य घडवून गेलं. त्यांच्यामुळे मला कलेचं संपूर्ण समर्पण समजलं. त्यांच्या गाण्यात कुठलाही दिखावा नाही. मी किती चांगला गातो/असतो हे सिद्ध करायचं काही नसतं. यांच्या गाण्याने सर्वप्रथम मला स्वतःचा शोध घ्यायला शिकवलं.

त्या काळात मी संघर्ष करत होतो. अनेक चित्रपटांमध्ये माझं नाव पोस्टरवरही नसायचं. दुय्यम वागणूक मिळायची. अशा वेळी अभिषेकी बुवा आणि आमिर खाँ साहेब माझ्या आयुष्यात आले नसते, तर बालगंधर्व चित्रपट घडलाच नसता. त्यांच्या गाण्यात कुठलाही दिखावा नाही, त्यांना कोणाला काहीही सिद्ध करायचं नाही, 'मी किती चांगला गातो', 'मला सूर किती कळतात' असा कुठलाही आविर्भाव त्या दोघांच्याही गाण्यात नाही. तोपर्यंत एखाद्या सिनेमा अथवा सिरीयल मध्ये, असा एखादा सीन आला की मला असं वाटायचं, 'आता मी दाखवतो, मी काय ॲक्टर आहे.. वगैरे'. आता मी दाखवतो, मी किती भारी काम करतो... असा एक छुपा विचार असायचा. पण या दोघांचं गाणं ऐकून माझ्यातील असुरक्षितता, धास्ती संपली. खरी शांतता मिळाली. कलाकारासाठी आतली शांतता सर्वांत मोठी असते. आतून तुम्ही शांत असाल, तर बाहेरचा गदारोळ तुम्हाला ढळवू शकत नाही.

म्हणूनच मला वाटतं – स्मिता तळवळकर, अमिताभ बच्चन, पं. जितेंद्र अभिषेकी, आणि उस्ताद आमिर खाँ ही चार वेगवेगळ्या कलेच्या प्रांतातील बापमाणसं माझ्या आयुष्यावर अनंत उपकार करून गेली आहेत.

UJJWALA HAWARE LEGACCY™
Building Trust, Building Dreams!

दिवाळीच्या हार्दिक शुभेच्छा

HAWARE GRANDE
PEN, (RAIGAD)

MahaRERA No. PM1270002500678
maharerait.mahaonline.gov.in

First Ever Luxurious
Residential & Commercial Township

1, 2 & 3BHK ~~55L~~ @35L++

Luxurious Homes, Shops & Shopping Mall
Two Masterpieces by **Ar. Hafeez Contractor**

HAWARE SKY
CHEMBUR (MUMBAI)

1BHK ~~1.02 CR~~ 79.70L (ALL INC)
2BHK ~~1.5 CR~~ 1.17CR (ALL INC)

P51700066480
https://maharera.maharashtra.gov.in

तुमच्या विश्वासाचे **30+** वर्षांचे वारसदार

65,000+	30	25+	155	6 MILLION
समाधानी ग्राहक	वर्षांच अनुभव	पुरस्कार जिंकले	प्रकल्प वितरित केले	SQ.FT. क्षेत्र विकास केले

आमचे आगामी प्रकल्प **ठाणे, बोरिवली** आणि **टिटवाळा** येथे लवकरच येत आहेत.

Corp. Office: ४१३-४१७, वर्धमान मार्केट, सेक्टर १७, वाशी, नवी मुंबई, महाराष्ट्र -४००७०५
Tel.: 022 6791 9800 | **Web:** www.haware.com | **Email:** recovery@haware.com

नव्या युगाचा कृष्ण

g_` J_mÒV

एक पोकळ बांबू, त्याला सात स्वररंध्रे, आणि सौंदर्य देणारे रंगीबेरंगी धागे... अशी ही 'बासरी'. अगदी साधी आणि सरळ. श्रीकृष्णाच्या हातात आली आणि त्या बासरीने अगदी गोपिकांपासून पक्षी–प्राण्यांचंही मन जिंकलं. असं म्हणतात की कृष्णाच्या बासरीचे स्वर ऐकून कुणाला शांतता मिळाली, कोणी प्रेमात पडलं, कोणी नाचू लागलं तर कोणाला रडूही आलं.

nU AmnU H$Yr EH$bß Amh H$m H•$ÓUmbm ~mgar dmOdVmZm?

काय असेल तो अनुभव ज्यामुळे राधा प्रेमात आकंठ न्हाऊन निघाली? ज्यामुळे गोपिका स्वतःची कामं सोडून त्या मधुर आवाजामागे वेड्यापिशा झाल्या? ज्यामुळे प्राणी–पक्षी आनंदाने नाचू लागले? कृष्णाचा काळ गेला, त्याच्यासोबत त्या बासरीचे सूरही हरवले. राहिले फक्त किस्से, फोटो आणि मूर्ती ज्यात कृष्णाच्या हातात बासरी कायम असते.

मग १९३८ मध्ये एक व्यक्ती जन्माला आली. त्याच्या घरात कुस्तीचा माहोल. पैलवान यायचे, शक्तिप्रदर्शन करायचे, कुस्त्या खेळायचे आणि सूर होते ते फक्त हुंकाराचे. पण त्याचं मन गुंतलं ते त्या साध्या बासरीच्या मधुर सुरात. त्याचं नाव हरिप्रसाद चौरसिया. माझे हरिजी. हरिजींनी बासरीमध्ये फुंकर मारली आणि जणू काही ती बासरी पुन्हा जिवंत झाली. अगदी श्रीकृष्णाने केल्यासारखी. साधा बांबू पुन्हा बोलू लागला, हरवलेले सूर पुन्हा दिसू लागले, पृथ्वीवर पुन्हा एकदा गोकुळ अवतरले आणि नव्या युगाचा कृष्ण जन्माला आला.

मी लहान होतो तेव्हा बाबा म्हणाले होते की काहीतरी कला शिकायलाच हवी. तू म्हणशील ते! गायन, वादन किंवा नृत्य. 'तू ठरव' असं म्हणाले. तेव्हा 'सा रे ग म प' या कार्यक्रमात अमर ओक यांची बासरी ऐकायला मला खूप आवडायची. माझ्या कोवळ्या मनात प्रश्न यायला लागले, की कसं या एका छोट्या बांबूमधून असं सुरेल गाणं वाजवता येतं? कुठून येतो हा आवाज?

बाबांना म्हटलं की मला बासरी शिकायची आहे. असा सुरू झाला माझा प्रवास या बासरीसोबत. मी बासरी शिकायला लागलो आणि कळलं की माझे गुरु पं. विवेक सोनार हे हरिजींचे पट्टशिष्य आहेत. तेव्हा मी हरिजींची बासरी अजून ऐकली नव्हती, पण जसजसा माझा बासरीसोबतचा प्रवास घडत गेला, तसतसं मला हरिजींच्या या क्षेत्रातील योगदानाबद्दल कळू लागलं.

हरिजींनी संगीत क्षेत्रात खूप मोठं काम केलं आहे. आधी फक्त लोकसंगीतात सहाय्यक वाद्य म्हणून वाजणारी बासरी हरिजींनी व्यासपीठाच्या अगदी मध्यभागी आणून ठेवली. शास्त्रीय संगीत बासरीवर प्रसिद्ध केलं. गायनाची मैफल, सितारची मैफल तशीच बासरीची मैफलही हाऊसफुल्ल होऊ लागली. त्यांनी पं. शिवकुमार शर्मा यांच्यासोबत अनेक चित्रपटांत संगीत सुद्धा दिलं. ओ मेरी चांदनी, देखा एक ख्वाब, ये कहाँ आ गए हम, जादू तेरी नज़र, मेरे हाथों में नौ–नौ चूड़ियाँ हैं अशा अनेक सुंदर गाण्यांची चाल त्यांची आहे! सन २००० साली संगीत क्षेत्रातील योगदानासाठी त्यांना पद्मविभूषण पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आलं.

अर्थात, यामागे अथक परिश्रम, समर्पण आणि त्याग होता. त्यांच्या घरी आवडत नसतानाही त्यांनी हे वाद्य हातात घेतलं आणि संगीताची साधना केली. त्यांना अन्नपूर्णादेवी ज्या स्वतः खूप मोठ्या सितारवादक होत्या त्यांच्याकडे संगीत शिकायचं होतं. अन्नपूर्णादेवी म्हणाल्या की 'जे सगळं आधी शिकला आहेस ते विसर आणि मग मी तुला शिकवेन'.
आधी उजव्या बाजूने बासरी वाजवणारे हरिजी, केवळ त्यांच्या गुरूंनी सांगितलं म्हणून आणि त्यांच्याचकडे शिकायचं

म्हणून डाव्या बाजूने बासरी वाजवायला लागले! तेही तेवढंच सुंदर!

पण एवढी सगळी प्रसिद्धी मिळाली तरी त्यांच्यात अहंकार अजिबात नाही. आपलं अख्खं आयुष्य बासरीला समर्पित केल्यानंतरही ते म्हणतात की ते अजून शिष्यच आहेत आणि अजूनही शिकत आहेत! त्यांना भरपूर ऐकलं आहे, त्यांचे भरपूर व्हिडिओ पाहिले आहेत आणि प्रत्येक वेळी त्यांना ऐकताना अंगावर काटा येतो. प्रत्येक जागा, प्रत्येक सूर अगदी मनाला भिडतो. मला आठवतं, मी बासरी शिकायला सुरुवात केली तेव्हा त्यांचा राग यमन, राग भूपाली आणि राग शुद्ध सारंग इतक्या वेळा ऐकला होता, तरीही प्रत्येक वेळी नवीन काहीतरी सापडायचं. नवीन हरकत, नवीन मुरकी, नवीन भाव हे सगळं शब्दांत मांडणं कठीण आहे, पण हा अनुभव माझ्यासाठी अविस्मरणीय आहे.

मी १५ वर्षं झाली बासरी शिकत आहे आणि माझ्या वाजविण्यात मी त्यांच्यासारखा भाव आणण्याचा पूर्ण प्रयत्न करत आहे. त्यांना पाहून, त्यांना ऐकून प्रत्येक क्षण शिकत राहायचं. कालच्यापेक्षा आज थोडं चांगलं वाजवायचं आणि पाय जमिनीवर ठेवायचे. हरिजींनी दाखवलेल्या मार्गावर माझ्यासारखे अनेक बासरीवादक त्यांचा प्रवास करत आहेत. जसं अर्जुनासाठी श्रीकृष्ण हे मार्गदर्शक होते, तसंच किंबहुना त्याहूनही अधिक हरिजी माझ्या जीवनात महत्त्वाचे आहेत. श्रीकृष्णाने अर्जुनाला गीतेतून जीवनाचं सार दिलं, तसं हरिजींनी मला बासरीच्या सुरांतून जीवन जगण्याची दिशा दिली.

मी कधी त्यांना भेटलो नाही, कधी त्यांच्याशी बोललो नाही, पण मी त्यांच्या काळात जन्माला आलो, मला त्यांना प्रत्यक्ष ऐकता आलं, त्यांच्याकडून एवढं शिकता आलं हेच माझ्यासाठी माझं वलयांकित आहे.

आपली ओळख जपण्याची प्रेरणा

A[ÌdZr g~Zrg

माझ्या आयुष्याच्या जडण–घडणीमध्ये अनेक व्यक्तींनी आणि विचारांनी वेगवेगळ्या टप्प्यांवर प्रभाव टाकला आहे. पण त्यामध्ये राज ठाकरे यांचे विचार आणि त्यांचे व्यक्तिमत्त्व यांना एक वेगळे स्थान आहे. त्यांच्या ठामपणाने, स्पष्टवक्तेपणाने आणि संस्कृतीबद्दल असलेल्या जिव्हाळ्याने मला लहानपणापासूनच प्रेरणा दिली. त्यांच्या करिष्म्याने, मत मांडण्याच्या धाडसाने आणि स्वतःची ओळख, संस्कृती व समाजाबद्दल बोलताना दाखवलेल्या ठामपणाने लाखो असंख्य तरुणांप्रम णे मलाही आकर्षित केले. विद्यार्थीनी असताना मी त्यांच्या भाषणांकडे कौतुकाने पहायचे. साध्या माणसांशी संवाद साधण्याची त्यांची शैली, भावना स्पष्टपणे मांडण्याची क्षमता आणि आपल्या मुळांबद्दल अभिमान जागवण्याची ताकद मला सर्वाधिक भावली. त्यांच्या भाषणांमधून मिळालेली शिकवण केवळ राजकारणापुरती मर्यादित न राहता माझ्या आयुष्याच्या प्रत्येक टप्प्यावर मार्गदर्शक ठरली. यामुळे माझ्या स्वत्वाचे, माझ्या मातीचे मोल कळले.

त्यांचा मराठी भाषाभिमान आणि अस्मिता यावर दिलेला भर मला शिकवून गेला की बदलत्या जगात राहूनही परंपरेकडे पाठ फिरवू नये. त्यांच्या विचारांनी महत्त्वाकांक्षा आणि जबाबदारी यांचा समतोल साधायला शिकवलं. नेतृत्व ही केवळ पद धारण करण्याची गोष्ट नसून इतरांना प्रेरणा देण्याची आणि ऐक्य निर्माण करण्याची जबाबदारी आहे हे मला त्यांच्या कामातून उमगलं.

त्यांचं एक वाक्य आजही माझ्या मनात कोरलं गेलं आहे. कला, संस्कृती आणि भाषा या गोष्टी जपल्या नाहीत तर आपला समाजच कमजोर होतो. या विचाराने मला जाणवलं की जर आपणच आपल्या परंपरा, भाषा आणि संस्कृती यांचे रक्षण केले नाही तर हळूहळू आपली ओळखच नाहीशी होईल. यामुळे माझ्यात संस्कृतीशी जोडून राहण्याची एक जबाबदारी निर्माण झाली.

जेव्हा मी यूएईमध्ये आले, तेव्हा त्यांच्या विचारांचा प्रभाव नव्या अर्थाने जाणवला. परदेशात राहूनही संस्कृतीशी जोडून राहणे किती महत्त्वाचे आहे हे स्पष्ट झाले. विविधतेने नटलेल्या समाजात वावरताना आपली ओळख जपण्याची प्रेरणा मिळाली. इतर मराठी बांधवांसोबत सक्रिय सहभाग घेऊन आपली परंपरा जिवंत ठेवावी, अशी उमेद निर्माण झाली.

यामुळेच मी यूएईमधील महाराष्ट्र मंडळ मध्ये सामील झाले. ते मला केवळ सांस्कृतिक संघटन न वाटता समाजसेवेची संधी वाटली. सांस्कृतिक कार्यक्रमांत सहभाग, समाजोपयोगी उपक्रमांत स्वयंसेवा आणि सहकारी बांधवांसाठी आधार ठरणे या गोष्टींतून समाजासाठी योगदान देता आलं. यामुळे पटले की, समाज म्हणजे एकत्रित प्रयत्नांनी उभं राहणारं बळ आहे.

आज मागे वळून पाहताना जाणवतं की राज ठाकरे यांचा प्रभाव हा राजकारणापेक्षा तत्वांवर अधिक आहे. त्यांचा ठामपणा मला आत्मविश्वास देतो, सांस्कृतिक अभिमान मला माझ्या मुळांशी जोडतो, आणि समाजसेवेवरचा भर मला कुठेही असले तरी योगदान द्यायला प्रेरित करतो.

SALVO CORPORATION

PAI INVESTMENTS

MALABAR GOLD & DIAMONDS | PACE GROUP | ABC Mercantile | INDUS MOTORS — ONE OF THE LARGEST MARUTI SUZUKI DEALERS IN INDIA

TRUSTED BY THE BEST

FEVICOL Adhesive and duct sealant | NATIONAL PAINTS | ADITYA BIRLA HINDALCO | افيكو AFICO | GULF O FLEX

FRF FUJAIRAH ROCKWOOL FACTORY | ICROX Pipe Support | ICROX Flexible Ducts, Duct accessories, Adhesive Tapes | rime. Copper Products

Salvo Corporation Trading LLC is a trusted supplier of high-quality HVAC and MEP products in the UAE, delivering reliable building material solutions with a commitment to excellence and customer satisfaction. With a strong network and industry expertise, we cater to the needs of contractors, consultants, and project developers. Our goal is to provide cost-effective solutions while ensuring uncompromised quality and timely delivery.

HAPPY Diwali FESTIVAL OF LIGHTS

This Diwali, let's build brighter spaces that shine with quality and trust — just like our materials that stand the test of time.
Salvo Corporation – Building comfort, safety & insulation that lasts beyond the festival lights.

Salvo Corporation Trading LLC
P.O Box 1910, Dubai
United Arab Emirates

hijas@salvo-corp.com | +971 4 32 42 666 | sales1@salvo-corp.com

माझ्या आठवणीतले सुप्रसिद्ध लेखक श्री. शिवाजी सावंत

H$Îne KßJm i

स्मरणशक्ती ही एक गंमतीदार गोष्ट आहे. काहींना एकदा भेटलेलं माणूस पक्कं लक्षात राहतं, काहींना फोन नंबर, तर काहींना गाड्यांचे नंबर कायम लक्षात राहतात. काहींना तर (नवीन– जुने) शेअर्सचे भाव देखील लक्षात राहतात. काही सिनेप्रेमींना कित्येक गाण्यांचे गीतकार, शब्दरचना, इतकंच काय तर त्या गाण्यामागचा इतिहास मुखोद्गत असतो. तर मुद्दा असा की, प्रत्येक जण आपल्या आवडी निवडी जोपासत असतो. आजूबाजूची परिस्थिती अनुकूल असेल तर आपल्यातले हे कला गुण वृद्धिंगत होत जातात. बऱ्याच वेळा आपल्याला मिळालेल्या ह्या कला ही ईश्वराने दिलेली साक्षात दैवी देणगी असते; तर काहींना ती स्वकष्टाने रुजवावी आणि जोपासावी लागते.

सुदैवाने माझं शालेय शिक्षण एका नावाजलेल्या शिक्षण संस्थेत उत्तमरित्या झालं. त्या संस्कारक्षम शाळकरी वयात मला बरेच कलावंत, लेखक प्रत्यक्ष पाहता आले. त्यांचे विचार ऐकता आले. आयुष्यात नेमकं काय करायचं आहे, ध्येय काय असायला हवं, हे बाळकडू त्या शाळेकडूनच मिळालं. नामवंतांच्या भाषणांनंतर तेथील स्टॉल वरून त्यांनी लिहिलेल्या नव्या कोऱ्या पुस्तकांवर त्यांची स्वाक्षरी घेणे हा माझा आवडता छंद. आजकालच्या सेल्फीच्या जमान्यात, स्वाक्षरी घेणे हा मुद्दा अगदी कालबाह्य झालाय ते वेगळं, असो. प्रत्येक वर्षी, यंदाच्या स्नेहसंमेलनात कोण लेखक–लेखिका किंवा कवी–कवयित्री येणार याची आम्हांला कोण उत्सुकता असायची! आणि माझी स्वाक्षऱ्यांची वही देखील पुढच्या स्वाक्षरीची वाट बघत असायची. विशेष म्हणजे त्या थोर प्रज्ञावंतांच्या स्वाक्षरी खाली ते जे काही आशिर्वाद द्यायचे तो खूप अमूल्य ठेवा वाटायचा. जसं की ''खूप मोठा हो, नाव कमव'' वगैरे. खरं सांगायचं तर मला त्याचं कोण अप्रूप वाटायचं! माझ्या मित्रमंडळींना आणि नातेवाईकांना माझ्या या खजिन्याचा किती हेवा वाटायचा! कौतुकाने मी घरी येणाऱ्या जाणाऱ्या प्रत्येक नातेवाईकाला पै–पाहुण्यांना ती स्वाक्षरी घेतलेली पुस्तकं आनंदाने दाखवीत असे. हो, अगदी पुलंच्या 'व्यक्ती आणि वल्ली' मधल्या कपर्दीके सारखी.... आणि ते देखील तितक्याच उत्साहाने माझं कौतुक–अभिनंदन करीत.

त्या शाळकरी वयात माझ्या मनःपटलावर ठामपणे विराजमान झालेलं एक सन्माननीय व्यक्तिमत्व म्हणजे 'युगंधर' आणि 'मृत्युंजयकार' श्रीयुत शिवाजी सावंत! त्याचं झालं असं की, माझ्या मामाने, त्याने निर्माण केलेल्या सदनिका संकुलाच्या उद्घाटन प्रसंगी माननीय शिवाजी सावंत यांना आमंत्रित केलं होतं. घरचाच कार्यक्रम असल्यामुळे मला त्यांना जवळून बघता आलं. त्यांचे विचार आणि अनुभव ऐकता आले. त्यावेळी माझं वय होतं अवघं दहा वर्षांचं. माझ्या मराठी भाषेच्या तोकड्या ज्ञानामुळे असेल कदाचित, पण त्यांनी केलेलं अभंगांचे विश्लेषण मला तितकं उमजलं नाही. पण श्रोत्यांचा आणि चाहत्यांचा प्रचंड जनसमुदाय लोटला होता. माझ्या घरात वाचन संस्कृती असल्यामुळे वाचनाचा वसा मला तिथूनच मिळाला. तिथूनच मला वाचनाची प्रचंड गोडी निर्माण झाली. उन्हाळ्याच्या सुट्ट्यांमध्ये मी आणि माझा मोठा भाऊ, झपाटल्यासारखे एका मागून एक ऐतिहासिक कथा कादंबऱ्या वाचत असू. शालेय जीवनातल्या ठकठक, चांदोबा आणि इसापनीती पासून सुरू झालेला आमचा वाचन प्रवास अनेक नामवंत लेखकांच्या खंडांपर्यंत येऊन ठेपलेला आहे. शिक्षिका असलेल्या माझ्या आईचा त्यात खूप मोलाचा वाटा आहे.

माननीय शिवाजी सावंत हे मात्र माझ्या कायमच स्मरणात राहिले. आमच्या घरगुती कार्यक्रमासाठी प्रमुख पाहुणे म्हणून हजर असताना, त्यांनी लिहून दिलेला त्यांचा परिचय अजूनही आठवतो. नंतर ते मोठ्या माणसांशी गप्पा मारताना गप्पांच्या ओघात त्यांनी कादंबरी लेखनात त्यांना आलेले चांगले–वाईट अनुभव, आलेल्या अनंत अडचणी आणि त्यावर केलेली मात, अगदी नाट्यमयरीत्या कथन केलं. ते मी भारावल्यासारखा एकाग्र चित्ताने ऐकत होतो. त्या गप्पांचे संस्कार देखील माझ्या मनावर कायमचे कोरले गेलेले आहेत.

३१ ऑगस्ट १९४० रोजी एका शेतकरी कुटुंबात त्यांचा जन्म झाला. हिरण्यकेशी नदीच्या तीरावर वसलेल्या कोल्हापुरातील आजरा या गावी त्यांचं बालपण गेलं. तिथेच व्यंकटराव प्रशालेतून त्यांनी शालांत परीक्षा उत्तीर्ण केली. काही अपरिहार्य कारणांमुळे आणि परिस्थितीमुळे त्यांना महाविद्यालयीन शिक्षणाला मुकावं लागलं. कोल्हापुरात राजाराम प्रशालेत अध्यापक म्हणून त्यांनी वीस वर्षे सेवा केली. त्यानंतर पुण्याच्या महाराष्ट्र शासनाच्या शिक्षण खात्यात लोकशिक्षण मासिकात सहा वर्ष काम केलं.

भारतीय जीवन आणि संस्कृती याबद्दल सावंतांना प्रारंभापासूनच सार्थ अभिमान होता. ‘माझा भारत म्हणजेच महाभारत’ हे समीकरण मनात रुजवल्यावर त्यांना महाभारताचा व्यासंग जडला. अस्मिता विसरू पाहत असलेल्या भारतीय समाज पुरुषाला ‘मृत्युंजय’ रवीपुत्र कर्ण, आपत्तीतही धैर्यशाली व तेजस्वी बनवेल असे उत्तर गवसल्यावर सहा वर्षं सतत अभ्यास करून ’मृत्युंजय’ कादंबरीचा जन्म झाला. त्यासाठी डोळस मनन, चिंतन आणि अनेक स्थळांना दिलेल्या प्रत्यक्ष भेटी हा त्यांच्या लेखनाचा पाया होता. मृत्युंजय इतर पाच भाषेतही अनुवादित झाली. १९८३ सालच्या बडोदा साहित्य संमेलनाचे अध्यक्षपद त्यांनी भूषविले. त्यानंतर जीवनाचे अनेकविध पैलू लाभलेल्या व सर्व भारतीयांना प्रेरक असलेल्या योग योगेश्वर श्रीकृष्णाच्या चरित्रावर आधारित ‘युगंधर’ ही कादंबरी २००० साली समारंभपूर्वक प्रकाशित झाली.

त्यानंतरची त्यांची सर्वात लक्षणीय आणि माझी सर्वात आवडती, मन हेलावून टाकणारी कादंबरी म्हणजे ‘छावा’! माझ्या मते खरंतर त्या कादंबरीमुळेच खरे छत्रपती संभाजी राजे आणि त्यांचं कर्तृत्व आणि पराकोटीचं बलिदान अवघ्या महाराष्ट्रालाच नव्हे तर महाराष्ट्राबाहेर देखील समजले. अलीकडेच या कादंबरीवर आधारित सुप्रसिद्ध ‘छावा’ चित्रपटामुळे ते पुन्हा अधोरेखित झालं.

हे असं दिग्गज व्यक्तिमत्त्व मला प्रत्यक्ष भेटलं, जवळून पाहता–अनुभवता आलं हे खरंच माझं भाग्य आहे. मी त्यांच्या वक्तृत्वाने भारावून गेलो... इतका की त्यानंतर त्यांची आणि इतर समकालीन लेखकांची भरपूर ऐतिहासिक पुस्तकं मी वाचून काढली. पुस्तकांच्या या सानिध्यामुळे नकळतपणे माझ्या मनावर खूप चांगले विचार बिंबवले गेले. इतिहास का वाचायचा आणि त्यातून काय शिकायचं याचा धडा मी यातून घेतला. जो इतिहास विसरला तो भविष्यकाळ घडवू शकत नाही असं माझे बाबा नेहमी म्हणतात. म्हणूनच या समस्त लेखक वर्गाचा मी अत्यंत ऋणी आहे. आर्थिक अडचण, प्रतिकूल परिस्थिती ही आपल्या ध्येयाच्या आड कधीच येऊ शकत नाही. हे सगळं या महान ऐतिहासिक पुरुषांनी आपल्या कर्तृत्वाने वारंवार सिद्ध केलं आहे.

माननीय शिवाजी सावंत आज हयात नाहीत पण त्यांची शिकवण कायम आपल्याबरोबर आहे आणि राहील. मला त्यांच्याबद्दल अतिशय आदर आहे. त्याच आदर भावनेने मी त्यांची घेतलेली आणि जपून ठेवलेली हीच ती स्वाक्षरी!

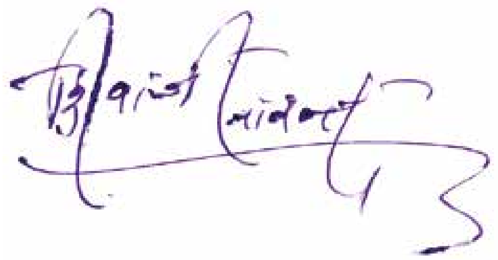

मला भावलेली...ती फुलराणी...

A{úZr Ym_H$a

१९७५ मध्ये जी बहराला आली आणि तेव्हापासून हजारोंच्या वर प्रयोग होऊन सुद्धा रसिक प्रेक्षकांच्या मनावर जिचा दरवळ आजही कायम आहे अशी कलाकृती... जॉर्ज बर्नार्ड शॉ यांच्या 'पिग्मॅलियन' या पंचांकी नाटकाचे श्री. पु. ल. देशपांडे यांनी केलेले मराठी रूपांतर... एक अजरामर कलाकृती...ती फुलराणी...
अशी ही फुलराणी हे कॅरेक्टर (पात्र) मला भावलं. ही बरेच वर्ष माझ्या मनात दडलेली, मनाला भावलेली, कलेतून थोडी व्यक्त करता आलेली, फुलराणीच मला वलयांकित वाटते.

फुटपाथवरती टोपली मधून फुलं विकणारी फुलवाली ते फ्लोरिस्टच्या चकाचक दुकानामध्ये फुलं विकायची स्वप्नं पाहणारी मंजुळा...तिच्या गावरान, रांगड्या, अस्सल शब्दोच्चारांवर स्वर व्यंजनाचे उत्तम संस्कार होऊन नाटकाच्या शेवटी सरस्वतीचा वास जिच्या जिव्हेवर जाणवतो, आणि सुरुवातीला अशुद्ध, शिवराळ भाषा बोलणारी मंजुळा तिच्या भाषेवर झालेल्या चकचकीत कल्हईनंतर, बालकवींची 'श्रावणमासी हर्ष मानसी' कविता अस्खलित म्हणते. हा तिच्या भाषेवर शुद्धीकरणाचा प्रवास मनाला मोहून टाकतो. अडाणी असलेली, रस्त्यावरचा पाचोळा म्हणून हिणवली गेलेली, पण भाषेच्या शिकवणीनंतर सुंदर मुखोद्गत कविता ऐकवणारी... ती फुलराणी...

प्रोफेसर जहागीरदारांविषयी वाटत असलेल्या प्रेमभावना नकळत व्यक्त करणारी आणि त्यावेळी 'प्रणय चंचला त्या भ्रूलीला अवगत नव्हत्या कुमारीकेला' असं म्हणत भावूक होणारी प्रेमिका. आपल्यावरही कोणी प्रेम करावे, आपली कोणीतरी काळजी घ्यावी, अशी माफक अपेक्षा ठेवणारी... ती फुलराणी...

सामाजिक स्तरावर तळागाळात राहिलेली, तरीही निर्मळ मनाची, निखळ स्वभावाची, बिनधास्त बोलणारी, निडर फुलराणी, ज्या रितीने या नाटकात उमलते, फुलते आणि टवटवीत मोगऱ्याप्रमाणे एक सुंदर मनमोहक फुलासारखी आपल्याला मोहून टाकते...ती फुलराणी...

मंजुळा हे कॅरेक्टर (पात्र) मला आवडलं. तिचा बिनधास्त स्वभाव, शिकण्याची उमेद मला आवडली आणि तिचं निर्मळ प्रेम मला भावलं.

आपल्या मंडळातील 'पु. ल. एक भाईगिरी' या कार्यक्रमात, मला 'ती फुलराणी' मधील एक प्रवेश सादर करायला मिळाला आणि कलाकार म्हणून खऱ्या अर्थाने सार्थक झालं. त्या कलाकृतीच्या सादरीकरणातला आनंद अपरिमित आहे. आणि आजही जेव्हा कोणी म्हणतं, की तू सादर केलेली फुलराणी आम्हाला चांगली आठवते, तेव्हा या सादरीकरणाचा आनंद द्विगुणीत होतो.

या फुलराणी नावाच्या पात्राकडून मला अपार आनंद मिळाला. पुलं च्या फुलराणी या कलाकृतीला, स्वतः पुलं ना आणि या नाटकातील पात्र जिवंत करणाऱ्या सर्व कलाकारांना त्रिवार वंदन.

LuLu Money
MONEY TRANSFER APP
لولو للصرافة
LuLu Exchange
REGIONAL FINTECH PARTNER OF THE
ARGENTINE FOOTBALL ASSOCIATION
SEND & WIN
SHINE
MAGE
Send money via LuLu Exchange or LuLu Money and win
DONGFENG
SHINE
1 KG COMTECH GOLD
DONGFENG
MAGE
A jersey signed by Lionel Messi, Lautaro Martínez & Julián Álvarez!
Offer valid until 22 November 2025
POWERED BY
DONGFENG
MAHY KHOORY AUTOMOTIVE
COMTECH GOLD
*Terms and Conditions Apply. All images are for illustrative purposes only

वेध ताऱ्यांचा, खऱ्या हिरोचा!

ÒZhb XenßS

'थ्री इडियटस' सिनेमा बघितल्यापासून आर. माधवन हा अभिनेता मला खूप आवडू लागला. त्यामुळे त्याने स्वतः लिहिलेला, दिग्दर्शित व अभिनित केलेला 'रॉकेट्री द नंबी इफेक्ट' हा चित्रपट बघायला माझ्या मैत्रिणीने बोलवताच मी लगेच तयार झाले. तो चित्रपट बघताना मी पूर्णपणे भारावून गेले होते. नंबी नारायणन या हेरगिरीच्या आरोपाखाली अटक झालेल्या आणि त्यातून सुटून नंतर पद्मभूषण मिळालेल्या एका भारतीय वैज्ञानिकाची, रॉकेट सायंटिस्टची ही अद्भुत आयुष्यगाथा! माधवनने काय अप्रतिम काम केले आहे यात! तो सिनेमा बघतानाच मला वाटले होते की आपली या हिरोशी भेट कधी होईल का? आणि दुबईमध्ये खरोखरच तसा योग जुळून आला.

खरा हिरो कसा दिसतो, कसा वागतो, काय करतो हे प्रत्यक्ष बघायची संधी चालून आली. इंडिया क्लब मध्ये त्यांचा

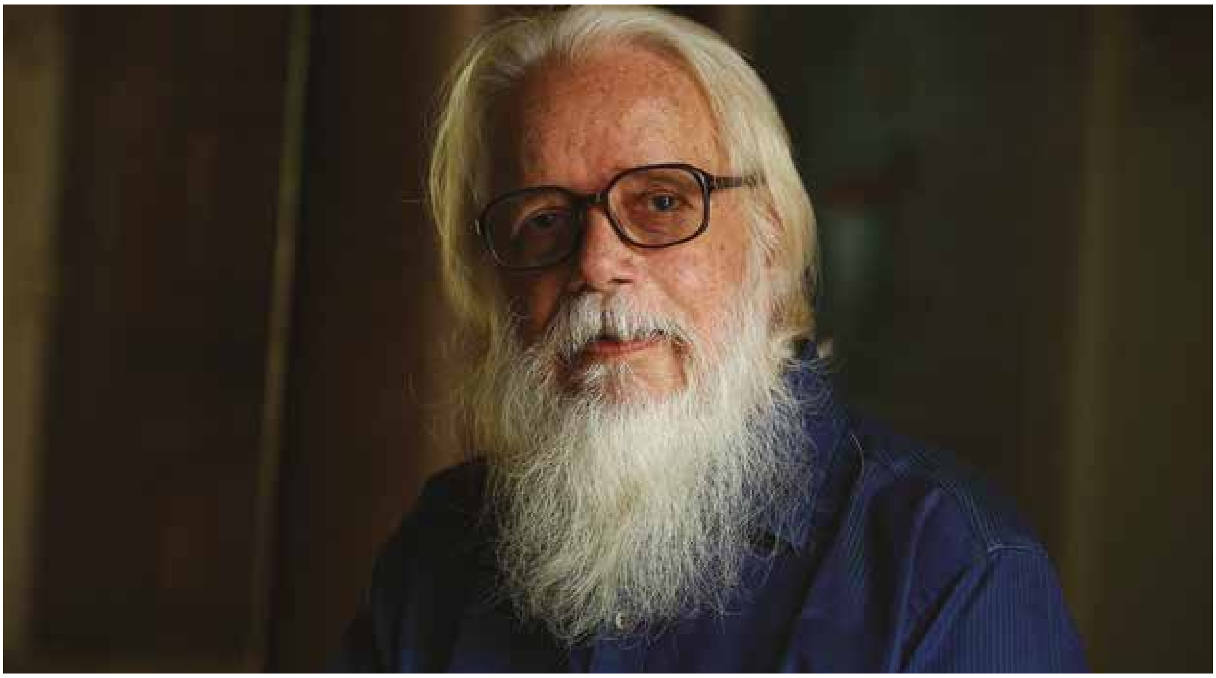

सत्कार होणार असे समजलं. अरेच्चा! मी माधवन बद्दल बोलतेय असे समजलात की काय? तो तर हिरो आहेच पण माझ्या दृष्टीने 'खरा हिरो' आहेत श्री नंबी नारायणन! कारण त्यांनी त्यांच्या आयुष्यात जे काही चित्त थरारक प्रसंग निभावून नेले त्यात त्यांना काय करावे किंवा पुढे काय होऊ शकेल हे सांगणारा दिग्दर्शक नव्हता, त्यांच्या त्यागाचे गोडवे गाऊन त्यांचे मोठेपण खुलवणारा लेखक नव्हता, साहस दृश्यात डुप्लिकेट किंवा body double नव्हता, दुष्टांचा मार खाताना कुठलेही संरक्षक आवरण किंवा Padding नव्हते. त्यांच्याकडे होते केवळ प्रखर बुद्धितेज, जाज्वल्य देशप्रेम व अन्यायाविरुद्ध लढण्यासाठी लागणारा कणखर बाणा! त्यामुळे ज्यांच्या 'विकास इंजिन' च्या संशोधनामुळे भारताची अवकाशयाने चंद्रावर , मंगळावर झेपावू शकली, त्यांना प्रत्यक्ष भेटणे हा माझ्यासाठी एक अत्युच्च आनंदाचा क्षण होता.

सर्वसामान्य उंची व ठेवण असलेले श्री नंबी नारायण अतिशय सौम्य, सोज्वळ, निगर्वी आहेत. गोरा रंग, नितळ काया, भव्य कपाळ, पुढून विरळ पण मागून मानेवर रुळणारे लांब रुपेरी केस व रुपेरी दाढी यामुळे त्यांच्याकडे बघताना एखाद्या प्राचीन ऋषीकडे बघत आहोत असेच वाटत होते. चेहऱ्यावर वयानुसार आलेला थोडासा थकवा व सौम्य हसू असले तरी डोळ्यातून त्यांच्या बुद्धिमत्तेची व करारी स्वभावाची झलक दिसत होती. त्यांच्याबरोबर त्यांची तितकीच साधी मुलगी होती

जी सध्या मॉंटेसरी शाळा चालवते.

मी त्यांना खरा हिरो का मानते हे त्यांच्या आयुष्यातील हे निवडक प्रसंग सांगितले तर तुम्हालाही पटेल. इस्रो म्हणजेच इंडियन स्पेस रिसर्च ऑर्गनायझेशन या संस्थेचे संस्थापक विक्रम साराभाई म्हणजे श्री नंबी नारायणन यांचे प्रेरणा स्थान! त्यांच्याच प्रेरणेने हा तरुण रॉकेट इंजिन मधील अद्ययावत द्रविभूत इंधन तंत्रज्ञान (liquid propulsion rocket engine) शिकायला अमेरिकेतील अत्यंत प्रतिष्ठित प्रिन्स्टन युनिव्हर्सिटीमध्ये गेला. प्राध्यापक क्रोको यांच्या आजारी पत्नीची सेवा करतानाच दिवस रात्र अभ्यास करून तीन वर्षात पूर्ण करायचा शोधग्रंथ दहा महिन्यात पूर्ण केला. गुरुने त्याला 'नासा' या जगातील अग्रगण्य अवकाश संशोधन संस्थेत काम करण्यासाठी शिफारस पत्र दिले. एक भारतीय असून या संस्थेत त्यांचा शिरकाव केवळ अचाट बुद्धिमत्ता व अफाट मेहनत याच्या जोरावर झाला. भारतातील पगाराच्या अनेक पटीने अधिक पगार, उत्तम राहणीमान, अनेक सुख सोयी, संशोधनाच्या संधी हे सर्व लाथाडून ते विक्रम साराभाईंच्या शब्दाखातर व मातृभूमीच्या प्रेमाखातर परत भारतात आले.

इथे आपल्या बुद्धिमत्तेच्या आणि चतुराईच्या जोरावर त्यांनी सगळ्या अडचणींवर मात करत अंतराळयानासाठी भारतीय बनावटीचे नवीन इंजिन बनवले. परंतु त्याच्या चाचणीसाठी लागणाऱ्या सुविधा तेंव्हा भारतात नव्हत्या. मग आपल्या चमूसाठी फ्रान्स मध्ये प्रशिक्षणाची आणि इंजिन प्रक्षेपण चाचणीची व्यवस्था केली. अर्थात त्या चाचणीत अपेक्षेहून अधिक उत्तमरित्या हे इंजिन यशस्वी झाले. विक्रम अंबालाल साराभाई या त्यांच्या गुरूच्या नावाचे VIKAS हे संक्षिप्त नाव त्या इंजिनला देऊन त्यांनी आपल्या गुरुला आदरांजली वाहिली.

आजही अगदी चंद्रयान, मंगळयान पर्यंत हे इंजिन PSLV व GSLV या आपल्या प्रक्षेपणामध्ये वापरले जाते.

नंतर त्याहून अत्याधुनिक क्रायोजेनिक इंजिन तंत्रज्ञान भारतात आणण्यासाठी त्यांनी रशियाबरोबर करार केला. नेमकं त्याच वेळेस रशियाचे विभाजन झाले व करार रद्द होतो की काय असे वाटू लागले. तेंव्हा जेम्स बाँडच्या चित्रपटात शोभेल अशा पद्धतीने जीवावर उदार होऊन त्यांनी क्रायोजेनिक इंजिन्स सुटे भाग करून पाकिस्तानसारख्या शत्रुदेशाच्या मार्गे भारतात आणली. परंतु त्यांची कहाणी इथे संपत नाही.

भारत हे तंत्रज्ञान वापरून आपल्या पुढे जाईल ही भीती असलेल्या परकीय सत्तेने भारतातील काही लोभी राजकारण्यांना व सरकारी अधिकाऱ्यांना हाताशी धरून नंबी नारायणन यांचा काटा काढण्यासाठी त्यांच्यावर पाकिस्तानसाठी हेरगिरी केल्याचा खोटा आरोप लावला. सतत चार महिने त्यांचा अविरत शारीरिक व मानसिक छळ केला. थर्ड डिग्री टॉर्चर होतानाही ते झुकले नाहीत. उलट अन्यायाविरुद्ध लढण्याचा त्यांचा निश्चय अधिक बळकट होत गेला. त्यांच्या कुटुंबालाही प्रचंड सामाजिक बहिष्कार, घृणा, मानसिक क्लेश यांना सामोरे जावे लागले. पण खरे सोने आगीत

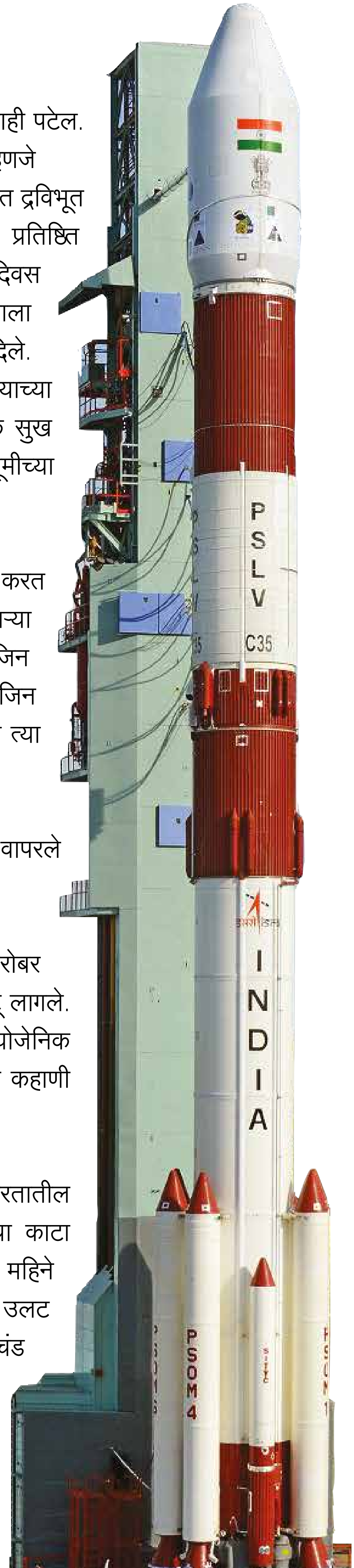

टाकल्यावर अधिक झळाळून उठते या म्हणीप्रमाणे चार वर्षात त्यांच्यावरील सारे आरोप खोटे सिद्ध होऊन त्यांची निर्दोष सुटका झाली. काही वर्षांनी त्यांना पद्मभूषण सुद्धा मिळाले.पण ही कहाणी इथेच संपत नाही.

त्यापुढे सतत वीस वर्षे त्यांनी याप्रकरणातील दोषींना शोधण्यासाठी पाठपुरावा केला. त्यांचे म्हणणे स्पष्ट आहे. ''मी निर्दोष आहे तर दोषी कोण आहेत? मी दोषी नसताना माझ्याविरुद्ध खोटे पुरावे निर्माण करून मला अडकवणारे व भारताच्या अवकाश संशोधनात बाधा घालणारे गुन्हेगार कोण आहेत हे शोधणे जरूरी आहे. त्यांना शोधून शिक्षा होईपर्यंत मी स्वस्थ बसणार नाही.'' सत्तरी ओलांडली तरी जिद्दीने ते या गोष्टीचा पाठपुरावा करत आहेत. खरंच या जिद्दीला सलाम!
सत्याचे नैतिक अधिष्ठान असलेला महानायकच केवळ हे सर्व सहन करू शकतो.

म्हणूनच माझ्यासाठी खरा हिरो, खरे सेलिब्रिटी नंबी नारायणन आहेत.

त्या भेटीत भाषण करताना त्यांनी सांगितले की नासा आणि इस्रो या स्पेस एजन्सी सारखी आसा या नावाने आशियाई स्पेस एजन्सी बनावी आणि सर्व आशियाई देशांनी सहकार्याने अवकाश कार्यक्रम पुढे न्यावा. हे त्यांचे स्वप्न आहे. अत्यंत वाईट प्रसंगातून गेल्यावरही त्यांची देशभक्ती तसूभरही कमी झाली नाही. ही खरी सकारात्मकता!

नंबी नारायणन सारख्या खऱ्या हिरोच्या कहाणीतून भारतातील अनेक तरुणांना आता भारतात राहून अवकाश संशोधन करावेसे वाटते हेच त्यांचे यश आहे! जय हिंद!

Dubai Head Office : 1001, The Binary, Business Bay, Dubai, UAE P.O. Box No. 24465 Sharjah Office : 101, Majaz C Bldg, Nasser st. Al Majaz, Sharjah, UAE India Office : 10th Floor, 65/623X, Muthoottu Royal Tower, Kaloor, Kochi - 682 017, Kerala, India. Email : info@designconceptsint.com Tel : +971 4 2400993 Fax : +971 4 4357573

पुस्तकांनी घडवले माझे व्यक्तिमत्त्व

S›m∞. _Y{a_m Xe_ I

माझ्यासाठी खरे इनफ्लुएन्सर्स म्हणजे, पुस्तके आणि त्यातील व्यक्तिरेखा आहेत. लहानपणापासून जर कोणी माझ्या मनावर खोलवर परिणाम केला असेल, तर तो पुस्तकांनीच. ऐतिहासिक असोत वा पौराणिक, ललित लेखन असो वा चरित्रात्मक साहित्य, प्रत्येक वाचनाने माझ्या डोळ्यासमोर नवे विश्व उभे केले. पानामागून पानं उलटताना माझ्या विचारविश्वात बदल घडत गेले आणि माझ्या व्यक्तिमत्त्वाला आकार मिळत गेला.

'श्रीमान योगी', 'स्वामी', 'छावा', 'राधेय', 'शहेनशहा', 'अमृतवेल' यासारखी पुस्तके माझ्या आवडीची होती. या साहित्याने मला मानवी मनाचे सूक्ष्म कंगोरे दाखवले. यातील लहानमोठी पात्रे आपलीशी वाटतात, विचार करायला भाग पाडतात. रणजित देसाई यांच्या शब्दात सांगायच तर या पुस्तकातून भेटणारी पात्रे ही प्रत्येकाच्या मनातच काही अंशी दडलेली असतात. आपल्या मनाची चार पाने उलटली तर ही पात्रे आपल्यातच सापडतील. त्यांची भाव कहाणी आपलीच वाटते.

या पात्रांच्या संघर्षातून, त्यांच्या नात्यांमधून, त्यांच्या निर्णयांमधून मला जीवनाची अनेक सत्ये कळली. त्यांच्या तेजस्वी, अलौकिक बाजू प्रेरणा देत होत्या, तर त्यांचे दोष, कमकुवत बाजू मला अंतर्मुख करीत होत्या. माणसाच्या स्वभावाचे अनेक पैलू असतात; त्याच्या ताकदींसह कम कुवतपणाही असतो ही दृष्टी मला या पुस्तकांमुळे मिळाली. ही जाणीव माझ्यात सहिष्णुतेची बीजे रुजवून गेली. पुढे, ज्युनियर कॉलेज मध्ये गेल्यावर अचानक मराठी माध्यमातून संपूर्ण इंग्रजी माध्यमात प्रवेश झाला. त्या वेळी इंग्रजीविषयी कुठेतरी न्यूनगंडाची भावना मनात होती. पण माझ्या मदतीला पुन्हा पुस्तकेच आली. रॉबिन कुक, सिडनी शेल्डन, जेफ्री आर्चर, रॉबर्ट लूडलम यांच्या कादंबऱ्या वाचायला सुरुवात केली आणि इंग्रजीबद्दलची भीती हळूहळू कमी होत गेली. आता तर मी इंग्रजी मधून व्याख्यानं देत असते! विशेषतः रॉबिन कुकच्या 'The Year of the Intern', 'Coma', 'Fever' या साहित्यकृती वाचताना वैद्यकीय क्षेत्राचे आकर्षण नव्या दृष्टीने वाटू लागले. लहानपणापासूनच माझ्या मनात एक स्वप्न रेंगाळत होतं डॉक्टर व्हायचं, ते या पुस्तकांनी आणखीनच दृढ केलं. डॉक्टरकी ही फक्त ज्ञानाची गोष्ट नाही, तर त्यात एक वेगळे ग्लॅमर, त्याच बरोबरीने एक जबाबदारी आणि मानवी संवेदनशीलतेची उंची दडलेली आहे हे जाणवलं.

मेडिकल कॉलेजमध्ये गेल्यावर मला आणखी एक जाणवले डॉक्टर आणि डिटेक्टिव्ह यांच्यातील साम्य. लहानपणी डिटेक्टिव्ह कादंबऱ्यांचा मला अक्षरशः नादच होता. गुरुनाथ नाईकचा 'कॅप्टन दीप' माझा हिरो होता, तर शेरलॉक होम्स आणि वॉटसन माझे जिवलग सोबती! ही पुस्तकं मी झपाट्याने संपवायचे, इतकी की सगळेजण मला पुस्तकातील किडा म्हणायचे.

मला वाटते की डॉक्टर म्हणजे आरोग्यविश्वातील शेरलॉक होम्सच! डॉक्टरांचं काम हे काहीसं डिटेक्टिव्हसारखंच आहे. Diagnosis म्हणजे मिस्ट्री उलगडणं. शेरलॉक होम्स जसा लॉजिक ऑफ डिडक्शन वापरून गुंतागुंतीच्या खुनाचा छडा लावायचा, तसंच डॉक्टरांनाही छोट्या छोट्या क्लूजवरून रुग्णाच्या लक्षणांचा मागोवा घेऊन निदानापर्यंत पोहोचावं लागतं. लक्षणांचं निरीक्षण, चाचण्यांचे निकाल, आणि तर्कसंगत विचार यांच्या आधारावर ते निदानापर्यंत पोहोचतात.

आज मागे वळून पाहताना स्पष्ट जाणवते, माझ्यावर सर्वात जास्त प्रभाव कुणी पाडला असेल तर तो पुस्तकांनीच. त्यांनी मला विचार करायला शिकवले, जगाकडे वेगळ्या नजरेने पाहायला शिकवले. ही पुस्तके जरी जुन्या काळातील असली तरी त्याचा सुसंगत आज ही आहे. माणसाच्या या मूळ भावना आणि संघर्ष हे काही बदललेले नाही. माझ्यासाठी पुस्तके म्हणजे फक्त शब्दांचा आणि पानांचा संग्रह नाहीत. ती आहेत माझे silent mentors. त्यांनी माझ्या व्यक्तिमत्त्वाचा पाया घातला आणि आजही पुस्तकेच माझे खरे सोबती आहेत.

(मंडळाने यावर्षी २०२५ ने दिलेल्या दिवाळी अंकासाठी वलयांकित विषय दिला त्यामुळे एक आत्मावलोकन करण्याची संधी मिळाली)

प. पू. स्वामी ब्रम्हविहारी

gßXrn J ·

'वलयांकित व्यक्तिमत्व' प्रत्यक्षात बघण्याचा आणि अनुभवण्याचा माझा योग अगदी अलीकडेच १६ ऑगस्ट २०२५ ला आला. पण हा योग कल्पनाही करू शकणार नाही अश्या ठिकाणी आणि एका वेगळ्याच कार्यक्रमादरम्यान आला. म्हणजे झालं असं की त्या दिवशी दुबईत होणाऱ्या Global Entrepreneurs Conclave २०२५ मधे मी सकाळपासूनच गेलो होतो आणि सुरवातीचे उद्घाटन सत्र सुरु होते. पंचतारांकित हॉटेलची ती बॉलरूम जवळजवळ पूर्ण भरली होती आणि बहुतेक सर्व मंडळी सुटबूट घालून गंभीरपणे भाषणं ऐकत होती. तेवढ्यात व्यासपीठावरून घोषणा करण्यात आली की अबु धाबीच्या स्वामिनारायण मंदिराचे (BAPS) प. पु. स्वामी ब्रम्हविहारी या परिषदेत भाग घेण्यासाठी आता येत आहेत.

मी स्वामीजींचे नाव पूर्वी खूप ऐकले होतेच आणि मंदिराच्या उद्घाटनाचा सोहळा टेलिव्हिजनवर पाहिला होता, परंतु त्यांना प्रत्यक्ष कधी यापूर्वी बघितले नव्हते.

स्वामीजी अतिशय सुंदर आणि रसाळ वाणीने बोलतात आणि त्यांचे प्रत्येक भाषण ऐकण्यासारखे असते असे मित्रांकडून समजले होते. त्यामुळे आज आपल्याला काहीतरी चांगलं ऐकायला मिळणार म्हणून आनंद तर झालाच आणि एका उद्योगांशी निगडीत असलेल्या या परिषदेत ही पर्वणी मिळतेय त्यामुळे परिषदेच्या आयोजकांचे कौतुकही वाटले.

काही क्षणातच हॉलचे दरवाजे उघडले गेले. स्वामीजी दमदार पावले टाकीत, मंद हास्य करीत आणि सर्वांना नमस्कार करीत आतमध्ये आले. तेज:पुंज चेहरा आणि पूर्ण भगव्या रंगाची त्यांची वस्त्रे आणि एकंदरीत व्यक्तिमत्वच इतके प्रभावी होते की मी जागेवर उठून कधी उभा राहिलो आणि त्यांना सर्वांबरोबर नमस्कार करायला लागलो तेच मला कळले नाही. स्वामीजींबरोबर त्यांच्या सारखाच पोशाख केलेले अजून एक तरुण स्वामी होते आणि त्यांच्या हातात एक भगवान स्वामिनारायणांची तसबीर होती.

दोघे स्वामी व्यासपीठावर स्थानापन्न झाले आणि त्यांची समर्पक ओळख करून दिल्यानंतर प. पू. स्वामी ब्रम्हविहारीजी बोलायला उभे राहीले. धीरगंभीर आवाजात त्यांनी प्रार्थना म्हणली आणि अस्खलित इंग्रजीमधे बोलायला सुरवात केली.

स्वामीजींची बोलण्याची पद्धत एखाद्या प्रवचनकारासारखी न वाटता, सभागृहातल्या प्रत्येकाशी जणू काही प्रत्यक्ष संवाद साधत आहेत अशीच वाटली. त्यांनी प्रेक्षागृहातल्या उद्योजकांना प्रश्न विचारायला सुरवात केली आणि लोकही उत्साहाने त्यांना उत्तरे देत होती. सर्वप्रथम स्वामीजींनी विचारलं, 'नग किंवा नंबर (quantity) महत्वाची का गुणवत्ता (quality)? सगळेजण म्हणाले, 'गुणवत्ता'. मग लगेच स्वामीजींनी पुढचा प्रश्न विचारला, 'क्वालिटी' महत्वाची का इक्वालिटी (समत्वभाव)?' नंतर लगेच स्वामीजी म्हणाले, 'इक्वालिटी पेक्षाही महत्वाची आहे स्टॅबिलिटी ऑफ माईंड (मनाची स्थिरता)!' हे ऐकल्यावर हॉलमधले बरेच लोक मान डोलावून हो म्हणायला लागले आणि स्वामीजी पुढे काय बोलतात हे कान देऊन ऐकू लागले.

खरंच, एक उत्कृष्ट वक्ता कसा असावा आणि भाषणाच्या सुरवातीलाच श्रोत्यांचे लक्ष आणि चित्त आपल्याकडे कसे ओढून घ्यावे याचे स्वामीजी एक मूर्तिमंत उदाहरण वाटले. पहिल्या प्रश्न–उत्तरांच्या सुरवातीनंतर थोडावेळ त्यांनी अबु धाबीत पारंपारिक मंदिराची निर्मिती कशी झाली आणि त्यासाठीचे त्यांचे स्वत:चे सुरवातीचे प्रयत्न याबद्दल सांगितले आणि नंतर परत समोर बसलेल्या उद्योजकांशी संवाद करायला सुरवात केली.

जीवनात खरा आनंद जर मिळवायचा असेल तर फक्त स्वत:च्या फायद्याचा विचार न करता त्याहीपेक्षा मोठे ध्येय पाहिजे आणि दुसऱ्यांच्या गरजा पुरविण्यचा प्रामाणिक प्रयत्न करायला हवा असे प्रतिपादन केले. स्वामीजी सुमारे वीस मिनिटे बोलले असतील आणि माझ्यासाठी ते भाषण खरोखरीच अविस्मरणीय असेच ठरले.

या परिषदेचा उपयोग वेगवेगळ्या कल्पना मांडायला आणि एकमेकांना मनापासून मदत करायला करा हा त्यांचा उपदेश सर्वांनाच पटेल आणि भावेल असाच होता. त्यांनी अजून बोलतच रहावे असे वाटत असतानाच स्वामीजींचे भाषण संपले आणि परत एकदा टाळ्यांच्या कडकडाटात हॉलमधील सर्वजण उभे राहिले.

प. पू. स्वामी ब्रम्हविहारीजींचे हे विचार प्रत्यक्ष ऐकायला मिळाले आणि त्यांना बघायला मिळाले हे मी माझे भाग्यच समजतो.

वही तुझी...सही माझी... तुझा चंदू पारखी

A_` nÿmH$a H$ÒVa

प्रत्येकाच्या आयुष्यात कोणी ना कोणी अशी व्यक्ती असतेच जी त्याला अथवा तिला सेलिब्रिटी सारखी वाटत असते. लहान मुलांसाठी कधी त्यांची आई तर कधी त्यांचे वडील.

कधी कधी ह्या सेलिब्रिटी व्यक्तींच्या व्यक्तिमत्त्वाचा आपल्यावर इतका प्रभाव असतो की खूपदा आपण (काही वर्षांकरिता का असेना) त्याच व्यक्तीसारखे कपडे परिधान करायचा प्रयत्न करतो, त्याच व्यक्तीसारखे बोलतो, चालतो आणि मोठं होऊन त्याच व्यक्तीसारखे आपण व्हावे असे आपल्याला वाटत असते. ह्या सेलिब्रिटीची जणू आपल्या आयुष्यावर एक छापच पडलेली असते.

माझ्या बालपणी चार्ली चॅप्लिन यांच्या व्यक्तिमत्त्वामुळे मी खूप प्रभावित होतो. त्यांच्ये मूक चित्रपट आवर्जून पाहायचो. त्यांच्या सारखे कपडे परिधान करायचा प्रयत्न करायचो. कधी कधी मित्रांना हसविण्यासाठी चार्ली चॅप्लिन सारखा हातात काठी धरून चालत मुद्दाम पडायचा प्रयत्न करायचो. लहानपणी आमच्या चाळीत चार्ली चॅप्लिन ह्यांच्या सारखी नक्कल करून काही वेळेस मला वेशभूषा स्पर्धेत बक्षिसे पण मिळाली, त्यामुळे मी अजून त्यांच्या व्यक्तिमत्वा कडे आकर्षित होऊ लागलो होतो. एखादी व्यक्ती एक शब्द देखील न बोलता सर्वांना इतकं कसं हसवू शकते? ह्याची मला खूप कमाल वाटत असे!

चार्ली चॅप्लिन ह्यांच्या व्यक्तिमत्वाने जसा मी भारावलेला होतो तसाच अजून एक सेलिब्रिटी माझ्या आयुष्यात होता. ज्याचा माझ्यावर खूप प्रभाव होता. ते सेलिब्रिटी व्यक्तिमत्व नात्याने माझे आजोबा (माझ्या आजोबांचे मामेभाऊ) होते व मराठी, हिंदी नाट्य आणि सिनेसृष्टीत नावाजलेले एक अवलिया कलाकार होते. अनेक नावाजलेल्या अभिनेत्यांसोबत काम केलेल्या, तसेच अनेक भूमिका लीलया पेलून त्यांना एक नवीन मापदंड देणाऱ्या ह्या व्यक्तिमत्वाचे नाव आहे श्री नागेशचंद्र निळकंठ पारखी ज्यांना आपण चंदू पारखी ह्या नावाने ओळखतो.

''वलयांकित – माझ्या आयुष्यातील सेलिब्रिटी'' ह्या आशयाखाली मी माझे आदरणीय आजोबा आणि सिनेसृष्टीतील एक नावाजलेलं नाव श्री चंदू पारखी ह्यांना आदरांजली वाहणार आहे. नात्याने ते माझे आजोबा असले तरी लहानपणापासूनच मी त्यांना चंदू काका असेच म्हणायचो त्यामुळे ह्या लेखात देखील मी चंदू आजोबांचा उल्लेख चंदू काका असाच केला आहे. आदरणीय चंदू काकांच्या जीवनप्रवासाबद्दल सांगायचे झाले तर चंदू काकांचा जन्म १७ डिसेंबर १९४७ रोजी मध्यप्रदेशातील बडवाह जिल्ह्यात झाला. नर्मदा नदीच्या किनारी वसलेले हे गाव इंदूर–खंडवा रोडवर, इंदूरहून साधारण ६५ किलोमीटर अंतरावर आहे.

चंदू काकांचा जन्म हा बडवाह जिल्ह्यातला असला तरी त्यांचे शिक्षण मध्य प्रदेशातील मंडलेश्वर येथे झाले. विविध कलेत विशेष निपुणता असणारे चंदूकाका हे उत्तम अभिनेते तर होतेच पण त्याचबरोबर ते एक उत्तम चित्रकार आणि मूर्तिकार देखील होते. त्यांचे वाचन देखील दांडगे होते आणि मुन्शी प्रेमचंद हे त्यांच्या आवडत्या लेखकांपैकी एक होते. ते प्रेमचंदांची पुस्तके नेहमीच वाचत. उत्तम मूर्तिकार असल्याने त्यांच्या लहानपणी इंदूर येथे गणेश उत्सवात ते गणपतीची मूर्ती देखील साकारत. आवडी अनेक असल्या तरी त्यांचा कल हा अभिनयाकडेच जास्त होता. त्यामुळे देवी अहिल्याबाईंची नगरी इंदूर येथील नाट्य संस्था, 'नाट्य भारती' येथे त्यांनी अभिनयाची सुरुवात केली, ती ही त्यांच्या गुरूंच्या सान्निध्यात म्हणजेच आदरणीय श्री बाबा डिके यांच्या सान्निध्यात. त्यांनी इंदूर येथे अनेक हौशी नाटकांमध्ये काम केले. आपल्या गुरूंच्या मार्गदर्शनाखाली जीवनातील पहिली मराठी एकांकिका 'बखर एका राजाची', आपल्या उत्कृष्ट अभिनयाने साकारली. ह्या

अभिनयात त्यांना मिळालेल्या यशामुळे आणि मुळातच अभिनयाची गोडी असल्याने त्यांनी आपले आयुष्यच रंगभूमीला अर्पण करण्याचे ठरवले.

व्यावसायिक नाटके करण्यासाठी त्यांनी इंदूर सोडून स्वप्नपूर्ती करणारी नगरी मुंबईची वाट धरली. अगदी १५० रुपये ह्या मोजक्या रकमेवर ते मुंबईत आले आणि कळत नकळत त्यांचा मुंबईतील संघर्षाचा काळ सुरू झाला. रात्रंदिवस परिश्रम करून, लहान–मोठ्या ज्या मिळतील त्या भूमिका करत त्यांनी आपली उपजीविका सुरू केली. बऱ्याचदा पैसे पुरेसे न मिळाल्याने त्यांना दोन्ही वेळचे जेवण देखील नशिबी येत नसे. असेच एकदा ते दादर येथील शिवाजी पार्क मध्ये चक्कर येऊन पडले, त्यावेळेस त्यांना अभिनयामुळे ओळखणाऱ्या त्यांच्या चाहत्यांनी पार्कातून इस्पितळात नेले होते. सातत्याने केलेल्या संघर्षानंतर त्यांना मुंबईत पहिलं नाटक मिळालं. आचार्य अत्रे लिखीत आणि श्री प्रभाकर पणशीकर ह्यांच्या उत्तम अभिनयाने नटलेलं 'तो मी नव्हेच!' ह्या नाटकात चंदू काकांनी न्यायाधीशाची भूमिका साकारली होती. ह्या नाटकाच्या यशानंतर त्यांच्या अभिनयाला खरी पारख मिळाली ती त्यांच्या 'चिंतामणी' हे खलनायकाचे पात्र रंगवलेले नाटक 'निष्पाप' मुळे. ह्या नाटकात त्यांनी जी भूमिका साकारली ती इतकी सुरेख होती की कोकणात एका प्रयोगाच्या वेळेस नाटक संपल्यानंतर प्रेक्षकांमधील काही लोक हे त्या नाटकातील चिंतामणी पात्राला म्हणजेच आदरणीय चंदू काकांना मारावयास मेकअप रूम च्या बाहेर आले होते. तेंव्हा हा खराखुरा खलनायक नसून, केवळ नाटकापुरता खलनायक आहे हे दिग्दर्शकांना सांगावे लागले होते. शेवटी नाटकाच्या दिग्दर्शकाने समजूत काढून लोकांना शांत केले होते. एखाद्या नाटकातल्या खलनायकाला त्यांच्या उत्तम अभिनयासाठी मिळालेली सुंदर पावती यापेक्षा दुसरी कोणतीच नाही.

मराठी नाटकांसोबतच त्यांनी हिंदी मालिकांमध्येही अनेक भूमिका साकारल्या. त्यांनी केलेल्या सर्व भूमिकांचा उल्लेख ह्या लेखात करणे शक्य नसले तरी काही लक्षवेधी भूमिकांना मी जरूर नमूद करण्याचा प्रयत्न केला आहे. हिंदी मालिका 'लाइफ लाईन' ह्यात त्यांनी रंगवलेला वॉर्डबॉय हा त्यावेळेस लोकांना लक्षात राहिला होता. तसेच विनोदी मालिका 'ज़बान संभालके' मध्येही त्यांनी साकारलेली शिपायाची भूमिका व अधून–मधून दिलेले विनोदी पंच अजून सुद्धा यूट्यूब वर पाहता येतात. गाजलेली मराठी मालिका 'चाळ नावाची वाचाळवस्ती', ज्यात त्यांनी ज्येष्ठ अभिनेत्री श्रीमती उषा नाडकर्णी ह्यांच्या सोबत केलेली भूमिका मला खूप आवडली होती. दारुड्या नवऱ्याचे 'ए बायको, दोन रुपये दे ना, पावशेर साठी' हा संवाद मला अजूनही लक्षात आहे. दूरदर्शन च्या मराठी वाहिनीवर येणाऱ्या ह्या मालिकेची आम्ही आवर्जून वाट पहायचो आणि TV वर पाहत असताना, 'हे नट माझे आजोबा आहेत' असे कॉलर टाईट करून मी माझ्या मित्रांना सांगायचो. त्यांचे अतिशय लोकप्रिय झालेले 'षड्यंत्र' हे नाटक. तेंव्हा मी अवघा ६ वर्षांचा होतो. माझ्या आई वडिलांसोबत मला पार्ले येथील दिनानाथ मंगेशकर नाट्यगृहात स्टेज च्या मागे उभे राहून नाटक पाहता आले होते. दिवे बंद झाले की क्षणार्धात बदलणारा नाटकाचा सेट, बॅकस्टेज आर्टिस्टची मेहनत ही मला प्रत्यक्ष पहायला मिळाली होती. आपले आजोबा स्टेज वर काय झटपट डायलॉग म्हणतात आणि आपला त्या क्षणाचा अभिनय संपला की लगेच ग्रीन रूम मध्ये येऊन त्वरित कपडे बदलून पुन्हा स्टेज वर अभिनय करायला जातात हे तेंव्हा मी पाहिले.

''हा माझा नातू आहे, त्याला थोड्यावेळाने पुन्हा ग्रीनरूम मध्ये सोड'' असे त्यांनी गेटकीपर ला सांगितले होते. नाटक संपले आणि ते ग्रीमरूम मध्ये आले. मला मांडीवर घेतले आणि मला मेलोडी चॉकलेट दिले. तो क्षण आजही माझ्या स्मरणात आहे. त्याच दिवशी त्यांनी मला नाट्यगृहात श्री प्रशांत दामले ह्यांना भेटवले होते. ज्यांना मी टीव्ही वर पाहिले होते त्यांच्याशी मला हात मिळवता आला हे बालवयात मला खूप भारावून टाकणारे होते.

साधारण २० हून अधिक व्यावसायिक नाटकं, २५ हून अधिक मराठी तसेच हिंदी सिनेमा आणि धारावाहिक मध्ये काम केलेले आणि नवीन कलाकारांना मार्गदर्शन करणारे, सदैव गरजूंच्या मदतीस तत्पर असणारे आमचे चंदू काका आणि त्यांच्याशी होणारी माझी भेट नेहमीच विशेष असे. माझ्या लहानपणी मुंबईत आम्ही कांदिवली (पूर्व) येथे राहत असताना, एकदा प्रयोग संपवून ते रात्री ८ च्या सुमारास घरी आले होते. साधारण ६ फूट उंची, बोलके मोठे डोळे, खांद्यावर एक शबनम तसेच लेंगा सदरा घालून फिरणारा हा अवलिया कलाकार जेव्हाही आमच्या घरी येई तेव्हा घरा भोवती प्रचंड गर्दी होत असे. खूप लोकं त्यांचा ऑटोग्राफ घेण्यासाठी घरी येत असत. त्यावेळी मोबाईल नसल्याने, सेल्फी ही संकल्पना (सुदैवाने) अस्तित्वातच नव्हती. पण ते आले की लोकं पेन आणि वही घेऊन त्यांच्या स्वाक्षरीसाठी नक्की येत.

मी लहान असल्याने, ऑटोग्राफ घेणे हे मला कळत नसे पण बाहेरचे लोक घरी वही पेन आणतात आणि काका त्यावर काही लिहितात म्हणून आपणही अनुकरण करावे असे वाटले म्हणून एकदा मी गणिताचे पाढे लिहिण्याची वही त्यांच्या समोर ठेवली, असंख्य चौकोन असणाऱ्या त्या वहीला पाहून काका हसले आणि खिशातले पेन काढून त्या वहीत लिहिले 'वही तुझी...सही माझी...तुझा चंदू पारखी'

आज ह्या लेखाच्या निमित्ताने चंदू काकांची हि आठवण साधारण ३७ वर्षां नंतर मी कागदावर उतरवली. एक कलाकार ह्या नात्याने त्यांनी खूप परिश्रम केले. प्रयत्नांची पराकाष्ठा करून स्वतःचे एक वेगळे अस्तित्व निर्माण केले. कोणत्याही परिस्थितीत धीर न सोडणे आणि सतत परिश्रम करून स्वतःला सक्षम करणे हे मी त्यांच्याकडून शिकलो. नेहमीच हसतमुख असणारे आणि मला प्रेमाने आमच्या इंदूरच्या भाषेत 'क्यों बे ओ गुटर्गु' (लहानपणी मी कबुतरांचा हुबेहूब आवाज काढायचो म्हणून ते मला गुटर्गु ह्या नावाने संबोधत) म्हणणारे चंदू काका.

कामात कितीही व्यस्त असले तरी आवर्जून लँडलाईन वर फोन करणे आणि संपर्क ठेवणे हा गुण देखील मी त्यांच्याच कडून शिकलो. ते स्वतः इतके मोठे कलाकार असले तरी अनेक स्ट्रगलिंग ॲक्टरला ते भेटले की त्यांना मिळेल ती मदत ते करत. अनेक मोठ्या दिग्गज कलाकारांबरोबर काम केलेले आणि स्वतः एक नावाजलेले कलाकार असूनही आपले पाय जमिनीवर ठेवून विनम्रतेने लोकांना वागणूक देणे हे देखील मी त्यांच्याच कडून शिकलो.

मी माझे भाग्य समजतो की भगवंताने, नात्याने मला त्यांचा नातू केले. आपल्या दिमाखदार इंदुरी शैलीत जगणारा हा अवलिया कलाकार जो आपल्या अभिनयाने रसिक प्रेक्षकांना मंत्रमुग्ध करत असे. त्यांनी आपल्या अभिनयाची जादू साधारण तीस वर्षे हिंदी-मराठी सृष्टीत पसरवली किंबहुना आपले आयुष्यच रंगभूमीला अर्पण केले. अशा ह्या दिग्गज कलाकाराने दिनांक १४ एप्रिल १९९७ रोजी रंगभूमीचा आणि ह्या जगाचा कायमचा निरोप घेतला आणि आम्हालाच नव्हे तर रंगभूमीला देखील पोरका करून गेला.

'वलयांकित - माझ्या आयुष्यातील सेलिब्रिटी' ह्या लेखामार्फत त्यांच्या सर्व चाहत्यांकडून आणि अर्थातच त्यांच्या ह्या नातवाकडून त्यांना भावपूर्ण आदरांजली आणि मानाचा मुजरा.

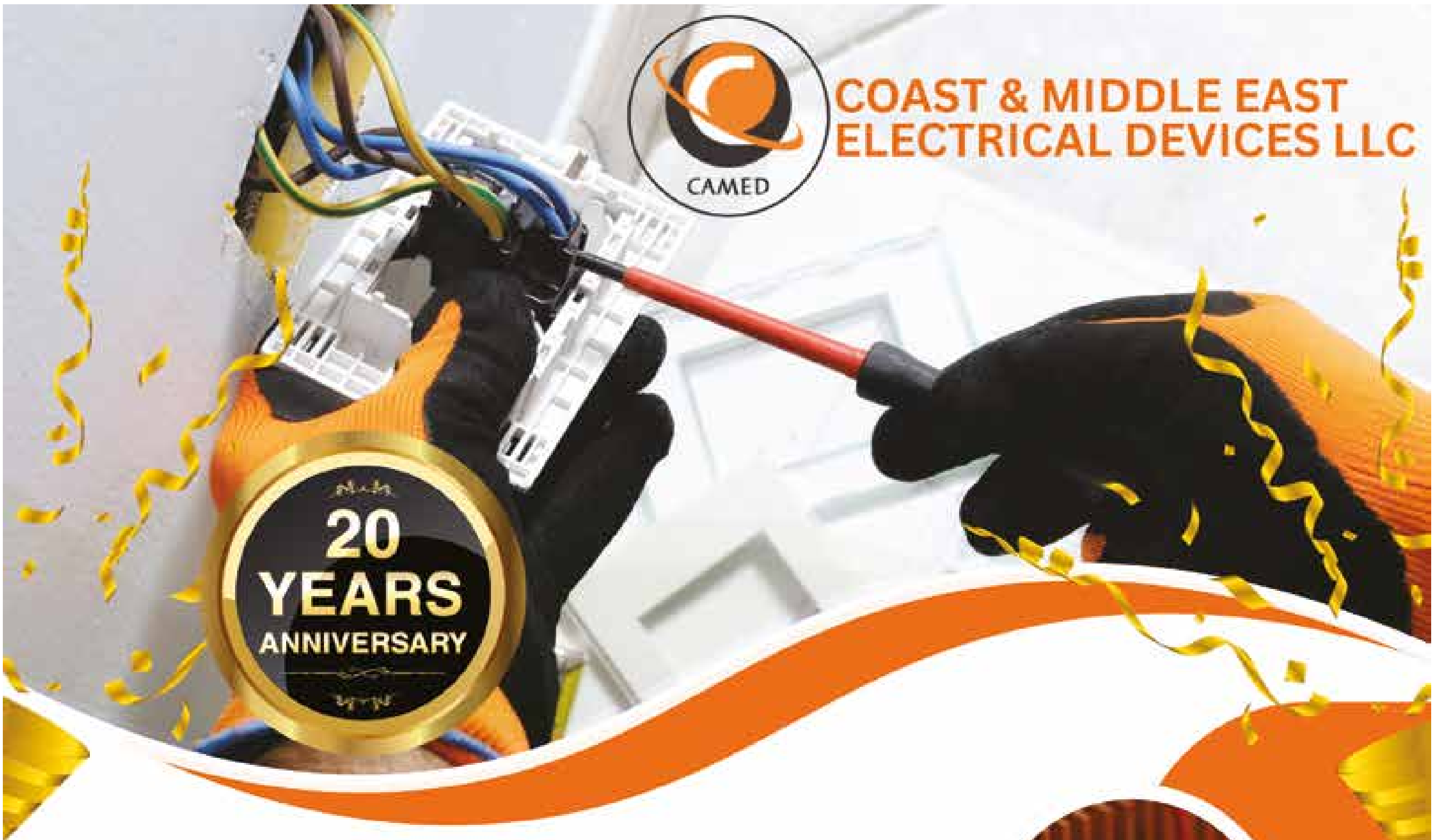

COAST & MIDDLE EAST ELECTRICAL DEVICES LLC

Coast & Middle East Electrical Devices LLC (CAMED), headquartered in Dubai, was founded in 2005 by Ms. Kiran Saple, a visionary leader whose values continue to guide the company's success. Under her leadership, CAMED has grown into a trusted global player, delivering custom-made industrial components across the GCC.

Renowned for its expertise in Electrical, Electronics, IT, Mechanical, and Health & Safety solutions, CAMED is recognized for driving efficiency, innovation, and sustainable growth. By transforming complexity into adaptable, practical solutions, the company empowers industries and builds enduring partnerships.

This year, CAMED proudly celebrates its 20th anniversary—a milestone that reflects not only years of service but also decades of trust, excellence, and innovation in shaping the future of industrial solutions.

OUR SERVICES

- **Electrical Solutions**
- **Electronics & IT**
- **Mechanical Components**
- **Test & measurements Tools**

Contact us

+971 6 542 4437

+971 54 247 0608

Shop no.1, Hateem Farah Building, Industrial Area 3, Sharjah P.O.Box 116972 Dubai United Arab Emirates

माझे गुरु, माझे सेलिब्रेटी!

_Yam ~mMb

''सद्गुरू वाचोनि सापडेना सोय । धावोनिया जाय वनांतरा।।
कासयाचे ज्ञान आणि साधन । सद्गुरूविण ते वोझेंची।।''

संत श्रेष्ठ तुकाराम महाराज म्हणतात ते स्मरून मी म्हणेन माझ्या आयुष्यातील सेलेब्रिटी म्हणजे माझे गुरूच आहेत. पहिले गुरु निर्विवाद आई बाबा आहेतच. पण आपण आयुष्याच्या अशा टप्प्यावर असतो की आई बाबा सगळ्याच बाबतीत चुकीचे वाटतात, मतभेद होतात, बऱ्याच गोष्टी पटत नाहीत. त्याचसोबत पुढे काय काहीच कळत नाही. भरकटकल्यासारखं वाटतं. तेव्हा वयाच्या १७व्या वर्षी मी 'चाणक्य मंडळ' परिवाराचे संस्थापक श्रीयुत अविनाश धर्माधिकारी सर यांचं व्याख्यान पहिल्यांदा ऐकलं.

ते होतं स्वामी विवेकानंदावर. आणि त्यानंतर सरांचे एकही व्याख्यान किंवा व्याख्यानमाला मी चुकवली नाही. 'स्व' ची ओळख आणि स्वतःला कसं घडवत राहायचं याचं नित्य मार्गदर्शन अविरत सुरूच आहे. फक्त फरक एवढाच, आधी मोकळ्या मैदानावर बसून अध्ययन सुरु असायचं आता तेच घर बसल्या डिजिटली सुरु आहे. सरांचे youtube वरील चॅनेल म्हणजे माझ्या दृष्टीने भगवदगीताचं आहे. तुम्ही कुठल्याही प्रसंगातून जात असाल, चॅनेल उघडायचं आणि तुम्हाला त्या प्रश्नाचं उत्तर मिळतंच मिळतं. त्यांचं 'जोनाथन लिविंगस्टन सिगल' हे व्याख्यान मी वयाच्या १९ व्या वर्षी ऐकलं होतं आणि तो जोनाथन माझ्यात तेव्हापासूनच रुजला आहे. त्यामुळे अमेरिकेतील बँकेची नोकरी सोडून मधुराज रेसिपी सुरु करायचं धाडसी काम सुरु करता आलं. निंदा झाली, वेड्यात काढलं गेलं, अनेक अडथळे होते, आर्थिक स्थैर्य नव्हतंच पण करत राहायचं ही प्रेरणा सरांकडून मिळाली आणि तिथेच 'स्व'ची ओळख घडली. जगातील बेस्ट law of attraction 'सर्वेत्र सुखिनः सन्तु!' आहे याची जाणीव सरांमुळे झाली. reading should be next to breathing या त्यांच्या शिकवणीमुळे नियमित वाचन करण्याची सवय रुजली. त्यांचं कायम सांगणं असतं.

आपल्या आपल्या निवडलेल्या क्षेत्रात प्रतिभावंत होणं आणि त्यासाठी नियमित सराव, ज्ञानसाधना सुरु असावी. आपलं मूल मोठं झालं की त्याने मूल्याधारित शिक्षणाचा धडा सरांकडून शिकावा अशी इच्छा होती. आणि मनस्वीने कुठलाच नकार न देता आनंदाने 'चाणक्य मंडळ' परिवारामध्ये foundation course पूर्ण केला. तीही आता घडत आहे. आणि कौतुकाची बाब म्हणजे आता सरांचे चिरंजीव श्रीयुत सिद्धार्थ धर्माधिकारी सर तितक्याच ताकदीने मुलांना घडवत आहेत. सरांसमोर उभं राहणं, भेटणं, बोलणं याचं कायम दडपण असतं.

सरांच्या सौ. म्हणजेच पूर्णाताई माझ्या बेस्टी आहेत. पूर्णाताईंचाही माझ्या घडण्यावर खूप मोठा प्रभाव आहेच. सरांनी आणि पूर्णा ताईंनी मिळून अशा प्रकारे कितीतरी विद्यार्थ्यांना घडवलं आहे आणि हा झरा सिद्धार्थ दादांच्या मार्फत अखंड सुरूच आहे. अशा गुरुंमुळे घडणं यालाही भाग्य लागतं आणि त्या बाबतीत मी खरंच खूप नशीबवान आणि समृद्ध आहे. पूर्ण विश्व हे 'चाणक्य मंडळाच्या' परिवारात घडो ही सदिच्छा. आणि सर कायम म्हणतात तसं सर्वांना, सदाकाळ, सर्वकाळ शुभेच्छा!

Happy
Diwali
Complete Man
Multi Vitamins & Minerals Specially Designed For Men
IMMUNOGEN
Beauty+
Health Meets Beauty
Multi Vitamins & Minerals For
Hair, Skin & Nails
Complete Woman
B+
Optimise Metabolism...
...Maximize Energy
Improved Brain Function
Healthy Appetite
Good Digestion
FOLOFER
Helps to Prevent Iron Deficiency with
D-Cal
ProLifer
Stabilise The Gut With
Mega-3
High Potent Fish Oil
APTIVA
Zenith Nutra
Hexa Pharma Drugstore LLC
Hexa Pharma
DRUGSTORE L.L.C

विनोदाचे बादशहा समीर चौघुले

gma^ KmSrJmßdH$a

आपल्या आयुष्यात एक अशी व्यक्ती असते जिचं काम आपल्याला आवडतं, जिच्या सहवासात रहावसं वाटतं, कळत नकळत आपण त्या व्यक्तीच्या प्रेमात असतो. माझ्याही आयुष्यात अशी एक व्यक्ती आहे ज्यांना विनोद कसा असावा, तो कसा लिहावा आणि प्रेक्षकांसमोर कसा सादर करावा या सर्व गोष्टींची उत्तम जाण आहे. ती व्यक्ती दुसरी–तिसरी कुणी नव्हे तर विनोदाचे बादशहा आदरणीय समीर चौघुले सर आहेत. आपल्या आयुष्यात काही व्यक्ती अशा असतात की ज्या आपल्याला केवळ आवडतात असं नाही, तर नकळत आपल्या विचारांवर, दृष्टिकोनावर आणि जगण्याच्या पद्धतीवर परिणाम करतात. आपण त्यांच्या सहवासात नसतो, पण त्यांचं काम, त्यांची शैली आणि वागणूक आपल्याला आपोआपच आपल्याकडे खेचत असते. माझ्या आयुष्यात अशी व्यक्ती म्हणजे विनोदाचे बादशहा – आदरणीय 'समीर चौघुले' सर.

काही दिवसांपूर्वी सरांचा धमाल विनोदी कार्यक्रम 'सम्या सम्या मैफिलीत माझ्या' हा दुबईत सादर होणार असल्याची बातमी मिळाली. मला खूप आनंद झाला आणि त्यात दुग्धशर्करा योग असा की मंडळाने त्या कार्यक्रमाबरोबरच काही मोजक्या स्थानिक कलाकारांना स्टँडअप कॉमेडीसाठी संधी दिली, आपण ज्या कलाकाराला बघत बघत मोठे झालो त्यांच्यासमोर आपल्याला आपली छोटीशी कला सादर करायला मिळणार हेच माझ्यासाठी खूप होतं. मी ऑडिशन व्हिडिओ पाठवला आणि सिलेक्ट सुद्धा झालो!

कार्यक्रमाचा दिवस उजाडला तेव्हा मनात एक प्रश्न घर करून बसला होता; लोक इथे समीर सरांना पाहायला आले आहेत, मग माझ्या विनोदावर हसतील का? पण मनानेच स्वतःची समजूत काढली; संधी मिळाली आहे तर तिचं सोनं करायचं. एवढ्यात दरवाज्यातून एक व्यक्ती आत आली. हातात अगदी मोजकं सामान, पण डोळ्यांत एक साधेपणा. त्यांनी रंगमंचाला नमस्कार केला, सभोवताली असलेल्या लोकांना नमस्कार केला, आणि मी ही धाडस करून हात पुढे केला. समोर होते ते दुसरे तिसरे कुणी नव्हे, तर स्वतः समीर चौघुले सर. कालपर्यंत टेलिव्हिजनवर पाहिलेली ती व्यक्ती माझ्यासमोर उभी होती. तो क्षण मी कधी विसरणार नाही. मी क्षणभर स्वप्नात हरवल्यासारखा झालो की काल पर्यंत टेलिव्हिजन वर पाहत असलेली व्यक्ती त्या दिवशी माझ्या समोर होती. त्यानंतर कार्यक्रमासाठी लागणारी रंगमंचाची व्यवस्था सुद्धा सरांनी स्वतः चेक केली आणि मेकअप रूम मध्ये निघून गेले.

यानंतर आम्ही आपापले परफॉर्मन्स केले. प्रेक्षकांनी आमच्या विनोदांवरही मनापासून दाद दिली. सरांच्या हस्ते सन्मानपत्र मिळणं ही माझ्यासाठी खऱ्या अर्थाने आयुष्यभर जपण्यासारखी आठवण ठरली. सरांच्या हस्ते आम्हाला सन्मानपत्र देऊन आमचा छोटासा गौरव सुद्धा करण्यात आला. आपण ज्या क्षणाची स्वप्नं रंगवत असतो आणि ती गोष्ट नकळत आपल्या समोर येते, तशी समीर सरांची आणि माझी भेट मी कधीही विसरू शकणार नाही.

समीर चौघुले यांनी आजवर सिनेमा, नाट्य, आणि टेलिव्हिजन या तिन्ही क्षेत्रांमध्ये काम केलं आहे. क्षेत्र कुठलंही असो ते आपली छाप त्यांच्या कामातून सतत उमटवत असतात. 'यदाकदाचित', 'असा मी असामी', 'वाऱ्यावरची वरात' यांसारखी नाटकं असतील, मला आवडलेली 'आंबट गोड' सारखी टेलिव्हिजन मालिका असेल किंवा हल्लीचा 'चंद्रमुखी' चित्रपट, प्रत्येक ठिकाणी त्यांच्या नवीन भूमिका आणि कामातील वेगळेपण दिसून येते. सध्या महाराष्ट्राची हास्यजत्रा नावाच्या मराठी कॉमेडी शो मध्ये सुद्धा आपल्याला त्यांच्या वेगवेगळ्या आणि उत्कृष्ट भूमिका पहायला मिळतात. अभिनयाबरोबर लेखन हा सुद्धा त्यांच्या कामाचा एक भाग आहे. आजवर त्यांनी अनेक चित्रपट, स्किट लिहिलेले आहेत त्यामुळे त्यांच्या लेखनशैलीवर सुद्धा प्रेक्षक खूप प्रेम करतात.

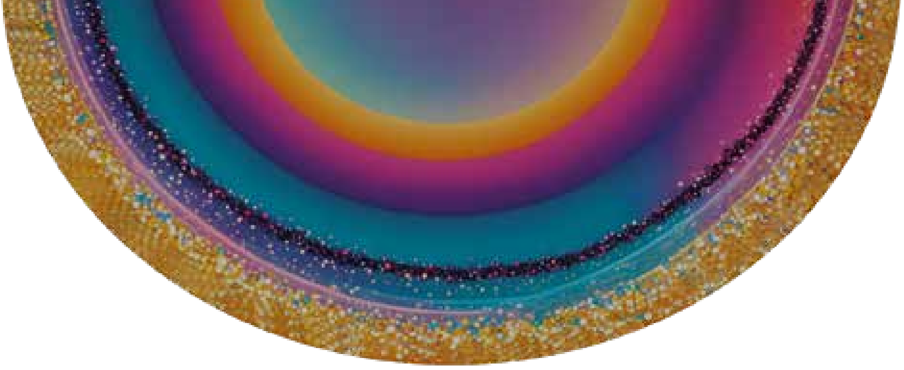

आजवर त्यांच्याशी निगडीत असलेल्या बऱ्याच गोष्टी मी स्वतःमध्ये रुजविण्याचा प्रयत्न केलेला आहे ज्यामध्ये वाचन करणे, समोरच्या व्यक्तीला दिलेली वेळ पाळणे, स्वतःची ओळख स्वतःच्या कामातून करून देणे, वरिष्ठांचा आदर करणे अशा अजून बऱ्याच गोष्टींचा समावेश आहे.

एखाद्या व्यक्तीच्या जवळ जाण्याचं, त्यांच्याबद्दल सखोल गोष्टी माहिती करून घेण्याचं अजून एक माध्यम म्हणजे मुलाखत. आजकाल अशा मुलाखती यूट्यूब वर सहज उपलब्ध होतात. युट्यूबवरील सरांच्या भरपूर मुलाखती मी पाहिलेल्या आहेत. प्रत्येक मुलाखतीमधून काहीतरी नवीन शिकायला मिळतं.

त्यांच्या एका मुलाखतीमध्ये नवोदित कलाकारांनी कला क्षेत्रामध्ये येण्यासाठी काय करावं; यावर एक वाक्य ते म्हणाले होते. ते वाक्य असे होते; ''कलेच्या प्रवासाला निघाला आहात तर, नाटक या स्टेशन वर उतरणं खूप महत्वाचं आहे.'' खरं तर या वाक्याने माझ्या विचारांवर ठसा उमटवला, जर आपल्याला कला क्षेत्रात काही करायचं असेल तर, त्याची सुरुवात ही शून्यापासूनच केली पाहिजे. नाटक, एकांकिका यासारख्या पायऱ्या चढत चढतच आपण आपले प्रयत्न सुरू ठेवणं गरजेचं आहे.

जसे ते पु. ल.देशपांडे आणि चार्ली चॅप्लिन या दोन व्यक्तींकडे ज्या आदराने पाहतात त्याच आदराने मी सरांकडे पाहतो आणि जेवढ्या शक्य होतील तेवढ्या गोष्टी शिकण्याचा प्रयत्न करतो. एकंदर त्यामुळेच आदरणीय समीर चौघुले ही व्यक्ती माझी आवडती सेलिब्रिटी आहे.

माझ्या आयुष्यातील खरे सेलिब्रिटी

O`ßV XenmßS

'सेलिब्रिटी' हा शब्द ऐकला की आपल्या डोळ्यांसमोर बहुतेकांना चित्रपटतारे, क्रिकेटपटू किंवा गायक येतात. पण माझ्या दृष्टीने सेलिब्रिटी म्हणजे केवळ प्रसिद्धी किंवा झगमगाट नव्हे, तर ते लोक, ज्यांच्या शब्दांनी, कृतींनी आणि मूल्यांनी आपल्या आयुष्यावर चिरस्थायी छाप सोडली आहे. त्या अर्थाने, माझ्या आयुष्यातील खरे सेलिब्रिटी म्हणजे एन. आर. नारायण मूर्ती आणि सुधा मूर्ती.

मला एकदा नारायण मूर्तींना भेटण्याची संधी मिळाली आणि ती भेट माझ्या मनावर खोल ठसा उमटवून गेली. त्यांच्या विचारांची स्पष्टता, जटिल कल्पना साध्या शब्दांत समजावून सांगण्याची त्यांची क्षमता आणि त्यांच्या प्रत्येक वाक्यातील शहाणपण हे सर्व मला खूप प्रभावी वाटले. इन्फोसिस या कंपनीला जागतिक स्तरावर प्रतिष्ठा मिळवून देताना त्यांनी जपलेली प्रामाणिकता, शिस्त आणि नीतिमत्ता एक महत्वाची गोष्ट शिकवून जाते. इन्फोसिसचे यश आणि नारायण मूर्तींची दृष्टी दोन्ही मला चिकाटी, प्रामाणिकपणा आणि तत्त्वांवर ठाम राहायचा दृढ विश्वास देते.

सुधा मूर्तींनी मात्र मला मुख्यत्वे त्यांच्या भाषणांद्वारे आणि मुलाखतींद्वारे प्रेरित केले आहे, ज्यापैकी अनेक मी यूट्यूबवर पाहिल्या आहेत. त्यांची विनोदबुद्धी अप्रतिम आहे आणि त्यांच्या मुलाखती नेहमीच उत्साही आणि विचारप्रवर्तक असतात. साध्या गोष्टींतून जीवनाचे गूढ धडे देण्याची त्यांची शैली, त्यातील आपुलकी आणि हसरेपण, हे सर्व ऐकणाऱ्यांच्या मनाला भिडते. कथा सांगण्याच्या त्या सुंदर गुणासोबत त्यांचा साधेपणा, करुणा आणि इन्फोसिस फाउंडेशनद्वारे केलेली आजीवन समाजसेवा हे दाखवते की खरी महानता ही ऐशोआरामात नव्हे, तर समाजाला परत देण्यात आहे.

काळाच्या ओघात त्यांच्या भाषणांनी, पुस्तकांनी आणि मुलाखतींनी मला मार्गदर्शन आणि प्रेरणा दिली आहे. त्यांच्या विचारांमधून मी माझ्या व्यवसायात स्पष्टता, नैतिकता आणि प्रामाणिकतेचा धडा घेतला आहे. सुधा मूर्तींकडून मला समाजसेवेची प्रेरणा मिळाली. छोटीशी कृती सुद्धा एखाद्याच्या आयुष्यात मोठा बदल घडवू शकते. सुधा मूर्तींची समाजसेवा माझ्यासाठी कायमच प्रेरणादायी आहे. एकूणच मूर्ती दाम्पत्य बुद्धिमत्ता आणि मानवतेचा सुंदर संगम दर्शवतात.

मी माझ्या आयुष्यातील अनेक बुद्धिमान, उत्साही आणि यशस्वी लोकांचे आभार मानतो, ज्यांनी माझे जीवन अधिक समृद्ध आणि आनंदी केले आहे.

योग्य सेलिब्रिटी आपल्या आयुष्यात असतील तर जीवनाला एक सुंदर दिशा मिळते. त्यांचे आयुष्य आपल्यासाठी नक्कीच मार्गदर्शक ठरते.

Happy Diwali

from Samsotech

Samsotech

9,450+ installations in 149+ countries

Campbell | Las Vegas | Dubai | Doha | Madrid | London | Singapore | Pune

info@samsotech-id.com | www.samsotech-id.com

आणि ती मदतीला धावून आली: ‘द मधुरा’

B{ZHS$m nmSmd

यंदाच्या आपल्या दिवाळी अंकाचा विषय कळला, आणि झरझर अनेक आठवणींना उजाळा मिळाला. डोंबिवली’च्या सांस्कृतिक वातावरणात आणि ‘टिळकनगर’ शाळेत शिक्षण झाल्यामुळे लहानपणापासूनच सांस्कृतिक दिग्गजांच्या भेटी घडल्या. राजीव तांबे, शं.ना, मंगेशकर भावंडे, सुधीर फडके यांसारख्या अनेकांना भेटायची संधी मिळाली. पुढे कॉलेज जीवनात ‘न्यास’ आणि पर्यावरण पत्रकारितेमुळे डॉ. मारुती चित्तमपल्ली, डॉ. किरण पुरंदरे यांसारख्या व्यक्तींसोबत काम करण्याची संधी मिळाली. त्यावेळी फोटो फारसे काढले जात नसल्याने या मौल्यवान भेटी फक्त आठवणीतच राहिल्या. मग शारजाह, दुबईत आल्यावर मधली १० वर्ष मी संसारात पडले, आणि या सगळ्यांत खंड पडला. आज लेख लिहिताना नक्की कुणावर लेख लिहावा हा प्रश्नच पडला आहे; माझ्या घडण्याच्या काळातला की समज आलेल्या आजच्या काळातला?

मी लग्नाआधी कंम्प्लिट टॉमबॉय! स्वयंपाकाशी संबंध फक्त हॉस्टेलवर तग धरण्याइतकाच!! त्यामुळे लग्नानंतर नाट्यमयरित्या माझा स्वयंपाकघरात प्रवेश झाला आणि मी करेन ते नवऱ्याने कौतुकाने खाल्ल्याने, मला स्वयंपाक घरात प्रयोग करण्याचं वेड लागलं. खरं सांगते, लहानपणी शिक्षणाचं उद्दिष्ट म्हणजे पोळ्यावाल्या बाईचा पगार देता यावा एव्हढंच! त्यावेळी मिळणाऱ्या इथल्या कणकेने माझ्या प्रयोगशीलतेला वाव दिलाच, शिवाय त्या पोळ्या गिळण्यासाठी मी इतर डावी-उजवीकडचे पदार्थ शिकले! लग्नानंतर साधारण ३ वर्षांनी आई इथे आली, तेव्हा कुठे ‘मला येतंय रोजच्यापुरतं’, यावर तिचा विश्वास बसला! तर २०११/१२ पासून बऱ्याच पुस्तकांमधून अनेक रेसिपीज् करून झाल्या. कोविड काळात युट्यूब पाहून, प्रयोग सुरू झाले आणि मग पहिले ‘सेलिब्रिटी शेफ’ संजीव कपूर पासून, लाडक्या रणवीर ब्रार पर्यंत सगळं चटचट स्क्रोल करुन, आपला ‘टच’ देऊन यशस्वी पाककृती सुरू झाल्या. तर मधुराताईशी ओळख कशी झाली, तो प्रसंग सांगते! एका दिवाळीत, आम्ही उभयतांनी चकल्या करायला घेतल्या.. नवरा फटाफट चकल्या पाडतोय आणि त्या तेलात सटासट सुटतायत.. सगळे ‘युट्यूब शेफ’ मराठमोळ्या पदार्थांवर ‘मुग गिळून’ बसले आणि ती धावून आली ‘द मधुरा’.

‘मधुरा बाचल’ हे नाव ‘मधुरा’ज रेसिपी सह, मराठी स्वयंपाकघरात खड्या मसाल्यांइतकं महत्वाचं आहे. मराठीच नाही तर हिंदी आणि इंग्रजीत मिळून ४ यूट्यूब चॅनल्स, २००० हून अधिक रेसिपीज, स्वतःचा मसाल्यांचा ब्रँड, पुस्तकं या त्यांच्या कर्तृत्वाला झळाळी येते, ती त्यांच्या साधेपणामुळे आणि गोड हसण्यामुळे! मूळच्या पुण्याच्या मधुरा यांनी ‘गरवारे’तून शालेय शिक्षण पूर्ण करून, वाणिज्य शाखेची पदवी घेतली. २००६ मध्ये विवाहानंतर त्या काही वर्षं अमेरिकेत स्थायिक झाल्या होत्या आणि तिथेच २००९ मध्ये त्यांनी यूट्यूब चॅनेल सुरू केलं. तेव्हा कित्येकांना या सोशल मिडीयाचा प्रसारासाठी किंवा व्यवसाय म्हणून कसा वापर करायचा, हे माहितीही नव्हतं! त्यावेळी अमेरिकेत उपलब्ध होऊ शकणारे तुटपुंजे वाणसामान आणि त्यातून आपल्या मराठमोळ्या पाककृतीच करण्याची त्यांची जिद्द वाखाणण्याजोगी आहे. पुन्हा पुण्यात परतल्यावर त्यांनी अनेक परप्रांतीय आणि परदेशी पदार्थांचे व्हिडिओज् केलेच; शिवाय विस्मरणात गेलेल्या अनेक पारंपारिक पाककृतींचं पुनरुज्जीवन केलं.

प्रापंचिक जबाबदाऱ्या आणि दोन लहान मुलांना मोठं करत असतांना, रोज अनेक नवीन ट्रेंड आणि स्पर्धा तयार होत असतांना, त्यांनी हे सातत्य आणि नाविन्य कसं जपलं असेल? हा प्रवास मला फार प्रेरणादायी वाटतो. पहिल्या चॅनेलला एवढा प्रतिसाद मिळतोय, म्हणून न थांबता, विविध भाषांमधून चॅनेल्स सुरू करणं, रोज नवीन रेसिपी, त्याचा अभ्यास, सोपी शब्दरचना, परफेक्ट प्रमाण, टायमिंगसह कॅल्क्युलेशन करून, उत्साहात रोज तयार होऊन रेसिपी सोप्प्या पद्धतीने करून दाखवणं, रिटेक्स, मग एडिटिंग! कितीही मदत असली, तरी कौतुकास्पदच आहे. हा भयंकर कठीण टास्क वाटतो मला.. 'लंकेची पार्वती' पण प्रेझेंटेबल वाटावी, अशा अवतारात असते मी स्वयंपाक करतांना! पुढे परत मसाल्यांच्या

ब्रँडचं, पुस्तकांचं काम. शिवाय महत्त्वाचं म्हणजे, एखादी पाककृती करतांना, संभावित चुका काय होऊ शकतील आणि बिघडलंच काही, तर दुरुस्त कसं करता येईल, हे ही त्या सांगतात. उरल्या-सुरल्यातून नवीन पदार्थ, हा सेगमेंट तर माझ्यासारख्यांना फार उपयोगी पडतो. बरं मुलगीही अगदी सुसंस्कृत! (आपल्या मंडळाच्या स्पर्धेच्या पूर्व संध्याकाळी झालेल्या कार्यशाळेत, त्यांच्या मुलीला भेटायची संधी मिळाली. अत्यंत शांत शिस्तबद्ध आणि समंजसपणे आईला मदत करत होती.)

'महाराष्ट्र मंडळा'च्या पाककला स्पर्धेनिमित्त या 'सेलिब्रिटी'ला भेटायची संधी मिळाली. प्रत्यक्ष ५ रेसिपी शिकायला मिळाल्या आणि मी प्रचंड भारावून गेले. मंडळाचे दोन्ही संकल्पना राबवण्यासाठी आभार! मी मधुराताईंकडून काय शिकले, हे बरचसं बोलण्याच्या ओघात आलंच आहे. पण अगदी मनावर ठसलं ते सातत्य. त्यासाठी बाणवलेली स्वयंशिस्त आणि अभ्यासू वृत्ती!

त्यांच्याकडून प्रेरणा घेऊन, आता मी ठरवलंय की, दर आठवड्याला किमान एक तरी प्रयोग करेन आणि मुख्य म्हणजे त्याची नोंद ठेवेन आणि दुसरं म्हणजे, दर आठवड्याला एखादी हातात बसलेली रेसिपी माझ्या फेसबुक पेजवर (त्याकडे मी फोटो काढण्याच्या आळसापायी दुर्लक्ष केलंय) टाकेन. बाकी सातत्य, काळानुरुप टेक्नोसॅव्ही होणं आणि एव्हढं समर्पित असणं, मधुरा ताईंनाच शक्य आहे. त्यांना खूप खूप शुभेच्छा आणि मनापासून सादर प्रणाम!

सर्जनशील दिग्गजांना त्रिवार अभिवादन!!

A{OV B߃XbH$a

वलयांकित व्यक्तिमत्वांबद्दल बोलायचं झालं तर आपल्या आयुष्यात अशा काही व्यक्ती नक्कीच भेटतात, ज्यांचा प्रभाव केवळ क्षणभरापुरता मर्यादित न राहता आयुष्यभर मार्गदर्शक ठरतो. मात्र प्रत्येक वेळी त्या व्यक्तींना प्रत्यक्ष भेटणं आवश्यक नसतं. कधी कधी त्यांचा प्रभाव इतका गहिरा असतो की काळाच्या कित्येक शतकांनंतरही त्यांचे विचार, आदर्श आणि धडे सतत नवी ऊर्जा देत राहतात.

माझ्या मनावर सर्वांत खोल ठसा उमटवणारे आणि मला आजही मार्गदर्शन करणारे व्यक्तिमत्त्व म्हणजे श्री छत्रपती शिवाजी महाराज. शतकानुशतकं उलटली तरी त्यांची प्रेरणा आजही तितकीच ताजी आहे. त्यांची विचारसरणी, संघटनशक्ती आणि प्रजेविषयीचं प्रेम मला नेहमीच मार्गदर्शक ठरत आलं आहे.

माझं बालपण बांद्रा पूर्वमधल्या गव्हर्नमेंट कॉलनीत गेलं, आणि हीच ती जागा होती जी शिवसेनेचा गड मानली जायची, जिथे स्वर्गीय बाळासाहेब ठाकरे यांच्या सभा मला अनेकदा प्रत्यक्ष ऐकायला मिळाल्या. एकदा तर आमच्या कॉलनीतील हनुमान मंदिरात रामनवमी उत्सवाच्या निमित्ताने त्यांची रहिवाशांसाठी जाहीर सभाही झाली होती. त्यांचा प्रभावी आवाज, विचार मांडण्याची शैली, आणि शिवरायांविषयीचा अभिमान, हे सगळं बालवयातच माझ्या मनात खोल उमटलेलं आहे. त्यांच्यामुळे साहजिकच शिवरायांचे विचार आणि महाराष्ट्राबद्दल अभिमान कळत नकळत माझ्या मनावर खोलवर कायमचा उमटला गेला.

आणखी एक असेच प्रभावी व्यक्तिमत्त्व म्हणजे इतिहासकार बाबासाहेब पुरंदरे. शिवरायांसाठी संपूर्ण जीवन समर्पित

करणाऱ्या महान इतिहासकार बाबासाहेब पुरंदरे यांना आजही छत्रपतींच्या इतिहासाचा संपूर्ण विश्वकोश मानलं जातं. बालपणी, शिवजयंतीच्या उत्सवात 'शिवकल्याण राजा' एल पी रेकॉर्ड वारंवार वाजायची. त्या रेकॉर्डमधल्या बाबासाहेबांच्या आवाजाची जादू काही वेगळीच होती. या रेकॉर्डमधील फक्त गाण्यांनीच नव्हे, तर त्यांच्या आवाजानेच शेकडो, कदाचित हजारो मनांना राष्ट्रसेवेसाठी उभं राहण्याची प्रेरणा मिळाली असेल याची मला नक्कीच खात्री आहे.

त्यांनी रचलेली आणि दिग्दर्शित केलेली भव्य ऐतिहासिक नाट्यकृती 'जाणता राजा' ही एक उत्कृष्ट कलाकृती आहे. ह्या नाट्यकृतीमध्ये त्यांनी इतिहास, संस्कृती आणि रंगभूमी एकत्र करून छत्रपती शिवाजी महाराजांची कथा अतिशय सुंदर रीतीने जिवंत केली आहे. भव्य सेट्स, प्रत्यक्ष घोडे, हत्ती, बैलगाड्या आणि शेकडो कलाकारांच्या सादरीकरणाने हा अनुभव मला एक कलाकार म्हणूनच नाही, तर एक मराठा म्हणून अत्यंत प्रेरणादायी आणि समृद्ध करणारा ठरला. परळच्या कामगार मैदानावर हे प्रत्यक्ष पाहताना इतिहास जिवंत झाल्याचा अनुभव घेता आला आणि शिवरायांशी माझे नाते जणू अधिक घट्ट झाल्यासारखे वाटले. हे सर्व प्रसंग आठवताना अजूनही अंगावर रोमांच उभे राहतात.

लहानपणी कॉलनीतल्या शिवजयंतीच्या उत्सवात आम्ही सगळे मिळून मातीचे किल्ले बांधायचो. त्यात कायम मीच मोठ्या हौशीने पुढाकार घ्यायचो. आजूबाजूच्या दगडांपासून, चिखल मातीपासून आम्ही डोंगर उभे करायचो, पायऱ्या खोदून काढायचो, वरती काळ्या मातीच्या भिंतींनी छोटे-छोटे तटबंदीचे किल्ले तयार करायचो आणि पांढऱ्या रेघांनी दगडी बांधणी दाखवायचो. आणि छोट्या छोट्या मातीच्या मूर्तींमधून शिवराय आणि मावळे उभे करायचो. तेव्हा साध्या साध्या गोष्टींनी आम्ही त्या किल्ल्यांना सजीव करत होतो. एकदा तर शाळेतील किल्ले स्पर्धेतही मी भाग घेतला होता आणि त्यात मला बक्षीसही मिळाले होते. असेच मी एकदा शिवाजी महाराज आणि समर्थ रामदास स्वामींचं एक ऐतिहासिक दृश्य चित्र काढलं होतं 'सज्जनगडावर समर्थ रामदास स्वामी शिवरायांना मार्गदर्शन करत आहेत'. माझं ते चित्र शिक्षकांना इतकं आवडलं की ते काही दिवस शाळेच्या बोर्डावर प्रदर्शित केलं गेलं.

इतिहासाशी माझं नातं केवळ कल्पनेपुरतं किंवा चित्रांपुरतं मर्यादित नव्हतं. नोकरीच्या निमित्ताने आखातात स्थायिक होण्यापूर्वी मी नियमित गिरिभ्रमण करायचो. सह्याद्रीच्या डोंगररांगांतील कित्येक दुर्गम किल्ले सर करताना प्रत्येकवेळी एक वेगळीच ऊर्जा जाणवायची. डोंगर माथ्यावर पोहोचून त्या त्या जागेचं ऐतिहासिक महत्त्व डोळ्यांसमोर उभं रहायचं, तेव्हा तो अनुभव खूपच थरारक असायचा आणि आश्चर्यही वाटायचं की त्या काळात कोणत्याही प्रकारची आधुनिक उपकरणे किंवा तंत्रज्ञान उपलब्ध नसताना, एवढ्या कठीण पर्वतरांगांवर हे किल्ले कसे उभारले गेले असतील ही कल्पनाच मनाला वेड लावणारी होती. एक कलाकार आणि सर्जनशील कला दिग्दर्शक म्हणून हे भव्य किल्ले आणि ते दृश्य अनुभव नेहमीच मला प्रेरणा देत आले आहेत.

आणि हो, इतिहासाशी माझं नातं केवळ प्रेरणेतच नाही, तर रक्तातही आहे. महाराजांच्या खास मर्जीतील हिरोजी इंदुलकर, ज्यांनी भव्य सिंधुदुर्ग आणि रायगड यांसारखे किल्ले बांधले, त्यांचा वारसा माझ्या आडनावात जिवंत आहे. त्यांनी बांधलेले भव्य किल्ले हे त्यांच्या दूरदर्शी वास्तुविशारद कला आणि कौशल्याचं प्रमाण आहेत. रायगडावरच्या जगदीश्वर मंदिराजवळचा शिलालेख त्यांच्या योगदानाला आजही अमरत्व देतो. माझ्या दृष्टीने, हा वारसा मला सतत उर्जा व प्रेरणा देणारा आहेच, पण आत्मविश्वास वाढविणारा देखील आहे.

शिवाजी महाराजांनी आपल्या कार्यातून दाखवून दिलं की आदर्श नेतृत्व म्हणजे केवळ रणांगणावर तलवारीच्या जोरावर जिंकणं नसून, प्रजेच्या कल्याणासाठी न्यायाने आणि धैर्याने निर्णय घेणं हेही तितकंच महत्त्वाचं आहे. संघटनशक्ती, शिस्त, कल्पकता आणि दूरदृष्टी या त्यांच्या गुणांनी नेहमी मला माझ्या कार्य क्षेत्रात, टीमचं नेतृत्व करताना, किंवा एखाद्या सर्जनशील प्रकल्पाला दिशा देताना मार्गदर्शन केलं आहे.

शिवाजी महाराजांना समजलं होतं की केवळ भूमीवरच नव्हे, तर समुद्रावरही सत्ता असणं तितकंच महत्त्वाचं आहे. त्यांनी कोकण किनाऱ्यावर सिंधुदुर्ग, विजयदुर्ग असे अभेद्य समुद्रकिल्ले उभारले आणि बलशाली आरमार निर्माण केलं. म्हणूनच आज त्यांना “Father of Indian Navy” म्हटलं जातं आणि आजही भारतीय नौदल स्वतःला त्यांचा वारसा मानते.
इतकंच नव्हे, शाहिस्तेखानाने स्वतःचा पराभव मान्य करताना कबूल केले की, शिवाजीसारखा शूर, चतुर आणि प्रजेवर प्रेम करणारा राजा दुसरा नाही. ही सुद्धा एक वलयांकित व्यक्तिमत्त्वाची ओळख आहे. ज्याची प्रशंसा शत्रू सुद्धा दिलखुलास मनानं करतात.

आज आपण पाहतो की छत्रपतींचं नाव देशातील सर्वात महत्त्वाच्या विमानतळाला दिलं गेलं आहे. तसेच, मुंबईतील मुख्य रेल्वे स्थानक ’छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस’ म्हणून ओळखलं जातं. शिवाजी महाराजांचे सर्वात मोठे स्मारक व त्यांचा भव्य पुतळा उभारण्याचं स्वप्न राज्य सरकारचे आहे, पण खरं पाहता, महाराजांची खरी स्मारकं ही त्यांनी घडवलेली अनेक किल्ल्यांची साखळीच आहे. जी आजही त्यांच्या अद्वितीय दूरदृष्टीची साक्ष देतात.

छत्रपती शिवाजी महाराज हे एक असे वलयांकित व्यक्तिमत्व आहे ज्यांची छाप महाराष्ट्रावरच नव्हे तर संपूर्ण देशावर आहे. आजच्या सोशल मीडियाच्या भाषेत सांगायचं झालं, तर शिवाजी महाराज हे असे व्यक्तिमत्त्व होते की ते नक्कीच एक प्रभावशाली influencer ठरले असते. जगभरात त्यांचे लाखो-कोट्यवधी followers असते, त्यांच्या गनिमी काव्याच्या विजयकथा सर्वाधिक viral होऊन ते नेहमीच trending राहिले असते.

छत्रपती शिवाजी महाराज हे केवळ माझ्यासाठीच नव्हे, तर संपूर्ण महाराष्ट्रासाठी आराध्य दैवत आहेत. ते खऱ्या अर्थानं ’वलयांकित’ व्यक्तिमत्व आहेत.

With best compliments from
Meghana and Ashok Vartak

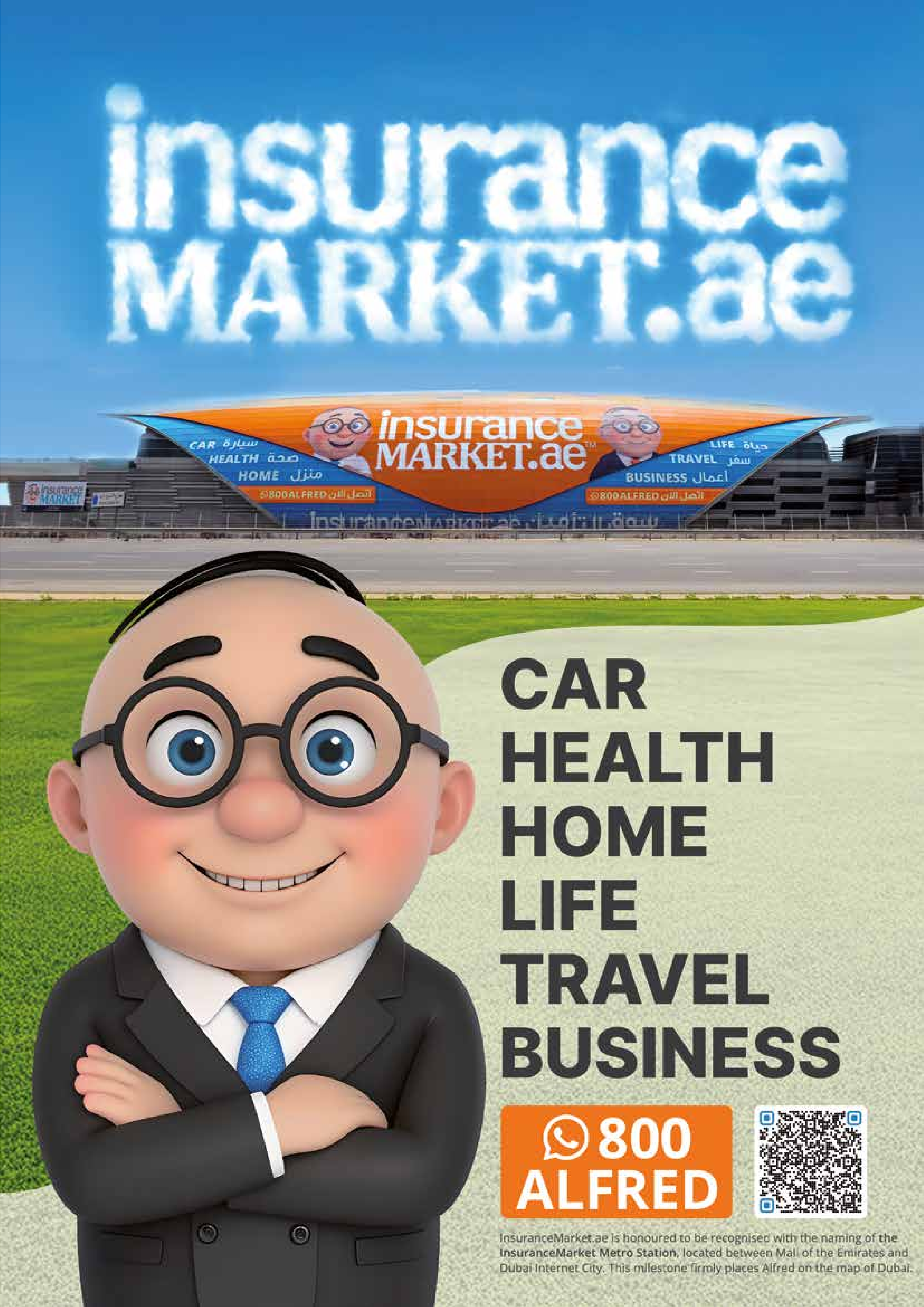
insurance MARKET.ae
CAR سيارة
HEALTH صحة
HOME منزل
insurance MARKET.ae
LIFE حياة
TRAVEL سفر
BUSINESS أعمال
CAR
HEALTH
HOME
LIFE
TRAVEL
BUSINESS
800 ALFRED
InsuranceMarket.ae is honoured to be recognised with the naming of the InsuranceMarket Metro Station, located between Mall of the Emirates and Dubai Internet City. This milestone firmly places Alfred on the map of Dubai.

अनमोल रतन

Xd`mZr "amZr"

ज़मी पर आने वाले, जी कर चले जाते हैं,
कितने हैं, जो दूसरो के लिये कुछ कर जाते हैं?

दीपक के जलते ही लौ फड्फडाई,
इनके जाने पर, सैकडों की आँखें भर आई,
सैनिकों और जरूरतमंदो की, की इन्होंने पूजा,
इस पारसी व्यक्ति में बस सेवाभाव, और कुछ न दूजा।

देश के प्रति पूर्ण–प्रेम और पवित्र इनका पेशा,
आज स्वयं राष्ट्रीय ध्वज को नीचे आते देखा।

पूरे विश्व में इनकी महिमा का गुणगान,
जीवन भर यह महान संतोषी करते रहे सिर्फ दान।
औद्योगिक व्यवसाय से बढी विश्वभर मे इनकी शान,
अंतिम क्षण तक भी इस प्राणी प्रेमी का साथ न छोडता, इनका श्वान।

आप कहते थे ''जल्दी चल, तो अकेले चल,
दूर चल, तो सब साथ चल''।
ऐसे दिशा–दर्शक साधारण व्यक्तित्व, पर एक अपूर्व, छोड़ गए यह निधि अचल।

सुबह की चाय, नमक, स्टील, अखंड ऊर्जा निर्मिति,
वीमा–आधार, उपचार केंद्र, मोटर्स, संचार सेवायें,
कैसे करूँ मैं इन सबकी गिनती?

वक्त कैसे ठहर गया इस 'टायटन' के होते हुए आज?
अपने ही 'एयर इंडिया' से भरी, भगवान के दरबार की ओर उड़ान, इन्होंने आज।
सबके दिलों पर किया इन्होंने राज,
हमारे लिए छोड गये एशो–आरामी स्वप्न–वस्तु, 'ताज'।

आज भगवान के यहा रौनक है, जब इस फरश्ते ने छोड़ी दुनिया और अपना प्यारा वतन,
आप जैसों को हम कभी न कहना चाहते थे टाटा,ए अनमोल रतन।
श्रद्धा सुमन के साथ कहती हू आज RIP इस ढलते पल,
पर इस RIP का मतलब हमेशा रहेगा ''Return If Possible''

...देवयानी 'रानी'

Sister B.K. Shivani My Journey from Healthcare to Healing

Dr. Mansi Prabhavalkar

I, have been in the healthcare industry for the past 34 years, living a life driven by stress. For many many years, my sympathetic nervous system was constantly overstimulated, raising cortisol levels in my body. Over the time, this stress manifested as chronic conditions—**Hypertension, Hypothyroidism, and Hyperlipidemia.**

In 2016, a turning point came when I listened to a discourse by **Brahma Kumari Sister Shivani.** She said something that completely shifted my perspective:
"Thought is energy. It is the key driver of the soul, and it determines our state of mental and physical health." This simple yet profound truth intrigued me. I immersed myself in their teachings and began applying them to my daily life.

I realized that **negative thoughts = negative energy**. Throughout the day, if we constantly generate anger, worry, criticism, or hurt, we drain our energy, accumulate cortisol, and weaken our body—eventually leading to disease. If I truly wanted healing, I had to stop creating cortisol; in other words, I had to stop creating **negative emotions.**

Relationships became my greatest teachers. I understood that our closest relationships often carry the heaviest karmic exchanges. The more we react with negativity, the more we deplete ourselves. But when we consciously respond with positivity and compassion, we accumulate energy. This inner strength then empowers us to face even bigger challenges gracefully.

As I practised this, something miraculous happened—**I healed**. Gradually, I cleared myself of all chronic ailments. It has now been **six years since I am completely off medications.**

A Life-Changing Test

Not long after, life tested me again. At a mall, a woman in a wheelchair accidentally rammed into me, severing my **right Achilles tendon by 60%**. I was bleeding and in excruciating pain. My first instinct, through my eyes, was to see that someone had hurt me. But then I remembered Sister Shivani's words on the **Law of Karma.**

"What I give, I receive. If I don't like what I am receiving, I must stop sending it."

In that moment, instead of anger, I chose forgiveness. I closed my eyes, asked for forgiveness for whatever criticism or hurt I had once given, and released any grudge against the lady. When I opened my eyes, I told her kindly that I was a doctor, I would take care of myself, and she could leave without worry.

Even though I underwent surgery, spent three months in a wheelchair, lost my yoga practice and my job, **not once did I blame her.**

When my husband, Makrand, asked how I could think so positively in such a painful situation, I told him:

"Because I had been training daily—creating positive thoughts in small, everyday interactions. I had accumulated enough positive energy, so when life threw a bigger challenge, I had the inner strength to respond the right way."

A New Path: Seraphicheal
This journey eventually led me to leave the healthcare industry and create my own wellness center—**Seraphicheal.**

The name comes from Seraphic, which means **angelic.** Angels are shown with wings, symbolizing lightness and freedom. When we become light in our thoughts, we too can fly.

The more we become **in-dependent** (dependent on our inner self), the more we become truly **independent and free.**

This is the greatest gift I have given myself—the essence of **Swarajya:**

Swa pe rajya → Winning over oneself.
All thanks to Sister B.K. Shivani and her teachings!

THE EVOLUTION OF PRINT WITH

Dubai Printing Press LLC (The Juma Khalifa Al Nabooda Group)

Founded in 1963 under the leadership of **Khalifa Juma Al Nabooda**, we pride ourselves on being the oldest commercial printing company with upgraded in-house luxury packaging. Centrally located, we boast a multitude of print machinery dating back to the '60s.

With a legacy across more than a century, our company is a monument to enduring quality and innovation in the print industry. We offer commercial and Luxury packaging solution that cater to the evolving needs of our customers.

From our hub in **Dubai**, we service clients from **Middle East, Africa, UK, Europe, USA** and **around the world**. Our goal is to provide you with top-level service.

OUR MARKET SEGMENT

PACKAGING

High Quality of Perfume Packaging
Food Packaging
Cosmetic Packaging

COMMERCIAL

Monthly Magazines
School Books
Catalogues
Posters
Flyers Etc.

مطبعة دبي ش.ذ.م.م
DUBAI PRINTING PRESS L.L.C.
GENERATIONS OF PRINTING
SINCE 1963

Introducing our New German Technology machine with unprecedented level of Quality, we are deeply invested in the future - not just of our business and clients but of our planet.

Our manufacturing facility embodies our pledge to sustainability, where eco-conscious practices are infused into every aspect of our operation.

If you are Looking for high Quality of Packaging,
Please do share your valuable enquiry with us.
follow our website for more info: **www.dubaipp.com**

PRIME AWARDS 2022 - GOLD WINNER
(Packaging Design & Innovation)

PRIME AWARDS 2024 - SILVER WINNER
(Rigid Box Converter of the Year)

अनमोल गोड आठवणी आणि काही खास भेटी

adr Òdma

आजवर मला अनेक नामवंत व्यक्तींना भेटण्याचं भाग्य लाभलं आहे. २००२–२००३ मध्ये मी महाराष्ट्र मंडळाच्या कमिटीचा सदस्य झालो आणि अनेक नामवंत व्यक्तींशी माझा संपर्क आला. इथे मी काहींचा विशेष उल्लेख करू इच्छितो ज्यांच्याशी आजही माझे चांगले संबंध आहेत.

सुरुवात झाली ती महान निवेदिका **_ßJbm I m{S>bH$a** यांच्यापासून. किती प्रभावी व्यक्तिमत्त्व! त्यांचं बोलणं, त्यांच्या संवादांची लय, आणि कलाकारांविषयीचं त्यांचं सखोल ज्ञान–सगळंच मंत्रमुग्ध करणारं होतं. यानंतर भेट झाली ती **gm. AmaVr AßHbrHa-{Q>HHa**. त्या त्यांच्या संचासह आमच्याकडे जवळजवळ आठवडा राहिल्या. सुरुवातीला आम्ही थोडे संकोचलेलो होतो, पण त्यांच्या मोकळेपणाने आणि विनोदी स्वभावाने आम्ही सगळेच त्यांच्याशी एकरूप झालो.

Sm∞Lram_ bmJ आणि **\$`mO** यांच्याशी झालेली भेट हा माझा पहिला मोठा अनुभव होता. मित्र या नाटकानंतर आम्ही त्यांना आमच्या घरी जेवणासाठी आमंत्रित केलं होतं. फैयाज यांची 'बैठकीची लावणी' अप्रतिम आणि डॉ. लागूंची साधी, प्रगल्भ वागणूक आजही विसरणं अशक्य आहे. त्यानंतर भेट झाली दोन भन्नाट व्यक्तींशी. **{_{bßXBßJ`i** आणि **{H$ema H$X_ (gm{_Ã)** दोघंही इतके साधे कि त्यांनी आम्हाला कधी आपलंसं करून घेतलं हे कळलेच नाही. आम्हाला कधीही आम्ही त्यांचे 'फॅन' असल्याची जाणीव होऊ दिली नाही. आणखी एक खास व्यक्ती म्हणजे **emZH$ A{^fH$r**, मोठे कलाकार! त्यांनी अनेकदा सांगितले की 'दुबईला आलो की मी हॉटेलमध्ये नाही, तुमच्याच घरी राहणार!' आणि आम्हाला खरोखरच दोनदा त्यांचे यजमान होण्याचं भाग्य लाभले. **^mD$ _amR>** यांचं एकल नाट्य 'भाऊचा धक्का' आजही डोळ्यासमोर येते. जेव्हा ते सादर करत होते, अचानक विषय दुसऱ्या दिशेने वळला आणि प्रेक्षक काही से अस्वस्थ होऊ लागले, पण भाऊंनी लगेच परिस्थिती ओळखली आणि पूर्ण शो वर नियंत्रण मिळवले. हा अनुभव मंत्रमुग्ध करणारा होता.

सर्वात तरुण आणि उत्साही भेट झाली ती **g~mY ^md** आणि **_he H$m i`** यांच्याशी. त्या वेळी दोघेही त्यांच्या करिअरच्या सुरुवातीच्या टप्प्यावर होते. सुबोध आमच्याकडे राहिला होता आणि महेश तेव्हा फक्त वीस वर्षांचा! आज ते दोघे ज्या उंचीवर पोहोचलेत, ते पाहून फार आनंद होतो. आमचा मुंबईतील दादरच्या चाळीतला गणपती उत्सव तर खास आठवणीत आहे. सुबोध तेव्हा प्रसिद्धीच्या झोतात होता, पण माझ्या आग्रहावरून तो आमच्या चाळीत गणपती दर्शनाला आला. माझ्या नातलगांचा विश्वासच बसत नव्हता!

आणि शेवटी, माझ्या मनात कायम घर करून राहिलेले व्यक्तिमत्त्व म्हणजे **ÒdJ` gYra ^Q>**. मराठी रंगभूमीचा खरा शिल्पकार. २००७ मध्ये ते त्यांच्या नाट्यपथकासह दुबईत आले होते. पुढच्या कार्यक्रमासाठी त्यांना ओमानला जायचं होतं, पण व्हिसा मिळण्यास उशिरा झाल्याने ते ओमानला जाऊ शकले नाहीत आणि पुढे आठवडाभर ते दुबई मध्ये अडकून पडले. हॉटेल मध्ये राहण्यासाठी त्यांच्याकडे पुरेसे पैसे नव्हते. मग मी आणि साधनाने त्यांना आमच्याकडे राहायचा आग्रह केला. ते ६ दिवस आमच्याकडे राहिले. त्या दिवसांत आमच्या बागेत संध्याकाळी होणाऱ्या गप्पा, हशा आणि अनुभवांच्या गोष्टी आजही आठवतात. सुधीरभाऊंचं मन सोन्यासारखं होतं. ते त्यांच्या प्रत्येक तांत्रिक कर्मचारी, कलाकार मंडळींसाठी भेटवस्तू आणायचे. असे त्यांच्या चांगुलपणाचे अनेक किस्से आहेत. **g_ra MmKb, {XJß~aZmBH$, þÒ_Vm Vmß~** हे त्यावेळी त्यांच्या पथकात होते. स्मिताला मी गंमत म्हणून सांगितलं होतं, 'एक दिवस तू मोठी अभिनेत्री होशील, तेव्हा ऑटोग्राफ द्यायला विसरू नकोस!' आणि आज ती खरंच प्रसिद्ध कलाकार आहे.

आठवणी तर अनेक आहेत, सगळ्याच लिहायच्या ठरवल्या तर या मासिकाची पाने कमी पडतील.

DANUBE PROPERTIES
Breez
BY DANUBE
PREMIUM WATERFRONT RESIDENCES
starting from
Ð1.4M
DANUBE
DANUBE

सोनेरी क्षण

{døZe O॥er

ईश्वर आपल्याला कधी कधी आपल्या योग्यतेपेक्षा जास्त देत असतो असं मला वाटतं. लहानपणापासूनच मला कितीतरी मोठे कलावंत, मोठी व्यक्तिमत्वे जवळून बघण्याची, त्यांच्याशी बोलण्याची, त्यांच्याबरोबर काम करण्याची संधी मिळाली. आजच्या भाषेत सांगायचं झालं तर सेलिब्रेटी मंडळींचा सहवास मला लाभला. वयाच्या तेराव्या चौदाव्या वर्षीच संगीत भूषण पंडित राम मराठे, पंडित गोविंदराव पटवर्धन यांचा सहवास लाभला. त्यांच्याकडे शिकण्याची संधी मिळाली. (मी किती शिकलो हे गुलदस्त्यात ठेवूया. त्यांची बदनामी नको.) सुप्रसिद्ध नाटककार विद्याधर गोखले यांचाही खूप सहवास मला लाभला. त्यांच्यामुळेच भाषेचं महत्व समजलं आणि संस्कारही झाले. नटश्रेष्ठ प्रभाकर पणशीकर यांच्यामुळे नाटकात उभा राहू शकलो आणि उत्तमोत्तम नाटकांमध्ये काम करण्याची संधी मिळत गेली. महाराष्ट्राचे लाडके व्यक्तिमत्व पु. ल. देशपांडे, भारतरत्न लता मंगेशकर, भावगंधर्व पंडित हृदयनाथ मंगेशकर, पद्मविभूषण आशाताई भोसले, पद्मश्री सन्मानित महाराष्ट्र भूषण अशोक सराफ अशा अनेक दिग्गजांचा सहवास मिळणं; त्यांच्याबरोबर काम करायची संधी मिळणे ही खरंच खूप मोठी भाग्याची गोष्ट. या सर्वांमध्ये मला जाणवलेला एक अत्यंत महत्त्वाचा गुण, मी जेव्हा जेव्हा यांच्याकडे शिकायला गेलो किंवा त्यांच्याबरोबर काम करत होतो तेव्हा यांच्यापैकी कोणीही आमच्या नात्यात त्यांचा मोठेपणा येऊ दिला नाही.

आता मला सांगा संगीतभूषण पंडित राम मराठे काय, पंडित गोविंदराव पटवर्धन काय किंवा भारतरत्न लतादीदी मंगेशकर काय यांच्याबरोबर रियाजाच्या वेळी असेल किंवा रेकॉर्डिंगला असेल पेटी वाजवायची ही काय खायची गोष्ट आहे का? पण केवळ या मंडळींनी सांभाळून घेतलं म्हणूनच 'मी यांच्याबरोबर पेटी वाजवली आहे' हे वाक्य मी आज लिहू शकतो. अशोक मामा सराफ यांची मुलाखत किंवा पद्मविभूषण आशाताई भोसले यांची मुलाखत या दोघांनी माझ्यावर कुठलंही दडपण येऊ दिले नाही. असं म्हणतात की फळांनी भरलेलं झाड नेहमीच झुकलेलं असतं. ही सर्व कलावंत मंडळी तशीच आहेत. यांची कला आणि कर्तृत्व इतकं मोठं आहे की आपण तिथपर्यंत पोहोचूच शकत नाही. पण या मंडळींच्या मनाचा मोठेपणा म्हणून त्यांच्याबरोबर मला राहता आलं.

यातली काही कलावंत मंडळी आजही भेटतात. पण जी कलावंत मंडळी आज आपल्यात नाहीत ती जर का ईश्वरी कृपेने पुन्हा भेटली. उदाहरणार्थ, संगीत भूषण पंडित राम मराठे किंवा पंडित गोविंदराव पटवर्धन. तर त्यांना सांगेन की तुम्ही माझ्या आयुष्यात ज्यावेळी आलात त्यावेळी मी अगदीच बच्चा होतो पण आता थोडाफार रियाज झालेला आहे आणि मुख्य म्हणजे तुम्ही जे शिकवाल ते समजण्याच्या वयात मी आलो आहे. तेव्हा आता मला उदंड शिकवा. विद्याधर गोखले पुन्हा भेटले तर सांगेन 'अण्णा आता तुमच्याकडून उर्दू, हिंदी शिकायचंय, काव्य कसं लिहायचं, त्यातला विनोद, त्यातला दर्जा, त्यातली श्रीमंती आता नव्याने शिकायची आहे. कारण तुम्हाला जेव्हा भेटलो आणि तुमचा जेवढा सहवास लाभला तेव्हा भारावून जायचं वय होतं पण आता अगदी किंचितशी का होईना, पण भाषा म्हणजे काय? भाषेची श्रीमंती म्हणजे काय? शब्दांचं वजन म्हणजे काय? याची नजर आली आहे. आता मी अधिक चांगल्या प्रकारे तुमच्याकडून शिकू शकेन. पहिल्या पाच सात मिनिटात रसिकांना आपलंसं करून घेण्याची कला शिकवा मला.'

अहो पुलं आता काय काय शिकवाल? तुम्हीच ठरवा आणि तुम्हीच शिकवा. मी कोरी पाटी घेऊन बसलोय. तुमच्या एवढी शक्यच नाही पण थोडीशी तरी विनोद बुद्धी मला द्या हो. रसिकांना खूप खूप आनंद द्यायचा आहे. त्यांना त्यांच्या आयुष्यातले दोन तास का होईना पण त्यांचं दुखणं, घराचे हप्ते किंवा कुठलीही वेदना विसरायला लावायचं आहे. आणि हे सर्व तुमच्यामुळे करू शकतोय; या भावनेने करायचं आहे. तुमचं पेटी वादन, तुमचं वक्तृत्व, तुमचे लिखाण, तुमचं सादरीकरण या सर्वच बाबतीत तुम्ही गुरु आणि मी शिष्य.

या सर्व मंडळींविषयी लिहायला लागलो, बोलायला लागलो की किती लिहू आणि किती बोलू अशी अवस्था होते माझी. पण दोष माझा नाही, दोष या मंडळींचा आहे त्याला मी काय करणार?

थांबताना एवढेच लिहितो, ही आणि अशी अनेक कलावंत मंडळी आयुष्यात आली आणि माझंच नाही तर कोट्यावधी रसिकांची आयुष्यं श्रीमंत करून गेली. सोनेरी करून गेली. यांचं साहित्य, संगीत, सातत्याने वाचत राहू–ऐकत राहू आणि स्वतःला अधिकाधिक श्रीमंत करीत राहू. या सर्वांना पुन्हा एकदा वंदन करतो आणि थांबतो.

रसिकहो तुम्हा सर्वांना, दुबई महाराष्ट्र मंडळाला शुभ दिपावली!

माझ्या आयुष्यातील सेलिब्रिटी
सूर्ययोगी उमा शंकर

‡mMr dbUH$a

''हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत्''
अर्थात, सृष्टी निर्माण झाली तेव्हा एक स्वर्ण गर्भ म्हणजे सोन्यासारखा तेजस्वी गोळा, अशा आत्म्याचा उदय झाला, तोच जगात नंतर उत्पन्न झालेल्या प्रत्येक गोष्टीचा स्वामी होता. त्यातूनच पृथ्वी व आकाश ह्यांना धारण केले आहे. अशा परमेश्वराची आम्ही आहुती देऊन उपासना करतो. हा मंत्र ऋग्वेद मध्ये १०.१२१ व्या सूक्तामध्ये आहे.
पाश्चिमात्य शास्त्रज्ञांनी काढलेले निष्कर्ष आहेतच की, हे सगळे ग्रह, सूर्यमाला हे सूर्यापासून बनलेले आहेत. त्याच्याशी हे साधर्म्य ठेवून आहे. आपल्याला प्रकट दिसणारे, इंद्रियांना जाणवणारे परमात्मस्वरुप म्हणजे सूर्य ही माझी धारणा आहे.

तस्मात सूर्य, सूर्यनमस्कार या योगप्रकाराबद्दल खूप पहिल्यापासून आकर्षण होते. सुर्योदयाची दिशा असलेले नाव 'प्राची' म्हणूनच माझे मलाच प्रियही आहे. तर ही पार्श्वभूमी एवढ्याच साठी, कारण मला भेटलेले सेलिब्रिटी हे कोणी साधे सुधे नसून ते आहेत 'सूर्ययोगी उमा शंकर'.

सूर्ययोगी उमाशंकर हे प्राचीन वैदिक शाळेचे एक प्रामाणिक योगी आहेत. सूर्ययोगींचा जन्म २२ जून १९६७ रोजी भारतातील पश्चिम बंगालमधील कोलकता शहराजवळील लछीपूर या छोट्याशा गावात झाला, हा परिसर अनेक प्रमुख पैगंबर आणि योगींचे जन्मस्थान म्हणून ओळखला जातो. हिंदू कुटुंबात वाढूनही, त्यांनी कधीही मानवांचा पंथ, रंग किंवा सामाजिक वर्ग कोणता आहे याची पर्वा केली नाही. त्यांचा असा विश्वास होता की शांती आणि मैत्रीद्वारे करार करणे खरोखर महत्त्वाचे आहे. खूप लवकरच त्यांनीं 'जीवनाचा उद्देश काय आहे?' सारखे खोलवरचे तात्विक प्रश्न निर्माण केले. एक यशस्वी इलेक्ट्रिकल इंजिनिअर आणि व्यापारी बनल्यानंतर पडलेल्या तात्विक प्रश्नांची उत्तरे मिळवण्याच्या दृष्टीने, ज्या जगात आपण राहतो त्याबद्दल अधिक जाणून घेण्यासाठी त्यांनी आध्यात्मिक मार्ग पत्करला.

त्यांच्या आईनेच त्यांना क्रिया योगाची दिक्षा दिली आणि अध्यात्मावर पूर्ण लक्ष केंद्रित करण्यासाठी ते पाँडिचेरीला अरविंद आश्रमात १९९५ साली दाखल झाले. सुरुवातीला ते ध्यान करण्यासाठी सूर्योदयाच्या वेळी बसत आणि सूर्याकडे पाहत असत. हळुहळू सूर्य डोक्यावर आला तरी सूर्याकडेच पहात रहाणे त्यांना विनात्रास शक्य होऊ लागले.

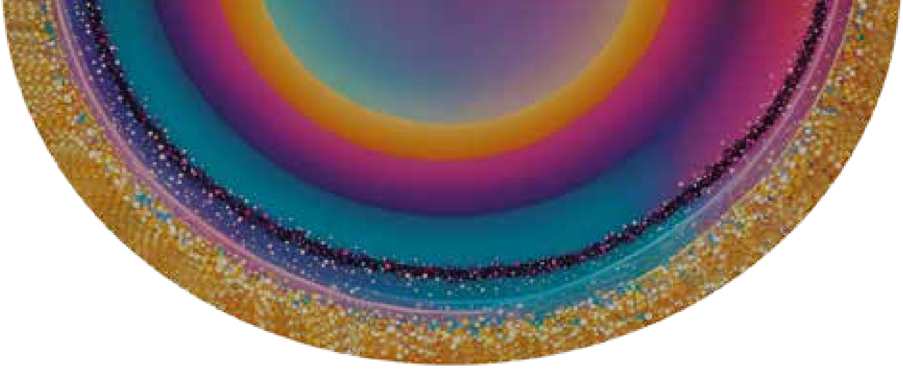

वनस्पती जशा सूर्यप्रकाशात अन्न बनवतात, त्याप्रमाणेच सूर्यप्रकाश आपल्याला, मानवी शरीराला पण ऊर्जा देऊ शकेल असा त्यांचा विश्वास होता. १९९६ च्या ऑगस्ट मध्ये प्रथम त्यांनी नाश्ता खाणे बंद केले, मग दुपारचे जेवण, असे करत, डिसेंबर पर्यंत त्यांनी पूर्ण जेवण घ्यायचे बंद केले. जेवणाशिवायच ते दिवसातील १८ तास न थकता काम करू लागले. पुढे त्यांनी हिमालयात साधना केली तेव्हा त्यांना 'महावतार बाबाजींचे' दर्शन झाले व सूर्ययोगाचा प्रसार करण्याची त्यांना आज्ञा मिळाली.

काही कठीण प्रसंगातून जात असताना, योगायोगाने एका मैत्रिणीकडून सूर्ययोगींबद्दल कळले. तिने 'माधुरी पेठे' ह्यांचा एक पॉडकास्ट बघितला होता. सूर्योपासनेने मानसिक व शारिरीक दोन्ही पातळीवर सकारात्मक बदल होतात हे त्या आश्वासकरित्या सांगत होत्या. पूर्ण जगाला उर्जा देणारा सूर्य साहजिकपणे ते शक्य करत असेल असे मला वाटले. समर्थ रामदास हे देखिल सूर्योपासक होते, रोजचे १२०० सूर्यनमस्कार, गायत्री मंत्राचे पुनःश्चरण हा त्यांच्या साधनेचा भाग होता.

जानेवारी २०२५ मध्ये बडोदा येथे योगींचे सूर्योपासनेचे शिबिर होते. तिथे अडीच दिवसांचे शिबिर होते. सकाळी २ तास योग आणि सूर्योपासना, मग नाश्ता, दोन ते अडिच तास योगींचे सूर्योपासनेचे फायदे, त्यांचे अनुभव, आमच्या शंका असे डिस्कशन असे. मग दुपारचे जेवण, थोडी विश्रांती झाल्यावर, पुन्हा दोन तासांचे सेशन असे. सूर्योपासना आणि अष्टांग योग ह्याची सांगड घालून शिबिरातले कार्यक्रम आखले होते. योगी दुपारचा त्यांचा साधनेचा वेळ सोडला तर कधीही भेटण्यास उत्सुक असत. सकाळच्या सूर्योपासनेच्या वेळी ते प्रत्येकाजवळ जाऊन, त्यांच्या सूचना नीट अंमलात येत आहेत ना, ते बघत असत. त्यांच्या चेहऱ्यावर एका लहान मुलाचेच भाव असावेत तसे निरागस भाव असत. वयाची साठी जवळ आली असून सुध्दा त्यांचे शरीर अतिशय तुडतुडीत होते. तिथे असणाऱ्या काहींनी योगींची दीक्षा घेतली होती. गेले ३-४ वर्ष ते योगींच्या संपर्कात होते. त्यांनीही त्यांचे अनुभव सांगितले.

वैयक्तिकरित्या मला, ३ दिवसांचा त्यांचा सहवास, आजकालची मुलं काय म्हणतात तशी 'पॉझिटीव वाइब' देऊन गेला. सूर्य, त्याची सूर्यमाला, आकाशगंगा ह्याचा आवाका, व्यापकपणा लक्षात आल्यावर आपले प्रश्न, शंका, एकूणच आपले अस्तित्व अगदी नगण्य आहे असे लक्षात येते. ह्या सगळ्याचा मानसिकतेवर नक्कीच सकारात्मक परिणाम झाला.

आजकाल ज्यात त्यात व्यावसायिकता, नफा तोटा बघणाऱ्या युगात, 'योग' ने पूर्वीचे वैभव गमावले आहे. ह्या धर्तीवर सूर्ययोगी एक खरे शास्त्रज्ञ आहेत. कारण त्यांनी आपले जीवन निरीक्षण, अनुभव, आध्यात्मिक अभ्यास आणि स्वतः वर प्रयोग करून; आपल्या भौतिक जगाचा आणि निसर्गाचा अभ्यास करण्यासाठी समर्पित केले आहे. आज सूर्ययोगी सूर्ययोग शिकवण्यासाठी आणि वैश्विक शांतीचा संदेश पसरवण्यासाठी जगभर प्रवास करतात. डी जीवनसत्वासाठी, त्वचा रोगांसाठी सूर्याचे महत्व पाश्चात्य लोकांनी मान्य केलेले आहेच, पण सनातन वैदिक हिंदू धर्मात ऋग्वेदापासून चालत आलेली ही सूर्योपासना घराघरात पोहोचेल, तर पुन्हा एकदा सत्ययुग येण्यास अवधी लागणार नाही अशी मला खात्री वाटते.

स्टार लोकांच्या खास गोष्टी!

_he {Xbrn Ym_H$a

मार्केटिंग, ॲडव्हर्टायझिंग आणि इव्हेंट मॅनेजमेंट या क्षेत्रांमध्ये काम केल्यामुळे मला अनेक 'वलयांकित' व्यक्तींना भेटण्याची संधी मिळाली. या लोकांमध्ये असे काय गुण आहेत की जे त्यांना इतरांपासून वेगळं ठरवतात, याचं मला नेहमी कुतूहल असायचं. कामानिमित्त त्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे आणि त्यांच्याबरोबर थोडा वेळ घालविल्यामुळे मला त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे हे पैलू अतिशय भावले.

सचिन तेंडुलकरला मी प्रत्यक्ष भेटलो साऊथ आफ्रिकेत, केप टाउन या शहरात तेही त्याच्या बर्थडे पार्टी मध्ये. सचिनची महानता ही त्याच्या विश्वविक्रमापुरती मर्यादित नसून त्याच्या व्यक्तिमत्वातही ती झळकते. माझ्यामते नम्रता, शिस्त आणि आणि मनोबल ही त्याची तीन गुणवैशिष्ट्ये आहेत. एक फॅन म्हणून मी जेव्हा त्याला भेटलो तेव्हाही त्याचा नम्रपणा, प्रत्येक भेटायला आलेल्या व्यक्तीबरोबर त्याचे आदराने वागणे-बोलणे हे मला भावले.

अमिताभ बच्चन यांच्या वक्तशीरपणाबद्दल आपण नेहमीच ऐकत आलो आहोत. मुंबईमध्ये एका स्टार हॉटेलमध्ये आयडिया सेल्युलरचा एक इव्हेंट होता. ब्रँड मॅनेजर म्हणून मी कार्यक्रमाचे आयोजन करत होतो. अमिताभजी कार्यक्रमाचे चीफ गेस्ट म्हणून येणार होते. संपूर्ण हॉलमध्ये खूप उत्सुकता होती. ठरलेल्या वेळापेक्षा पाच-दहा मिनिटच झाली असतील, इतक्यात त्यांच्या मॅनेजरचा फोन आला, 'रोड पे बहुत ट्रॅफिक है! गाडी जगह से हिल नही रही है! अमितजी गाडीसे उतर के हॉटेल के तरफ चल के आ रहे है!' हा महानायक चक्क गाडीतून उतरून चालत हॉटेलमध्ये आला आणि स्टेजवर जाताच म्हणाला 'माफ करना भाई और बहनो, थोडी देर हो गई'. त्यांची कामाप्रती असलेली निष्ठा, वेळेचे काटेकोर पालन आणि व्यवसायिकता ही त्यांच्या यशामागील खरी रहस्य आहेत.

युनिमनीच्या जाहिरातीच्या शूटिंगसाठी माझी विराट कोहली याच्याशी भेट झाली. त्याची मला सर्वात जास्त आवडलेली गोष्ट म्हणजे त्याचा व्यावसायिक दृष्किोन आणि कामाप्रती असलेली निष्ठा. मैदानावर जसा तो शंभर टक्के झोकून देऊन खेळतो, तशीच बांधिलकी तो मैदानाबाहेरही जपतो. ब्रँड ॲम्बेसेडर म्हणून करारात जे काही ठरलं होतं, त्यापेक्षा जास्तच फोटोज आणि व्हिडिओज त्यानी सेटवर शूट केले. त्याचा तो प्रामाणिकपणा आणि कामातला जोश खरंच मन जिंकून गेला.

‘धक धक गर्ल’ माधुरी दीक्षित यांना मला एका फिल्मफेअर इव्हेंटमध्ये भेटायची संधी मिळाली. हिंदी फिल्म इंडस्ट्रीमधले अनेक नामांकित कलाकार तिथे उपस्थित होते. माधुरीशी माझी ओळख करून दिली गेली, आणि तिचं पहिलंच वाक्य होतं. ‘अरे वा, तुम्ही मराठी आहात!’ पुढची पाच मिनिटं ती माझ्याशी मराठीतच बोलली. काय बोलली हे आज आठवत नाही, पण त्या काही क्षणांची आठवण आजही स्वप्नासारखी वाटते.

Constronet, Pune

Your reliable support for modification, expansion, repairs and any other civil jobs for your bungalow, farmhouse, apartment etc.

Specializing in Utility oriented modifications.

Contact: Sachin Gupte

Mobile: +918888867775

constronet.landscapes@gmail.com

तुझी तू रहा!

gmBbr Wm

''तुझी तू रहा! तुझी तू रहा! कुणी नसलं तरी चालेल! तुझी तू रहा, फक्त तुझ्याच डोळ्यांनी तुझे जग पहा.'' प्रसिद्ध कवयित्री संजीवनी बोकील यांची ही कविता नेहमी मनाला भिडते.

आपल्या साध्या आयुष्याचे एखादी नामांकित व्यक्ती कौतुक करते, भेटून कडकडून मिठी मारते... हे जणू एखादं स्वप्नच आहे ना? हेच स्वप्न मी जगले, जेव्हा शुभांगी गोखले मला प्रत्यक्ष भेटल्या.

शाळेतले दिवस आठवतात. ''सोयम तोयम'' हे गाणं शुक्रवारी टीव्हीवर सुरू व्हायचं आणि पुढील अर्धा तास आम्ही टिपऱ्यांच्या घरी फेरफटका मारायचो. तेव्हापासून मी शुभांगी ताईची फॅन झाले. त्यांनी साकारलेली शामल ही भूमिका मला फारच भावली. नंतर, 'काहे दिया परदेस' मधील गौरीची आई आणि सध्या स्वीटूची सासू, अशा अनेक भूमिकांमधून ती छोट्या पडद्यावर दिसत राहिली. खरी फॅन मी झाले, जेव्हा त्यांची मुलाखत वाचली आणि ऐकली.

आपण एखाद्याला पडद्यावर पाहणे आणि त्याला एक व्यक्ती म्हणून जाणणे, यात किती फरक आहे नाही? शुभांगी ताई व्यक्ती म्हणूनही खूपच भावल्या. मोहन गोखले यांच्यासोबत त्यांनी घालवलेले कमी पण सुवर्ण क्षण, एकटीने खंबीरपणे मुलीला वाढवणे, तिला उत्तम संस्कार देणे आणि त्याचबरोबर अभिनेत्री म्हणून आपल्या वाट्याला आलेल्या सर्व भूमिका उत्तम प्रकारे निभावणे – हे सगळं मला खूप inspiring वाटलं.

त्यात तिचं साधं जीवन, मराठी कोडी सोडवणे, शांत सकाळ अनुभवणे, छोट्या छोट्या गोष्टींमध्ये आनंद शोधणे, नीटस स्वयंपाक करणे...या सर्व बाबतीत ती मला आदर्श वाटली. ह्यांना एकदा भेटायचं आहे... मनातल्या मनात आपण किती वेळा असं म्हणतो! कदाचित Law of Attraction असेल किंवा प्रारब्ध. माझ्या एका सोशल मीडियाच्या पोस्टवर अचानक एक हार्ट चमकलं...“Shubhangi Gokhale likes your post.” डोळ्यात चमकण्याऱ्या हार्टच्या ईमोजीला मी मनामध्ये फिल केलं. मला खरंच वाटलं, जणू तो हार्ट माझ्याच डोळ्यात चमकला. दिवसभर मी आनंदात होते.

आणि मग २०२५ ला 'असेन मी, नसेन मी' हे नाटक दुबईत आलं. ताई माझ्या समोर स्टेजवर! इतके दिवस टीव्हीवर पाहिलेल्या, रेडिओवर ऐकलेल्या त्या

व्यक्तीला मी प्रत्यक्ष पाहत होते. माझं स्वप्न प्रत्यक्षात उतरलं होतं. नाटक संपल्यानंतर मी विंगेत वाट पाहत उभी होते. समोर येताच ताईनीच हसून म्हटलं, अरे... Yes... सायली! आणि मला कडकडून मिठी मारली. त्यानंतर त्यांचे शब्द... ''मी पाहत असते तुझ्या पोस्ट, मला कौतुक आहे. परदेशी राहून, कुटुंब सांभाळून तू जे काही करतेस!'' माझ्या डोळ्यात पाणी आलं. एवढ्या मोठ्या अभिनेत्री कडून आपल्या साध्या जीवनाचे कौतुक व्हावे, अजून काय पाहिजे सांगा? माझ्यासाठी तो अविस्मरणीय क्षण होता. एका कर्तव्यदक्ष स्त्रीने दुसऱ्या कर्तव्य बजावणाऱ्या स्त्रीचा केलेला हा सन्मान होता आणि ही कौतुकाची थाप माझ्यासाठी खूपच खास आहे. तो क्षण मी भरभरून जगले.

आपल्याला आवडणाऱ्या व्यक्तींना आपणही आवडतो, हा अनुभव खरंच आयुष्य समृद्ध करणारा असतो, आणि ह्या समृद्ध जीवनासाठी मी ईश्वराची ऋणी आहे.

महाराष्ट्र मंडळ-दुबई आयोजित दीपोत्सवाला आणि मंडळाच्या 52 व्या वर्धापन दिना निमित्त दुबईतील **मराठीजनांना मन:पूर्वक शुभेच्छा!**

TRIZONE
CORPORATE SERVICES

Business Licensing under one roof!

Mohit Naik : +971502878969

Media Partner : aakar DIGI 9

परम पूज्य डॉक्टर श्रीकृष्ण दत्तात्रय देशमुख

gm. AbH$m _Vm{bH$

१९८७ साली आम्ही उभयतां शिवथरघळ येथे जाण्यासाठी महाड बस स्टँड वरती उभे होतो. एसटीला यायला बराच वेळ होता. त्याच वेळेला उंचपुऱ्या, गोऱ्यापान, तेजस्वी अशा व्यक्तिमत्वाने चित्त आकर्षित केले. काही वेळाने बस आली आणि सगळेच बसमध्ये चढलो. पूर्वी बस आंबेशिवथर येथे थांबायची. तेथून सामान घेऊन एक किलोमीटर चालत जावे लागायचे. तसे गेलो. शिबिर सुरू झाले आणि त्याच व्यक्तिमत्त्वाला व्यासपीठावर पाहिले. ते म्हणजे परम पूज्य डॉ. श्रीकृष्ण दत्तात्रय देशमुख उर्फ डॉक्टर काका. जे लेखक, कवी, भाष्यकार, प्रवचनकार आहेत, याचा परिचय घळीतच झाला. त्यांचे प्रवचन म्हणजे आध्यात्मिक मेजवानी. या मेजवानीने आम्ही उभयता त्यांच्याकडे ओढले गेलो. नंतर यांच्या ग्रंथाचे प्रकाशन सज्जनगड क्षेत्र येथे झाले. त्यालाही आम्ही हजेरी लावली. यानंतर याच विभुतिमत्त्वाच्या चरणी आम्ही उभयता नतमस्तक झालो. त्यांचे शिष्यत्व स्वीकारले.

वाणी आणि लेखणी हे दोन्ही यज्ञ त्यानी समर्थपणे वापरले आणि चालवले. श्री समर्थ म्हणतात, 'जे न देखे रवी ते देखे कवी।।' या वचनानुसार मनोबोध, दासबोध, आत्माराम या ग्रंथांकडे पाहण्याची नवदृष्टी डॉक्टर काकांनी दिली. त्यात दडलेल्या अर्थाची जाण दिली. संत वाङमय, वेदांत शास्त्र सन्मुख ठेवून जीवन कसे आचरावे, याचा वस्तुपाठ दिला. जीवनात सकारात्मक दृष्टी बरोबर नामरूप दिसतच राहणार. जे दिसते त्याचा बोध घेणे आणि त्या पाठीमागे असणाऱ्या तत्वाचे सातत्याने चिंतन करणे, ही नियमित करण्याची गोष्ट आहे. याला समर्थ म्हणतात,'सावध साक्षेपी आणि दक्षें तया तात्काळची मोक्षें'. हा सर्वच बोध ज्यांनी आपल्या ग्रंथातून वाचकांच्या हृदयी बिंबवला ते परमपूज्य डॉक्टर काका.

परमपूज्य डॉक्टर काका आपल्या काव्यातून ते तत्त्वज्ञानच सांगतात. जीवन 'अळवावरचे पाणी सदाची गावी जीवनात या आनंदाची गाणी' हे आनंदाचे तत्त्वज्ञान ते अखंड सांगत आलेत. यासाठी शंकराचार्यांचे तत्त्वज्ञान, माया, अधिष्ठान

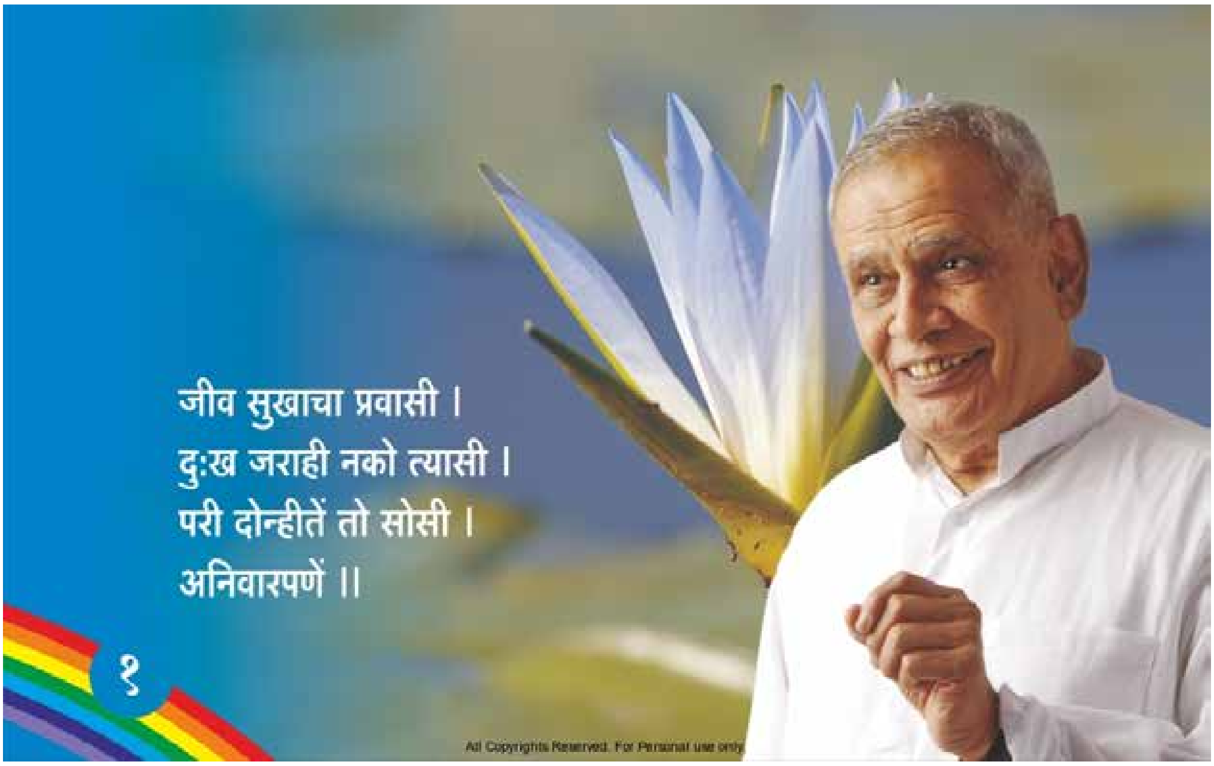

अध्यस्त समजून घेऊन बाधितान्वृत्तीने जीवन कंठीत करणे हा यांचा बोध आहे. बहिरंगात ज्ञानोत्तर भक्ती तर अंतरंगात प्रेमलक्षणाभक्ती हवी. असा साधा बोध हे सहज करतात. असे आगळे वेगळे लेखक, कवी यांची वाणी परतत्वाला स्पर्श करूनच येते. ज्यामुळे वाचकाच्या अंतरातील विकारांचे निराकारण होऊन, तो चित्तशुद्धीच्या प्रवासाकडे निघतो. हा प्रवास ईश्वर कृपेनेच होतो. ईश्वरच त्याचा पाठीराखा होतो. तोच गंतव्य स्थाना पर्यंत पोहोचवतो. भक्ती, श्रद्धा, त्याचे देणे त्याचेच चरणी समर्पित करून शब्दांना विराम देते.

।। हरी ओम तत्सत्।।

लडाख ते नाशिक: प्रेरणेचा प्रवास

amhb H bH Uu

आपल्याला जीवनात अनेक जण भेटतात; काहींचा ठसा क्षणभरापुरता उमटतो, तर काही जण मनावर कायमचा प्रभाव टाकतात. माझ्या आयुष्यात अशी अमीट छाप पाडणारे व्यक्तिमत्त्व म्हणजे लडाखमधील सुप्रसिद्ध सामाजिक कार्यकर्ते आणि शैक्षणिक सुधारणांचे प्रणेते श्री. सोनम वांगचुक.

३१ मे २०२५ रोजी, “Sustainability - Blueprint for a Better Tomorrow” या विषयावर इन्स्टिट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकाउंटंट्स ऑफ इंडिया, दुबई येथे एक सत्र आयोजित केले होते. तेथे मला सोनम वांगचुक यांना प्रत्यक्ष ऐकण्याची संधी मिळाली. त्या काही तासांच्या संवादाने माझ्या विचारविश्वात खोलवर बदल घडवून आणला.

लडाखसारख्या कठीण भौगोलिक परिस्थितीत जन्मलेले वांगचुक सर व्यावसायिकरित्या मेकॅनिकल इंजिनिअर असले तरी त्यांचे कार्य त्यापलीकडे आहे. त्यांनी स्थापन केलेले SECMOL (Students' Educational and Cultural Movement of Ladakh) हे पर्यायी शैक्षणिक केंद्र मला सर्वाधिक भावले. पारंपारिक परीक्षेत अपयशी ठरलेल्या विद्यार्थ्यांना त्यांनी आशेचा किरण दिला. पुस्तकांपलीकडे नेऊन, अनुभवातून शिकवले. सूर्याच्या उर्जेवर चालणारी शाळा, स्थानिक संस्कृतीशी जोडलेले अभ्यासक्रम, आणि आत्मविश्वास निर्माण करणारी शिक्षणपद्धती हे सर्व ऐकताना माझ्या डोळ्यांसमोर भविष्याचा एक नवा आराखडा उभा राहिला.

त्यांचे “Ice Stupa” तंत्रज्ञान तर केवळ विज्ञानाचा चमत्कार नाही, तर पर्यावरणाशी साधलेले नाते आहे. हिवाळ्यात पाईपद्वारे पाणी वर नेऊन हिमशिखरे तयार करणे आणि उन्हाळ्यात ते वितळवून गावांना पाणी पुरवणे ही संकल्पना ऐकून मला जाणवले की खरी शाश्वतता म्हणजे निसर्गाशी संघर्ष नव्हे, तर त्याच्याशी ताळमेळ साधणे.

शिक्षणातील Operation New Hope उपक्रमाने लडाखमधील शाळांची दिशा बदलली. स्थानिक भाषेतले अभ्यासक्रम, शिक्षकांचे प्रशिक्षण, गावागावात पालक व समाजाच्या सहभागातून निर्माण झालेल्या समित्या ही खऱ्या अर्थाने सामाजिक क्रांती आहे. हे सर्व ऐकताना माझ्या मनात एकच विचार आला सेलिब्रिटी म्हणजे प्रसिद्धीच्या झगमगाटात राहणारी व्यक्ती नव्हे; तर जी समाजासाठी जगते, समाजाला दिशा दाखवते, तीच खरी सेलिब्रिटी.

त्या क्षणापासून मला स्वतःसाठी आणि समाजासाठी नवा मार्ग सापडला. त्यांच्या कार्यातून प्रेरणा घेऊन मी माझ्या मूळ गावी, नाशिक येथे सामाजिक संस्थेच्या माध्यमातून शैक्षणिक व पर्यावरणविषयक उपक्रम सुरू करण्याचा निश्चय केला आहे. विद्यार्थ्यांना पर्यावरण संवर्धनाची

जाणीव करून देणे आणि वंचित मुलांना अनुभवावर आधारित शिक्षणाची संधी देणे ही माझी छोटीशी सुरुवात आहे.

सोनम वांगचुक यांचे व्यक्तिमत्त्व माझ्यासाठी दीपस्तंभासारखे आहे. त्यांच्या कृतींनी मला शिकवले की बदल हा बाहेरून येत नाही, तो आपणच निर्माण करावा लागतो. माझ्या आयुष्यात ते खरे वलयांकित ठरले आहेत. प्रसिद्धीने नव्हे, तर समाजासाठी घेतलेल्या ध्यासाने.

आधुनिक एकलव्य द्रोणाचार्यांच्या शोधात

IrnmX XenmßS

आजच्या या सोशल मीडियाच्या गजबजलेल्या विश्वात रोज नवे तारे जन्म घेतात. कधी ते क्षणभरच झळकतात, तर कधी एखादा तेजस्वी तारा आपल्याला थोडं थांबायला, विचार करायला भाग पाडतो. सेलिब्रिटी, इन्फ्लुएन्सर्स – हे सारे जण आपल्या दैनंदिन आयुष्यावर नकळत छाप सोडून जातात. आपण त्यांना बघतो, ऐकतो, कधीकधी त्यांच्या विचारांच्या ओघात स्वतःला हरवूनही बसतो. मीही या प्रवाहाला अपवाद नाही. पण प्रश्न असा की, या असंख्य चेहऱ्यांतून कोणती व्यक्ती आहे ज्याने माझ्या जीवनावर कायमचा ठसा उमटवला आहे?

या विचाराने मी लहानपणीच्या आठवणीत रमलो. शाळेत रोज फळ्यावर नवीन सुविचार लिहिला जायचा. आपण तो वाचायचो, मान डोलवायचो, थोडं कौतुक करायचो आणि मग तो दिवस संपल्यावर तो सुविचार विसरून जायचो. आज सोशल मीडियाची परिस्थितीही काही वेगळी नाही. रोज नवे सेलिब्रिटी, नवे इन्फ्लुएन्सर्स समोर येतात; थोड्या वेळासाठी त्यांचा विचार, त्यांची कृत्यं आपल्याला आकर्षित करतात, पण लगेचच विस्मृतीत जातात. या गजबजलेल्या गर्दीत आपण मात्र दिशाहीन एकलव्याप्रमाणे आपल्या द्रोणाचार्यांच्या शोधात भटकत असतो.

या गोंधळातून मात्र माझ्यासाठी एक व्यक्ती सदैव प्रेरणास्थान राहिली आहे 'आशुतोष राणा'. सोशल मीडियाच्या जन्माआधीपासूनच ते प्रगल्भ नट, गंभीर लेखक आणि प्रभावी वक्ते म्हणून ओळखले जातात. माझी त्यांच्याशी पहिली ओळख दूरदर्शनवरील स्वाभिमान या मालिकेतून झाली. तेव्हापासून आजपर्यंत त्यांचा प्रवास मी पाहत आलो आहे आणि त्यांना सातत्याने "follow" करत आलो आहे.

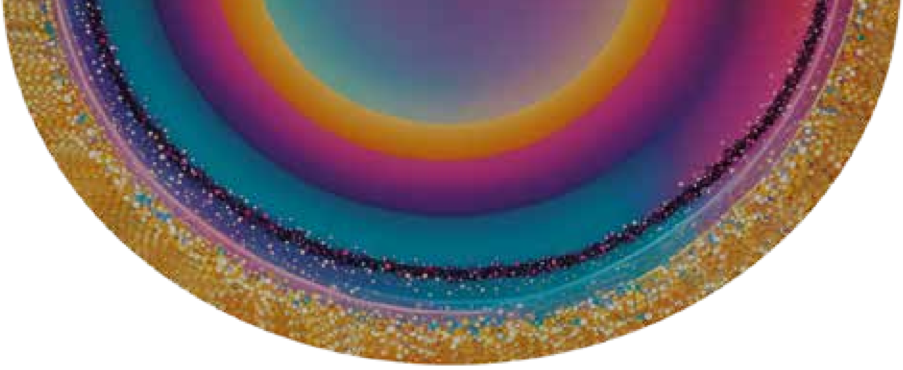

त्यांच्या अभिनयात एक विलक्षण ताकद आहे. त्यांनी साकारलेली पात्रं ही केवळ पडद्यावरची व्यक्तिरेखा न राहता जिवंत माणसं बनून प्रेक्षकांच्या मनावर खोलवर कोरली जातात. विशेषतः खलनायकाच्या भूमिकाही त्यांनी अशा प्रकारे रंगवल्या की त्या भीतीदायक असल्या तरीही वास्तवाचा आरसा दाखवतात. आज त्यांच्या 'हमारे राम' या नाटकाची चर्चा सर्वत्र आहे. रावणाचे पात्र साकारूनही रामाच्या तेजाचा गौरव करण्याची कला हे त्यांच्या प्रतिभेचं सर्वोत्तम उदाहरण आहे.

राणा यांची खरी ओळख मात्र त्यांच्या मुलाखतींमधून, त्यांनी लिहिलेल्या पुस्तकांतून आणि भाषणांतून उलगडते. एवढ्या व्यापात ते वाचन, लेखनासाठी वेळ कसा काढतात, हा प्रश्न त्यांना विचारला गेला तेव्हा त्यांनी दिलेलं उत्तर माझ्या मनात कायमचं कोरलं गेलं, जसं रोजचं अन्न ही आपल्या जीवनाची मूलभूत गरज आहे, तसंच वाचन, लेखन जर आपल्या बौद्धिक भुकेची गरज झाली, तर वेळ काढणं ही अडचण राहत नाही. किती साधा विचार, पण किती गहन! आपण जर आपल्या प्राधान्यांना नीट ओळखलं, तर 'वेळ नाही' ही तक्रार आपोआप नाहीशी होते.

त्यांच्या या विचारांनी मला शिकवलं की खरी शिस्त ही बाह्य नाही तर अंतःकरणात असते. काम कितीही असो, जबाबदाऱ्या कितीही असोत, परंतु जर आपल्याला ज्ञानाची तहान असेल तर आपण त्या पाणवठ्यापर्यंत नक्की पोहोचतो. आज सोशल मीडियावर प्रत्येकजण द्रोणाचार्य व्हायची धडपड करत आहे. पण खरी गरज आहे ती एकलव्यांची जे या दिखाऊ दुनियेला बळी न पडता निष्ठेने साधना करतील. मी मात्र नशीबवान आहे की मला माझे द्रोणाचार्य लाभले, आशुतोष राणा.

तुम्हालाही कधीतरी तुमचे द्रोणाचार्य सापडतील, आणि त्या क्षणी सोशल मीडियाच्या गर्दीतला गोंगाट थांबून तुमच्या आयुष्यात एक नवा सूर उमटेल.

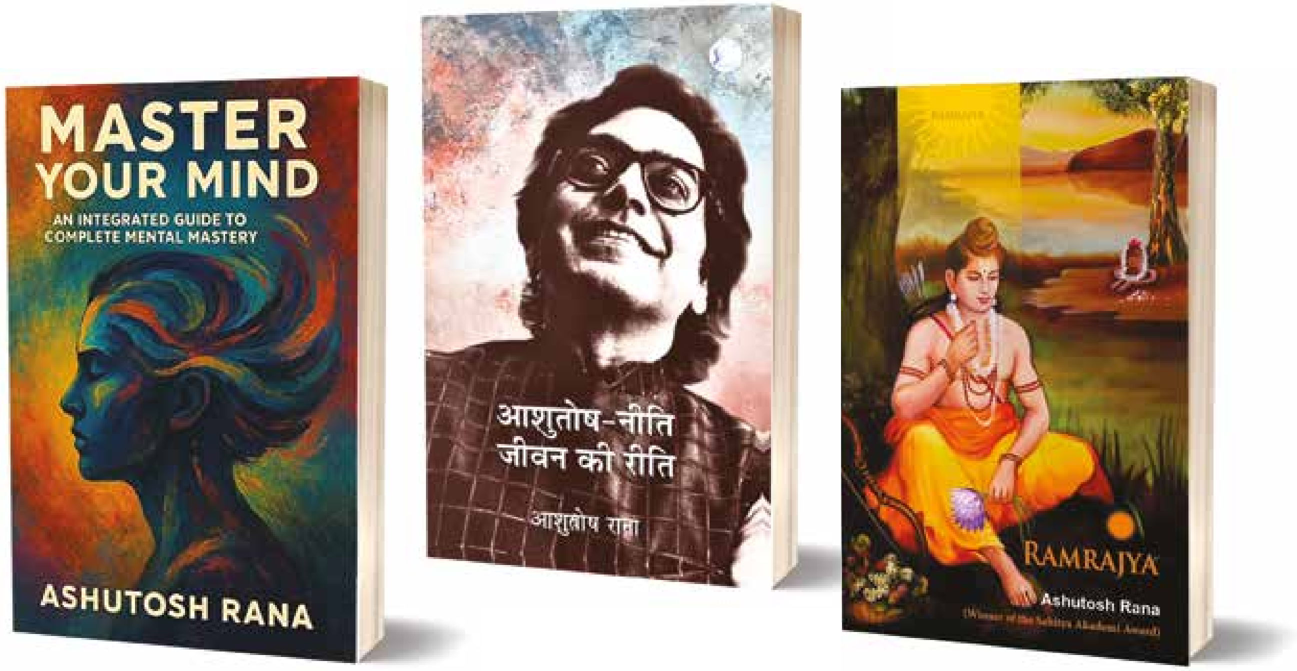

माझ्या जीवनाचे तीन दीपस्तंभ

Y_e gmdV

दिवाळी हा प्रकाशाचा सण आहे, अंधार दूर करून जीवन उजळवणारा. पण खरी दिवाळी तेव्हाच होते जेव्हा आपल्या विचारांना आणि कृतींनाही प्रकाश मिळतो. घर उजळवणारे दिवे जसे काळोख हटवतात, तसेच काही व्यक्तिमत्त्वांचे विचार आपल्याला मार्गदर्शन करतात, दिशा देतात आणि आपल्या आयुष्यातील अंधार दूर करतात. माझ्या जीवनात असे तीन प्रकाशस्तंभ ठरले; महात्मा गांधी, रॉबर्ट कियोसाकी आणि शेख मोहम्मद बिन राशिद अल मकतूम.

gßKfmVZ CJdbbm ‡H$me

माझा जन्म एका निम्न मध्यमवर्गीय कुटुंबात झाला. मुंबईच्या झोपडपट्टयांमध्ये लहानपण गेलं, जिथे निराशा जास्त आणि संधी कमी होत्या. त्या वातावरणात प्रेरणेसाठी फारसा वाव नव्हता; निराशा अधिक होती. मात्र आई-वडिलांच्या कष्टातून आणि स्वतःच्या शिक्षण व मेहनतीतून मी उभा राहिलो. त्या संघर्षातून मी एक महत्त्वाचा धडा शिकलो. जगण्यासाठी लढण्याची हिंमत हेच खरं भांडवल आहे. याच हिंमतीने मला प्रेरणा शोधण्याची आणि पुढे जाण्याची ताकद दिली. ही लढाऊ वृत्ती माझ्या यशाच्या वाटचालीची पहिली पायरी ठरली. पुढे जगण्याच्या पलीकडेही, चांगले काही साध्य करायचे आहे हे समजले. तेव्हाच मी प्रेरणा शोधू लागलो, ती मला मिळाली महान व्यक्तिमत्त्वांच्या विचारांतून, त्यांच्या पुस्तकांतून आणि त्यांच्या कृतींतून.

JmßYrOr - gÀ` Am{U gß`_mM VO

महात्मा गांधींची सत्याच्या प्रयोगांची कहाणी वाचताना जाणवलं की छोट्या छोट्या चुकांतूनही शिकता येतं. त्यांचं साधं आयुष्य, सत्याचा आग्रह आणि संयम ही मूल्यं मला खूप भिडली. प्रामाणिकपणा कधीकधी कठीण वाटतो, पण दीर्घकाळात तोच आत्मविश्वास देतो, हे त्यांच्या आयुष्यातून उमजलं. आज कॉर्पोरेट जगतामध्ये, जिथे प्रलोभने आणि शॉर्टकट्स भरपूर आहेत, तिथे गांधीजींची शिकवण मला नेहमी आठवते. तात्पुरते नुकसान सहन करावे लागले तरी प्रामाणिकपणाने टिकून राहणे, दीर्घकाळात आपल्याला सशक्त करते, हे मी अनुभवले आहे. आज कॉर्पोरेट जगात काम करताना हीच शिकवण माझ्या प्रत्येक निर्णयामध्ये उपयोगी पडते.

am∞~Q> {H$`mgmH$r - Am{WH$ ehmUnUmMm _mJXeH$

कियोसाकींचं 'रिच डॅड पुअर डॅड', हे पुस्तक माझ्या आर्थिक दृष्टिकोनात क्रांती घडवणारं ठरलं. फक्त नोकरीवर अवलंबून न राहता उत्पन्नाचे विविध स्रोत निर्माण करणं हे खऱ्या स्वातंत्र्याचं लक्षण आहे, हे त्यांनी शिकवलं. Money cycle मध्ये अडकून न राहता Passive Income निर्माण करणे हेच खरे आर्थिक स्वातंत्र्य आहे, हे मी शिकलो. Assets-Liabilities मधील फरक, गुंतवणुकीची गरज आणि अनावश्यक खर्च कमी करण्याचं भान - या गोष्टींनी माझ्या आर्थिक नियोजनाला नवा आकार दिला. अजून माझं अंतिम ध्येय गाठायचं आहे, पण योग्य दिशेने टाकलेले पाऊलही मला आत्मविश्वास देतंय.

'रिच डॅड पुअर डॅड' या पुस्तकातून मला पैशाविषयी वेगळा दृष्टिकोन मिळाला. नोकरी व्यतिरिक्त त्यांनी दिलेला Assets आणि Liabilities यातील फरक माझ्या डोळ्यांत अंजन घालणारा ठरला. Real Estate, इक्विटी आणि मौल्यवान धातू यांसारखी मालमत्ता जमविणे आणि अनावश्यक खर्च कमी करणे हेच आर्थिक स्वावलंबनाचे सूत्र आहे, हे त्यांच्या विचारांतून उमजले. या विचारसरणीमुळे माझ्या आर्थिक परिस्थितीत सुधारणा झाली. अजून मी माझ्या अंतिम ध्येयापर्यंत पोहोचलो नाही, तरी या तत्त्वावर टाकलेल्या छोट्या छोट्या पावलांमधून मला परिणाम दिसू लागले आहेत.

e I _mhÂ_X {~Z am{eX - XaÔrMm {Xdm

दुबईचा, वाळवंटातून आधुनिक महानगरापर्यंतचा प्रवास हे शेख मोहम्मद बिन राशिद अल मकतूम यांच्या दूरदृष्टीचं जिवंत उदाहरण आहे. त्यांच्या ''माझ्या लोकांना आजचं उत्तम जीवन मिळायला हवं'' या विचाराने माझ्यावर खोलवर परिणाम केला. हा दृष्किोन मला शिकवतो की, संधी उद्या नाही तर आजच घ्यायला हव्यात. आपल्या कुटुंबाला, समाजाला आणि स्वतःलाही तात्काळ चांगलं आयुष्य देण्यासाठी सातत्याने काम करणं हीच खरी जबाबदारी आहे.

AmÀ_{MßVZ

या तिघांकडून मला जीवनातील परस्परपूरक पण अत्यावश्यक धडे मिळाले

- गांधीजींकडून सत्य आणि संयम
- कियोसार्कीकडून आर्थिक स्वावलंबनाचं शहाणपण
- आणि शेख मोहम्मद यांच्याकडून दूरदृष्टी व तत्परता

याच तत्त्वांनी माझं आयुष्य आकारलं, माझ्या संघर्षाला दिशा दिली आणि मला आजचा मी बनवलं.

माझ्या आयुष्यात ह्या तीन व्यक्तिमत्वांनी कायम मार्गदर्शकाचे काम केले आहे. मी त्यांचा कायम ऋणी आहे.

FOCUS AUTO
OVER 3000 CAR LOVERS TRUST US WITH THEIR CAR
https://www.instagram.com/focusautouae/profilecard
ONE STOP AUTO WORKSHOP

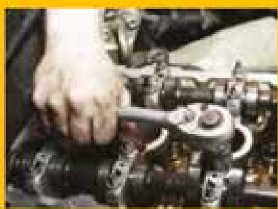
OUR SERVICES
We provide most of the auto services under one roof, thus saving time and money for our customers.
We handle any make & model of American, Asian or European origin cars
Contact us.
W/house 39, 59 Street
DIP 1, Dubai-UAE
Call : Ajay Naik
052-2998358 / 055-5414039
Office Tel: 04-3313053
* TRACK CAR MODIFICATION
* PRE-PURCHASE INSPECTION
* AC system repair
* Brakes, ABS repair
* Engine & Gear repair
* Suspension repair
* Engine Oil service
* 100K Major Service
* Starter and Battery
* Accidents repair
* Painting
* Ceramic Coating

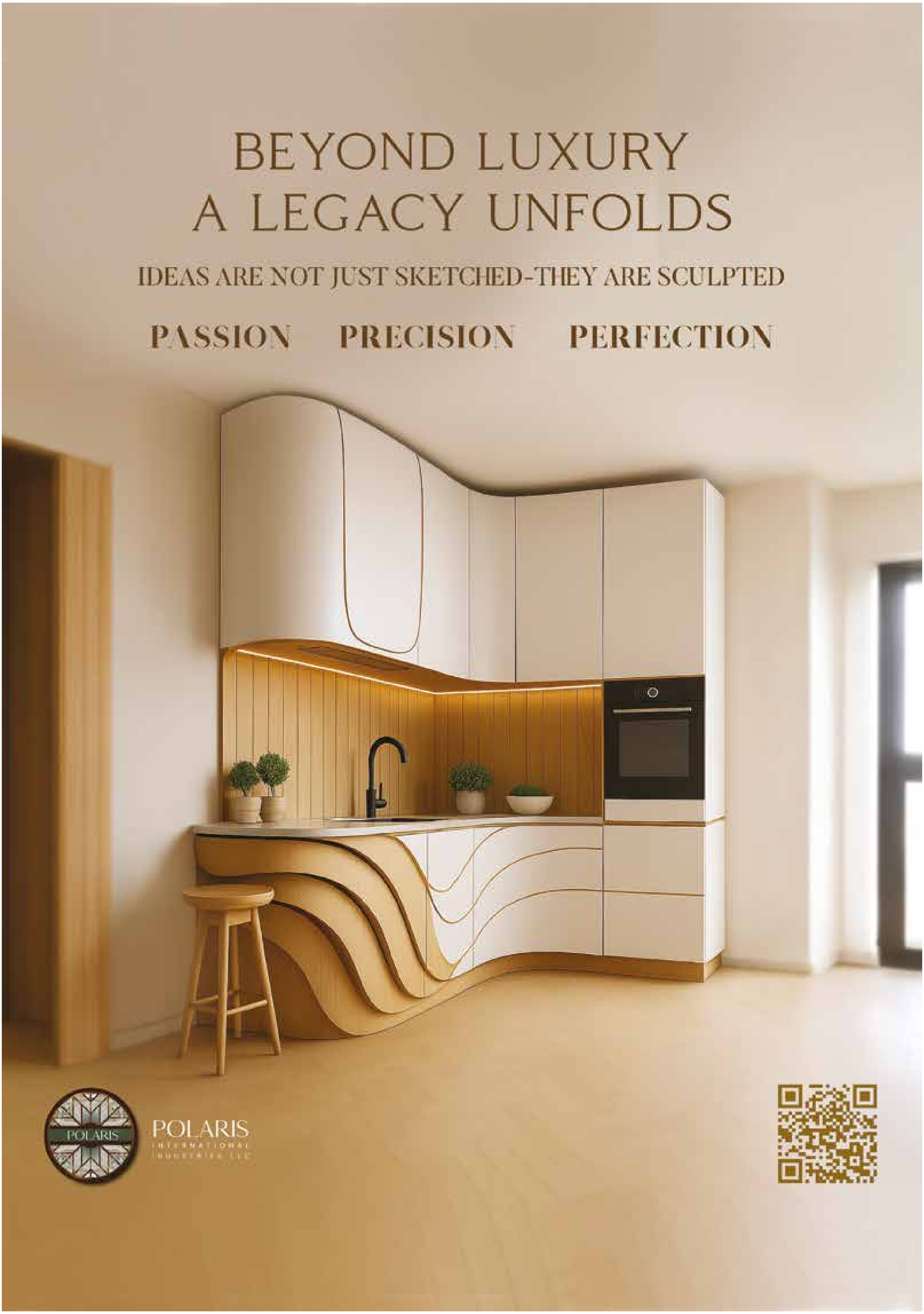

BEYOND LUXURY
A LEGACY UNFOLDS
IDEAS ARE NOT JUST SKETCHED-THEY ARE SCULPTED
PASSION PRECISION PERFECTION
POLARIS
POLARIS
INTERNATIONAL

SAVA HERBALS
wellness for everybody

ADDING LIFE TO LIVES

for a healthier, happier World

At SAVA Herbals, it is our resolve to offer products made with innovative blends of herbs that carry with them not only ancient wisdom but are also suited to evolving health needs of patients and people.

Join us in our journey

to make a difference in the lives of people.

Corporate Office:
SAVA HEALTHCARE LIMITED
Sava House, Lalwani Plaza - B Wing
Sakore Nagar, Viman Nagar, Pune - 411014
Maharashtra, India.

www.savaherbals.com

"V"

रणरणत्या उन्हात 'ते' होतात सावली स्वतः
आणि आपल्यालाही शिकवतात
दुसऱ्यांची सावली व्हायला
न बोलता...
अनेकांची बहरलेली आयुष्ये पाहून
होऊन जातात हिरवेगार..... अंतर्बाह्य
अशा कित्येक 'सावल्या' तयार करण्याची
जबाबदारी पेलतात आनंदाने
वर्षानुवर्षे... न कंटाळता... न थकता
केवळ कृतीतून शिकवण्याची कला
फक्त 'तेच' जाणोत
तेच देतात नवी दृष्टी, अखंड पाठबळ
जागवतात मनात अविरत जिद्द
आत्मविश्वास लढण्याचा आणि भिडण्याचाही
आणि त्यांच्याही नकळत घडवतात
अनेक सक्षम मनं...
नव्या पिढीची सावली होण्यासाठी.....
हाती घेतलेला हा वसा मग
मनामनांत रुजत जातो
आणि अवघी आयुष्याची वाट सुकर होऊन जाते.

{dXbm nam{hV

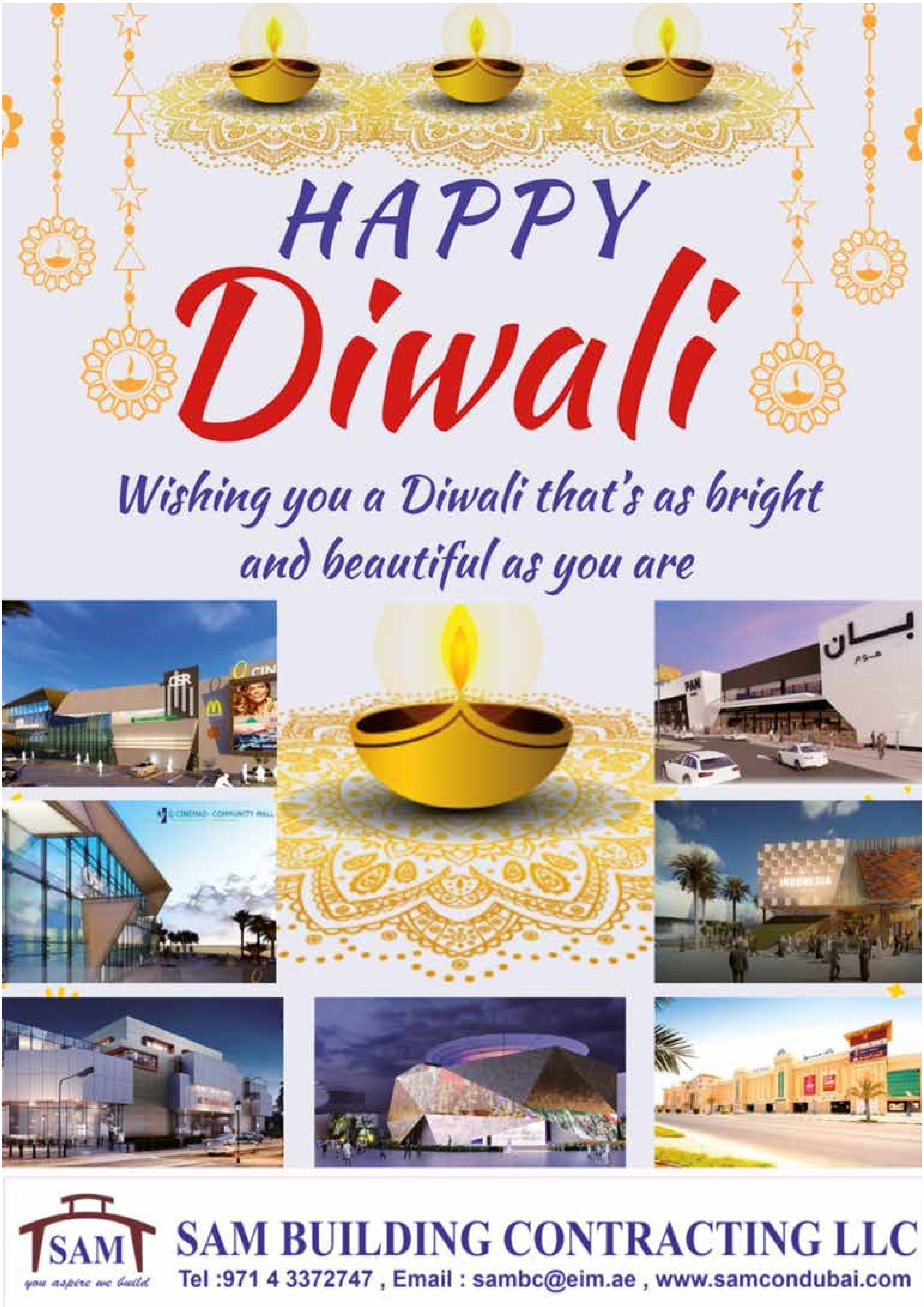
HAPPY
Diwali
Wishing you a Diwali that's as bright
and beautiful as you are
SAM
you aspire we build
SAM BUILDING CONTRACTING LLC
Tel :971 4 3372747 , Email : sambc@eim.ae , www.samcondubai.com

गुरूने दिला ज्ञानरूपी वसा, आम्ही चालवू हा पुढे वारसा ।।

S›m∞. CÎH$m gm_ßV H$U~a

गुरूने दिला ज्ञानरूपी वसा, आम्ही चालवू हा पुढे वारसा,
तुम्ही सूर्य आम्हा दिला कवडसा, आम्ही चालवू हा पुढे वारसा.

अनुभवातून माणूस शिकत असतो परंतु आईवडील, गुरूजनांनी दिलेल्या संस्कारांच्या बाळकडूवर त्याची जडणघडण होत असते. हा संस्कारांचा पाया जितका मजबूत असेल तितकीच त्यावरची मानवी मनाची इमारत भक्कम उभारली जाते. मग कितीही वादळवारे आले तरीही ती इमारत डगमगत नाही.

अशाच एका गुरुविषयी आज मी तुम्हाला सांगणार आहे. त्यांनी दिलेल्या शिकवणीचा, केलेल्या बहुमुल्य मार्गदर्शनाचा माझ्या जीवनावर अमीट ठसा उमटला आहे.

माझ्या गुरू आहेत, प्रसिद्ध डॉक्टर वसुमती मधुकर दिवेकर, M.D.Anaesthesia. आज त्या ९४ वर्षांच्या आहेत. मुंबईतील नायर रुग्णालयात ॲनेस्थेशिया विभागाच्या प्रमुखपदाचा कार्यभार त्यांनी अनेक वर्षे कौशल्यपूर्वक सांभाळला. निवृत्तीनंतर वयाच्या ५९ व्या वर्षी डी. वाय. पाटील येथे ॲनेस्थेशिया विभागाच्या प्रमुखपदी असताना त्यांची माझी पहिली भेट झाली. सडसडीत बांध्याच्या गोऱ्यापान मॅडमचं व्यक्तिमत्व प्रभावशाली आहे. त्यांचं बोलणं अत्यंत मृदू, शांत आणि आश्वासक आहे. त्यांची साधी राहणी आणि उच्च विचारसरणी समोरच्यावर पटकन छाप पाडते. जात्याच हुशार आणि गाठीशी प्रचंड अनुभव असल्याने मॅडमचे सान्निध्य म्हणजे ज्ञानाचे मोठं भांडार. जणू माहितीचा encyclopedia च. कोणत्याही शंकेचे निरसन त्या सहज सोप्या शब्दांत करतात. समोरच्याचं म्हणणं नीट पूर्ण ऐकून घेणे, त्याला बोलतं करुन निर्णय घेण्यास तयार करणे, कोणतीही जबाबदारी पुढे येऊन धडाडीने स्विकारणे ही त्यांची गुणवैशिष्ट्ये. हॉस्पीटलच्या स्टाफची त्या आत्मियतेने विचारपूस करत. सर्जनबरोबर वावरताना, पेशंट बद्दल निर्णय घेताना आत्मविश्वासाने बोलत. पेशंटला, त्याच्या नातेवाईकांना धीर देत. एखादी गुंतागुंतीची केस असेल तर पेशंटला, त्याच्या नातेवाईकांना विश्वासात घेऊन ठामपणे स्पष्ट शब्दांत परिस्थितीची कल्पना देत. आम्ही आमचे सर्व प्रयत्न करीत आहोत, घाबरु नका असा प्रेमळपणे दिलासा देत.

एम. डी. झाल्यानंतरची माझी ही पहिलीच नोकरी होती. आतापर्यंत शिकत असताना, काम करताना होणाऱ्या चुका सांभाळून घ्यायला वरिष्ठ हजर होते. पण वरिष्ठांशिवाय काम करण्याचा हा माझा पहिलाच अनुभव होता. ॲनेस्थेशिया दिल्यानंतर रुग्णाचे सर्व अवयव बेशुद्धीत कार्यरत ठेवण्याची आणि तो शस्त्रक्रियेनंतर पूर्ण शुद्धीत येण्यापर्यंतची जबाबदारी केवळ आणि केवळ माझीच असते. रुग्णाचे नातेवाईक त्याच्या आयुष्याची जोखीम माझ्यावर सोपवून निर्धास्तपणे waiting room मध्ये जातात. अशा कसोटीच्या वेळी डॉक्टर दिवेकर मॅडमची शिकवण अगदी दीपस्तंभा सारखी मार्गदर्शन करायची.

पेशंटच्या नातेवाईकांशी कसे बोलावे, आपल्या बरोबर काम करणाऱ्यांचा आदर कसा राखावा, सर्जन्सना कसे हाताळावे अशा अनेक बारीकसारीक गोष्टी डॉक्टर वसुमती मॅडमनी मला शिकवल्या. सगळ्यात महत्वाचं म्हणजे सर्जन आणि शस्त्रक्रियेदरम्यान घडणारी गुंतागुंत anaesthesialogist ने शांतपणे कशी हाताळावी हे मी त्यांच्याकडूनच शिकले. आयुष्यात येणाऱ्या समस्यांना कसे सामोरे जावे हे माझ्या आईसारखेच सांगणारी दुसरी व्यक्ती म्हणजे आदरणीय डॉक्टर वसुमती दिवेकर होय.

माणूस आजन्म शिकतच असतो. शिकण्याला वयाचं बंधन नसतं, फक्त शिकण्याची जिद्द मनात असावी लागते. याचं उत्तम उदाहरण म्हणजे आमच्या डॉक्टर मॅडम. दादर ते घाटकोपर असा रोजचा २० किलोमीटरचा प्रवास करावा लागे म्हणून मॅडमनी वयाच्या ६०व्या वर्षी मुंबईसारख्या प्रचंड गर्दीच्या शहरात कार चालवण्याचे यशस्वी प्रशिक्षण घेतले.

कसोटीच्या क्षणी विचलित न होता कसे तोंड द्यावे हे मी त्यांच्याकडूनच शिकले. त्याचं असं झालं, एके वर्षी गणपती आगमना दरम्यान त्यांच्या यजमानांना अर्धांगवायूचा झटका आला आणि त्यांना रुग्णालयात दाखल केले गेले. त्याच दिवशी त्यांच्या घरी गणपतीची स्थापना करायची होती. मॅडमनी चटकन निर्णय घेतला आणि मला रुग्णालयात थांबायला सांगून त्या घरी गेल्या. गणपतीची पूजा करून यजमानांच्या सेवेसाठी रुग्णालयात तीन तासांत हजर झाल्या. त्यावेळी अमेरिकेत असलेला त्यांचा मुलगा मुंबईला येण्याचं म्हणत होता, परंतु मॅडमनी त्याला प्रेमळपणे दटावले, 'तू आता येऊ नकोस. बाबा घरी आल्यावर तुझी गरज आहे, तेव्हा ये.' मनाचा तोल न ढळू देता तो आणीबाणीचा प्रसंग त्यांनी मोठ्या धैर्याने सांभाळला होता. त्यावेळी मी मनोमन त्यांना साष्टांग दंडवत घातला.

मॅडमच्या सहवासात प्रत्येक दिवशी मी काहीना काही शिकत होते. त्यांची शिकवण मनाच्या तळाशी झिरपत होती आणि मला समृद्ध करत होती.

काही वर्षांपूर्वी मला अपरिहार्य कारणांमुळे नोकरी सोडावी लागणार होती. माझ्या मनाची द्विधा अवस्था झाली होती. त्यावेळी मॅडमनी मला मोलाचा सल्ला दिला.'तू नोकरी सोडू नकोस. आलेली अडचण काही दिवसात निघून जाईल. बाहेरच्या जगात बघ कितीतरी माणसं त्रासात जगत आहेत. त्यांच्या त्रासापुढे तुला तुझा त्रास कमीच वाटेल. नोकरीत असशील तर कामात वेळ निघून जाईल आणि तुझे मनही रमेल.' त्यांच्या बोलण्याने मनाला उभारी आली आणि नोकरी न सोडता मी आलेल्या अडचणींवर मात केली.

आज माझ्या यशस्वी करीअरचे श्रेय माझ्या श्रेष्ठ गुरुवर्य डॉक्टर वसुमती दिवेकर यांना जाते. त्यांची विचारसरणी माझ्यासाठी नेहमीच प्रेरणादायी ठरली आहे. त्यांच्या मनात माझ्याविषयी असलेली आपुलकी, काळजी, मायेची ऊब मला नेहमीच जाणवत राहिली आहे. अशा या वंदनीय गुरुंना माझे शतशः नमन.

गुरुर्ब्रम्हा गुरुर्विष्णू गुरुर्देवो महेश्वरः।
गुरुः साक्षात परब्रह्म तस्मै श्रीगुरवे नमः।।

मला भेटलेले सेलिब्रिटींचे सेलिब्रिटी

ghmg H$mß~ir
A`j, _hmamÔ _ßS i X~B,
१९७८-७९

१९८५. स्थळ दुबई.
पं. भीमसेन जोशींना महाराष्ट्र मंडळ, दुबईच्या कार्यक्रमांसाठी आम्ही दुबईला बोलावले होते. एके दिवशी संध्याकाळी गप्पा मारता मारता भीमसेनजी म्हणाले, ''आशा दुबईत आली आहे ना? आणि आता तिचा कार्यक्रम आहे ना? मला जायला आवडेल.'' लगेच मी त्यांना घेऊन निघालो. दुबईच्या अल नासर लिजर लँडमध्ये आशाताईंचा कार्यक्रम होता. आम्ही तिथे पोहोचलो, तेंव्हा कार्यक्रम चालू होऊन बराच वेळ झाला होता. सर्व दरवाजे बंद झाले होते. आम्ही दोघे पुढच्या दरवाज्याजवळ गेलो. तेंव्हा तिथे एक पाकिस्तानी माणूस पुढे आला आणि त्याने भीमसेनजीं पुढे चक्क लोटांगण घातले आणि म्हणाला ''मैं मोहम्मद रफी साबका भाई हूं, मैं यहाँ काम करता हूं.''

दरवाजा उघडून त्यानेच आम्हाला आत नेले. अगदी स्टेजच्या पुढूनच आम्ही आत जात होतो. समोर पूर्ण भरलेला प्रेक्षकवर्ग. त्यावेळी नेहमीप्रमाणे दुबईत इंडियन कम्युनिटी मध्ये दोन वर्ग होते. गरीब आणि श्रीमंत. गरीब म्हणजे इंजिनिअर, आर्किटेक्ट व अकाऊंटंट. त्यांच्या बायका सोन्याने मढलेल्या. आणि श्रीमंत म्हणजे बिझनेस कम्युनिटी, त्यांच्या बायकांना अंगावर सोनं घालायला लाज वाटायची. त्या फक्त डायमंड्स घालायच्या. आपण गरीब लोकं त्यांना हिरे म्हणतो. तर सबंध प्रेक्षागृहात हिरे चमचम करत होते. स्टेजवर आशाताई आणि त्यांचा २५ जणांचा वाद्यवृंद. दम मारो दम हे गाणं अगदी रंगात आलं होतं. सर्वजण बेभान होऊन नाचत होते. आणि ह्या सगळ्या रंगबिरंगी वातावरणात आम्ही दोघे साध्या सदरा लेंग्यात स्टेजच्या समोर मध्यभागी येऊन पोहोचलो होतो. अचानक आशाताईच्या लक्षात आलं की हे भीमसेनजी आले आहेत. ताबडतोब त्यांनी गाणं थांबवलं. आपल्या साथीदारांना हात वर करून थांबायला सांगितलं. आणि म्हणाल्या, ''मेरे संगीत के दुनिया के भगवान यहां आये हैं. उनका आशिर्वाद लिये बिना मैं गा नहीं सकती'' आणि स्टेजवरून उतरुन त्या खाली आल्या. भीमसेनजींच्या पाया पडून, आम्हाला पुढच्या सोफ्यावर बसवून त्या स्टेजवर गेल्या.

माझ्या सेलिब्रिटीचे 'सेलिब्रिटी' बघून मी अवाक झालो.
आज ४० वर्षे झाली तरी पण हा अद्भुत अनुभव माझ्या डोक्यात अजूनही तसाच ताजा आहे.

VISHWASHANTI
GURUKUL
WORLD SCHOOL

MIT VISHWASHANTI GURUKUL WORLD SCHOOL

Give Your Child the Best of Both Worlds — Indian Values, Global Success!

GRADES 1 TO 12

Ranked among the top IB schools in India

Direct flight from Dubai to Pune

Top Global University Placements

Students from 35+ countries

The First Choice for Global Families
Trusted by Indian, NRI, and expatriate parents for world-class education and holistic development.

ADMISSIONS OPEN FOR 2026-2027

Free counselling session for Maharashtra Mandal Dubai Parents

Scan the QR Code to Join - Limited Seats Available!

For more info contact:

+91-9271567272

www.mitgurukul.com

admissions@mitgurukul.com

वलय म्हणजे नेमकं काय?

_Yam dbUH$a

आपल्या आयुष्यातील वलयांकित व्यक्ती कोण? यावर लिहावं असा प्रस्ताव महेशजींनी समोर ठेवला. सर्वप्रथम या विषयावर अनेकांनी लिहिल्यावर एक छानशी यादी तयार होईल चांगल्या विचारांची, चांगल्या नावांची या कल्पनेनं छान वाटलं, परंतु अनेक वर्षं वलयाच्या रिंगणात असल्याने पुष्कळदा हा प्रश्न मला विचारला जातो आणि काळानुरूप, अनुभवातून याच प्रश्नांची माझीच वेगवेगळी उत्तरं तयार होत गेलेली मी पाहिली आहेत. शिवाय आम्ही तथाकथित वलयांकित यादीत मोडतो त्यामुळे अनेकदा दुसऱ्या बाजूला उभं राहण्याची वेळ येते म्हणून वाटलं जरा वेगळ्या दृष्टीने या विषयाचा विचार करून पहावा.

अनेक वर्षे काम केल्यानंतर आता हे वलय म्हणजे नेमकं काय? कशाने येतं? कशाने टिकतं? आणि कशाने जातं? हे सगळं प्रत्यक्ष डोळ्यांदेखत पाहिलं आहे. कुठल्याही पद्धतीचं वलय आपल्याभोवती असणं आपल्याला आनंद देतं, महत्व देतं आणि आपला अहं सुखावतो. अर्थात तशी प्रतिमा तयार करण्यासाठी मेहनतही करावी लागते. परंतु अनेकदा मोह घालणारा भास असतो तसं हे वलय असतं. बहुतांशी ते थोडं उथळ आणि तात्पुरतं असल्याचं जाणवतं. यात बाह्य सौंदर्य, वैयक्तिक गौरव याला महत्त्व दिलं जातं आणि त्यामुळे सत्यता किंवा अर्थाचा शोध घेण्यासाठीचा खोल प्रयत्न केला जात नाही.

तसंच आपल्यावर त्या त्या काळात त्या त्या वयात आणि त्या त्या परिस्थितीत वेगवेगळ्या गोष्टींचा माणसांचा प्रभाव पडत असतो, त्या त्या क्षणी तो आपल्याला खूप काही देऊन जातो. उमेद, आधार, दिशा. आपल्या आयुष्यात आपल्या प्रवासातले ते विशिष्ट काळापुरते साथीदार, दिशादर्शक म्हणून भूमिका बजावतात. जे मिळतं ते घेऊन, त्यात फार न अडकता पुढच्या वाटेवर पुढच्या दिशेने चालतं राहणं योग्य असतं. आधी आपल्यावर ज्या व्यक्तीचा प्रभाव पडताना दिसतो कालांतराने ते चित्र बदलूही शकतं. आयुष्यभर ज्यांचा प्रभाव असावा किंवा रहावा अशी मंडळी मोजकीच असतात.

ज्यावेळेला माझ्याकडे कोणी वलयांकित प्रभाव म्हणून पाहतं तेव्हा मी स्वतःकडे कशी पाहते हे महत्त्वाचं असतं आणि अशा वेळेला माझ्या आईने दाखवलेली दिशा किंवा आईने दिलेला सल्ला मला मोलाचा वाटतो. आई म्हणते, आपल्या व्यक्तिरेखांचा प्रभाव आपल्यावर होत असतो. चांगल्या गोष्टींचा परिणामही होतो तसाच वाईट गोष्टींचाही होऊ शकतो. संवेदनात्मक, भावनिक परिणाम होत राहतो, अशा वेळेला तुम्ही माणूस म्हणून काय वागता, काय आहात हे मोलाचं असतं. तुमची खरी प्रतिमा तुम्हाला कशी असणं योग्य वाटतं? तुम्ही माणुसकी कशी जपता? या सगळ्या गोष्टी महत्त्वाच्या ठरतात. त्याकरिता तुमची जडणघडण, तुम्ही काय वाचता? काय पाहता? काय ऐकता? हे सगळं महत्त्वाचं असतं. तसंच तुमच्या आजूबाजूची माणसं मग मित्र-मैत्रिणी असो किंवा नातेवाईक असो किंवा व्यावसायिक लागेबंध असो ते सुद्धा तेवढेच महत्त्वाचे ठरतात. दुसऱ्याच्या आयुष्यात आपण काय पेरतो हे तुमच्या स्वतःच्या व्यक्तिमत्त्वाच्या

पेरणीवर अवलंबून असतं. म्हणूनच मग आज मी ज्या ठिकाणी उभी आहे तिथे माझ्यावर परिणाम झालेल्या काही व्यक्तींचा उल्लेख करावासा वाटतो. सर्वात प्रथम माझे आजी–आजोबा, आई–बाबा, माझ्या दोघी बहिणी. कला क्षेत्रातली वेलणकरांची माझी तिसरी पिढी. ममतेचं, आत्मीयतेचं, माणुसकीचं, शिक्षणाचं, अभिनयाचं, चांगुलपणाचं, कष्टाचं, मेहनतीचं, कलेचं, आदराचं, विश्वासाचं वलय मला यांच्याकडून मिळालं. माझा नवरा अभिजीत झगमगाटाच्या क्षेत्रात असून कुठलाही वरवरचा प्रभाव स्वतःवर कधीच पडू न देणारा. प्रत्येक गोष्टीकडे चौकस नजरेने पाहणारा आणि शांततेने कठीण गोष्टींना सोपं करणारा. आयुष्यभर ज्यांच्या वलयामध्ये रहायला आवडेल असं माझं कुटुंब

तसंच माझी मैत्रिण समीरा, हुशार तर आहेच पण विनयशील आणि देणारा हात असणारी आहे. तिच्या सानिध्यात फक्त श्रीमंत होऊ शकतो. आणि मोठी नावं घ्यायची झाली तर लता मंगेशकर, यांच्याकडून वेगवेगळ्या कठीण परिस्थितींना सामोरे जाऊन, खोट्या जगतात राहूनही आपल्या कामातलं पावित्र्य टिकवणं शिकण्यासारखं आहे. क्रीडा हे माझं आवडतं क्षेत्र. टेनिसपटू रॉजर फेडरर कडून शांत स्वभाव, एकाग्रता शिकण्यासारखी आहे. तसं शाहरुख खान कडून स्वतःभोवती कितीही मोठ्ठं वलय असलं तरी स्वतःच्या भाषेवर स्वतःच्या व्यक्तिमत्त्वावर काम करत राहणं हे शिकण्यासारखं आहे.

तसंच मधुरव: बोरू ते ब्लॉग हे नाटक आणि youtube वाहिनीवरील इनक्रेडिबल मराठी आणि इंटरनल मराठी हे सगळं करत असताना अनेकांची मला नव्याने ओळख झाली. मी त्यांचं संपूर्ण लेखन वाचलं असं नाही परंतु त्यांची तोंड ओळख होणं यावरून सुद्धा प्रत्येक माणसाचा त्यांच्या कार्याचा प्रभाव पडत असतो. आपली मराठी भाषा, आपलं मराठी साहित्य, आपली मराठी संस्कृती यांचे अनेक पैलू पाहायला मिळतात. ते आपलं आयुष्य श्रीमंत करतात. आयुष्याच्या प्रत्येक टप्प्यावर या सगळ्यांची छाप अप्रत्यक्षपणे आपल्यावर पडत असते. आणि हेच संचित आपण आपल्या पुढच्या पिढीला देत असतो. त्यामुळे वलय म्हणजे नेमकं काय? वलयांकित माणसं म्हणजे नेमकी कोण? याचा पुनर्विचार व्हायला हवा. उपरी प्रदर्शन नसून खोल जाऊन परिणाम करणारा ज्ञानाचा वसा असणारा आणि आपुलकीचा, माणुसकीचा गंध असणारा प्रभाव असणं, हे निखळ वलय असतं, तेच शेवटपर्यंत टिकतं.

हास्यसम्राटाची खरी ओळख

_ZmO HbHUu

मे २०२३ मध्ये महाराष्ट्र मंडळाने जाहीर केलं की स्थानिक कलाकारांना घेऊन महानायक अशोक सराफ यांनी साकारलेल्या भूमिका आणि सुपरहिट गाण्यांवर 'बहुरूपी हास्यसम्राट अशोक सराफ' असा एक कार्यक्रम करायचा आहे. आणि विशेष म्हणजे त्या कार्यक्रमाला स्वतः श्री. अशोक सराफ आणि त्यांची पत्नी निवेदिता सराफ हे प्रमुख पाहुणे म्हणून येणार होते. त्यांच्या समोर आपली कला सादर करण्याची संधी मिळणार या कल्पनेनं माझ्या अंगात प्रचंड उत्साह निर्माण झाला. मला अभिनयाची आणि नृत्याची आवड असल्याने मी लगेच त्या गटात सहभागी झालो आणि ठरल्याप्रमाणे आमच्या तालमी सुरू झाल्या. प्रत्येक कलाकाराचं स्वप्न असतं, अशोक सराफ यांच्या सारख्या महानायकासमोर आपली कला दाखवावी, त्यांना प्रत्यक्ष पहावं, हस्तांदोलन करावं आणि एक तरी छायाचित्र काढावं.

शेवटी तो मुख्य दिवस उजाडला. दुपारी आम्ही कलाकार मेकअप आणि वेशभूषेची तयारी करत असताना बातमी मिळाली की अशोक सराफ आणि त्यांची पत्नी आले आहेत. मनात थोडी धाकधूक होती, पण तेवढाच आनंदही होता, त्यांना प्रत्यक्ष पाहायचा. कार्यक्रम सुरू होण्यापूर्वी मला Green Room मध्ये त्यांना भेटायची थोडी संधी मिळाली. मनात प्रश्न खूप होते, पण संवाद कुठून सुरू करू, याचा गोंधळ होता. मी औपचारिकतेत राहून बोलायला सुरुवात केली. पण ते मात्र अगदी सहज, आपुलकीने, कुठलाही अभिनिवेश न दाखवता माझ्याशी गप्पा मारत होते. वेळ कमी असल्याने जास्त बोलता आलं नाही, पण त्या छोट्याशा भेटीतही मी मनोमन आनंदित झालो.

तिसरी घंटा वाजली, पडदा उघडला आणि कार्यक्रम सुरू झाला. अशोक मामांच्या सुपरहिट गाण्यांवर नृत्य झालं, त्यांची प्रसिद्ध विनोदी दृश्ये रंगवली गेली, तसेच सूत्रसंचालकांनी त्यांच्याशी रंगतदार गप्पा मारल्या. अशा रीतीने तीन तास कधी संपले कळलंच नाही. प्रेक्षकांनी टाळ्यांचा कडकडाट करून आम्हा सगळ्यांचं कौतुक केलं. स्वतः

अशोक सराफ यांनीही आमच्या अभिनयाचं भरभरून कौतुक केलं. त्या तीन तासांत त्यांचा प्रदीर्घ आणि वैभवशाली कारकिर्दीचा अनुभव आमच्यापर्यंत पोचला, पण आश्चर्य म्हणजे त्यांच्या वागण्यात कुठेही गर्व किंवा अहंकार जाणवला नाही. उलट एक खरीखुरी कलाकाराची ओळख, म्हणजे साधेपणा काय असतो याचा प्रत्यय आला.

कार्यक्रमाची सांगता झाली आणि आम्हाला वाटलं आता घरी जायचं. पण आमच्या गटात संदेश आला की सराफ दांपत्य सर्व कलाकारांसोबत स्नेहभोजन करणार आहेत. माझ्या आनंदाला पारावार उरला नाही. त्यांच्यासोबत खाजगी वातावरणात वेळ घालवण्याची संधी मिळणार होती आम्ही सगळे एका सहकाऱ्याच्या निवासस्थानी जमलो.

तिथे आम्ही सगळे कलाकार जणू काही एका खास कौटुंबिक मेळाव्यात एकत्र जमलो होतो. प्रत्येकाच्या चेहऱ्यावर उत्सुकतेचं आणि आनंदाचं विलक्षण मिश्रण होतं. जेवणापेक्षा जास्त आमच्या मनातली भूक होती ती त्यांच्यासोबत काही क्षण घालवण्याची. आम्ही हळूहळू त्यांच्या भोवती जमलो, अगदी लहान मुलं शाळेतल्या आवडत्या गुरूभोवती बसतात तसंच. वातावरणात एक वेगळाच आत्मीयतेचा साज होता. कोण काय विचारेल, कोणत्या किस्स्याला उत्तर मिळेल, या उत्सुकतेनं सगळ्यांचे डोळे चमकत होते. डोक्यात आलेला प्रत्येक प्रश्न आम्ही उत्साहानं विचारत होतो आणि त्यांनीही त्या प्रत्येक प्रश्नाला संयमाने, हसतमुखाने आणि किस्स्यांनी रंगवून उत्तर दिलं. कधी मधेच एखादी विनोदी टिप्पणी करून त्यांनी वातावरण अजून हलकंफुलकं केलं. त्याक्षणी असं वाटत होतं की आपण एखाद्या दिग्गज कलाकारासोबत नाही, तर आपल्या जवळच्या मित्रासोबत किंवा कुटुंबातील ज्येष्ठांसोबत गप्पा मारतो आहोत.

त्या रात्री त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाने मी अक्षरशः मंत्रमुग्ध झालो आणि खरा कलाकार कसा असावा याचा साक्षात्कार मला झाला.

आज माझ्या दैनंदिन आयुष्यात, कुठेही लोकांशी वागताना, त्यांचा हा धडा कायम माझ्यासोबत असतो. माणूस मोठा होणं म्हणजे केवळ यश, कीर्ती किंवा प्रसिद्धी नव्हे; तर त्याच्यासोबत साधेपणा, आपुलकी आणि विनम्रता घेऊन वावरणं हेच खरं मोठेपण आहे हे मला अशोक सराफ यांनी आपल्या वागण्यातून शिकवलं.

या जन्मावर, या जगण्यावर

gm. Mmhb _ i H$a

'या जगण्यावर, या जन्मावर, शतदा: प्रेम करावे ......'
प्रसाद हे गाणे म्हणत असताना बघून दुबई इंडियन कॉन्सुलेट मध्ये बसलेल्या कित्येक प्रेक्षकांच्या डोळ्याच्या कडा पाणावल्या. काहींना अश्रू अनावर झाले. नकळत प्रसादसाठी देवाकडे करुणा भाकली गेली. प्रसाद मात्र हसऱ्या चेहेऱ्याने गातच राहिला. महाराष्ट्र मंडळ दुबईच्या २००३-२००४ ह्या कमिटीवर काम करीत असताना मी काही सोनेरी क्षण अनुभवले त्यातलाच हा एक क्षण... कधीही विसरता न येणारा!

तसं बघायला गेले तर, मा. प्रसाद घाडी ह्या मुलाला नेहमीच्या परिभाषेत 'सेलिब्रिटी' म्हणता येईल का? हो नक्कीच! एक अप्रतिम चित्रकार, श्रेष्ठ गायक, अभ्यासात हुशार, जगण्याची अमाप इच्छाशक्ती असलेला आणि 'पद्मश्री' समसमान असलेला 'बालश्री' हा प्रतिष्ठित पुरस्कार त्यावेळचे आपले राष्ट्रपती डॉ. अब्दुल कलाम ह्यांच्या हातातून मिळवलेला प्रसाद! दुबईत प्रसादचा कार्यक्रम करता येईल का असे विचारत माझी मैत्रीण डॉक्टर ज्योती मॅथ्यू हिने प्रसादची फाईल माझ्या हातात सोपविली. प्रसादची फाईल अत्यंत बोलकी होती. तेव्हा जेमतेम पंधरा-सोळा वर्षांचा असलेला प्रसाद, श्री. नागेश आणि सौ शरयू घाडी यांचा सुपुत्र.

प्रसादच्या लहानपणीच जेव्हा त्यांच्या आई वडिलांना समजले की प्रसाद 'Spinal Muscular Atrophy' ह्या दुर्धर रोगाची शिकार झाला आहे, तेव्हा त्यांच्यावर जणू आभाळच कोसळले. ह्या आजारामुळे शरीरातल्या नसा हळूहळू दुर्बल बनत जाऊन स्नायूही पुढे काम करेनासे होतात. त्यामुळे पेशंटचा मान आणि डोके सावरणे, बोटांची, हाताची हालचाल, पायावर उभे राहणे, चालणे ह्या गोष्टींवरचा ताबा हळूहळू कमी होत जातो. ह्या अनपेक्षित संकटाने सुरवातीला खचलेल्या आई बाबांनी मग मात्र कंबरच कसली .प्रसादच्या शालेय जीवनाची सुरवात झाली. शाळेत विविध स्पर्धांमध्ये भाग घेऊन बक्षीस पटकावणे हे प्रसादसाठी नवीन राहिले नाही.

प्रसादचा आवाज सुरेल आणि त्याला गाण्याची उत्तम जाण आहे हे हेरून त्याच्यासाठी शास्त्रीय संगीत शिक्षकाची सोय केली गेली. प्रसाद आनंदाने आणि नियमितपणे रोज रियाझ करायचा. प्रसाद जरी सतत व्हीलचेअर वर बसून फिरायचा, तरीही जिद्दीने त्याने आपल्या आई वडिलांच्या आणि मित्रांच्या साथीने दहावीची परीक्षा दिली. परीक्षेत ८६ टक्के मार्क्स मिळवून सर्वांची वाहवा मिळिवली. प्रसादचा सर्वांगीण विकास व्हावा म्हणून त्याच्या आई बाबांनी अथक परिश्रम घेतले हे केवळ निःसंशय! त्याची आई शरयू ह्या शिक्षिका म्हणजे त्यांना दिवसाची ड्युटी. म्हणूनच त्याच्या बाबांनी, नागेश भाऊंनी एका हॉस्पिटल मध्ये कायम रात्रपाळीची नोकरी स्वीकारली. प्रसादला देवाने चित्रकलेचेही अंग दिले होते. सुरवातीला जेव्हा हाताचे आणि बोटाचे स्नायू बऱ्यापैकी काम करायचे तेव्हा त्याने सुंदर चित्रे काढली. 'गणपती' हे प्रसादाचे अत्यंत आवडते दैवत, मग ते त्याच्या चित्रांमध्ये न उतरले तर नवलच!

आपल्या एका चित्रामध्ये, प्रसादने मंदिराच्या गाभाऱ्यात गणपतीची एक सुंदर मूर्ती दाखवली आहे आणि त्या मंदिराच्या गाभाऱ्यातली घंटा वाजवून गणपतीला जागे करतो आहे तो प्रत्यक्ष प्रसाद, आपल्या दोन पायांवर उभे राहून! एका दिव्यांग मुलाने बघितलेले एक कोमल स्वप्न! दुसऱ्या एका चित्रात, एक मुलगा (म्हणजे स्वतः प्रसादच) आभाळात, ढगांच्याही वर, पंख लावून उडत गेला आहे. आणि त्या ढगांवर पालथे पडून, पाय हलवत छानसे पुस्तक वाचतो आहे. त्या ढगांच्या खाली, पार जमिनीवर, अतिदूर उभी आहे प्रसादची 'रिकामी' व्हीलचेअर! खोल काळजाला छेद देणारे हे चित्र! पण प्रसादच्या भराऱ्या केवळ उत्तुंग होत्या. हात आणि बोटे हलके हलके काम करीनात तरीही तो डगमगला नाही.

आपल्या बॉम्बे सेंट्रल येथील घराच्या खिडकीतून दिसणाऱ्या उंचच उंच इमारतीचे चित्र प्रसादने हुबेहूब कागदावर उतरवले. कागदाच्या वरच्या कोपऱ्याकडे हात पोहोचू शकत नव्हता तेव्हा आई कागद उलटा फिरवून त्याला द्यायची. प्रसाद सुलट दृश्य बघून चित्र मात्र कागदावर उलट बाजूने चितारायचा. पूर्ण चित्र पाहताना कोणाचाही विश्वास बसणार नाही की हे चित्र उलट चितारले आहे.

प्रसादच्या गाण्याचेही ठिकठिकाणी कार्यक्रम होऊ लागले. नॉर्मल मुलांच्या विविध स्पर्धांमध्ये प्रसादने अनेक बक्षिसे मिळवली आणि आई वडिलांचा ऊर अभिमानाने भरून आला. आणि मग तो भाग्याचा दिवस आला...जेव्हा तत्कालीन राष्ट्रपती, श्री. अब्दुल कलाम साहेब ह्यांच्या हस्ते प्रसादला, वयाच्या अवघ्या बाराव्या वर्षी, त्याच्या विलक्षण कामागिरीबद्दल 'बालश्री' पुरस्कार मिळाला. तोही राष्ट्रपती भवन ह्या वास्तूत! (भारत सरकार कडून 'पद्मश्री' हा किताब मोठ्यांना मिळतो आणि त्याच तोलाचा 'बालश्री' हा किताब मुलांना दिला जातो.) आजवर सोसलेला ताण, केलेले कष्ट, क्षणभर का होईना विसरल्यासारखे आई बाबांना वाटले. सर्वसाधारण मुलेही ज्या उंचीपर्यंत जाऊ शकत नाहीत ते शिखर ह्या मुलाने आपल्या आई वडिलांच्या साथीने साध्य केले. प्रसादची मला दिलेली फाईल बघताना कुठेतरी आतल्या आत शरमल्यासारखे झाले. आयुष्यात सर्व काही मिळून सुद्धा तक्रार करत राहणाऱ्या स्वतःची लाज वाटली. वाटले, ह्या विलक्षण प्रतिभा असणाऱ्या मुलाला दुबईला आणलेच पाहिजे. त्याने दुबई बघावी म्हणूच केवळ नव्हे तर आपले आणि आपल्या सारख्या अनेकांचे डोळे उघडावेत म्हणून.

काहीजणांनी सुचवून बघितले की प्रसादला दुबई सारख्या परक्या देशात आणायचा निर्णय नीट विचार करून घे. केवळ भावुक होऊन दिलाने निर्णय घेऊ नकोस, तर डोक्याने निर्णय घे. पण हे आपण कोण ठरवणारे? दुबईत येणे हे तर प्रसादच्या भाग्यात होते. आपण केवळ निमित्तमात्र... आमची महाराष्ट्र मंडळाची कमिटी माझ्या मागे खंबीरपणे उभी राहिली. एअर इंडियाने उदारपणे विमानाची तिकिटे दिली. इंडियन कॉन्सुलेटने विनामूल्य हॉल उपलब्ध करून दिला . अनंत अडचणी पार करत प्रसाद दुबईला येऊन थडकला. गोल गोबरा चेहरा, भोकरासारखे निरागस डोळे, चेहऱ्यावर सदा हसू. एअरपोर्टवर व्हीलचेअरला पट्टा बांधून त्याच्या आधारे प्रसाद बसला होता. परदेशात येण्याची त्याची पहिलीच वेळ, त्यामुळे जाम खुश होता. पण तब्येत मात्र ताप आल्यामुळे जरा नरम गरम होती. आवाजही बसला होता .आम्हा सर्वांनाच थोडे टेन्शन आले होते, प्रसादच्या तब्येतीचे आणि येऊ घातलेल्या त्याच्या
कार्यक्रमाचे. एव्हढा जोर लावून प्रसादला घेऊन तर आलो आहोत पण एव्हढ्या लोकांसमोर कार्यक्रम व्यवस्थित होईल ना? कार्यक्रमाच्या दिवशी छान कुर्ता, पायजमा घालून प्रसाद स्टेजवर तयार होऊन बसला. पडदा उघडला. जेव्हा प्रसादने गाणे सुरु केले, तेव्हा त्याचा असा काही स्वर लागला की तो सर्वांच्या काळजाला भिडला. एका मागून एक सरस गाणी प्रसाद गायला. 'लागा चुनरीमे दाग ' हे शास्त्रीय संगीतावर आधारित कठीण गाणे जेव्हा प्रसादने गाऊन संपवले तेव्हा प्रेक्षकांनी टाळ्यांचा कडकडाट करून, उभे राहून उत्स्फूर्तपणे प्रसादला standing ovation दिले.
'शाब्बास रे माझ्या बच्चा, तू आज आमची लाज राखलीस' मीही मनातल्या मनात प्रसादला शाबासकी दिली.
कार्यक्रमानंतर प्रसादच्या पेंटीग्जची उत्स्फूर्त विक्री झाली. आज दुबईतल्या काही घरांमध्ये प्रसादची पेंटिंग्ज दिमाखात

उभी असतील. मुंबईला परत गेल्यावर अधून मधून प्रसादची खबर त्याचे आईवडील द्यायचे. शरयू आणि नागेशभाऊंचा दिवाळीला आणि इतर सणांना फोन यायचा. जणू काहीच कष्ट पडत नाहीत अशा तऱ्हेने प्रसादबद्दल ते दोघे बोलायचे. शरयू सांगायची की, प्रसादची तब्येत तशी ठीक आहे पण डॉक्टरांनी त्याला सतत खूश ठेवायला सांगितले आहे. देवाने एक वेगळीच शक्ती तर ह्या आई वडिलांना दिली नसेल ना? वलयांकित सेलिब्रिटीचे वलयांकित आई बाबा! कोणाकडून काय शिकायचे आपण? हळू हळू प्रसादची तब्येत खालावत गेली. अशीच काही वर्षे गेली. एके दिवशी शरयूचा फोन आला ती बातमी घेऊन. वयाच्या अवघ्या एकविसाव्या वर्षी, ८ सप्टेंबर २००९ ला, सगळे जुळवलेले ऋणानुबंध सोडून प्रसाद हे जग सोडून गेला. मन सुन्न झाले.

पण असे आपण उदास झालेले प्रसादला तर नक्कीच आवडणार नाही. खरे तर प्रसादने त्याचेच स्वप्न पूर्ण केले, नाही का? त्याने काढलेल्या चित्राप्रमाणे व्हीलचेअर जमिनीवरच सोडून प्रसाद आता बसलाय वर, उंच ढगात, पंख लावून पुस्तक वाचत... आणि तो आपल्याला सर्वांना सांगतोय...

'या जन्मावर, या जगण्यावर शतदा प्रेम करावे.... '

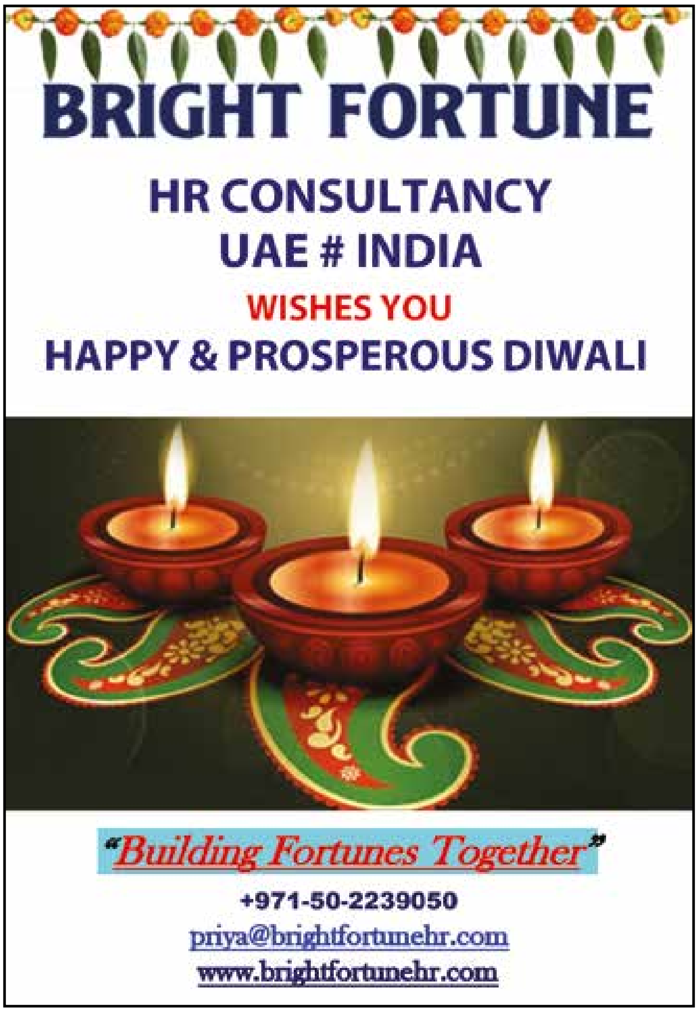

SYMBIOSIS INTERNATIONAL UNIVERSITY DUBAI

॥वसुधैव कुटुम्बकम्॥

Branch campus of SIU, India

All programs at Symbiosis Dubai are accredited by the Commission for Academic Accreditation (CAA) of the Ministry of Higher Education and Scientific Research, UAE.

DUBAI Knowledge المعرفة
Officially approved by KHDA

ADMISSIONS for September 2026

Early bird scholarships

B.Com Honors (+ACCA Prep) / +ACCA Prep

BA (Media & Communication) Digital Marketing & Advertising · Public Relations & Corporate Communications

BBA Dual Degree with Aston University BIRMINGHAM UK

BBA Accounting & Finance · General Management

B.Sc Psychology Honors / Psychology

B.Tech Computer Engineering

BCA AI & ML · Cloud Computing · Data Science & Data Analytics

MBA *Powered by* SIBM, Pune. Morning, Evening, and Weekend Batches.

1000+ strong UAE alumni network

Centrally located campus in Dubai Knowledge Park

Scholarships

1. Upto 30% merit based scholarships
2. Upto 35% special scholarships on Fazaa and Esaad cards
3. 40% scholarships exclusively for Emirati women

** What does it mean to have a CAA-accredited degree?

1. Government recognition *(Eligible for government jobs in the UAE)*
2. International recognition (Globally recognized degree)
3. Eligibility for equivalency (No additional equivalency required)
4. Quality assurance (Higher education quality guaranteed)

+971 55 905 3377 · +971 44 502 300
admissions@siu-dubai.ac.ae
Block 14, Dubai Knowledge Park, Dubai, UAE

www.siu-dubai.ac.ae

Dr. Anita Patankar
Executive Director, SIU-Dubai

Scan for the Website

माझ्या आयुष्यातील सेलिब्रिटी डॉ. रघुनाथ अनंत माशेलकर

S‚∞. gr_‚ Cn‚`

मी PhD करत असताना दिल्लीमध्ये एका कॉन्फरन्समध्ये एक व्याख्यान ऐकले. सभागृहात हजारो लोक होते, पण वक्त्यांनी बोलायला सुरुवात केली तेव्हा सगळे स्तब्ध झाले. त्यांचा आवाज साधा, पण आत्मविश्वासपूर्ण होता. प्रत्येक वाक्याने जणू माझ्या मनावर थेट ठसा उमटवला. ते म्हणाले – नवोन्मेष म्हणजे फक्त प्रयोगशाळेत घडणारे संशोधन नाही, तर तो समाजाच्या जीवनमानात बदल घडवणारा विचार असतो. ही ओळ माझ्या मनात कोरली गेली. आपल्या आयुष्यात काही व्यक्ती अशा भेटतात की, त्यांचे अस्तित्वच आपल्याला एका नव्या उंचीवर घेऊन जाते. त्यांच्या विचारांनी, कार्याने आणि जीवनपद्धतीने आपण आपले ध्येय नव्याने ठरवतो. माझ्यासाठी अशीच एक प्रेरणादायी, विलक्षण आणि तेजस्वी व्यक्ती म्हणजे डॉ. रघुनाथ अनंत माशेलकर.

डॉ. माशेलकर यांना भारताचे प्रख्यात शास्त्रज्ञ, संशोधक आणि धोरणकर्ते म्हणून ओळखले जाते. त्यांनी रसायनशास्त्र, पॉलिमर सायन्स, तंत्रज्ञान हस्तांतरण आणि बौद्धिक संपदा या क्षेत्रांत केलेले कार्य जागतिक पातळीवर गौरविले गेले आहे. परंतु माझ्यासाठी त्यांचे महत्त्व केवळ एक शास्त्रज्ञ म्हणून नाही, तर एक मार्गदर्शक तारा, विचारवंत आणि आत्मविश्वास देणारे व्यक्तिमत्त्व म्हणून आहे.

त्यांचा जन्म गोव्यातील एका सामान्य कुटुंबात झाला. लहानपणीच वडिलांचे छत्र हरवले. आईने मोठ्या कष्टाने त्यांना शिकवले. हेच त्यांच्या संघर्षमय जीवनाचे पहिले धडे ठरले. त्यांच्या चरित्रातून मला कळले की गरिबी आणि प्रतिकूलता या यशाला अडथळा नसतात; उलट त्या प्रेरणादायी शक्ती ठरतात. जेव्हा मी त्यांच्या आयुष्याची ही बाजू वाचली, तेव्हा माझ्या मनात ठाम विश्वास निर्माण झाला की मीही माझ्या अडचणींवर मात करून पुढे जाऊ शकते. डॉ. माशेलकर यांनी पॉलिमर सायन्स व इंजिनीअरिंग या विषयात जागतिक स्तरावर संशोधन केले. ते भारताच्या राष्ट्रीय रसायन प्रयोगशाळेचे संचालक आणि नंतर वैज्ञानिक व औद्योगिक संशोधन परिषदेचे (CSIR) महासंचालक होते. त्यांनी संशोधन संस्था व उद्योग यांच्यातील दुवा निर्माण केला. पेटंट्स, नवोन्मेष आणि बौद्धिक संपदेचे महत्त्व त्यांनी भारताला पटवून दिले. त्यांच्या प्रयत्नांमुळे भारतीय संशोधनाला आंतरराष्ट्रीय मान्यता मिळाली.

त्यांचा आत्मविश्वास, विनम्रता आणि आशावाद माझ्यासाठी आदर्श ठरला. त्यांनी कधीच आपल्या यशाची बढाई मारली नाही, उलट प्रत्येक ठिकाणी तरुणांना प्रोत्साहन दिले. त्यांच्या भाषणांमध्ये विज्ञान, साहित्य, संस्कृती आणि तत्त्वज्ञान यांचा सुंदर संगम दिसतो.

मी जेव्हा करिअरच्या निवडीबाबत संभ्रमात होते, तेव्हा त्यांच्या आत्मचरित्रातील काही भाग वाचला. त्यातून मला कळले की – संधीची वाट बघू नका, संधी निर्माण करा. हे वाक्य माझ्या जीवनाचे ब्रीदवाक्य बनले. त्यांच्या कार्यातून मी दोन गोष्टी शिकले –

१) ज्ञानाची भूक – आयुष्यभर शिकत राहणे हीच खरी प्रगती आहे.

२) समाजासाठी काम – विज्ञान, तंत्रज्ञान, लेखन किंवा कोणतेही कार्य केवळ स्वतःसाठी नव्हे, तर समाजहितासाठी असावे.

त्यांच्या प्रेरणेतून मी माझ्या शिक्षणात अधिक गंभीर झाले, पर्यावरण आणि वैज्ञानिक लेखनाला नवी दिशा दिली व आत्मविश्वास निर्माण केला.

आजच्या काळात 'सेलिब्रिटी' म्हटलं की आपण चित्रपट नायक/नायिका, क्रीडापटू किंवा गायक यांच्या मागे धावतो. पण

माझ्यासाठी खरे सेलिब्रिटी म्हणजे डॉ. रघुनाथ माशेलकर. कारण त्यांनी कीर्ती मिळवली ती चमकदार प्रदर्शनाने नव्हे, तर कठोर परिश्रम, साधेपणा आणि राष्ट्रहितासाठी केलेल्या प्रामाणिक कार्याने. त्यांचा प्रत्येक लेख, भाषण आणि संवाद मला नवी ऊर्जा देतो. ते जणू एक दीपस्तंभ आहेत – जे स्वतः प्रकाशमान होऊन इतरांना दिशा दाखवतात.

मी संशोधक म्हणून माझी वाटचाल सुरू केली तेव्हा डॉ. माशेलकर यांचे विचार माझ्या मनात कोरले गेले होते. संशोधना बरोबरच मी वैज्ञानिक लेखन केले, आंतरराष्ट्रीय परिषदांमध्ये सादरीकरण केले. पुढे प्राध्यापक, विभागप्रमुख आणि नंतर प्रमुख म्हणून जबाबदाऱ्या सांभाळताना प्रत्येक टप्प्यावर मला त्यांची प्रेरणा मिळत राहिली. विद्यार्थ्यांना नव्या संकल्पना समजावून देताना, प्रयोगशाळेत नवे प्रकल्प राबवताना आणि संस्था चालवताना त्यांच्या कार्यशैलीचा आदर्श माझ्यासमोर होता. मीही नेहमीच ज्ञानाची भूक आणि समाजहित यांना प्राधान्य दिले. संशोधनाला उद्योग व समाजाशी जोडण्याचा प्रयत्न केला. आज जेव्हा मी माझ्या कारकिर्दीकडे मागे वळून पाहते, तेव्हा वाटते की ही यात्रा शक्य झाली ती डॉ. माशेलकर यांच्या तेजस्वी व्यक्तिमत्त्वामुळे. त्यांचे विचार हेच माझ्या आयुष्याचे दीपस्तंभ आहेत.

डॉ. रघुनाथ अनंत माशेलकर हे माझ्या आयुष्यातील प्रेरणादायी शक्ती आहेत. त्यांच्या विचारांनी मला ज्ञान, आत्मविश्वास आणि समाजासाठी काम करण्याची प्रेरणा दिली. त्यांचे जीवन शिकवते की अडचणींवर मात करता येते, ज्ञानाच्या भुकेला मर्यादा नसतात आणि यश म्हणजे केवळ वैयक्तिक कीर्ती नव्हे, तर समाजासाठी योगदान. म्हणूनच मी त्यांना माझ्या दृष्टीने एक वलयांकित सेलिब्रिटी मानते.

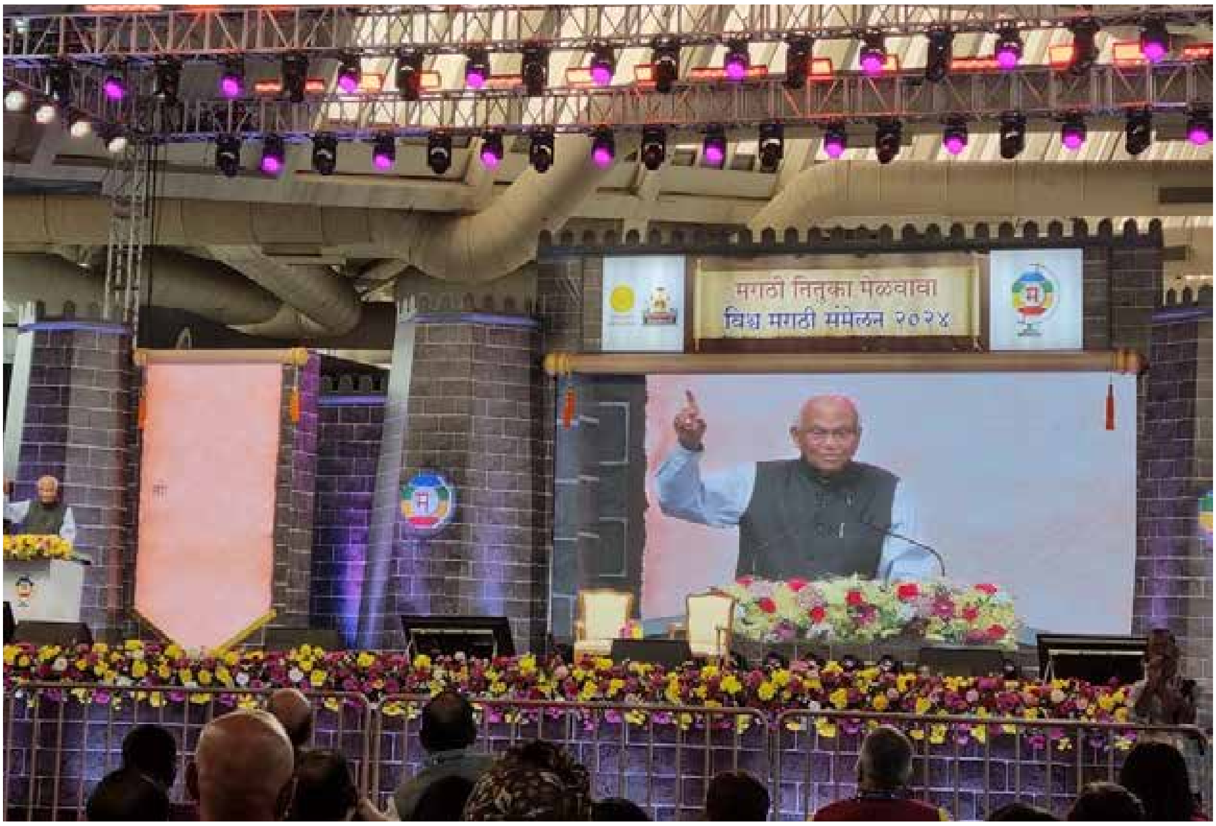

आणि आम्ही चक्क त्याला भेटलो

e^ßH$a gYra {dßMU

तुम्ही मनापासून काहीतरी “manifest” करता आणि तुम्हाला ते मिळतं, मी अशा कोणत्याही विधानांवर फारसा विश्वास ठेवत नाही. पण आयुष्य हे खरंच अनपेक्षित वळणांनी भरलेलं असतं आणि काही क्षण असे येतात की जे तुम्हाला सपशेल खोटं ठरवतात.

फक्त मीच नाही तर माझी पत्नी आणि माझी साडेतीन वर्षांची मुलगी देखील रीतसर फॉर्म्युला १ चा आनंद लुटतो. रेसिंग ने किंवा F1 ने अलीकडेच आपल्या देशात लक्ष वेधून घेतले आहे. माझ्यासाठी, माझे वडील ऑटोमोबाईल उद्योगात काम करत असल्याने (टाटा मोटर्स, ज्याचा मी नेहमीच अभिमानाने उल्लेख करतो) आणि भारतीय रेसिंग ड्रायव्हर नरेन कार्तिकेयनचा प्रवेश यामुळे मी त्यात गुंतलो गेलो. नंतर जेव्हा ‘‘सहारा फोर्स इंडिया’’ या खेळातील पहिली भारतीय ध्वजवाहक रेसिंग संघ/टीम बनली तेव्हा मी F1 वेडा झालो. दुर्दैवाने मालकी हक्काच्या राजकारणात तो संघ संपुष्टात आला.

पण या खेळाबद्दल माझे प्रेम वाढतच गेले. F1 हा स्पष्टपणे अतिश्रीमंतांचा खेळ आहे, जो प्रामुख्याने युरोपियन लोकांभोवती केंद्रित आहे आणि भारतीय प्रतिनिधित्व असणे नेहमीच अभिमानाची भावना राहिली आहे. दुर्दैवाने, भारतीयांनी प्रामुख्याने खेळांच्या बाबतीत वर्षानुवर्ष फक्त क्रिकेटलाच पाठिंबा दिला आहे. हे मला नेहमी खुपायचं. दुसऱ्या खेळांना तसंच प्रेम किंवा प्रतिसाद का मिळतं नाही हे कळलेच नाही.

कार्तिकेयन नंतर, फक्त एक भारतीय रेसर F1 च्या शिखरावर पोहोचला त्याचे नाव करुण चंढोक. कुश मैनी हा आज, भारतातील एक दृढनिश्चयी रेसर आहे. तो F1 च्या खालच्या विभागात म्हणजेच फॉर्म्युला २ मध्ये तो आघाडीवर आहे. बेंगळुरूमध्ये जन्मलेला आणि वाढलेल्या कुश मैनीने रेसिंग मध्ये नेहमीच भारतासाठी सर्वोत्तम योगदान दिले. त्याने अलीकडेच मोनॅको (रेसिंगच्या जगातील सर्वोच मान असलेली) F2 स्प्रिंट रेस मध्ये एक ऐतिहासिक विजय मिळवला. त्या वेळी एका भारतीय विजेत्याच्या सन्मानार्थ मोनॅको येथे सादर केलेले आपले राष्ट्रगीत जन गण मन बघताना/ऐकताना माझ्या सारख्या फॅन साठी एक वेगळाच आनंदाचा क्षण होता. All thanks to Kush!

गेल्या वर्षी मी माझ्या पत्नी आणि मुलीसोबत अबु धाबी ग्रांप्रीला (Grand Prix) गेलो होतो. माझी मुलगी खूप लहान असली तरी तिला सर्व ड्रायव्हर्स आणि संघ सहज ओळखता येतात. आणि ती कुश मैनीची रेस पाहण्यासाठी प्रचंड उत्सुक होती. संपूर्ण "YAS" सर्किटमध्ये आम्ही कुशला भेटण्याचा जिवापाड प्रयत्न करत होतो. त्याचा ऑटोग्राफ हवा होता आणि त्याला प्रत्यक्षात भेटून आम्हाला त्याचा किती अभिमान आहे हे सांगायचं होतं. २०२४ अबु धाबी ग्रांप्रीला जवळजवळ २ लाख लोकांची विक्रमी उपस्थिती होती. इतक्या प्रचंड गर्दीमध्ये कुशला भेटायची, पाहण्याची शक्यता हळूहळू कमी होत गेली. रविवार रेसचा दिवसही अखेर संपला पण आम्हाला त्याची झलकही पाहता आली नाही.

आता मी "manifest" बद्दलच्या माझ्याविधानावर पुन्हा येतो. रेस संपल्यानंतर आम्ही यास मॉल पार्किंगकडे चाललो होतो, आणि अचानक आमच्या समोरून कुश मैनी चालत येताना दिसला! आमच्यासाठी अचंबित करणारा अविस्मरणीय क्षण तो. मी त्याला त्याच्यासाठी खास तयार केलेलं पोस्टर/ध्वज दाखवले. त्याने मला मिठी मारली, माझ्या पत्नीशी निवांत ५ मिनिटे गप्पा मारल्या आणि आमच्या पाठिंब्याबद्दल आभार मानले. त्याने स्पष्ट सांगितलं की खेळातील प्रसिद्धी किंवा यशापेक्षा तो देशबांधवांकडून मिळणाऱ्या प्रेम आणि पाठिंब्याचा भुकेला आहे. जीवनामध्ये असे आश्चर्यचकित करणारे आणि आनंदाश्रू आणणारे अनेक प्रसंग अचानक समोर येतात.

सेवाव्रती सेलिब्रिटी

A{úZr {haS

मानवाचे जीवन हे एका प्रवासासारखे असते. या प्रवासात कितीतरी व्यक्ती आपल्याला सतत भेटतात. काहींना आपण प्रत्यक्ष भेटतो तर काही व्यक्ती त्यांच्या कार्याने दुरूनही आपल्याला प्रेरणा देतात. अशा व्यक्तींना पाहून आयुष्य जगण्याचा एक समृद्ध दृष्टीकोन आपल्याला लाभतो. अशा व्यक्तींच्या विचारांचा, कर्तृत्वाचा आणि व्यापक कार्याचा ठसा आपल्या मनावर कायम असतो. अश्याच एका मला भावलेल्या तेजस्वी व्यक्तिमत्त्वाचे नाव आहे सुधा मूर्ती.

सुधा मूर्तींच्या नावाला कुठल्याही, ओळखीची खरंच गरज नाही. आपण सगळेच त्यांना एक विलक्षण बुद्धिमान व्यक्ती, शिक्षणप्रेमी लेखिका, आणि प्रतिष्ठित समाजसेविका म्हणून ओळखतो. एक प्रगल्भ व्यक्ती, ख्यातनाम लेखिका आणि साधी समाजसेविका ह्या कितीतरी भूमिका त्या खूप सहजपणाने आणि समर्थपणे निभावतात.

सुधा मूर्ती यांनी अभियंता म्हणून कारकीर्द सुरू केली. भारतातील सगळ्यांत मोठ्या वाहन उत्पादन कंपनी (TELCO) येथील त्या पहिल्या महिला अभियंता आहेत. त्या जरी अभियंता म्हणून कार्य करत असल्या तरी त्यांचे हृदय मात्र सतत समाजकार्यांसाठी झुरत होते. इन्फोसिस फाउंडेशनच्या माध्यमातून त्यांनी असंख्य शैक्षणिक संस्था, वाचनालये, अनाथाश्रम, रुग्णालये आणि वंचितांसाठी उपक्रम उभारले. त्या ज्या शांतपणे आणि साधेपणाने समाजाची सेवा करतात ते पाहून माणुसकीची खरी जाणीव होते. त्यांचे कार्य पाहून मला उमगले, की जीवनात खरी कीर्ती म्हणजे लोकांच्या जीवनात आनंद निर्माण करणे.

सुधा मूर्ती यांची अनेक विषयांवरील खूप छान पुस्तके देखील प्रकाशित झाली आहेत .त्यांच्या लेखनातून आपल्याला ग्रामीण भारताचे वास्तव, माणसांच्या भावना आणि संस्कृतीचे मूल्य ह्यांची जाणीव होते. त्यांच्या कार्यामध्ये साधेपणाचा सुगंध आहे. जीवनाचे एक गहिरे तत्वज्ञानही या कथांमध्ये दडलेले आहे. भारत सरकारने बाल साहित्य पुरस्काराने त्यांना गौरविले आहे.

पद्मश्री आणि पद्मभूषण हे भारत सरकारचे सर्वोच्च नागरी पुरस्कारही त्यांना प्राप्त झाले आहेत. समाजातील इतके मानसन्मान मिळवूनही सुधाजींचे व्यक्तिमत्व खूप साधे आहे. माझ्या जीवनावर सुधा मूर्तींच्या विचारांचा खूप गाढा प्रभाव आहे. त्यांच्याकडे पाहून मी शिकले की मोठेपणा हा केवळ संपत्तीमध्ये नसतो तर तो करुणा, साधेपणा आणि निःस्वार्थ सेवेत असतो. त्यांच्या 'ज्ञानदान हेच श्रेष्ठ दान' या विचारातून मला शिक्षणाचे महत्व उमगले. अनेक विषयांवरील त्यांची भाषणे मला वेळोवेळी नवीन काहीतरी शिकवून जातात. एक खंबीर पत्नी आणि जागरुक आई कशी असावी हे त्यांच्याकडे पाहून कळते. आपल्या मुलांना उत्तम नैतिक मूल्ये कशी शिकवावीत यांचे धडे त्या त्यांच्या अनेक भाषणांमध्ये देतात.

माझ्या आयुष्यातील अशीच अजून एक विलक्षण व्यक्ती म्हणजे माझी मावशी. बाहेरील जगात तिचे नाव दूरवर दुमदुमत नसले, तरीही माझ्या मनात मात्र तिला अढळ स्थान आहे. मावशीचे जगणे म्हणजे जिद्द, कर्तव्यनिष्ठा आणि ज्ञानाचे मूर्तिमंत उदाहरण आहे. तिच्या डोळ्यांतील ममतेचा ओलावा मला नेहमीच धीर देतो. जीवनातील प्रत्येक वळणावर तिने स्वतःला ज्या पद्धतीने घडवले आहे ते खरोखर प्रेरणादायक आहे, मग ते तिने लग्नानंतर अथक परिश्रम घेऊन पूर्ण केलेले तिचे शिक्षण असो वा तिची कलेची आवड असो. स्वतःच्या व्यक्तिमत्वाचा प्रत्येक पैलू तिने खूप मेहनतीने घडवला आहे.

एक उत्कृष्ट गृहिणी, एक सजग आई आणि एक प्रगल्भ व्यक्ती कशी असावी याचे खूप चांगले उदाहरण माझ्यासमोर ठेवले आहे. ती महर्षी कर्वे महाविद्यालयात प्राध्यापिका म्हणून कार्यरत असतानाच अनेक मराठी सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे सुत्रसंचालन देखील तिने यशस्वीरित्या पार पाडले आहे. हे सगळे करत असतानाच स्वतःची लेखनाची आवड देखील तिने जोपासली. तिने स्वतः लिहिलेल्या कथांच्या कथाकथनाचे अनेक कार्यक्रम करून तिने सगळ्यांची दाद मिळवली.

जीवनातील प्रत्येक अडचणींसमोर ती ज्या खंबीरपणे उभी राहिली ते पाहून मला संयम, परिश्रम आणि निष्ठा या मूल्यांची खरी जाणीव झाली. तिची अजूनही नवनवीन गोष्टी शिकण्याची सतत तयारी असते.या एकूण व्यावहारीक बाबींबरोबरच तिची आध्यात्मातील रुची देखील वाखाणण्याजोगी आहे. वयाच्या बासष्ठाव्या वर्षी 'संपूर्ण भगवद्गीता' मुखोद्गत करुन आम्हा सगळ्यांना तिने आश्चर्याचा आणि आनंदाचा सुखद धक्काच दिला.

वलयांकित व्यक्ती म्हणजे केवळ दूरचित्रवाणीवर झळकणारी व्यक्ती नव्हे, तर जी आपल्या आसपासच्या जीवनाला दिशा देते, प्रेरणा देते तीच खरी 'सेलिब्रिटी' असते. माझ्यासाठी सुधा मूर्ती आणि माझी मावशी ह्याच दोन गौरवशाली व्यक्ती आहेत.

एक बहुआयामी व्यक्तीमत्व
आशा भोसले

S›m∞. {ZVrZ Cnm`

माझ्या वडिलांचा आणि आशाताईचा जन्म सांगलीचा, माझा आणि लता दीदींचा जन्म इंदोरचा, तर अशा रीतीने या दोन दैवी आवाजांशी माझं नातं जन्मतःच जोडलं गेलं. लहानपणापासून माझ्या भाबड्या बालमनाला वाटायचं की ह्या दोघींशी माझे पूर्वजन्माचे ऋणानुबंध असावेत.

आशा भोसले यांना काय म्हणून संबोधावं ह्याचा मला आजही चांगदेवांसारखाच संभ्रम पडतो... वय पाहिलं तर माझ्यापेक्षा मोठ्या, कीर्ती थोर, पण आवाज १६ वर्षांच्या मुलीला लाजवणारा! म्हणून मी सरळ म्हणतो – आशाचं गाणं ऐकायचे आहे!

मंगेशकर परिवाराच्या संघर्षकथा आधी आई-बाबांकडून ऐकल्या, नंतर विविध पत्रपत्रिकांत वाचल्या आणि हळूहळू आशाताईबद्दल मनात आदराचं स्थान निर्माण झालं.

गीता दत्त, शमशाद बेगम आणि खुद्द हिमालयासारख्या लता दीदी यांसारखे सहगायक असूनही आशाताईची जिद्द विलक्षण होती. संधी मिळत नसेल तर स्वतःचा मार्ग शोधावा हा त्यांचा विश्वास. म्हणूनच त्यांनी लावणी, गझल, काव्यगीत, पाश्चात्य धाटणीची गाणी, पॉप, जॅझ, रॉक, डान्स नंबर – अशा सर्व प्रकारात स्वतःची छाप पाडली. आशाताई स्वतः म्हणतात त्या काळी गाणं मी पोटापाण्यासाठी केलं, कलेसाठी नाही.

सर्व प्रकारची गाणी गाणं, राहुलदेव बर्मन यांच्याशी लग्न ह्यातून कळलेला त्यांचा बंडखोर आणि जिद्दी स्वभावाचं माझ्यासारख्या किशोरवयीन मुलाला, फार अप्रूप वाटायचं. त्यांना पाहून मला नेहमी डेव्हिड आणि गॉलिएथ कथा आठवते. आज आपण त्यांना केवळ गायिका म्हणूनच नव्हे तर योद्धा, संघर्षातून उभारी घेणारी स्त्री आणि अंडरडॉग म्हणूनही ओळखतो.

आशाताईचं वैशिष्ट्य म्हणजे त्यांची बहुआयामी शैली. गंभीर गझल किंवा कव्वाली असो, भावगीत असो, जल्लोषी लावणी असो किंवा पाश्चात्य फ्यूजन – प्रत्येक ठिकाणी त्यांनी आपल्या आवाजाची जादू दाखवली. त्यांच्या आवाजात बदलत्या काळाशी जुळवून घेण्याची अद्भुत क्षमता होती. लता दीदींना जेव्हा कोल्हापूर युनिव्हर्सिटी ने डॉक्टरेटची उपाधी दिली होती, तेव्हा धर्मयुग मध्ये आशाताईचा लेख वाचून मी त्यांच्या लेखणीचाही चाहता झालो होतो.

आशाताई प्रयोगशील आहेत, नवनवीन प्रयोग करण्यात कधीच घाबरल्या नाहीत. त्यांच्याकडून प्रेरणा घेऊन मीही जीवनात नवा प्रयोग करायला मागेपुढे पाहत नाही. ऐंशीव्या वर्षी त्यांनी 'माई' या चित्रपटात काम केलं, ह्याची आठवण काढली आणि मीही साठीच्या उंबरठ्यावर पहिल्यांदा नाटकात अभिनय करण्याचं धाडस केलं.

आशाताईचा आवाज माझ्या आयुष्यभर सोबत आहे आणि माझ्या भाग्याने त्यांना प्रत्यक्ष पाहण्याची संधीही मला तीनदा मिळाली.

n{hbr ^Q› (१९९४-९५, BßXma) – वसंत पंचमीच्या रात्रीभोजनानंतर सराफा बाजारात रबडी खायला गेलो, तर समोर खुद्द आशाताई रस्त्यावर गराडू आणि चाटचा आस्वाद घेत होत्या! आम्ही नमस्कार केला, त्यांनी हसतमुखानं मान हलवून स्वीकार केला. वसंत पंचमीच्या शुभदिवशी आशाताईचं दर्शन याहून मोठं भाग्य काय असावं! २००० मध्ये मुंबईला टाटा

प्रेस मध्ये काम करत असताना महालक्ष्मी दर्शनानंतर आम्ही सरळ प्रभुकुंज गाठलं. पण सिक्युरिटी गार्डनं आत नाही सोडलं, हे सांगायला नकोच!

Xgar ^Q (२०१७, X~B) – वर्ल्ड ट्रेड सेंटरमध्ये त्यांच्या कार्यक्रमात पिया तू अब तो आजा आणि झुमका गिरा रे, वर त्यांच्या चाहत्यांसोबत त्यांच्या समोर मीही नाचलो.

पण देवाने एक भेट अजून घडवली. २०१९ मध्ये बातमी मिळाली की आशाताई दुबईतील Asha's रेस्टॉरंटमध्ये 2 सप्टेंबरला आपला वाढदिवस साजरा करणार आहेत. मी टेबल बुक करायला गेलो, पण सर्व टेबल्स फुल्ल. निराश होऊन निघालो असता, मॅनेजरने माझ्या डोळ्यातलं दुःख ओळखलं आणि मला छोटं टेबल दिलं. त्या वेळी गणपती बसवलेले होते. घरून सीमा यांनी केलेले प्रसादाचे मोदक आम्ही आशाताईच्या मैत्रिणीमार्फत दिले. दुसऱ्या दिवशी कळलं – आशाताईनी ते मोदक खाल्ले! मला जणू बाप्पाच पावला असं वाटलं.

मी शासकीय शाळांत शिक्षण घेतलं, मेकॅनिकल इंजिनिअरिंगमध्ये पीएचडी ही सर्वोच्च पदवी मिळवली. किर्लोस्कर आणि टाटा ग्रुपसारख्या कॉर्पोरेट क्षेत्रात काम केलं आणि नंतर शैक्षणिक क्षेत्रात प्रवेश केला. २०१४ मध्ये यूएईत आलो. मी कविता, कथा, नाटके लिहितो आणि २०२४ मध्ये माझी तीन पुस्तके प्रकाशित झाली आहेत, आणखी काही प्रकाशनाच्या मार्गावर आहेत. आशा ताई छान स्वयंपाक करतात हे जगाला माहीत आहे. माझ्या स्वयंपाक करण्याच्या आवडीच्या मागे माझ्या आईचा जेवढा वाटा आहे, तेवढाच आशाताईचा ही आहे. कोणतंही नवं काम करण्यास मी कधीही मागेपुढे पाहत नाही आणि यासाठीची खरी प्रेरणा म्हणजे आशाताई.

आशा भोसले यांच्या आयुष्याने मला संघर्षात कणखर राहण्याची, संकटावर मात करण्याची प्रेरणा दिली. त्यांची जिद्द, बहुआयामी शैली, प्रयोगशीलता आणि परिस्थितीशी जुळवून घेण्याची वृत्ती मला नेहमी नवी ऊर्जा देते. त्यांच्याप्रमाणे धाडस करून नवा प्रयोग करणे, स्वप्नं जपणे आणि लढत राहणे हाच माझा जीवनमंत्र झाला आहे. आशाताई माझ्यासाठी खऱ्या अर्थाने प्रेरणास्त्रोत आहेत.

एक अविस्मरणीय भेट

AnUm ea

कलाकार म्हणून प्रवास करताना अनेक चित्रं, रंग आणि रेषा आपल्याला प्रेरणा देतात, पण कधी कधी एखाद्या व्यक्तीची भेटच आयुष्याला नवीन दिशा देते. माझ्यासाठी तो क्षण २००८ साली आला, जेव्हा मी कतारच्या दोहा शहरात महान चित्रकार एम. एफ. हुसेन यांना प्रत्यक्ष भेटले. त्या काळात ते दोहामध्ये वास्तव्यास होते आणि कतार म्युझियमसाठी काम करत होते. त्यांच्या कलेची मी आधीपासूनच मोठी चाहती असल्याने, त्यांच्याशी झालेली ही भेट माझ्यासाठी अत्यंत प्रेरणादायी आणि खरोखरच अविस्मरणीय ठरली.

जेव्हा त्यांना कळलं की मी पुण्याची आहे, तेव्हा त्यांच्या चेहऱ्यावर आनंद ओसंडून वाहू लागला. मग आमचं बोलणं मराठीतच सुरू झालं. त्यांनी पुण्याविषयी, आणि खास करून पुणेरी पदार्थांबद्दल आपुलकीने सांगितलं. त्यांच्या बोलण्यातून पुण्यावरील प्रेम स्पष्ट जाणवत होतं.

त्यांची घोड्यांची चित्रं मला विशेष आवडायची. त्यांच्या रेषांमधली ताकद, हालचाल, आणि उर्जेचं अप्रतिम दर्शन मला खूप प्रभावित करत असे. त्यांचा रंगछटा वापर, ठळक स्ट्रोक्स आणि कलात्मक धाडस पाहून मी भारावून गेले होते. त्या भेटीनंतर, मीही घोड्यांची चित्रं काढायला सुरुवात केली.

मी मूळची एक वास्तववादी लँडस्केप आर्टिस्ट असून, मस्कतला गेल्यावर मी पोर्ट्रेट आणि कॅरिकेचर कलेकडे वळले. बहारिनमध्ये असताना प्राणीचित्रांवर काम केलं, आणि तिथे माझ्या वाघांच्या चित्रांना खूप चांगला प्रतिसाद मिळाला. दुबईत आल्यावर मी तिथल्या स्मारकांवर आधारित चित्रं तयार केली आणि शहराच्या सौंदर्याला माझ्या कॅनव्हासवर उतरवलं.

वेगवेगळ्या देशांत राहताना, माझ्या कलेचा प्रवासही विविध वळणं घेत गेला. पण या सर्व प्रवासाचा खरा प्रारंभ त्या एका क्षणापासून झाला जेव्हा मी एम.एफ. हुसेन यांना भेटले. त्यांनी मला शिकवलं की कला ही केवळ कौशल्य नव्हे, तर ती एक भावना आहे, एक अनुभव आहे, आणि सर्वात महत्त्वाचं म्हणजे ती एक संवादाची प्रक्रिया आहे.

माझं काम पाहण्यासाठी माझ्या वेबसाईटला भेट द्या.
www.aparnashere.com

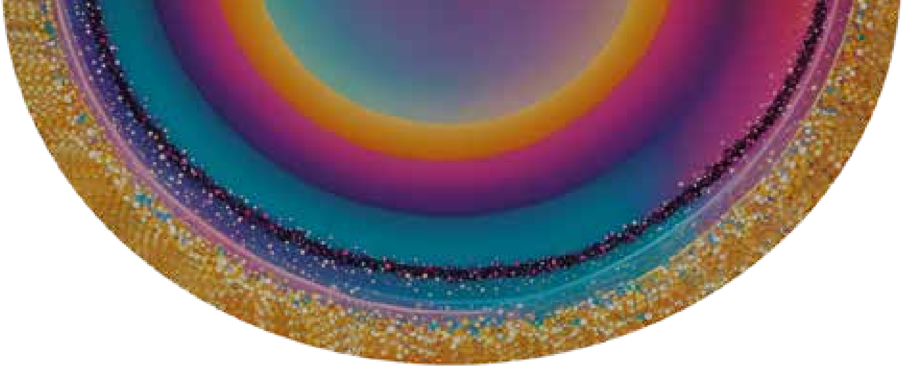

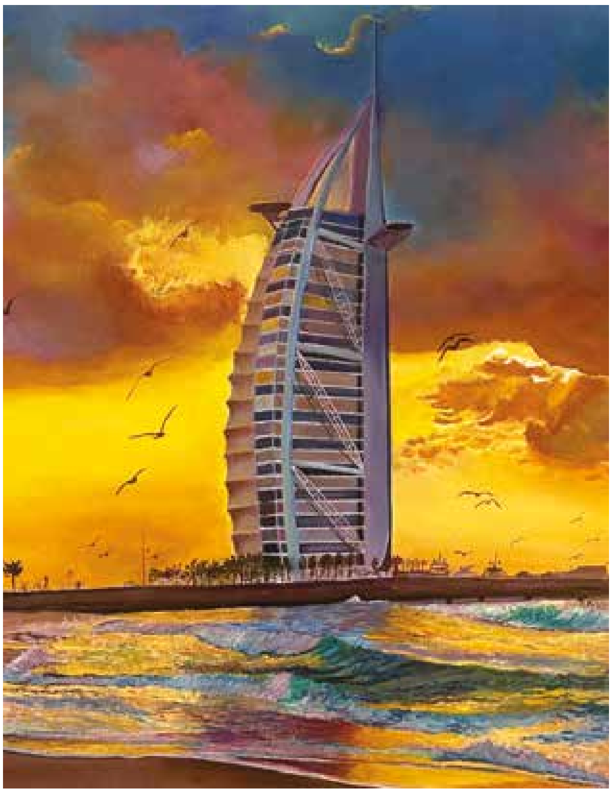

COSTE
SAM

My Journey from Swimming to Diving...

Wagmi Dhere

My name is Wagmi and I'm ten years old. Like many kids my age, I have dreams and heroes. My biggest inspiration is Michael Phelps. The world-famous swimmer. I admire him not only because he won so many Olympic medals but also because of his hard work, discipline, and never-give-up attitude. When I read about him and watch his races, I feel excited to do better in my own swimming journey.

Because of Michael Phelps, I decided to join swimming lessons in school. At first, I started to give up, but soon I started to love the water. Swimming makes me feel free, strong and happy. To improve my skills, I also started practising at Al Nasr Club, where I learned different strokes like freestyle, backstroke, breaststroke, and especially butterfly, which became my favourite. Soon, I began participating in competitions at school and even in inter-school tournaments. Standing on the podium and receiving gold, silver and bronze medals gave me so much joy. Each medal felt like a small step toward becoming like Michael Phelps. More than winning, swimming taught me discipline, teamwork, and how to balance studies with sports. It showed me that with practice and patience, anything is possible.

But my journey with water did not stop there. I also discovered a love for scuba diving. It started as a hobby to explore the underwater world with Janhvi and Wajid (Padi Instructors), but soon it became something very special to me. Diving allowed me to connect with nature in a new way. I got to see colourful fish, beautiful corals, and the quiet magic of the ocean. I also completed several scuba diving specialities, and one of the most meaningful ones was the P.A.D.I. 'Dive Again Debris Speciality'. In this, I learnt how to collect trash from the sea and keep our environment clean. It made me realise how important it is to protect our ocean for the future. None of this would have been possible without the constant support of my parents. They encouraged me when I was nervous, cheered for me in the competitions and guided me towards hobbies that are not just for winning but also for building character, health and happiness. Swimming and scuba diving have given me so much already. They keep me active, motivated and connected with water and nature. I feel proud when I wear my medals, but I feel equally proud when I pick up even a small piece of plastic from the sea. Both are victorious in their own way.

One day, I hope to inspire other children just like Michael Phelps inspires me. I want to show that with passion, dedication and the right support, even a 10-year-old can make a difference in sports and in protecting our planet.

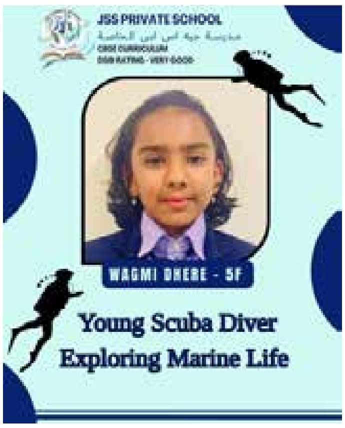

F A BAKER
CONSULTANTS
ARCHITECTS AND ENGINEERS

اف. ايه. باقر
للاستشارات
معماريون ومهندسون

P.O.BOX NO. 13693, TEL. 04-3970770, DUBAI, U.A.E | E-mail : fabaker@emirates.net.ae | www.fabakerconsultants.com

JEWEL
DUBAI
Silver Coin
Silver Idols
Silver Coin
शुभ दिपावली
Jewel Dubai wishing you a bright & joyous Diwali filled with love and light!
Gold Jewelry
Gold Jewelry
Diamond Jewelry
Diamond Jewelry
Diamond Jewelry
Gold Souk, Deira I Bur Dubai
Discovery Gardens
Tel +971 54 3465456
www.jeweldxb.com
@jeweldxb
@jeweldxbsilver
@jeweldxbgold

ALPHIE, A FRIEND FOR LEARNING

Aum Pravin Irwadkar

Ever since I can remember, I have been fascinated by how machines work. I loved taking things apart, figuring out circuits, and imagining robots that could do more than just move—they could help people. This curiosity grew into a hunger to learn, and soon I started exploring robotics in India. That's when I discovered Diwakar Vaish, the Indian innovator who created Manav, India's first 3D-printed humanoid robot. I was instantly inspired. Watching Manav's movements, understanding its design, and seeing what it represented made me dream: if Manav could show India's potential in robotics, could I create a robot that could touch people's lives in a meaningful way? I even imagined meeting Diwakar Vaish someday, to ask him questions, learn from his journey, and understand how his ideas turned into reality.

To grow my skills, I attended robotics workshops in various places across the UAE, where I learned advanced techniques in coding, sensor integration, and building interactive robots. These workshops gave me hands-on experience, allowed me to experiment with different technologies, and exposed me to the world of innovation beyond the classroom. Each workshop fueled my curiosity and helped me gain the confidence to start working on my own projects.

This dream led me to create Alphie, a robot designed to help children with dyslexia, a condition that makes reading and writing difficult. I wanted Alphie to be more than just a machine—it had to be a friend. Alphie speaks, guides, and encourages children as they practice letters and words. It celebrates their small achievements and motivates them to keep going, turning learning into a fun and joyful experience.

Building Alphie wasn't easy. My robotics classes and the workshops taught me coding, sensor integration, and voice interaction, but I realized that creating a robot that truly helps people required more than technical skills. I had to think about how Alphie would connect with children, how it would respond to their mistakes, and how it would make learning a positive experience. Experts and mentors reminded me that the best robots are not the ones with the most features, but the ones that solve real problems with empathy.

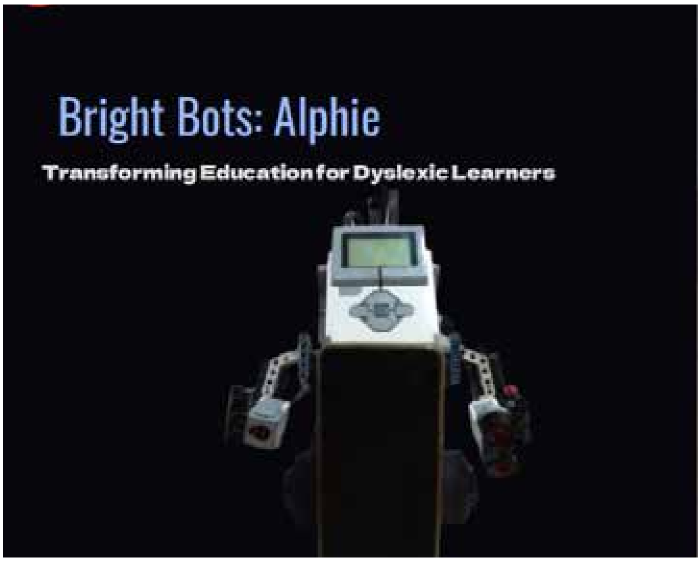

When I introduced Alphie to children with dyslexia, their reactions were priceless. Seeing their excitement, hearing their laughter, and noticing their growing confidence in reading made me realize that robotics could really change lives. Alphie was not just a machine to them—it was a patient friend who never got tired, never judged, and always encouraged.

Alphie's impact was recognized when it won the Gold Award at the GEMS Global Innovation Challenge, a yearly competition for students across GEMS schools. This challenge encourages students to create solutions for real-world problems while aligning with the UN Sustainable Development Goals. Winning the award made me proud, but more importantly, it showed me that thoughtful, purpose-driven robotics could create real change.

Looking back, my journey with Alphie mirrors the inspiration I first found in Manav. My curiosity led me to explore Indian robotics, my admiration for Diwakar Vaish fuelled my eagerness to learn, and my desire to help children turned that inspiration into action. The workshops I attended in the UAE helped me develop the skills I needed to bring Alphie to life. Just like Manav represents India's achievement in robotics, Alphie is my small step toward showing how technology can bring joy, inclusion, and confidence to education.

For me, robotics is no longer just about circuits and code, it's about compassion, creativity, and solving problems that make life better. Alphie is only the beginning, and I dream of creating more robots that help children believe in themselves and discover the magic of learning. And one day, I hope to meet Diwakar Vaish in person, to share my journey with him and learn from the person who first inspired my love for robotics.

Diwali

Festival of Lights

Vegetarian's Paradise
SAI DHAM
SINCE 2006

हॉटेल चुल मटण
सागर ताकवले ग्रुप ऑफ हॉटेल्स
चुलीवरचा घरगुती रस्सा जसा हवा तसा !
खास बोल्हाईचे मटण

MARATHA
DARBAR

AVENUE
TECHNOLOGY LLC

Avenue Pearl Events
Crafting Memories Illuminating Moments

AVENUE
FUTURE PROPERTIES
INDIA | DUBAI

AVENUE
WORLD TOURISM
"New world awaits"
DUBAI | INDIA

Mumbai - A City That Lives On Till Eternity

Om Chaitanya Vadkhalkar

When someone asks me who has influenced my life, they usually expect me to name a celebrity, a cricket star, my parents (who, of course, have), a famous personality, an Olympian, or some other well-known figure. Yet I always struggle to express this, because my source of inspiration isn't a flesh-and-blood human, it's someone, or rather something, that imitates humanity flawlessly, perhaps even better than we ourselves do. I am talking about a city: a city that never sleeps, never rests, and never fails to astonish you with the most unexpected events. I am talking about Mumbai.

To me, Mumbai is more than just a city; it is a living entity. Its local trains are its veins, carrying millions of people from one place to another just as veins transport blood throughout the body. Its streets are like nerves, constantly alive and humming with energy, reflecting the countless dreams that every Mumbaikar, child or adult, carries. Its heart beats within the Taj Mahal Palace Hotel, a place of breathtaking beauty that has also witnessed tragedy, yet rose from it with unshakable courage. Its lungs breathe through the mesmerising waves along Marine Drive, offering the city a calmness that every Mumbaikar instinctively feels.

Though Mumbai is not human, it embodies the essence of humanity even more vividly than humans themselves, and that is why I see this mighty yet beautiful city as my inspiration. Yet, just as humans face trials and adversities, so too has this city confronted its own demons, a truth that must not be overlooked.

In July 2005, this magnificent city faced one of its darkest days. Torrential rains flooded Mumbai, submerging roads, railways, and homes. Children, who should have been safely at home, were trapped in schools for up to 48 hours, and the government had to declare emergency holidays for the following two days. Yet, even as people waded through chest-deep water, struggling to return home, strangers became family. Shopkeepers shared food with those stranded in unfamiliar neighborhoods, residents opened their doors to complete outsiders, and tea stalls offered warmth and comfort to those with nowhere else to go. This devastating flood caused nearly ₹550 Crores ($100 million) in financial losses. For a moment, it felt as if Mumbai's heart had stopped, but its people rushed to save it, helping it beat again. Yet, fate had more trials in store. Just two years later, in November 2008, Mumbai endured a horrific terrorist attack. Thanks to the courage of the city's police, Mumbai survived and rose again. The attack caused immense financial damage, including property destruction and personal losses, amounting to nearly ₹5000 Crores ($600 million).

But even after such horrific events, Mumbai recovered and stands as a testament to the idiom "The phoenix rises from its ashes".

Mumbai is a breathing character, vibrant, hardworking, and full of contrasts. She embodies both glamour and struggle, from the towering Nariman Point to the bustling lanes of Dharavi. Her energy inspires people to persevere, dream, and rise after setbacks. By day, she carries millions in her rhythm; by night, she shines with their ambitions. Mumbai gives courage, identity, and strength to those who come to her, shaping them while challenging them. She is a mother, a friend, and a teacher, leaving a lasting mark on everyone, making her more than a city, she is the spirit and character of its people.

And yet, through every storm, every tragedy, Mumbai rises, unbroken. She shows us that true strength is not the absence of fear, but the courage to keep moving, to keep dreaming, and to keep believing in ourselves, no matter what. She gives to every soul that walks her streets hope, ambition, and the fire to face any challenge. Mumbai is more than a city; she is a living story, a heartbeat that never stops, a spirit that never fades. That is why Mumbai will always be my greatest inspiration, the city that teaches me how to live, to fight, and to rise again and again, endlessly.

With
Compliments from
Seema Yogesh Upasani

Avengers, DC League, & The Yogesh Buwa Ramdasi

Shreerang Kaustubh Sathe

Sajjangad Shibir in the monsoon season is something I look forward to. Packing my bags, bus travel with friends, trekking, and finally reaching Sajjangad is a joyful ritual every year. Our day at the Shibir begins very early, at around 5 AM. Sipping onto yummy hot milk, we head towards our Yoga and Prarthana sessions. Post breakfast, we have our learning sessions. Here, I get to be with the Celebrity of my life - Our teacher/mentor/Guru "Yogesh Buva Ramdasi"!

His tall frame, clad in a white dhoti with moustache and long beard, seems intimidating at first. But gradually, we get mesmerised by his loving glance. His gentle expressions and happy face make us happy, too. The topics he teaches us seem so hard at first, but his sense of humour and witty questions keep us on our toes throughout the session.

In the end, we ourselves are surprised to see the ease and fun with which we learnt. I now understand concepts like Karma, Satya, and Shadripus, all thanks to his interesting illustrations and scientific, interactive ways of teaching. When he talks about the importance of exercising, we're in awe of his muscular, strong body. We all straighten our backs as he explains to us the benefits of good posture. He truly practices what he preaches! His storytelling is a feast for all of us.The way he understands us is just amazing! I sometimes wonder while teaching us "Manache Shlok", does he secretly read our minds too?

While my parents sought his advice on how to lessen my naughtiness, he actually sided with me :) He told them, "Naughtiness is also an indication of being brainy." But at the same time, he lovingly suggested me to be naughty only to an extent that it does not bother them. I loved the way he handled both sides so beautifully!

These 5 days with Yogesh Buva at Sajjangad build happy core memories for us to last throughout the year! And again we're looking forward to seeing him next year. If I could imbibe even a few of his qualities, I would be the luckiest person alive! In my list of superheroes, there's the "Avengers," the "DC League," and there's " The Yogesh Buva Ramdasi"!

Since - 1958

काटदरे ®

SPICES | CHUTNEYS | INSTANTS | PICKLES

आता UAE मध्ये सुद्धा सर्वत्र उपलब्ध

MADHOOR STORES | NEW W MART | ADIL SUPERMARKETS
ZAHARAT | SUPER SAVER | ASIAN BASKET | MOUNT EVEREST
AND MANY MORE...

आता आपल्या आवडीच्या पारंपरिक व्यंजनांचा आस्वाद घ्या अगदी सहज!

DISTRIBUTED BY

PuroHit Foods

Shop no 4, Shaista Azizi, Al Furjan, Dubai
: +971 50 9371 200 @ : purohitfoodsdubai@gmail.com

Hasya Maharathee

Kanaka Ranade

I love celebrations as they are full of fun and joy. Hence, someone who brings you joy is a celebrity. My celebrity, who always brings joy and laughter to all, is none other than Sameer Choughule. As Prajakta Mali says while hosting the show, “Hasya Maharathee… Sameer Choughule !!”

He is not only an actor but also a writer. He is one of the most beloved comedians on Marathi television. Today he is widely known for his comedy roles, style and slapstick performance in the Marathi entertainment world. I first saw him on screen while watching one of his most popular shows “Maharashtra chi Hasya Jatra”, (MHJ). I used to watch this Marathi comedy show with my parents and it was great experience with having loads of laughter. I was just 5-6 years old then but was so impressed with his performance and sense of humour.

Me and few of my friends are so influenced by his acting skills that sometimes when we get together, we play “Maharashtra chi Hasya Jatra” and I play “Lochan Majnu” (One of his characters in MHJ). I also like his other characters like Pandit Sumariya Chouguliya, Chougule kaka and many more. He is so fabulous in each role.

Later when we shifted to Dubai, we started watching most of the episodes on YouTube mainly to avoid ‘FOMO’ (Fear of missing out) while talking to my friends in India. We shared many of his episodes with each other and some became my super favorite. We could literally say line by line with the video. One day my mom found out that the team is performing in Dubai, and we can get tickets for the show. It was indeed a pleasure to see him performing in person. I still remember my dad was on tour and I went with my mom and guess what, we got to meet him right after the show along with his co-stars Chetana Bhat, Namrata Sambherao, Vanita Kharat, Pruthvik Pratap, Prasad Khandekar and Shivali Parab. That day I was so excited, and I eagerly wanted to call my dad late at night just to tell him that I met Sameer dada and he is G.O.A.T. I made all my friends jealous by sharing a picture with him.

I was overwhelmed to meet him in person and kept on watching his skits. Almost a year after that, I got to spend more time with him when we met for the second time here again!! We got an opportunity to pick him up from the hotel and drop at the venue for his solo show “Samya Samya Maifileet Mazya”. I was very excited to meet him again and was wondering if he could remember me as we had already met earlier. At that time, he did not recognize me however when we got to talk to him in the car, I told him that we had met earlier, and he was surprised to know this. This time I prepared a greeting card in Arabic specially for him, but I was nervous to present it to him. He was happy to receive it and requested me to read that card to him and asked the meaning of it. I had written “Sameer dada, we all love you very much”.

I was enough lucky to meet him for the third time in a year when he was here again for Kokan Mela. By the time, he started knowing us and exchanged few messages too. I was truly glad to know that he still has kept that greeting card with him. I am blessed to get a chance to meet him thrice already, and really hoping to meet him again soon. He is a wonderful person and even being a superstar, he is so humble that you feel like talking to one of your family members. Though we speak Marathi at home, he and his team is why we started loving Marathi. I also enjoyed his movie ‘Premacha Gulkand’ that I watched during my recent trip to India. He inspires us to enjoy small moments in life and be happy. I thank him for everything he has taught me. I wish him all the success!

MAITRI DESTINATIONS

Your Gateway to Exceptional UAE Experiences

Travel beyond itineraries. With Maitri Destinations, explore the UAE through authentic encounters, luxurious experiences, and seamless service - designed for discerning travellers across the world.

At Maitri Destinations, we believe travel is more than just a journey. It's about discovering cultures, forming bonds, and collecting stories that enrich your soul.

Maitri Destinations creates journeys that go beyond itineraries. Every experience is crafted with care, connection, and the spirit of Maitri - friendship that turns travel into lasting memories. As a trusted Destination Management Company (DMC), we design experiences that celebrate both authenticity and luxury, combining comfort, culture, and curiosity in perfect balance.

Whether it's a private yacht tour along a sunlit coast, a family adventure across vibrant cities, a romantic island retreat, or a corporate event with distinction, our dedicated team ensures every moment feels effortless and exceptional.

Our expert travel designers handle every detail with precision and warmth, transforming your dreams into journeys that inspire.

Wherever the road takes you, from serene landscapes to bustling capitals, we're there to make it seamless, personal, and unforgettable.

Because every great journey begins with Maitri - means friendship.

OUR SERVICES PORTFOLIO

- Desert Adventures
- City Tours & Attractions
- Cruise & Boat Tours
- Yacht Tours
- Water Parks & Theme Parks
- Airport Transfers & Assistance
- Vehicles at Disposal
- Luxury Limo Services

MAITRI
DESTINATIONS

Explore
Experience
Enjoy

+971 55 881 9563 / +971 50 683 2025 | Email: info@maitridestinations.com | www.maitridestinations.com

My Magical Encounter with Sonali

Ishwari Pravin Irwadkar

Holi is already the most fun festival ever! There are colors, music, and lots of laughter everywhere. But this year, it became super special for me. The sun was shining, and the whole ground was full of people. Everyone was happy and laughing, and I was excited too. It felt like the happiness of everyone was making the whole place bright and colorful.

Then I heard something amazing—the chief guest of the event was Sonali Kulkarni, the famous actress! I had seen her in movies before and loved her acting and dancing. And now, she was going to be there, right in front of me! My heart was beating so fast, and I felt a mix of happiness and nervousness.

The program started, and my turn came. I was going to dance to one of Sonali Kulkarni's songs. When the music started, I felt nervous. What if I make a mistake? But as soon as I began dancing, I forgot everything else. I just followed the rhythm and enjoyed it. Then I looked up and saw her smiling at me! That smile made me feel brave and I danced even better. Dancing to her song felt like I was giving her a little gift through my performance.

As if the day had not already gifted me enough, another opportunity unfolded. Together with my brother, I stepped forward to sing a Powada, which is a traditional folk music song from Maharashtra about bravery of heroes. Singing it in front of Sonali Kulkarni was amazing! We gave it our best, and everyone clapped so loudly. But the best part was when Sonali Kulkarni herself approached the stage and complimented us. She said she liked my dance, appreciated my confidence and enjoyed our Powada. Her kind words made me feel so proud and happy, it was validation, encouragement, and inspiration all at once. It felt like she had given me a little magic boost!

The most wonderful thing about that day was how kind and warm she was! Sometimes, famous people feel far away, like stars, but she was the opposite. She laughed with everyone, watched performances carefully, and made everyone feel happy. She was like the spirit of Holi itself—full of joy and kindness.

That day will always stay in my heart. Meeting Sonali Kulkarni, dancing to her song, singing Powada with my brother, and hearing her compliments—it felt like a dream come true. I learned that being famous is great but being kind and humble is even more special. I hope I get to meet her again someday, but I will never forget this magical Holi full of colors, music, and smiles. I will always cherish that first experience with her, hoping that it is only the beginning of many more.

HOUSE OF SILVER LLC

SILVER JEWELLERY,
GIFT & POOJA ARTICLES

BUR DUBAI
0509053677

KARAMA CENTRE
0569442626

LULU BARSHA
0569442727

AL AIN
0569442828

माझे गुरू
अतीत कुमार पांड्ये

AZu nmSmd

'महाराष्ट्र मंडळा'च्या यंदाच्या दिवाळी अंकाचा विषय कळला, आणि मी विचारात पडले; मला भेटलेल्या 'सेलिब्रिटीज' पैकी नक्की कोणामुळे मी 'इंप्रेस' झालेय? खरं तर, महाराष्ट्र मंडळामुळे विविध क्षेत्रातील भाऽऽरी लोकांचे कार्यक्रम पाहिले; पण फारसा संवाद न झाल्यामुळे, कसं इंप्रेस झाले हे नाही सांगता येणार. मग विचार केला, की माझ्यासाठी माझे आई, बाबा आणि कथ्थकचे गुरू' हे खरोखर इंप्रेस करणारे सेलिब्रिटीज आहेत. आई-बाबा तर प्रत्येकासाठीच सेलिब्रिटी असतात; म्हणून मी आज माझ्या गुरूंविषयी सांगणार आहे श्री. अतीत कुमार पांड्ये.

त्यांचा बर्थ डे ८ ऑक्टोबर १९९३ चा आहे, आणि वयाच्या तिसऱ्या वर्षापासून त्यांनी भारतीय हिंदुस्तानी संगीत आणि कथ्थक (लखनौ घराणं) शिकायला सुरुवात केली. बाऽऽप रे, म्हणजे २९ वर्ष होत आली की! कित्ती डेडीकेशन! ते संगीत श्री. विजय सिंह जी आणि माननीय श्री. सुरेश वाडकर जी यांच्याकडून; तर कथ्थक श्री. गंगादयाल पांड्येजी (आजोबा) आणि माननीय पंडित श्री. बिरजु महाराज जी यांच्याकडून शिकले. साधनेमुळे ते 'व्हॉईस ऑफ इंडिया'चे २०१९ चे फायनलिस्ट ठरले (सध्या ते संगीतात Ph.D. करत आहेत). भारतीय कला आणि संस्कृतीच्या प्रसारासाठी त्यांनी 'आदिशक्ती संगीत कला केंद्र' या इन्स्टिट्युट ची आपल्या भावांसह स्थापना केली; आणि जगभरात ७ स्वतःच्या आणि २० फ्रँचयाजीज इतका विस्तारही केला. आजवर त्यांनी भारतासह २२ देशांमध्ये अनेक कार्यक्रम सादर केले आहेत.

क्लासमध्ये कथ्थक शिकवितांना पण अगदी सोप्या पद्धतीने आणि सहज आठवेल, असे शिकवतात. हात, पाय, चेहरा, (अंग) gracefully कसे समेवर आणायचे, हावभाव कसे असावे याचे detailing पुन्हा-पुन्हा करून घेतात. आणि तरीही, कितीही चुका परत केल्या तरी अगदी शांतपणे आणि प्रेमानेच एक्सप्लेन करतात. म्हणतात, 'अच्छा किया बेटा, और रियाज करो'. मोटिव्हेशनसाठी इंटर्नल कार्यक्रम आयोजित करतात. त्यामुळे ऑडियन्स आणि स्टेजची भिती वाटत नाही. ते सिनिअर्सना संगीत पण शिकवतात. स्वतः उत्तम हार्मोनिअम आणि तबला वाजवतात. इतके ग्रेट असून पण अगदी सॉफ्ट, छान गोड बोलतात. त्यांनी माझी नृत्यकला अगदी sharp आणि clean केली, आणि I'm really thankful for that! कलेबरोबरच ते संस्कारांना पण खूप महत्त्व देतात. आपल्या दिसण्यातून, आपल्या वागण्यातून आपली संस्कृती दिसते, असं नेहमी सांगतात. नेहमी वेल ड्रेस्ड असावं, वागणं, बोलणं हम्बल आणि रिस्पेक्टफुल कसं असावं, ते मी त्यांच्या कडुनच शिकले!

आता तर त्यांनी माझ्या लाडक्या आणि अत्यंत ग्रेट कथ्थक डान्सर अपर्णा मॅमशी लग्न केलंय. ते दोघं कथ्थकला डेडीकेटेड आहेत, आणि इतके compatible आहेत, की मला तर 'मिरर इमेज'च वाटतात एकमेकांची!

अनेक नवीन कलाकार तयार करणे आणि जगभरात आपल्या भारतीय कला आणि संस्कृतीचा प्रसार करणं, हे त्यांचं ध्येय आणि स्वप्नं आहे. त्यांच्याकडून शिक्षण घेऊन, मी एक उत्तम कलाकार व्हायचा प्रयत्न करेन.

Video Game

Lakshin Menkudale

Mom, please give me a video game
Promise, I will play in a given time frame.
The video game that
I will keep it in my room,
Like Tetris Terraria, Minecraft and doom.
Promise, I will not play till late at night
With the soft glow from the screen,
The world of Roblox will keen.
Bathed in the digital light
My friend's voice, a distant sound,
In the virtual playground we have found.
I will not play till the morning glow
Just one more round, new adventure found
I'll let my Roblox spirit slow down
Mom, please give me a video game
Promise, I will play in a given time frame.

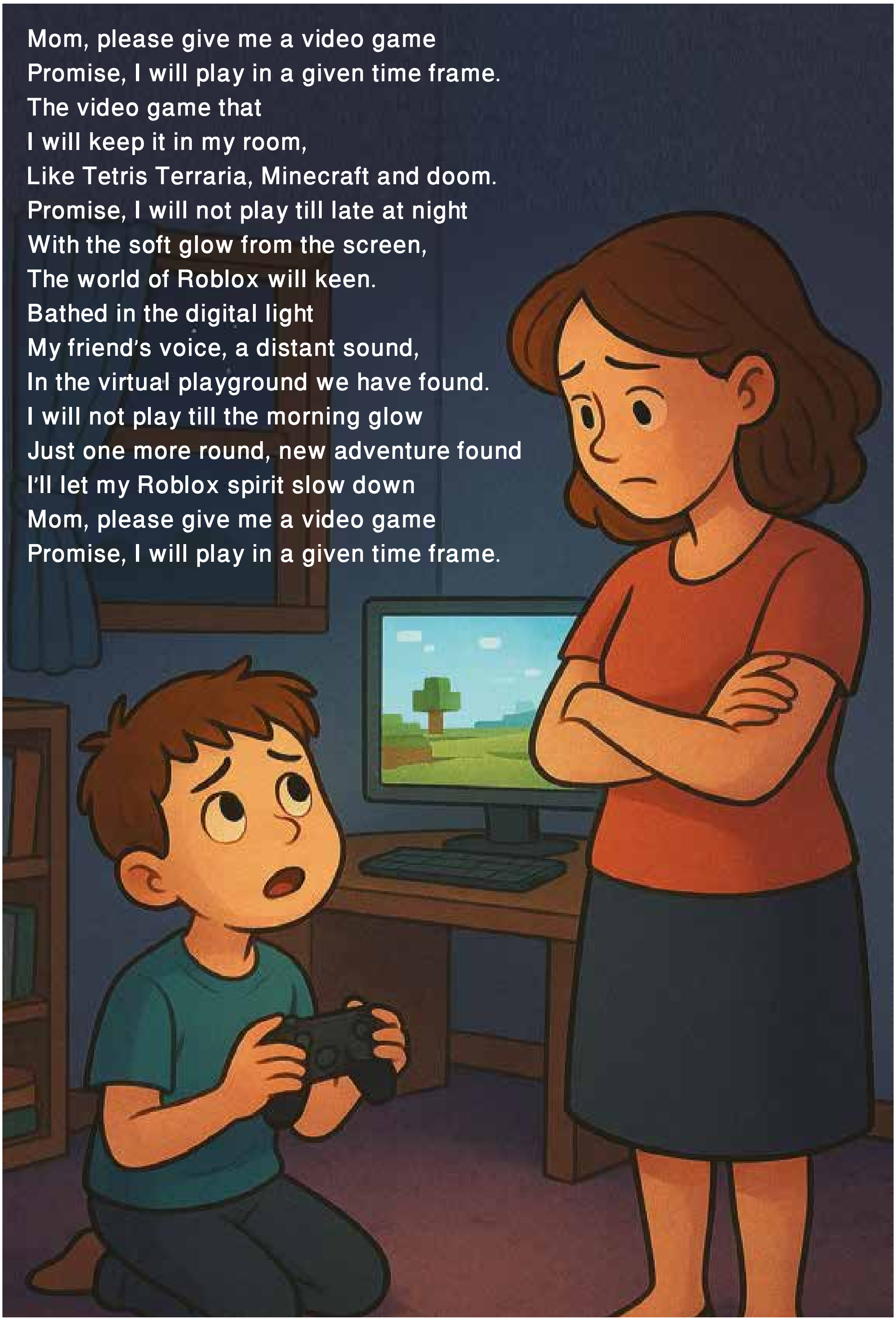

Bright Fortune Awards

Junior Category

Anushree Mandar Velankar
(Grade 7, JSS Private School, Dubai)
"A young achiever embodying excellence, empathy, and creativity."

A dynamic scholar and leader, Anushree balances academics, creativity, and service with excellence. She ranked 13th in the UCMAS ABACUS competition, earned 1st place at Immuto-3 Innovation, and participated in the National Science Congress. Excelling in Olympiads, she ranked 5th in IEO, topped NSO, and secured 11th zonal in Logiquids. A skilled debater and MUN participant, she has received Best Delegate, Best Research, and Best Position Paper Awards. Vice President of the NAP Committee, she also won 1st prize in House Day drama and led her badminton team to 3rd place in the JSS Premier League, earning the Rising Star Award. She is a six-time Bhagavad Gita awardee, swimmer, and social volunteer who raised AED 280 for charity. Through academics, sports, and culture, Anushree reflects leadership, empathy, and excellence.

Wagmi Mandar Dhere
(Grade 5, JSS Private School, Dubai)
"A versatile talent with a sharp mind and an adventurous heart."

Curious, confident, and creative, Wagmi is known for her versatility and academic brilliance, scoring 96% last year. A two-time Spelling Bee International finalist and participant in IEO and ICSO, she continues to strengthen her academic foundations. A talented swimmer, she has won medals in inter-school and inter-house events and is among the youngest certified scuba divers. She also participates in basketball and various sports competitions. Wagmi's creativity shines through singing, anchoring school news, and publishing stories in BRI Books. As an Environment Committee Ambassador, she promotes sustainability through initiatives like Green Plate. Her curiosity for science and innovation has taken her to ISRO workshops and EI Asset Talent Search. With passion across academics, sports, and creative arts, Wagmi continues to inspire through her commitment to excellence and learning.

Bright Fortune Awards

Senior Category

Om Chaitanya Vadkhalkar
(Grade 9, MIT Vishwashanti Gurukul, Pune)
“A versatile achiever driven by intellect, creativity, and global vision.”

Om is an exceptional learner blending intellect, creativity, and global awareness. Scoring 92.58% in Grade 8, he completed all ten ABACUS levels with 98% and excelled in the National Mental Arithmetic Competition and China’s IGT Exam. Certified by Trinity College London in Drama (Grade 5) and Communication (Grade 6), Om has performed on stage in The Jungle Book and other plays. At the World Scholar’s Cup, he won multiple golds, silvers, and a team trophy, while also representing his school at Round Square Conferences. A keen sportsperson, he participates in football, badminton, swimming, and table tennis. Interested in technology and innovation, he has attended SHINE, SMILE Tech Sphere, and Lab of Future Space Tech Camp. His cultural performances in Natya Prayog Shala and Shiv Jayanti Dubai (telecast on Zee 24 Taas) further highlights his diverse talent and leadership.

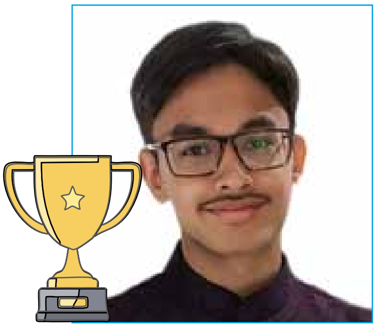

Ishaan Jagnade
(Grade 12, GEMS Modern Academy, Dubai)
A thinker shaping the future of technology with empathy and intellect.

A passionate scholar and AI enthusiast, Ishaan is a recipient of the Azeem Scholar and General Proficiency Awards for scoring 97.3% in Grade 11 and the K.S. Varkey Merit Scholarship for 96.6% in Grade 10. With an SAT score of 1520/1600, he combines academic excellence with creativity. Ishaan holds Trinity College certificates in Keyboard (Grades 1 & 3) and has earned Bronze and Silver Duke of Edinburgh Awards for skill, service, and adventure. A poet, badminton player, and tech innovator, he has participated in multiple Olympiads and symposiums. His most impactful initiative was teaching robotics and computer literacy to students in a rural school, bridging the digital divide. Guided by his parents’ values of hard work and empathy, Ishaan continues to grow as a thoughtful leader and changemaker with a vision for ethical AI innovation.

वर्ष ५१
मराठी

शुभ दीपावली

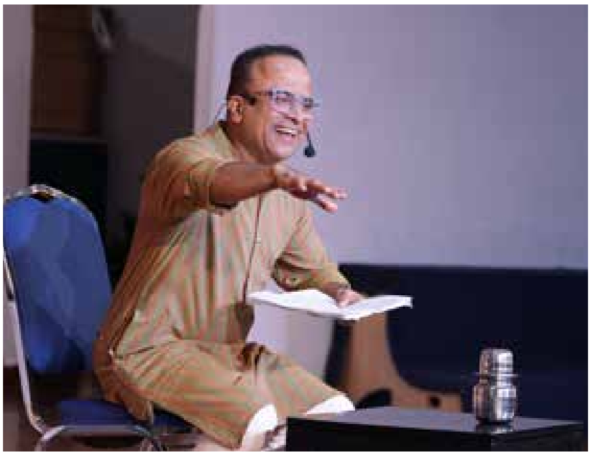

F & B Partner
Ravetkar

INDOOR
SPORTS

Nikon

जल्लोष
जत्रा

JOMARA

मधुरव

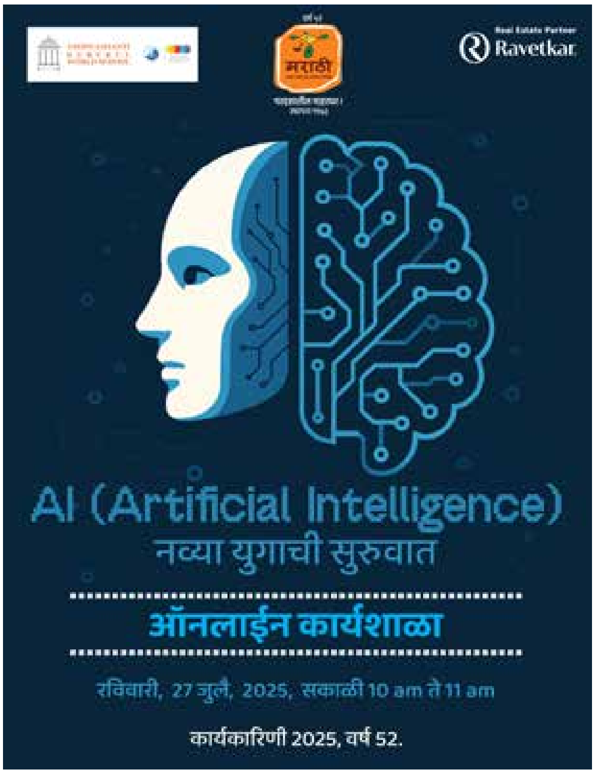
मराठी
Real Estate Partner
Ravetkar
AI (Artificial Intelligence)
नव्या युगाची सुरुवात
ऑनलाईन कार्यशाळा
रविवारी, 27 जुलै, 2025, सकाळी 10 am ते 11 am
कार्यकारिणी 2025, वर्ष 52.

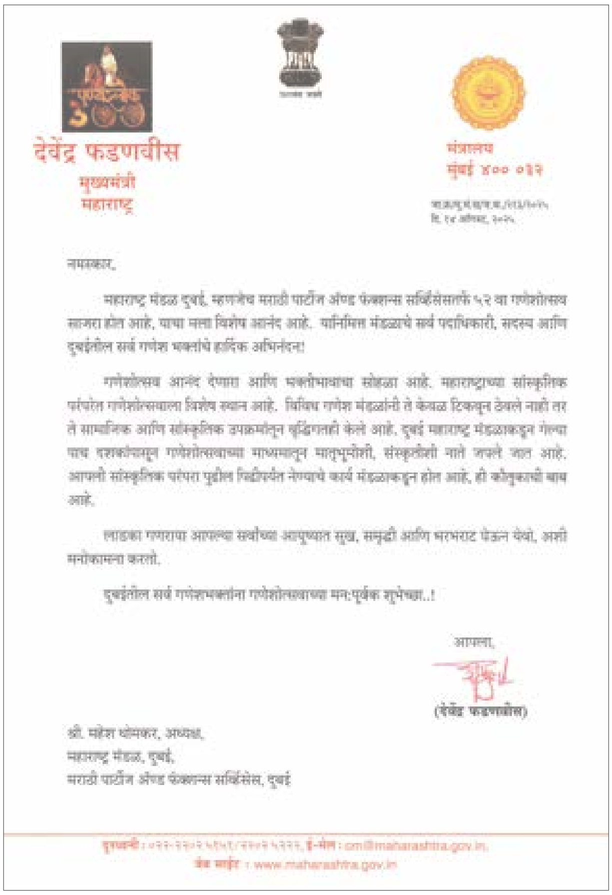

देवेंद्र फडणवीस
मुख्यमंत्री
महाराष्ट्र

मंत्रालय
मुंबई ४०० ०३२

[illegible]

नमस्कार,

महाराष्ट्र मंडळ दुबई, म्हणजेच मराठी पार्टीज अँण्ड फंक्शन्स सर्व्हिसेसतर्फे ५२ वा गणेशोत्सव साजरा होत आहे, याचा मला विशेष आनंद आहे. यानिमित्त मंडळाचे सर्व पदाधिकारी, सदस्य आणि दुबईतील सर्व गणेश भक्तांचे हार्दिक अभिनंदन!

गणेशोत्सव आनंद देणारा आणि भक्तीभावाचा सोहळा आहे. महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक परंपरेत गणेशोत्सवाला विशेष स्थान आहे. विविध गणेश मंडळांनी ते केवळ टिकवून ठेवले नाही तर ते सामाजिक आणि सांस्कृतिक उपक्रमांतून वृद्धिंगतही केले आहे. दुबई महाराष्ट्र मंडळाकडून गेल्या पाच दशकांपासून गणेशोत्सवाच्या माध्यमातून मातृभूमीशी, संस्कृतीशी नाते जपले जात आहे. आपली सांस्कृतिक परंपरा पुढील पिढीपर्यंत नेण्याचे कार्य मंडळाकडून होत आहे, ही कौतुकाची बाब आहे.

लाडका गणराया आपल्या सर्वांच्या आयुष्यात सुख, समृद्धी आणि भरभराट घेऊन येवो, अशी मनोकामना करतो.

दुबईतील सर्व गणेशभक्तांना गणेशोत्सवाच्या मन:पूर्वक शुभेच्छा..!

आपला,

(देवेंद्र फडणवीस)

श्री. महेश धोमकर, अध्यक्ष,
महाराष्ट्र मंडळ, दुबई,
मराठी पार्टीज अँण्ड फंक्शन्स सर्व्हिसेस, दुबई

दूरध्वनी : [illegible], ई-मेल : cm@maharashtra.gov.in,
वेब साईट : www.maharashtra.gov.in

UNITED MAHARASHTRA

मंडळाची परंपरा

वर्ष	अध्यक्ष	सचिव	कोषाध्यक्ष
१९७३-१९७४	नाना शहाणे	अरविंद अधिकारी	गजरे
१९७४-१९७५	सी. व्ही. गर्दे	मदन अंगोळकर	श्याम कोल्हटकर
१९७५-१९७६	अनंत दातीर	नानी शहाणे	दिगंबर सडेकर
१९७६-१९७७	उदय चिपलकट्टी	सुनंदा गोखले	रवींद्र पुणेकर
१९७७-१९७८	गजेंद्रगडकर	रानडे / कुलकर्णी	संजीव चित्रे
१९७८-१९७९	सुहास कांबळी	विजय कुंटे	दानवे
१९७९-१९८०	शशिकांत शिरोडकर	विजय दीक्षित	विनोद अंगडी
१९८०-१९८१	सुहास गोखले	रवी कानविंदे	सुदिर परांजपे
१९८१-१९८२	रवींद्र डिंगणकर	सुरेश नाफडे	अरुण देसाई
१९८२-१९८३	वसंत आठवले	अच्युत नगरकर	अनिल चिपलकट्टी
१९८३-१९८४	विनोद अंगडी	रवींद्र पुणेकर	प्रशांत सुळे
१९८४-१९८५	मदन अंगोळकर	श्याम दामले	सुधीर पाटणे
१९८५-१९८६	सुहास ताम्हाणे	अशोक प्रयाग	अभय पाटणे
१९८६-१९८७	अनंतय्या	कुलकर्णी / पाठारे	उदय शंकर
१९८७-१९८८	अशोक वर्तक	विजय राणे	जयसिंग देसाई
१९८८-१९८९	सतीश गदगकर	अशोक काळे	रवी चिटणीस
१९८९-१९९०	शरद हेमाडी	सुबोध व. चाचड	विश्वनाथ कामत
१९९०-१९९१	सुधाकर देशपांडे	विनायक बदामी	आशुतोष पळुस्कर
१९९१-१९९२	गिरीश शिरसाळकर	अविनाश तोताडे	हेमंत साठे
१९९२-१९९३	श्रीकृष्ण पै	राजन वेलिंग	रवी भट्ट
१९९३-१९९४	आनंद रहाटे	किशोर देवतरसे	प्रशांत सुळे
१९९४-१९९५	विलास नरगुंद	विजय आगाशे	सुधीर परांजपे
१९९५-१९९६	गुरु दाभोळकर	रेवती कानविंदे	श्रीकांत राणे
१९९६-१९९७	श्रीकांत राळे	शशांक दंडवते	वसंत लाड
१९९७-१९९८	प्रकाश प्रधान	उषा बोलन	गिरीश पाध्ये
१९९८-१९९९	राजन वेलिंग	विजय मातोंडकर	आशा चिटणीस
१९९९-२०००	प्रसाद पाठारे	चंद्रशेखर दातीर	नीला परांजपे
२०००-२००१	डॉ. किशोर निमखेडकर	विद्युत जोशी	अभय पाटणे
२००१-२००२	विजय राणे	अरविंद सावंत	लोकेश रेळे
२००२-२००३	उदयशंकर बोलन	संजीवनी पाटील	पराग पंडित
२००३-२००४	विकास म्हात्रे	श्रीकांत काळे	चाहूल मळेकर
२००४-२००५	प्रदीप अग्निहोत्री	उमा राळे	श्रीकांत जोशी
२००५-२००६	किशोर देवतरसे	प्रकाश केळकर	सलील जामखेडकर
२००७-२००८	रवी रवार	मनोज पाटील	प्रदीप केसकर
२००८-२००९	श्रीकांत जोशी	प्रदीप हवालदार	अभिराम दीक्षित

Olivearth

SUSTAINABLE HORECA SOLUTIONS

BEGIN THE TREND, BE NATURE'S FRIEND
SHOW YOU CARE, USE *Eco Friendly* TABLEWARE

Scan & View Product Catalog

'Custom Branding Solutions for your Complete Product Line'

Dubai | Abu Dhabi | Sharjah

LOVE PLANET

Sanjay +971 504582560 | Swapnali +971 586615160

www.olivearth.com

मंडळाची परंपरा

वर्ष	अध्यक्ष	सचिव	कोषाध्यक्ष
२००९-२०१०	संजीवनी पाटील	विष्णू राऊत	गोपाळ गुमास्ते
२०१०-२०११	प्रदीप केसकर	मनोज पाटील	महेश शुक्ल
२०११-२०१२	अनिल दाणी	सलील जामखेडकर	माधवी चव्हाण
२०१२-२०१३	प्रकाश केळकर	अतुल ओझा	निरंजन वैद्य
२०१३-२०१४	विश्वास शिंदे	हृषीकेश चव्हाण	निखिल जोशी
२०१४-२०१५	तुषार कर्णिक	प्रसाद दातार	मंदार दामले
२०१५-२०१६	सलील जामखेडकर	संदीप गुप्ते	राहुल गोखले
२०१६-२०१७	अशोक सावंत	अभय पाटणे	विवेक सिन्हा
२०१७-२०१८	राहुल गोखले	प्रशांत फडणीस	राहुल कुलकर्णी
२०१८-२०१९	अश्विनी सबनीस	स्वाती खारकर	समीर कुंटे
२०१९-२०२०	संदीप गुप्ते	महेश देशमुख	आशिश देवधर
२०२०-२०२१	स्वाती खारकर	संदिप घालवाडकर	राहुल कुलकर्णी
२०२१-२०२२	स्वाती खारकर	सचिन चिटणीस	राहुल कुलकर्णी
२०२२	महेश शुक्ल	निखिल जोशी	अजय भांगे
२०२३	देवेंद्र लवाटे उपाध्यक्ष - निलेश देशपांडे	महेश धोमकर	सुमेय गुमास्ते
२०२४	आशिश देवधर	अजय भांगे	अर्चना गोखले
२०२५	महेश धोमकर	जयंत जोशी	शर्वरी गुमास्ते

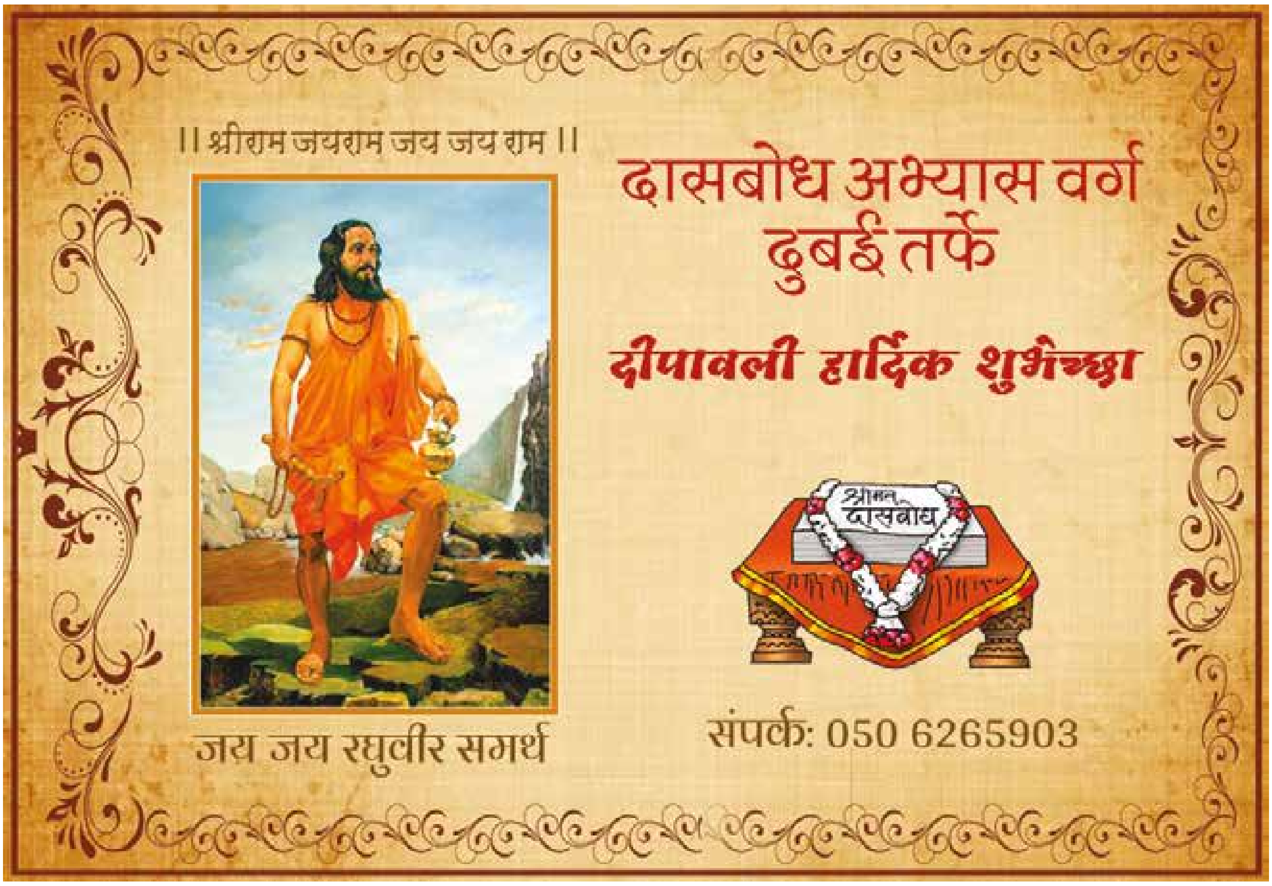

E-MOVERS
no mess no stress
SINCE 2003
UAE, India, Qatar and KSA
www.emoversuae.com

Our Group Companies

CORPORATE CONNECTIONS · HOMEWORK HYGIENE · MOBILIA · TAMAM MOVERS · LEATHER DOCTOR Making leather live longer · ZAFFINO INTERIORS

Global Supplier of Electrical, Industrial, Instrumentation, Mechanical Valves & Automation, Lighting Poles, Engineered Equipment & Generators and Commercial & Industrial Supply in General.

Serving Energy, Petrochemical, Construction, Mining, Manufacturing, Defense and Electrical Supply Industries Worldwide.

KGN is managed by dynamic experience executives having 30+ years' experience of supplying all types of Electrical, Industrial, instrumentation & mechanical valves and automation, Lighting and Lighting poles, Engineered Equipment and Generators to OIL & GAS, Petrochemical, Energy, Construction, Mining and Defense Industry.

KGN management has 30+ years' experience of supplying globally to all international EPC contractors and military contractors. Supply to OIL & GAS, Petrochemicals, Power and Desalination, Utilities, Construction, Mining, Manufacturing & Industries worldwide. Our range of products conform to both US (ANSI | NEMA | NEC) and European IEC specifications. We have the expertise, ability and knowledge to support customers.

KGN management understands the niche requirement of different types of projects at site that includes the standard of material as per respective countries, respective type of projects and meets the end users requirement accordingly. KGN believes in quality, customer satisfaction and long term relations.

Our promise is delivering professional expertise, exceptional customers service and quality product.

KGN CORPORATION FZE
LOB02025, P.O.BOX 17394,
Jebel Ali Free Zone Dubai, United Arab Emirates
Tel : + 971 4 2625767
Kgn@kgncorp.com

www.kgncorp.com